NEAR EAST UNIVERSITY
LIBRARY
1988 - LEFKOŞA

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYAT BÖLÜMÜ

MEZUNİYET ÇALIŞMASI

TÜRKİYE'NİN VE BAZI MEDENİ MİLLETLERİN KENDİLERİNE HAS TARİHİ

DANIŞMAN HOCA: YRD.DOÇ.DR. ALİ EFTAL ÖZKUL

ZEHRA ŞAHİN	20021328
AYŞE BAĞDATLI	20021262
ESRA İNCE	20020968
SEVGİ KARA	20021569
NESLİHAN KARAŞAL	20021363
NURHAN ŞAŞTIM	20020396

63 07 65 11 45

LEFKOŞA 2006

NEAR EAST UNIVERSITY
LIBRARY
1988 - LEFKOŞA

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....i
Ankara.....1
Ankara Şehrini Ma'lûmât-ı Türkiye.....2
Ankara'nın Ehemmiyet-i Ticariye ve İktisadiyesi.....5
İstiklâl Mahkemesi İstanbul'da.....6
Mübâhis Maliye ve İktisadiye.....12
Türkiye Mevsur Hudud-ı Haririyye.....18
Vekay-i Siyase_i 'Âlim.....19
Fas-İspanya.....21
Yunanistan'ın Başına Gelenler.....23
Türkiye-Avusturalya Rotaya Muâhezesi,Ticareti.Vekâneti,Mukarebeleri.....25
Tetimnâme-i İnkılâb.....26
Teyyâre Postası.....28
Vefâat-ı Muhaşir Hüseyin Hilmi Paşa.....31
Ali Nakdî Efendi.....31
Doktor Ali Hıdır Bey.....32
Nûri Bey.....32
Ahmet Ayuk Paşa.....32
Tabib-i Muallim Feyzi Paşa.....33
Ali Emîrî Efendi.....33
Damat Ferid.....34
Piyerloti.....34
Piyerloti'nin Er-Rusyânı.....35
Lenin.....37
Esbâk Amerika Reis-i Cumhûru Mösyo Vilson.....38
Japonya Zelzelesi.....39
Mübâhis-i Zirâiye Meyve Toplamağa Mahsus Âlet.....41
1924 Olimpiyat Müsabakaları.....41
Temâşâ 'Âlemi.....44
Mûsikî Sahifesi.....46
Mufassal Esâme-i Şerâit.....46
Dâimâ Hîlekâr.....47

Nufus Meselesi.....48
Milliyet Nazariyeleri.....48
Faşizm.....48
Nasrettin Şah.....50
Türkiye ve Tanzîmâtı.....51
Evlîyâ Çelebi Seyahatnâmesi.....52
1339 Sene-i Mâliyesine Mahsus Milli Nevsal.....53
Kana'at Kütüphanesi.....54
Muhallis-i 'İlmü'l-Tevhid.....55
Usûl-u Defteriye-yi Mâlî.....56
İlmü'l-İktisad.....57
Lugat.....58
Çanakkale.....61
Nasreddin Hoca.....62
Sefiller.....62
Kitap Fihristi.....63
Lîsân.....69
Türkçe Elifbâları.....70
Çocuklara Ma'lûmât-ı Diniye Dersleri.....71
Tecrübeli Sarf.....72
Millî Târih.....73
Çocuklara Târih Dersleri.....73
İlm ü Hisâb.....74
İlm ü Hendese.....75
Yeni Dûrus-ı Eşyâ.....75
Anadollu.....76
Mektep Kitapları.....77
İndeks.....82

ÖNSÖZ

Bu eser milli nevsal şeklinde olup içinde çeşitli tarihlerde geçen meseleler yer almaktadır.

Bu meselelere kısaca değinecek olursak; konuları Milli Mücadele dönemine emeği geçen şahsiyetleri, yine o dönemde yabancı ülkelerin durumu, Türkiye-Avusturya ticareti, Türkiye –Arnavutluk arasındaki rekabet, Ankara'nın ve çeşitli şehirlerimizin tanıtımı, spor müsabakaları, İstiklâl Mahkemeleri, Hıyânet-i –Vataniyye Kanunu, Kanaat Kütüphanesi adı altında kitapların tanıtımı,Tokyo şehrinde yaşanan deprem ve sonuçları v.s. şeklinde gruplandırabiliriz.

Eserin Türk tarihi ve kültürü açısından önemine gelince; bazı medeni milletlerin kendilerine has tarihlerini, farklı öilletlerin yaşam şekilleri ve geçirdikleri evreler ile çöküntü ve yıkımlarını önemli şahsiyetlerin buluşları ve fikirlerini ele alan eser, o dönem için aydınlatıcı bilgiler içermektedir.Bu eserdeki bilgiler tarihin bir kısmını aydınlatmaktaki rolü itibariyle önem taşımaktadır.

Eserin çevirisinde ve teknik konularda emeği geçen başta Yard.Doç.Dr. Ali Efdal ÖZKUL'a ve öğrenci arkadaşlarımıza teşekkürlerimizi sunmayı bir borç biliriz.

ANKARA

Merkezi Hükümet

İstanbulun dûr mu'telife işgal-i askeriyesinden tahliyesi üzerine merkez-i hükümetin İstanbul'a naklini yoksa Ankara'nın veya Anadolu'da diğer münasip bir şehrin müceddeden makarr-ı hûkumet ittihazımı muvafık olacağına dair gerek gazeteler gerek bazı mütehassısım tarafından bir takım mülâhazat ve mütâlâât neşr ü dermeyan edilmiş olduğu gibi mesele Büyük Millet Meclisi'nde de bazı müzâkerâne zemin teşkil etti. Bu ahval meselenin bir an evvel halli lüzûmunu göstermiş olduğundan keyfiyet evvelce Halk Fırkası ictimâatında mevzu' bahis ve müzakere olmuş ve bu hususta muhtelif fikirler mütâlâalar dermeyan edilmiştir .

İş bu muhtelif fikirler şu suretle telhis olunabilir :

1-Ankara'nın merkez-i hûkûmet olarak kabûlü

2-Sivas'ın merkez-i hûkûmet olarak kabûlü

3-Konya'nın , Eskişehir'in merkez-i hûkûmet olarak kabûlü

4- Merkez-i hûkumet için yeniden bir şehir inşa ve te'sisi

5-Ankara'nın merkez-i hûkûmet ittihazıyla beraber namının değiştirilmesi

6-Merkez-i hûkümet için lâzım olan evsâfın nerelerde mevcut olduğunun evvel-i emirde tetkîkiyle ba'de bırakarak ittihâzı...

Bu mevzuûlar , bu fikirler fırka-i içtimaânında pek uzun müzâkerane zemin teşkil etmiş 'arz u umik tetfikatta bulunulmuştur. Fırka-i içtimaânında en son söz Âlan-ı Millet Mebusu ve Hariciye Vekil-i İsmet Paşa'nın bir saatinden ziyâde devam eden nutkunda verilen izâhât mukanna'a üzerine Teşkilat-ı Esâsiye kanununa Türkiye Devletinin makarr-ı idaresi Ankara şehri olduğuna dair bir madde 'ilavesi husûsan heyet-i umumiyeye 'arzı tasvib olunmuş ve 31 Teşrin-i Evvel Cumartesi günü cereyan eden müzâakere neticesinde ise Ankara'nın hûkümet olarak kabûlu , Meclis-i ekseriyet cezimasi ile karar-ı gîr olarak bu meselede nihayet şu sûretle hâle iftirân etmiştir. Bu bâbdaki madde-i kanuniye şudur:

"Türkiye Devletinin makar-ı iradesi Ankara şehridir".

Bu kanunun kabul ve i'lanını müteakip Ankara şehri donatılarak ahâli-i cânibinden büyük tezâhurat yapılmış olduğu gibi karar vali'den dolayı Büyük Millet Meclisine bir de arâza teşekkürine takdir olmuştur bu münasebetle Ankara şehrinin tarihi hakkında mücmelen ba'zı ma'lumât ve izâhat ı'tasına musarâat ediyoruz:

Ankara Şehrini Malumat-ı Türkiye

Ankara şehri Anadolunun hemen merkezinde gibidir. İstanbul'un 450 kilometre cenûb-u şartisinde , 33.6 , 39 arz şimali ile 26 ,24 ,20 şarkîde vâfî' ve hemnamı olan vilayet-i merkez-idir. Sath-ı mecrden irtifahı 0080 metredir. Şehrin şimal tarafından yine Ankara namıyla bir çay akar. Bu çayın miktar-ı cedum ile şehre akıtılarak bahçe ve bostanlarda kullanılır. Şehrin cenub cîhetinde ki tepelerde eski ba'zı istihkamlara , etrafta akar sular ve bağlar ve köşkler vardır. Ankara şehrinin zaman-ı te'sisi pek kadîm olup bir rivayete göre (Gardiyus'un) oğlu (Midas) tarafından te'sis olunmuştur. Midas Jüpiter ma'bedinde görülen enkaz yani gemi demirinin kâşifi olduğu cihetle şehre bu münasebetle Ankara'dan buraya gelinmiştir. İş bu nâmdan bilâset âne bu halde kablel mîlad 300 tarihine doğru icrâ hukumet eden hükümdarlarla Galan'ların zamanında (Ankır) , (Ankara) ismi verilmiş küçük bir kasaba idi. Bir aralık meşhur İskender'in vesair mel'un Rumye'nin elinehhriran 'Acem'ler tarafından zapt edilmiş idi. Daha sonra Roma'lıların eline geçti. (Kable'l milad 35) ve yavaş yavaş kesb-i müsat ehemmiyet etti. Roma İmparatorundan meşhur (Arganus Örüküset)'in fûtuhâtını terceme-i hâlini ve ba'zı velayesini hâvi vesayetnâmesini , mermer üzerine hâk ettirerek abide şeklinde rakz ettirdiği 18 şehirden birisi de Ankara olup meskûr vasiyet nâmeyi Latin ve Yunan lisanlarıyla ihtiva eden şehrin içinde Hacı Bayram Veli Kutsi Sırral_Cami' Hazretlerinin halka-i Aliyelerinde Ak Medrese namı ile ma'ruf bir mahalde manzur dide-i intibak ve hayran olmaktadır.

Avrupa'da mezkûr vasiyetname üzerine müteaddit eserler telif ve neşr olunmuştur ki bu eserlerden birisi 1554 tarihinde (Akduvan verandis) nâm-ı zât tarafından kaleme alınmıştır. Mahkûk vasiyetnamenin yazılarının kalıpları 1883 de Berlin Müzesine nakl edilmiştir.

Ankara'da bundan maada tepesinde hükümdar mevm-i ileyhin bir heykelin olan (Agust Stoni Colon d'august) denilen bir sûtun vardır ki elyavmi merkuz bulunduğu mahalle mevcut ve yalnız tepesindeki heykel bir zamanlar düşmüş olduğundan ayrımca mahfuzdur. Bu sûtuna beynel hak taşı denilmektedir ki resmini diğer sahifede derc ediyoruz

Yine atâr-ı kadimden Roma İmparatoru (Nerava), (Terazan) , (Karakalina) nam-ı zâatların namına abideler ve sûtunlar inşâ olunmuş olduğu istidlal edilmekteyse de bunlar bugün mevcut olmayıp ancak hisar cihetinde ki kadim duvarlarda kesretle yazılı ve oymalı taşlar görülmektedir.

Bunlardan başka şehrin şimal cihetinde Hazırlık Tepesi namıyla ma'ruf tepenin üzerinde etrafı açık bir kaya vardır ki şu'rayı cahiliye-i arabdan ve muallâkât-ı seb'adan birinin sahibi bulunan meşhur emr-i'l kaysın mezarı oldugu rivayet olunmaktadır.

Sarîhan ma'lum mazbut olduğu üzere asıl ismi (Cendahbin Hacermendi) olan emri'l feyz Beni Eset hükümdarı olan pederi tarafından tardolunmuş ve muahheran pederinin kabîlesi tarafından etrafı üzerine ihtisar sevdasına düşmüş ise de adem muvaffakiyetine mebni diyar-ı Rum a firar ve Ankara'ya iltica etti. Burada vefat etmiş olması muhtemeldir.

Gerek bu tepede gerek Ankara'nın derûn ve birununda daha bir çok âsâr-ı kadîme ve meyâne-i atîka bulunduğu gibi herhangi bir tarafta hafriyat icrâ olumsa pek çok enkaza tesadüf edilmektedir.

Roma'lıların taht-ı idaresinde bulunduğu sıralarda Ankara'nın vüs'at-i me'muriyetine ihtimam olunmuş ve'lyevm-i mevcûd ve meşhut olan âir enkazdan dahi istidlâl olunduğu üzere bir çok mübani-i aleyh te'sis ve inşâsıyla memleketin tezyinatına itina edilmiş ise de sonradan dûçar olduğu saddemat ve inkîlabâât bütün bu âsârı ümran medeniyeti imha eylemiştir. Yalnız asrımız Göreden denilen kilise hala mevcuddur. Roma'lılar tarafından inşâ olunan Stâdeli bulundugu hali ise şimdiki (Hisar Mahallesi) teşkil etmektedir. Ankara şehri halife-i Abbasiyeden Harun Reşit ve Mu'tesim zamanlarında İslamlar tarafından feth edilmiş olduğu halde yine Bizans İmaparatorları istirdat olunmuştu. Selçukî'ler Anadolu'da te'sis-i hukumet ettikten sonra Rumlar tarafından zath ve teshir olunmuş ve bir aralık Ahiler namıyla ma'ruf namıyla taifenin eline geçerek bir müddet de onlar tarafından idare edilmiştir.

Taifemiz Göreden Aihi-i Şerifine vahi Hüseyin Nam-ı zâtlar tarafından şehirde birer cami' ve medrese inşa ettirilmiş vartihallerinde cami'leri hatırasına defneylemişlerdir.

Selçukluları müteakip Karamanogulları'na geçmiş olup ve nihayet 762 sene-i hicriyesinde Hûdavendigar Gâzi'nin yeddi celâdınıyla olunarak zımmımei memalik edilmiştir

Yıldırım Bayezit Han ile Timurlarının muharede-i meşhurası Ankara sahrasında vuku' bulmuş ve tafsilat tevarihinde mestur olduğu üzere muharebe-i meskura Yıldırım Bayezit'in esaretini muntec olmuş idi. Ankara'nı asıl ehemmiyeti Hudâvendigar Gazi'nin futûhatından sonra aranmış sonra aranmış ve şehir günden güne kesb-i vûs'at ve ümran etmiştir

Sehrin haricinde cesim iki kayıtla vesyair mubani bulunduğu gibi , dâhilinde büyük bir hûkümet konağı müteaddit devâr-i resmiye 32 cami' 12 mescid 37 medrese 1 dâru'lmu'allîmin 1 idâdi mektebi mahsus 2 rüştiye mektebi 65 mekteb'i ibtidâi 11 takiyye ve

hangâh , 28 han, 5 hamam , 86 çeşme ,17 türbe , takriben 8000 hane, 2200 dükkan ve diğer bir çok mübâni ve fabrikalarla milen gayr-ı müslimeye ait hayli mekteb ve kilise vesair vad idi

Harb-i 'Umûmi esnasında zuhûr eden ve bir harik-i şehrin büyük bir kısmının mübedden remat etmiş ve adeta bir harebeye çevirmiştir. Yekdiğerini takip eden harisat malumuna bu şehr_i dilrûba hal-i harabeden kurtulamamışsa da âhiran merkezi hukumet ittihaz olunması hasebi ile âsâr-ı umraniyede getirilmeye başlanmış ve pek yakın bir atide ibta-i baş-ı emsâr olacak bir derha-i me'muriyete vasıl olacağı bi-içtibah bulunmuştur

Ankara şehri türk ve islamdan zevat yetiştirmiştir. Mûşâbih-i mulûkeden verhal meşhure-i tasavvufdan Munettenevvi-i Şerif , şarih-i Fâzıl-ı 'İsmail efendi 964 tarihinde irtihal-i dâr-ı cinan eden eden Şeyh Hümeddin Efendi , terikat-ı 'ulbei halvetiye rical-i ma'rûfesinden 950 tarihinde âzâm-ı dar-ı bekâ olan Şeyh Ahmet Çelebi ulema mutebahhirinden olup müemmatı ve ezrunde Nam-ı esi ve İstanbul'da medresesi ma'ruf bulunan ve 1097 tarihinde vefat eden Şeyhul İslam Muhammed Emin Efendi ve emsâl-i âzam bu cümledendir.

Şehrin dahilinde azam-ı ricâl-i tarikat ve hakikatten bir hayli zevatında türbe merkebleri vardır ki Hacı Bayram-ı Veli Kudüs Sırra'l hayr hazretleri müşar aleyhimin pîşürindendir Müşâraleyh Hazretlerinden başka civar-ı Aliyelerinde tacüddin-ü Şeyh Hüseyin bekaiddin Nakşibendi kırklar makamı denilen mevkide Şeyh Ahmet Necmüddin efendi , kadı çelebi şehir haricinde Ahmet Süfhânî ve diğer zevat-i kirâmın merakıd-ı âliyeleri ziyaretgâhı inandır. Şehri tezyin eden birçok cevami ve mabedin Ezrumle Akmedrese inzalinde kaim olup üstadi cihan mimar Sina'nın âsar-ı muhalledesinden ve 2 şerefeli minaresi ile derûnî duvallarında ki nakş-ı çinilerle bir manzare-i Dilruba-i malik bulunan Hacıbayram vel-i cami' ile bâlâda ismi geçen Mehmet Emin efendinin binakerdesi olan Zincirli cami' Selçuklulardan Alâddin Keykubaddan evvel Gıyâseddin Keyhüsrev 432-610 seneleri arasında inşâ ettirmiş olduğu Alladdin Cami' Süleymen Kanuni nüzrasından Ahmet Paşanın 732 tarihinde ihyan girdesi olan Kurşunlu yeni cami' , mübâni-i kadimeden asrlan cam-i şayan-ı ziyaret ve temaşadır

Ankara'nın havası oldukaça güzel suları saf ve lezizdir. Ezcümle olacak öksüzce cebece suları lezzet ve sâfiyece birinci derecededir. Bunlardan başka 316 senesinde Elma Dağı'nda demir borularla güzel bir su getirilmiştir. Şehre 2 saat mesafede bulunan Hanumanım Peykar mı nâmı ma'ruf su en saf ve en nefis sulardandır.

Ankara'nın ehemmiyet-i ticâriye ve iktisâdiyesi

Ankara meşheri 578 kilometre dolayında 1 hat ile İstanbul'a merbut olduğu gibi Anadolu şimendiferlerinin merkiz telâfiyesi olan eski şehir ve vasıtasıyla konuya erkâf , Afyon Karahisarı ve İzmir ile de rabıtası vardır. Son senelerde Sivas'a dogru işâsına başlanan ve album asi Yozgata kadar işlemekte olan Daguvil hattıdan hal ve ehemmiyet kesbetmeye başlamıştır.

Yukarıda bahsi geçen Ankara Çayı şehrin önünden geçerken (Bend deresi) yahut (Dibağhâne deresi) nâmını alarak hariçdeki sebze bostanlarını ve meyve bahçelerini iskâ eder ve bu münasebetle Ankara'nın sebze ve meyve ihtiyacatını temin ettikten sonra hârice pek çok meyve ihraç edilir. Zaten Ankara'da mine'l kadim envaç esmâr-u fevâna pek mebzul bir surette yetişmekte olup ale'l-husus elma ve armudun en a'la ve nefîsi burada hasıl olmaktadır. Ankara'da yalnız armudun 538 ne'vi ma'ruf ve mevcut olduğu rivâyet olunur. Enva'ı meskûreden yola dayanabilen muzları , birhassa nefis kış armutları kaputla İstanbul'a ve diğer mahallere sevk edilmektedir.

Ankara'nın öteden beri şehr-i tekir alem olan gayet nefis ve beyaz bağları bilâ mübâlâğâ , dünyanın hiçbir tarafında yetişmez denilebilir. Bu yollardan da hârice ve İstanbul'a külliyet-i sevkiyât ve ihracât ve ihracât vukû' bulmaktadır.

Ankara vilayeti ve Kastamonu Bursa ve Konya vilayetlerinin bazı mahallerine mahsus olan mevâhibe'l heyeden biriside tiftik keçilerinden ihtihsâl olunan tiftiklerdir. Bu kısmetli mahsul veren keçiler birkaç cins oldugu gibi istihsal olunan , tiftikler dahi tellerinin ince veya kalınlığına göre , kaba , orta , ince namlarıyla 3 kısma ayrılır. Kaba tiftiği telleri katran bir milimetrenin binde kırk veya ellisi , orta tiftiğin telleri binde yirmi veya otuzu ince tiftiğin telleri katran bir milimetrenin binde sekiz veya onu kadardır. İnce tiftikler bittabi' a'lası ve en kıymetlisidir. Dahil –i birmilyon beşyüzbini karip tiftiğin keçisi mevcut olmasına göre ve bahr keçiden ve satı birbuçuk okka yün alınmak i'tibariyle işbu tiftiğin mahsulden Ankara vilayeti her sene takriben iki buçuk milyon kiyye istihsââlat yaparak büyük kısım i'zameni bâliye ve çuvallarla ve kısmen deri üzerinde olduğu halde haricen avrupaya sevk eder ve cüz'i bir kısmında dahilde sarf ve isti'mâl eyler. Dahilde kalan kısımdan malinde abide metin ve nefis Ankara sofları ve şâliyaleri nesc olunduğu gibi çorap , eldiven faniyle , boyun atkıları , karyola örtüleri yastık yüzleri ve kadın ve çocuk ceketleri vesaire dahî i'mâl olunur bazen bu mahsulden gayet zarif ve metin halılar seccadeler dokunur. Bunlarda kısmen İstanbul'a vesâir mahallere ihrâc edilir. Tiftik keçileri âle'l-ulum beyaz olup bazen siyah gümüş ve kahve renkleri bulunursa da bunlardandır.

Ankara tiftik keçilerinden başka bir buçuk milyon kadar da koyun mevcut olup bunlardan da kelbi miktar yok istihsâl ve ihrâc ve dâhilde halı ve seccadeler vesair mensucât i'mâl olunur.

Dahil vilayette at deve karasığır manda ve misâli hayvânât dâhi pek çoktur. Bunlardan da imkan derecesinde istifade edşlmektedir. Ankarada yaşayan , yetisen kediler tavşanlar yumuşaklığı ve uzunluğu ile meşhurdurlar.

Ankara'nın pastırma ve sucukları da Kayseri'ninki derecesinde ma'ruf ve nefâseti hâiz olup bunlardan da hayli ihracât vuku' bulmaktadır. Bu şehr-i dilâvenin son zamanlarda merkez-i hûkumet ittiaz edilmesi karîben tevsîc ve tezyîn etmesini te'min edeceği gibi ticâret–i iktisâdiyâyatca da vasıl mertebe-i kusvâ ümitlerimiz berkemâldir.

İstiklâl Mahkemesi İstanbul'da

Kanun-u Evvelin sekizinci dokuzuncu günü İstanbul'da intişâr eden gazetelerin neşrettikleri Ankara telgraflarını okuyanlar Büyük Millet Meclisine İstanbul'a bir İstiklâl Mahkemesi â'zâmın ekseriyetle karar verildiğini ve bu mahkemenin riyasetine Cebelibereket meb'ûnu İhsan , Konya Mebusu Refik Hakkari mebusu Asıf Kütahya mebusu Cevdet ve umûmîliğine de Saruhan mebusu Vâsıf Beylerin intihâb eylediklerini görmüşler ve aynı günde , İkdâm ,Tanim ve Tevhîd-i Efkâr sermuharrevleri Ahmet Cevdet Hüseyin Câhit Velid Ebu-ziya Beylerle , İkdâm ve Tevhid-i Efkâr müdebbir-i mesulleri Ömer ve Hayri Muhyiddin Beylerin zâbıtaya tevhid edildikleri vakıf olmuşlardır.

Mahkeme müşâr-ı aleyh İstanbul'a azline başlıca sebep cemiyet-i islamiyesi hande rical ma'rufasından Emir Atr imzalarıyla hilafet-i mes'ulesine Türkiye Cumhuriyeti baş vekili ve hariciye vekili İsmet Paşa Hazretleri'nin taktim olunan mehtubun henuz meşar-ı ileyhe ve salondan evvel suret mütercimesinin selef'i-l beyan gazetelerde etmiş ve olmasıdır. Mezkûr mektupda makam-ı maliye hilafetinin takbis islamiyenin bir yüzündeki manevi kuvvetin zevaline müncel olacağından ve islamiyenin büyük bir kuvvet-i maneviye olarak kalması için hilafetin mevk-i ve şerefinin hiçbir zaman dûn olmaması lazım geleceğinden bahis ile makam-ı hilafetin umum u islamiyeye itimat ve hürmet telkin edecek esaslar dairesinde ve rüesâsıyı islamiyetin manevi ve dini muhafazayı haram bir hale konulması Büyük Millet Meclisinden ve Türkiye rical-i rüesay-ı münevveresinden talep ve istirham olunmakta idi.

İşbu mektubun intişarı Ankara'da da haber alınmış müteakip keyfiyet Büyük Millet Meclisinde mevzu' müzakere olmuş ve İsmet Paşa'nın talebi üzerine haf-i bir celse akdedilip

muahhiren in'igadapdan celse-i aleniyede İstiklâl Mahkemesinin bir veche maruz teşkil i'zanı kararlaştırılmıştır.

Mahkemenin riyasetine intihap olunan İhsan Bey kürsüye gelerek Meclis-i Aliyenin bu gün ittihaz ettiği bu kara dahilinden ve haricesinden gelen su-i kasıtlara karşı bizi matkur kılan büyük ruhun tecellisinden ibarettir hakkımızda da izhar buyrulan itibada an samimu'l-kalp teşekkur ederiz. Kararlarda daima selamet ve zan endişesi vicdanlarımıza hakim olacaktır. Meclisi Nemaliyenin yüksek şeref ve mütenasip olarak çalışıp ve muvaffak olunacaktır. "Tevfik Allah'tandır" denilmiştir .

Meşarıleyh İhsan Beyin şu nutku Hükümet-i Cumhuriyenin adil ü nasfetten ayrılmayacağı hakkındaki inadı ümumiyeye müeyyid bir şekilde olduğu için İstanbul'da Hüseyin te'siri mucip oldu. Vakıa , başmuharirlerle isnat olunan şehmet ki Hıyânet-i Vataniyedir . pek ağır olduğundan bu cihet te'siratı umumiyeye bari olmuş idi . Mamafih baş muharrirler bu memleketin ne sadık evladından olup müdde-i hayatlarını milletin irfanına hasr eylemiş ve senelerden beri bu yolda mebrur ve meşhur pek çok hizmette bulunmuş oldukarı malum olmasıyla mevmi ileyhin ma'zucatların 'inde'l-hakik tezahur ederek karar verileceği vaki vaki te'siratı vakıa-ı bir dereceye kadar tadil etmekteydi.

Mahkeme heyeti saliyesi 10 Kanunu Evvel Pazartesi günü İstanbul'a gelerek bir beyan name neşretti. Beyannamede ezcumle "... son zamanlarda bazı fesada başlandığı anlaşıldıktan sonra cumhuriyetimizi her ne bahisle olursa olsun muhakkak mevki' etmeye azim eden Büyük Millet Meclisinin mevcut kanun-u mahsusa istinaden bu gibi neşriyetı imha etmekle İstiklâl Mahkemesinin teşkil ve i'zam ettiği beyan olunduğundan sonra ..." mahkemenin yüzbinlerce türkün kanı pahasına elde edilen Cumhuriyetimizin mevcudat ve esasatı hilafetinde hareket ve teşbusata şiddetle karşı çıkmak ve bu süretle mahrum istanbul'a halife çok muhtaç olduğu sûkun ve refahı temin edeceği ve mahkeme heyeti kararlarında selamet ve zan endişesini mefkurenin aşkı ve vicdanlara hakim olacağı temin ediliyordu. Bu beyannameye muteakip mahkeme madde-i umunince bade'l-istihvab sadır olan resmi müzekkeresi üzerine müdevvirine dairesinde nezarette bulundurulan bâlâda esamiyesi muharrir gazeteciler 11 Kanun-i Evvelde tevkifhaneye nakl olunmuştur. Bunlardan Ömer ecramı bulunmasıyla gayr-ı mevkuf olarak ecram-ı mahkemesi tektir etmiştir. 13 kanun-i evvelde dava vekili Lütfi Fikri Beyin ve Tanin heyeti tahririye münevviri Beha'nın ve yaveri Ekrem beyin tevkif edildiği , 3 gün sonrada Osman , Şükrü , Kominist Mehmet , Mesut , Sami , Kör İbrahim nam-ı şahsın tevkifine emir verildiği tebli olunmuştur. 23 Kanun-i Evvelde dahi

Ankara'lı Mahi Devazade İbrahim Ethem Efendi namında bir genç tahtel nezariyete tevkife alınmıştır.

Bu tetkikat ve tevfikat devam ettiği sırada Büyük Millet Meclisinde İstanbul İstiklâl Mahkemesi'nin vazife selahiyetinin tesbiti hakkında mûzakerat cereyan etmiş ve kanunun üçüncü maddesinde de muharrir tekmil fıkralarda gösterilen esaslarla selahiyettar olmasını kabul eylemiştir .

Mevkuf gazeteciler ihtilattan men edilmiş oldukları halde isticvaplarından sonra bu memnuniyet ref' ve kendilerini müdafa için vekil tutmalarına müsaade olunmuştur. Bunun üzerine Hüseyin Cahit Bey müşahir ve kelayı Velit ve Hayri Muhyittin Beyler Ali Galip ve Talha beyler Ahmet Cevdet Beyinde Haydar Rıfat ve Sadettin Velid beylerin de vekil müdafı' tayin etmişlerdir.

3 gazete 5 muharriri ile müdür mesullerinin muhakeme-i Aliyelerine 15 kanuni evvel cumartesi günü başlandı . İlk celse Fındıklı Sarayında eski Meclisi Mebusan dairesinde vak-ı bulunarak evvel Tevhidi Efkar sermuhariri Velidin sonrada Hüseyin Cahit ve Ahmemt Cevdet beyler ve en sonra da Heyri Muhittin Bey isticvab edildi. Cereyan-ı muhakemeyi istima'etmek üzre kadın erkek birçok zivad katılmaları salonu işgal etmişlerdi.

İkinci mahkeme 18 Kanun-i Evvel Pazartesi günü cereyan etti . celselerde İstanbul'da münteşir diğer tğrkçe gazeteler sahip ve sermuharrirlerinin ve heyeti tahririyle müdürlerinden bazılarının mütaalatı alındı. Samien geçen celseye nisbetle daha ziyade idi.

İstiklâl Mahkemesinin 19 Kanun-i evvel Çarşamba 21 Kanun-i evvel Perşembe 24 Kanun-i evvel Pazartesi celseleri Lütfi Fikri Bey'in muhakemesinde tahsis olunur ve son celselerde müdde-i umumiliğin iddianemesi ve Lütfi Fikri Beyin , Kutsi ve Hayri Beylerle bizzat kendisinin müdafanameleri istima olunduktan sonra mahkemenin kararı 28 Kanun-i evvel Perşembe günü karanat ve tebliğ edilmiştir.

Lütfi Fikri Bey tevkif ve muhakemesi esvabı , bu babdaki mahkeme kararında izah olundnuğu üzere Tanin Gazetesinde halife hazretlerine neşretmiş olduğu açık arızasında halife hazretlerinin istifası şayialarından bahis ile bu haberlerin tekzibe rağmen mısrana devam etmiş ve memleket ve milletin elemle karşıladığı ve bu istifanın muzır ve mühellik olduğunu , muhafaza-i nefs , muhafaza-i hanedan , muhafaza-i vatan ve alemi İslam namına bundan hazır etmesini tilave etmekle beraber ölüm tehlikesi olsa bile ebediyen sûkut etmesi için Halife Hazretlerine sebat ve metanet tavsiye etmesi ve Akşam Gazetesinin bu babdaki i'tirazına cevaben mezkur gazete de intişar eden mektubunda da "milli hakimiyetin mutlaka cumhuriyet

idare ile tev'en olmadığı , meşrutiyeti cumhuriyete tercih ettiğini , hûkûmet cesimanesiz hilafeti yaşamak mümkün olamayacağını , serahaten beyan eylemiş Hıyânet-i Vataniyye kanunun madde-i mahsusasına temas etmekden ibarettir.

Müdde-i umumiyelik memuriyet-i aliyesi bu babda dermeyan eylediği esbab-ı vadileyi istinaden mazmumun tecrübesini talep etmiş olmasına mukabil Lütfi Fikri Bey ve vekilleri tarafından irad olunan adına bir hukuk kitabı teşkil edecek kadar mufassal bulunan müdafanede maznunun neşriyet vakıasından kasde delalet tehrikin tazannun eder bir kûûna maksat ve serahat bulunmadığı gibi böyle bir takibe Lutfü Fikriye beyin hayat-ı maziyesinin asla müsait olmadığını dermeyan ile bıraktığını talep eylemiştir. Mahkeme heyet-i aliyesi bil cümle iddia ve müdafaatı tetkik ve müteala ettikten sonra selef-i zikrin arıza müderricatına nazaran makam-ı iddianın maznun hakkında Hıyanet-i Vataniye Kanununun birinci maddesi mucibince tercim-i talebini muvafık görerek nevmi ileyhin mücerrimiyetine ekseriyetle karar vermiş ve bade Lütfi Fikri Beyin Akşam Gazetesindeki makale-i cevabiyesinde meşrutiyeti cumhuriyete tercih ettiği hakkındaki ifadatını nazar-ı itibara alarak manzumun 1 Teşrini Sani karar-ı hilafına an kastı ve tahriren neşriyatta bulunduğu ve bu suretle zat-ı hazret hilafet penahiyi karar-ı mezkuru ahkâmı hilafına hareketle tahribin eylediğine fenahat hasıl olduğunu ilave etmiştir. Neticede Lütfi Fikri beyin Hıyanet-i Vataniyye kanununun üçüncü maddesi mucibince ve uzun müddet ilm u hukuk âlinde nümayiz etmiş metruk bir zat olmasının ve bu işleri temyize muktedir bulunmasının esbab-ı müşeddide-i takdiriyeden adıyla mevmi ileykin 5 sene müddetle küreye mahkumiyetini karar verdiğini vicahen tefehhüm etmiştir. Kararın tabliğine muteakib heyet-i hakime kalkarken Lütfi Fikri Bey hakkında hükmü sureti telafisini;

-"Memleket sağolsun!"

cümlesiyle ifade ve iblâğ eylemiştir

Lütfi Fikri Beyin borca muharrir mahkumiyeti samiayn üzerinde ve efkâr-ı umumiyede derin bir tesir yapmıştır. Lütfi Fikri Bey , makasıtdaki telafi ihtilafı olarak hakkında sadır olan hükmünü tevekkül tamamiyle karşılamış olmakla beraber vicdanen müdebbiri olduğu kanaat-ı kamile ile kanaat etmiş ve müddet mahkûmiyetini nefiat-ı ilmiye ile geçirmek kararını vermiş idi. Mağhaza Hükümeti Cumhuriyetimizin şefkati adalet göstermesine bir kûyede iman ederek bunun asar-ı tecelli edeceğinden ümit var bulunmakta idi .

Fil hakika bu ümitde aldanmadığı mükmü val-i evvel emirde temyiz etti. Temyiz mahkemesi bu hususda bir karar intihaz ve tebliğ etmedi isede bu sıralarda bari heyeti tarafından mevmi ileyhin afvı ve istirhamına dair Büyük Millet Meclisine vak'ı olan müracaat

ve bilaahir bizzat kendisi tarafından takdim olunan istid'a nama meclis-i aliye nazar-ı dikkate alınarak nevmi ileyhin mahkumiyeti kafi-i metayic hukukiyesine şamil olmak üzere bir kanunu mahsus ile af eylemiş ve bu münasebetle atide izah olunduğu üzere cumhuriyet aleyhinde teşkilat hazırlamak ve bazı işhası hıyanet-i vataniyede bulunma'a teşvik etmek meselesinden dolayı bir sanaya mahkum olan Ali Osman Reis ve tahrikatı havi bir risale neşri ve cemavilde teşvik-i amiz ve az icrası cezminden dolayı kezalik bir seneye mahkum olan Hafız İbrahim Ethem Efendi dahi büyük millet meclisinin bu lütfu şefkat gösterisinden müstefit olmuşlardır.

* *

*

Üç gazete ser, muharrir ve müdebbirlerinin üçüncü muhakemesi 22 Kanuni Evvel Cumartesi ve dördüncü celse muhakeme 25 Kanuni Evvel Çarşamba günleri vuku' bulmuş , bu son celsede makam-ı idianın idiianamesi kıraat ve istima' olunmuştur. Muhakeme günlerindeki samilerin miktarı hergün evvelki günden daha ziyade artmakta ve kadın samiler erkeklerden daha ziyade mevki teşkil etmekte idi.

29 Kanun u Evvel Cumartesi günü basmuharrirlerle müdafalarının müdafası istima'a kasr olunmuş ise de bugün ancak Velit ve Hüseyin Cahit Beylerin ve vekillerini , müdafaası okunabilmiş ve bir de Velid Bey tarafından müdafaa şahidi olmak üzere ikâmet olunan zevat –ki mebûsan_ı kiramdan Rızanur Bey ile miralay Kemal , mekâtip harbiye muhasib Mesud Hüseyin İhsan , tüccar Mehmet Moskova Sefareti müsteşarı Enis Beylerdir.

İstima' olunabilip Cevdet Bey'e vekil müdafaanın müdafaları ve makâm_ı ed'anın son iddianamesi 30 Kanun_i Evvel Pazar ve 31 Kanuni Evvel Pazartesi günleri kıraat ve Kemal edilebilmiştir.

Müdafa'a vekilleri esasen memleketimizin medâr_ı iftihârı olan erbâb_ı hukuktan ve münevver_il efkâr_ı zevândan blundukları gibi me'kabir umûmun tevce ve i'timadına mazhar olup ve her türlü ki meziyat ve irfan ve himmeti nefislerinden cem' etmiş evlâd_ı vatandan oldukları cihetle tarz_ı müdafaaları efkâr_ı umumiyeyi bihakkın alakdar etmiş idi.Filhakika mahkeme_i âliyenin tekmili 3 gününü isgal eden müdafaat adına şayan_ı istifade birer konferans mâhiyrtinde idi. Bununla beraber erbâb_ı dikkatin meal ifhar i'tiraf ve ve beyan eylediği vecheyle, İstiklâl Mahkemesi de Avrupa'nın en metruk mahkemeleri genç cumhuriyetimizin kevkeb_i adaleti olunca parlaklığıyla tecelli ettirdi. Yevm_i mezkurde ba!de-i zeval saat 2de mahkeme heyet_i 'aliyesi salonda isbât_ı vücüt ederek kararın

okunacağını tebliğ etti. Zat kâtibi kararı okumaya başladı salon bila mubala' binden ziyade samiinle hınca hınç dolmuş. Bila isitisna herkes "baştan ayağa kulak kesilerek , tayğirine müsadık bir suretle kemali sukunet ve ciddiyetle okunan kararı dinlemekte bulunmuştu. Neticede ki mahkeme kararının kıratı yarım saat kadar sürdü:neticede

"Mahkeme agahan mektubunu bir Teşrin-i Sani kararına muhalif addetmekle beraber üç Türk gazetesinin bu mektubun süret-i neirinde ve tenkisinde cürümleri olmadığına kanaat ederek beraatleribne karar verildiğini ve Cumhuriyet perver Hüseyin Cahit , memleketi uzun mesasiyle hizmet eden Ahmet Cevdet ve hayatı mazisesiyle vatan perver beylerin vatana aynı zaman da maznuniyetleri iddia edilen diğer gazetecilerinde beraatlerini tazmin almıyordu"

İstiklâl Mahkemesinin bu kararı bütün samiin canibinden , kayet medit alkışlarla karşılandı . alkış tufanı ancak mahkeme reisi muhteremin işareti üzerine sûkun buldu. Müteakiben reis-i müşarın aleyh mahsur bir nutuk irad ederek bunda ezcümle: "Mahkeme heyet_i âliyesinin şu neticeden milletimz namına çok müftehir olduğunu ve milletin âmal ü efkârına tercüman olan münevver gazetecilerin , zaferimizi ne pahasına kazandığımızı takdir ederek bundan böyle de milletin huzur ve sukun mutlakını her an vikayeye hasrı mera'i edeceklerinden emin bulunduğunu harap vatanımızın icmar ve ihyasına efkarı milliyenin inkişaf ve terkîsine çalışacaklarına itiminan-ı tam ile intizar edenlerini , vakut bir tarzda beyan etti. Reis beyin nutkunu "yaşasın cumhuriyet " sedaları takip etti.

Muhakeme bu süretle puziray-ı hütam olduktan sonra mevkuf bulunan gazeteciler derhal tahliye olundu. Herkes Heyet-i Hakimeyi ve gazetecileri tebirk ederek dağıldı .

İstiklâl Mahkemesinden intac ettiği davadan üçüncüsü Ankara'lı Develi Zade Hafız İbrahim Efendiye ait idi. Henuz 20 yaşında bulunan bu zatın sebeb-i muhakeme ve tercimi "İslamiyet ve tesettür –nisvan " ünvanıyla neşrettiği risalede ve başına sarık sararak Fatihte ve diğer ba'zı ve cevmi' de iğrap ettiği irticaa karene mevzularda halkı fesada teşvik etmişlerdi . meşar-ı ileyhin muhakemesi 6 günü Nisan-ı Pazar günü ru'iyet olunarak aynı günden intac edilmiş ve mahkemenin kararı 2 günü Nisan-ı Pazartesi günü tefhim olunmuştur.

Karar-ı müzâkerede tasrih olunduğu veche ile nevmi ileyhin mü'len vakı' olan müdafaat ve ifadatına rağmen milletimizin hürmet ettiği bir kisfenin bahşedildiği manevi n^ûfuz ve kudreti sui istimam ile halkı yanlış yollara sevketmesinden dolayı 1 sene müddetle hapsine mahkemei 'müttefikan hükm edilmiştir. Mahkemem reisi bey , kararın tefhimine müteakip vafi olan muhtasır hitabesinde , ma'sum ve mazlum halkı namca hareketlere sevk etmek cürmü cezanın daha pek çok olmasını icap ettirebilirsede senenin küçük olması ve ıslah-ı hal edeceği hususunda heyet-i hakimede bir kanaatin tahassübü cezanın bir sene olarak

tayinine sevk etiğini söylemiş ve "Cenab-ı Hak'tan temennimiz islah-ı hal etmekliğimize ma'tuktur " demiştir

*

* *

İstiklâl Mahkemesi heyet-i hakîmesinin dördüncü muhakemesi 12 nisan Cumartesi gün Ali Osman İlyas Sami ,İbrahim , Dayı mes'ut , Kominist Muhammet Efendilerle tağyib eden reis-i Cumhur ve cumhuriyete suikast yapmak üzere çalışmak vazımnei muhtelifede sırran , vukulen , hiyanet-i vataniyeyi tahrik etmek cürümlerinden dolayı icra olundu. Bu muhakeme 16 kanun-i sani' Çarşamba 21 günü nisanı Pazartesi , 23 günü Nisanı Çarşamba 29 günü Nisanı Salı 2 şubat Cumartesi celselerini işgal etti bu celselerde manzumlardan mevkif olanların vicahen ve tağip etmiş bulunanların gıyaben muhakemeleri icra olunmuş. Son celselerde müdde-i 'umumiyelinin idiianamesi ve manzumların müdafaanameleri ile beraber ikame olunan müdafa şahitleri denilmiştir. Mahkemenin kararı 5 şubat Salı günü tafhim olundu .hulas-ı karar borca aittir.

Maznum aleyhinden hareketi milliye esnasındaki hizmet-i vatanperveranesi ile temyiz eden Binbaşı Mesut beye Abdulkadir ve Şükrü Beylerin ve Hüsnü Kahya ve İlyas Sami ve Kominist Mehmet ve İbrahim Efendilerin Reis_i Cumhur Gazi Paşa Hazretleri'ni suikast ecramı suretle hiyanet-i vataniye ve şekli idare-i tebdil ve hûkûmet-i taklib cerasemini irtikap ettikleri hakkında kanaat bahş-ı vicdan olacak derecede esbap ve dalailin 'adem-i mevcudiyet-i hasebi ile beraatlerine ve Ali Osman hareketini tevafuk eden kanun-i cezanın 58. maddesinin son fıkrasına tavfikan 1 sene müddetle hapsine müneffefen verilmiştir.

Kararın kıratını müteakip heyeti hakimi salonu terk etmiş ve beraat edenler tahliye edilerek memnun ve müneşekkir bir halde evlerine gitmişlerdir.

Yukarıda 'arz olunduğu üzere Büyük Nillet Meclisimiz Lütfü Fikret beyle beraber nevmi iley ve Ali Osman ve Hafız İbrahim Ethem Efendilerin de mahkumiyetlerini af etmek süretiyle cidden büyüklüğünü ispat etmiş ve gelmiş cumhuriyetimizin tarih-i adliyesine bir sahife-i zerafeşan ilave eylemiştir.

Yaşasın Cumhuriyet !:

Mübâhis Maliyye ve İktisadiye

İlk nüshamızda meşrutiyetten i'tibaren bütçelerimizin geçirdiği safhat-ı mücmelen arz ederek duyumu umumiyemiz hakkında da etraflıca malumat i'ta etmiş idik. Geçen seneki nevsalimizde ise yeni Türkiye Hûkumeti bütçesine dair bir derece tafsilat kayt eylemiş idik.

Maliye vekaletimiz , 1339 sene-i maliyesi 1. 6 aylık hizmet-i umumiyesi için üçer aylık olmak üzere 2 aylık avans (mukat bütçe)kanunu istihsat etmiş ve akdi sulh-a muteakıp ikinci altı ay içinde bir bütçe tanzim ederek meclis-i milliye tebdil eylemiş isede muvazene-i maliye encümeni yalnız devair kadroları tetkik ve tesbit ile bal'a küfte yeni bir bütçe tanzim etmektense üçüncü bir Avanis-i kanuni ile sene nihayetine kadar tedvir-i emri muvafık görmüştür.

1339 sene-i zarfında devair-i hûkumet kadroları , ihtiyacat-ı hakikiyeye göre vasi-i mukayasede tertip ve zabıtan ile memurunu adliye ve melikiye muaşanına ehemmiyetli miktarda zamain icra olmuş hasebi ile bütçe yekunumuz hayli kabarmıştır. Aynı zamanda muahede-i salihiye mucibince mübade-i ehliye ibtidar olunduğundan bu hususu temin için ihlas edilen mübadele , iskâm ve imar vekâletinede büyük miktarda tahsisat tefrik olunmuştur. Onun için 1340 senesinde mütevazi bir bütçe tanzimini hayli bir mühim mesele olmuştur. İlk tanzim edilen bütçeden takriben 50 milyon açığı olacağı hakkında ki şaiyat muhamil-i maliyece hayli sui tesir hasıl etmiş fakat İsmet Paşa kabinesi ve bilahire maliye vekaletine istihlaf etmiş olan abdulhaluk bey efendi bu açık miktarını ehemmiyetini bir miktarda tenzile muvaffak olmuştur.

Bütçe bu sene mecliste ilk defa olarak müşkafhane bir tetkike tabi tutulmuş milletin ihtiyacat bütün vuzuhuyla nazar-ı itinaya alınmıştır. Muvazene-i maliye encümeninin bu husustaki gayreti cidden seza'iri şükrandır.

Hükümet 134. senesi için maarif bütçesi müfredatı anade muharrir olduğu üzre umman 900-128 lira olarak teklif etmiştir.

5050000	maarif
13.000.000	tafia
8.150.000	iktisat
200.000	matbuat ve istihbarat
30.400.000	bahriye müdafa-I seniye askeri ferikalar
7.000.000	mübadele imar iskan kanıtı
347.330	riyaset
2.000.000	duyun-u dahiliye ve mütehassıs
500.000	ankara şehrine meavat

331-690	hilafet
6388070	duyum-u umumiye
10900000	mahsusat-I zatiye
1605415	büyük millet meclisi
5600000	maliye
680000	umum-I kasriyye
3200000	resusat
4980000	posta ve telgraf
40000	icra ve kefiller
15000000	dahiliye hariciye
4000000	şeriyye. Adliye
1.300.000	hariciye
1.200.000	şeribe
5.0000000	adliye

Varidat bütcesi ise .....lira olarak tahmin edilip bu miktar yeniden teklif edilen zeyerdeki altı kalemuğridat ile.....liraya iblağ alunurdu.

107, 579, 210	varidat a'diye yekunu
1, 000, 000	tuz resmi münsemi
4, 000, 000	işaret yüzde iki buçuk
5, 000, 000	meşhirat
1. 500. 000	nakliyat resmi
1. 000. 000	ma'firet-I askeriye
1. 000. 000	posta ve telgraf

Yirmi 018 975 131

Teklif vaf'a gore mesarif ve varidat bütçeleri arasındaki fark ..... Lira radesindedir. Şu kadar varki bize kalacak deyun miktarının henüz ta'yin etmemiş olması dolayısıyla bütceye duyum-u umumiye için tahsisat vazıh ve terkim edilmemiştir. Bala hara tayin edecek miktar ile işbu açık miktarının

Artacağı şüphesizdir.ancak şunu şükranla arz etmeliyiz mesarif bütçesinin tarafına amil olan esbab arasında anadolu şerkinde şümendifer neşası içün mevzu 10 lira ile iktisat ve imar vekaletleri tefrik edilen mühim miktarda mesmur-u tahsisat-I mevcut olduğundanyazılan zamanda bunların ifdidaf-I semeranı ile bütçemizin müsvazen bir şekil iktisap edeceği katiyetle me'muldur.

Duyum-u umumiyemiz için şimdilik serd metateaya imkan göremiyoruz. Kısm mahsusumuzda mindere sahih meahede namesindeduyun miktarıyla esva-I kai'yetle tefsilat vardır. Mülahede mevcinde teşkil edecek komisyonun ithaz edeceği karar neticesinde divanımızın miktar hakikisi ta'yin edecektir. Yalnız şunu istidrada arz edelimki geçen seneki nevsalimizde duyum-u umumiyede yapılmakta olan isnafından ve memuriyenin aldığı meaşat tesbitlerinden uzun uzadıya bahis ettiğimiz surede büyük millet meclisinde keyfimin ehemniyet alınacağı temennisini izhar eylemiş idik. Kemal-I şükranla görüyoruz ki meclisi millimiz bu meseleyi ehemniyetle takibe başlamış seneye beş altı milyon liraya reside olan duyum-u umumiye idaresinin israfatı men' etmek esbabına nuzul eylemiştir. Muhterem mebuslarımız arasında bu yabancı idaer teşkilatının tamamen ilgası hakkında da güzel fikirleri vardı. Mah heza bu luzan meahede namesi mevcibinde debunumuzun tayin edcek miktarına gore düşünülecek bir mesele olduğundan şimdilik yalnız isnafının gününde kati yapılacak yegane tedbir olduğunda şüphe yoktur.

Evrak takviyemiz hususuyle küçük kıt'ada olanlar ona da dersudeleşmiştir ki ele alınır bir cehti kalmamıştır. Anatolya da bugün eliyle yaralar tedavül ediyorki cettaide konmak husunda tereddüt ediyor.gerçi İstanbulda duyum-u umumiye idaresi fersudeleri bakiye kalan ihtiyat varakalarla tedbile devam etmekte olduğu cihetle bu mahzur bir dereceye kadar mahsus değilsede taşralarda pek mevsuf bir hal almıştır. Bina aliye keyfiyet-I ehemniyetle nazar-I I'tinaya alacak.

Binaden mübadeleye mahsusa uzak naktiye tab'a ettiği ma 'deni meskulat darbesi düşünmüş ve bundan bi hakkı isabet eylemiştir. Maliye ve kalite geçen sene sonlarına doğru ve darphane maliye müdiresine bu bende tetkikatte bulunmak üzere avrupa' ya göndermiş ve bala hare kararını vermiştir.

Son takrir eden şekle göre yüz paralık beş kuruşluk , ve yirmi kuruşluk olmak üzere iki milyon lira kısmında madeni meskulat darp olunacaktır. Fevkalade çok madenin elim Fransa' da isti'mal edilen madenin aynı olması matsurdur.bu maden bizde

Doksan beş bakır yüzde beş aliminyum birazda mangenezden markup olmak üzere (similür) denyen bir tahlüttur. Bu meskulat baker rengindedir.depker tarafından bizde 75 pirinç ve yüzde 25 nisbetinde mikelden merkep bir made ile de yeni senelerin darbı mahnemledir. Bu ikinci maden Kabul edildiği halde yeni paralarımızın rengi beyaz olacaktır. Manzara ve dayanma itibarıyle bu ikinci maden mercii addedilmektedir.

Cumhuriyet senelerimizin şekline gelince: yeni meskukat meyşe dallarından yapılmış iki kavs bir başak ile bağlanacak vavertesine türkiye cumhuriyeti ve sene-I darb konacaktır. Zehrine handesi gülneli bir helal fevkında beş şeaeli biriyledir. Ay ile yıldızın arasındaki

boşluğu Ankara ve 23 nisan 1336 kelime ve tarihi bir hatıra mebcele olmak üzere veda' edilecektir. Nevsallarımızın tab' edilmekte olduğu sırada ufaklık meskukat darbı hakkında büyük millet meclisince Kabul edilmiş olan kanun aynen borca ati derc ediyoruz. Made ufalmak ihtiyacını tahmin çıkarılmış olan beş . on paralık bol ilim ve haberlerle kırk ve yüz paralık ufak taktiye . büyük kataadaki evrak veya ufaklık meskulat-I madeniye ile mübadele edilmek üzre tedavülden kaldırılacaktır.

Madde2: beş, yirmi ve yirmi beş karşılık kağıt paralar uçunca mah hevcesince çıkarılacak ufaklık meskukat madeniye veya daha büyük olarak nakdiye ile mübadele edilecektir.

Madde3: kıymet itibarları mecum-I iki milyon lirayı tecavüz etmemek üzre yüz paralık beş kuruşluk ve on kuruşluk birinizden ma'mul ufaklık meskukat darb ve ihracı içün maliye vekaline mezuniyet yerleştir.işbu ufaklık meskuranın envaının mekadiri ve madenin haritasını şekil ve hacmini Kabul ve tağyin vekalit mezkureye aittir.

Madde4: 27 teşrini sani 336 tarihli kanun ile 1337 senesi nihayetine kadar tedavül temdit etmiş olan meskuhat usesat ve resmiye ve hususiyeye ait bulunan veznelerce de Kabul ve sarf olunacaktır.

Madde5: tevhit-I meskukat kanununun işbu kanunu megayir ihhamı melgadir.

Madde6:işbu ufaklık meskukatın darbı için 1239 senesi maliye bütçesinin 5. neslinin 2. maddesine göre30lira tahsisat menzume-I veda'edilmiştir.

Madde7: işbu tahsisanın 339 senesinde sarf edilen miktar 34 senesinde sarf olunacaktır.

Madde8: işbu kanun tarih neşrinden mu'teberdir.

Madde9: işbu kanunun icrayı ihkamına maliye vekili me'zundur.

Anadolu şimendiferleri ....

Geçen senenin en mühim vakasından biri de (cester) meselesidir.325 senesinden biri istemekte olduğumuz bu isim şerki anadoluda demir yollar inşasına dolup bir amerika kumpanyası namına hareket eden mister cestıra aittir. Malum olduğu üzre 325 senesinde doktor (galasagu) namında bir amerikalı Sivas ile Erzurum arasında bir demir yolu tesis ve ve bu hattan bahr-ı siyah sevahiline şaiyeler temdit etmek üzre takriben 3000 kilo metre dolayında bir şebeke-i hadidiye vücüda getirmek için bazı şerait dairesinde imtiyaz talip etmesiyle o vakti keyfiyet meclisi mebusan i'yanca devr ve deraz metakere olunarak deha nafi' şeraitle talipler tahrisine karar ve birleş ve zuhur eden yedi talipten "otuman amerikan develogman kumpası " merhusus mister cester ile refiki kelıtın teklifi hükümetçe mevafık görülerek hatın tar olarak inşası ve bazı şebe-i hatları temdidi gibi muhtelif-i tadilanın

icrasından şukera lacelel tasdik meclise kabul edlmiş ise de bazı esbab-ı siyasiye dolayısıyla mezkur imtiyazın i'tası tehir olunmuş idi.geçen sene aynı kumpanya namına ve aynı şerait dairesinde mezkurhatutı inşa için Amerikalı mister kenedi ile mister arnur cester büyük millet meclisine müracat etmişlerdir. Meclisten alınan mezuniyete müsettinde hükümet mevmi ileyhi ile uzun uzadıya müzakereden sonra nafi' şerait dairesinde mukavele ve şartnameleri tanzim etmiş ve mecliste memleketimiz için pek hayati bir mesele olan bu imtiyaz i'tadençekinmemiştir.filhakika iktisadi inkişafımızın ancak herşeyden ol pek ziyade muhtac bulunduğumuz asri ve sait nakliyenin te'mini ile kabil olabileceği şüphesiz bulup teşbit vai'n bir an ola sahi-i fiiliyat isaliyle pek zengin olan memleketimizden halifemizin bihak istifadesinin te'min malı iktisadiyatımız nakte-i nazarından şayan temnidir. Malesef te'yan hars edeceğimiz üzre bu defa ki teşbiste maruz ikamet oldu.

Cester projesinin başlıca şeraiti: teminat akçesi makamına kaim olmak üzre hat gezer kahinin tarafından yirmi kilometreye kadar olan meaden imtiyazlarının şirkete i'tasından ibaret idi. Esbab-ı imtiyaz mukavelenin tarih tasdikinden itibaren altı ay zarfında bir türk anonim şirketi teşkil ederek bilhassa Samsun Sivas hattıyla

Kişinin idaresi kendi elindedir.

Samsun limanınininşasına başlayacak idi. Şirket yumurtalıkta bir liman inşasında muhayyir bir ..... idi.

Şirketin mecburu olarak inşa edeceği hatlar şunlar idi:

Mukavele name-i islayede mezkur olanlar:

1) Sivas, Harput, Diyarbakır, Bitlis, Van (mecmui 180)

2)Harput civarından ayrılarak cihan vadisini takiben Yumurtalık'a (490)

3)bir numaralı hattın bir noktasından ayrılarak musul, Kerkük ve süleymaniye (20) (1970 bugün)

Mukavele müdemmelede mezkur olan hatlar

1)Sansun, Sivas, mecmui (390)

2)ihrafil hat üzerinde mevsi köyünden Ankara (370)

3)mukavele name-i isasiyedeki (1) numaralı hat üzerindeki çaltı mevkiinden Erzurum

4)çaltı Erzurum hattının bir noktasından ayrılarak Karadeniz de bir limana (250) (1330 bugün)

İnşası ihtiyadı olan hatlar

1)Erzurum, Beyazıt, İran hududu (mecmumı 255)

2)Sivas, Kayseri (220)

3)be harfi hat üzerinde hacı şefaatlı (Kayseri 150)

4)Kayseri, Ulukışla (210)

5)be harfi hat üzerinde bir noktadan ayrılarak Çorum, Merzifon, ve harfli hat üzerindeki hacı bayram mevkıine (120) (bugün 1095)

Biruce bala tafsilatından anlaşılacağı üzre şirket (2290) mecburi ve (1095)kilometresi de ihtiyari olmak üzere cem'an (4370) kilometre tavlında şimendifer ifşasını bunlardan mezkur olanlarıda 3 ile 4senesinde ihmal eylemeyi der ahte eyliyordu. İhtiyar olanlar içinde 5 sene medet bırakılmış idi.

Mister kenedi ve refik tevhitlerinde sadık kalmış olsa yediler nihayet iltihaye on sene

Sonra bütünanadolumuz baştan başa demir pullarla döşenecek vatan mazimiz için bir devre-i saadet başlayacak idi.

325 senesindeki muvaffakiyetle neticelenmiş olsaydı işbu hudut iktisat yandaki kuvainden sırf nazar harf umumi esnasında ne büyük hezimetler ifa eyleyecek idi.

Ankara sivas hattı üzerinde büyük ..... edilir iken işbu fotoğrafı karşılarımızdan .....

Malesef bu defa da eshap imtiyaz işi başaramadıkları muktezi sermayeyi bulamadılar.cester ile kenedi yendiklerine rakip oldu. Dolayısıyla main zamanında işe başlayamadıklarından nafeme-i vekaleti de imtiyazın mefsu habtını i'lana mecburiyet hissetti. Bu satırları yazdığımız sırada kenedi hala imtiyazın peşinde ankara da dolaşıyor.

Fakat hükümetimiz kat'a kararını vermiştir. Samsun sivas hattını bilfiil inşa edecektir.gizlilik ankara sivas hattının inşa atina da devam olunmaktadır.malum olduğu üzre samsun sivas hattı üzerinde harb-i umumiden evvel raji jönler şirketince hayli miktarda tasviye-i terabiye yapılmış idi.ankara sivas hattında ise elim 120 kilometreye kadar ..... trenleri işlemektedir. Bu seneden itibaren dolu yollar geniş hatta tedbil ve ameliyane kemal kermi ile devam edilecektir. Nafia vekateni hudud-u meskure inşa anı için 1340 bütçesine 10 milyon lira vazıh etmiş ve her iki kısmın inşa anı için muktezi levazımı tedarike başlamıştır. Latif barı ile işbu hududun medet kalıyle tarafında inşa ve ikmali me'mul kavidir.

Türkiyede mevsur hudud-ı haririye

Nusalimizin birinci senesinde türkiyede mevcut şimendiferlere dair tefsilat vermiş.bil umum istasyonları baktıklarına olan mesafeleriyle era'e eylemiş idik. Bu sene neşr eylediklerimiz (takvimi ragıp)da dahi bu hususada mükemmel malumat i'ta kalınmıştır.

Yalnız şu makalemize hatme ve birbirimizden evvel el-yevmi türkiyede işlemekte olan şimendiferlerin kaç lilometreden ibaret olduğu mecmule-i arz eylemeyi münasip gördük.

	Kilometre
İstanbul, edirne	(319)
Alpullu , kırk kilise	(46)
Haydarpaşa, Ankara	(587)
Eskişehir, Konya	(444)
Konya meydanı ekber	(635)
Çoban bey, nusaybin,	(511)
İzmir, Afyonkarahisar	(704)
İzmir Eğirdir	(213)
Bursa Mudaniye	(42)
Ankara Asi Yozgat	(130)
Sarıkamış güverteli	(247)
Arpa çayı	(100)
Beyazıt Hınzır	(138)
Kağıthane hattı	(60)

Vekayı' siyase-i alim

Milli nevsal 1239 senesinde mahsus ikinci nüshasında mısra dair yazdığımız makalede mısır millet perveranının İngiliz teklifatını kabule yanaşmayanlarından dolayı baş vekil Said zelul paşanın sure tağribi ve ondan sukera İngilizlerle hasıl olan i'tilaf netaceyi ile said zelul paşanın hareminin zevceni görmek üzre Cebeli Tarık 'a azimet ettiği surede bütün Mısır halkı tarafından hakkında gösterilen ihtiramat ve tezheranın derecesi mecburen arz olunmuş idi. Mısırlı kardeşlerimizin kalp ve vicdanlarından ölürüz evvela sevda-yı istiklali sündürerek isteyenlerle günden güne kesb-i zaif etmiş ve her ne kadar bir müddet İngiliz Mısır i'tilaf esasatına memasat olunmak istenilmiş ise de istiklal taraftarlarının gizli ve aşikar mesay-i müstemreleri nihayet galip ederek te'min muvaffakiyet esbab-ı tecli etmeye başlamıştır.

Mısırlılar , İngilizlerin muhaffahiyetle istiklallerini elde etmiş olmakla beraber bazı kayt ve meşruta bağlı bulunuyorlardı. Aynı zamanda memleketin suret idaresi nisbet eden kanunu esaside henüz meydana gelmiş idi. Bu işler için başta Sait Zelul gibi bir zatın vucudu lazım idi. Vakıma rical Mısır içinde istikrarlı bir çok zevat mevcut isede Zelul'ün nüfüsü siyasi erbab istiklal için başka bir cesaret hasıl edeceğide gayr-ı münker idi.

Tali' bu hususta Mısıra Mısırlılara yardım etti. Sait Zelulün münfiyan mukim bulunduğu cebel el- tarafında hasta düştüğünden İngiliz nazırının tebli' resmisinde gösterildiği vechile Paşanın iade-i muhti için tarz hayatının tebdilinde tederisine ihtiyacı olduğunu raporla bildirdiğinden hükümet-i ali komiserlerle istişare etti.

Mamafih bu serbest nin ze'lule Mısıra gelebilmek için müsait olup olmadığı bade-yi imrede anlaşılmadığından herkes bunu düşünmekte olduğu sırada meşaraliye zevce-i muhtırmasıyla beraber doğruca doluma gelmiştir. Dolunda bir kaç gönlünün evfakı bir istirahatta müteakkip Marsilyaya gelerek oradaki hemşehrileri tarafından parlak bir surette istiklal ve yaşasın Mısır , yaşasın Zeğlul, sedaları tefi' ve i'lal olunmuştur.

Said Zelulün Mısıra avdet edebilmesine İngiltere bir aralık munafekat göstermedi. Buna sebeb olarak Mısırda henüz hükümetin esb kuvvet ve istikrar etmemiş olduğunu gösterdi. Aradan havk geçmeksizin Mısır hükümeti için tanzim olunan kanun-i esasiye "kral malik fevat" ima ederek 20 nisan meşrutiyet idare ilanı olundu. Bu haber, hata-yı mısrıyenin her tarafında yüzbir pare top atılmak suretiyle selamlandı. Bütün memleketinde azim şenlikleri yapıldı.

Adında seyesel atasında cebelitarıkta bir bucuk sene kadar geçirmiş olduğu ve meşekkat aver minfa hayatında sukura iktisab haris ederek bize ne ahval sahyesini düzeltmek için Fransa' ya gelmiş olan burada mümkün mertebe iade-i sıhhat ederek memleketin istiklal namına elde etmiş azam ve ümide de bulunan Sait Zelulun artık mısırda hükümetin kanun-u esasibi neşreyle kesb istikrar etmesinden sonra vatanın avdeti için bir mani' kalınmış oluyordu.bina-i aliye İngiltere' de bu hususada daha ziyade esrara mahal imkan görmedi.Sait Zelul Paşa ferafesede kaysa bir müddet takriben iki ay nedaviye ile meşgul olduğu sonra me'zun vatana kavuştu.(12 eylül)

Meşaliye ile beraber diğer bazı milliyet pervane Mısır dahi avdet etti.Ze'lulun Mısıra mevasaltında bayılan resme-i istikbal o kadar parlak o kadar harika ve muhteşem idiki terif-i daire-i imkanda değildir. İskenderiye ve bütün Kahire bu merasime iştirak etti. Kahire civarı hatta uzak şehirlerden kasabalardan binlerce halk bilhassa Ze'lulun suret ve rutbeni teb'il kademeni tebrik için merkez hükümete şeteban olmuşlar ve hissiyat milliyetperveranelerini ibraz etmişlerdir.

Bu parlak vesiyesi tezahürat gösteriyorduki Mısırlı kardeşlerimiz İngilterenin muvafakatla zahiren istihsal edildiği i'lan olunan istiklal ile iktifa etmiyorlar ve hakiki ve tam bir istiklale malikiyet arzu ediyorlardı. Bunu elde etmeye muvaffak olabilecek yegane şahsiyet ise "aid Zelul" idi. Said Zelul Paşa iskenderiyeye muvasalatıyla beraber karan malik

fevadı ziyaret etti ve mevhiranMısırda ithaz-ı i'cap eden had hareket hakkındaki metaliat ve metalibatı müşaralike tahriran bildirdi.

Mısırın kanun-u esasisi mucibince yapılan mebusan intihabatında Zelul taraftarları kahir bir ekseriyet temin ettikleri gibi mevhiran nasfi hükümet nasfi ihale tarafından

İntihab edilen meclis i'yan i'zasının ekseriyetinide Zelul taraftarları teşkil etti. Yanımdan zaman idarenin meşaraliye Zelul Paşa fırkasına tevdi' kevsb zaruret etmiş ve bina-ı aliye kabinenin teşkil vazifesi meşaralihe teklif olunmuştur. Said Zelul Paşa Mısır avdetinden sonra oldukça mühim bir hastalık geçirmiş olmasına rağmen, mücrit vatan hazinesine ibraz hadimet edebilmek için, kendisine teklif olunan bu ağır vazifeyi kabul ve tardid etmemiştir.

Zelul Paşa'nın teşkil ettiği kabine işbaşına geçer geçmez memleketin selameti ve vatanın saadeti için maksat aksi olan hakiki istiklalin te'mini esbabını istikmale teşbis etmiş ve daha ilin hatvelerle asar kaliyesi nemaya olmaya başlanmıştır.

Mısırlı dindarlarımızın mazhar saadet ve selamet olması bizim için biltahi mevcup ferd mahzehzip bulacağından burudanları doğru muvaffahiyet kemaliye nailiyetlerine ithaf olunur.

FAS-İSPANYA

Geçen seneki nüshamızda Fas-İspanya hadisesine dair yazdığımız makalede İspanyolların, tifestane ihalesine teşkil eden bu kardeş millet hakkında reva gördüğü mezalim ve sev'i idare münasebetiyle tahdis eden ihtilafat neticesinde vukua gelen muharebat ve bu muharebelerde İspanyolların hezimet kahkerbesi üzerine İspanya hükümetinin sevk tesisanı verif kebali re'yis mücahit muhterem abdallarının beyanatı telhis edilmiş idi.

İspanya'da bu Fas macerası bu zindan birçok karışıklıklar vukua gelmiş ve hükümet bu meselenin kat'a olarak halinden izhar acz etmiş ve İspanya'nın her tarafında idare-i arfeye ilan edilmiş olduğu halde bu sevdadan izzet-i nefse yediremediğinden mücahidin islamiyeye karşı ta'vridata devam şakni tercih etmiş vebkiden sevliyat askeriyeye teşbis eylemiş idi. Bu sıralarda melilarına da bulunan İspanyollara emir-i abdallarının bir ta'rizi bu mıntıkadaki askerin recatini ve hayli zaiyatı mevcep olduğundan sevfiyanın tesriane kadar vermişlerdi. Bu rec'at ve zaiyat bir defaya münhasır kalmamış ve diğer mağlubiyetler dahil takip ve fetva etmiş olduğu gibi bahran tezahirat ve meavenet icrası için gelen 18500 tonluk bir İspanyol zerhelisi demleyaye 18 mil mesafede bulunan "terefurfa" birununda karaya düşüp hasarat cesimeye düçar olmuştur. Diğer taraftan Fas'a sevkeylemek üzere olan imdat kuvvetleri, erkab senesinde mülakata ilan asiyan etmişler ve asi askerler zabitane silah çekerek ıslıklarla

tahkir ederek büyük arbedelere ve tarafından müteaddit te'lif ve mecruh ve kava'ne sebebiyet vermişlerdir. Bundan

Başka birtakım gazeteler Fas seferinden vazgeçilmesi hakkında neşreyanda bulundukları gibi bazı şehirler dahi Fas harbini protesto etmişlerdi. İspanya hükümeti bu askeri isyanı askerden bazı efradın sarhoşluk saikasıyla yaptıkları adi bir tecavüz şeklinde göstermek istemiş ise de bu aralık diğer bir taburun daha isyan ettiği ve bunlardan müteaddit efradının i'dam cezasına mahkum edildiği ve hatta Fas'ta bulunan İspanyol askerlerinden bir kısmı da isyan ederek "kahrolsun harp" diye bağırmışlardır.

Ağustos sonlarına doğru Emir Abdal Kerim karar kahinden neşrolunan resmi tebliğada: "İspanyolların sulh talep etmeleri üzerine mehasamanın düçar tevkif olduğu bir zamanda ileri harekata teeşbis etmeleriyle müdafaya mecburiyet hasıl olarak vuku bulan muharebede vekili askerlerinin ihraz muvafakiyet ettiği ve İspanyollar meydan muharebede 539 maktul bıraktıkları gibi mecru hallerinin nakli iki gün devam ettiği vekili eşya i'tima olunduğu eş'ar edilmiştir. Bizzat Emir Abdal Kerim'in beyannamesinde reyf ahalisi memleketlerinde hakim olmaya muktedirdirler. Türkler kendi kuvvetleriyle gayelerini nasıl tahakkük ettirmişler ise reyfiyelerde aynı kadarki ispat edeceklerdir. 3 sene evvel i'lan olunan reyfi cumhuriyetinin istiklalini tanıdığı dakikadan itibaren İspanya'ya karşı husumet gösterilmeyecektir, denilmiştir. İspanya hükümetinin fenin sevk terkiyanına göre istihzar olunmuş alet mahme-i harbiye ile mechiz askerine karşı hergün daha müessir darbelerle ihraz muvafakiyet eden Emir Abdal Kerim inayet ilhiyeye ve kendi kuvvetine güvenerek başlamış olduğu istiklal davasını hüsnü muvafakiyetle netice suret kat'iyede azdetmiş ve bununla beraber sefk-i dimaya havaeşker olmadığını ve istediğini şeb'in kendilerine taarruz edilmesinden ve istiklalinin tanınmasından ibaret olunduğunu bütün ekval ve ef'aliyle cihana göstermiştir. Yukarıki beyanname şu ifademizin bahir bir delili olduğu gibi emir müşarun ileyh ikametgahına kadar şedirhal ederek kendisini ziyarete muvafak olmuş olan tamisi muhabirine vuku bulan ifadatı de bula müebbettir.

Hülasa; Emir Abdulkerim istikla! istiyor. Bunu istihsale katiyen azmetmiş nihayet muvafak olacağından emindir. Buna karşı İspanyollar bir türlü harslardan vazgeçemiyorlar. Memleketlerindeki ihtisasat ve ihtilalat husumetsizlikler, askeri isyanlar temenni etmesine rağmen bu işten vazgeçmek izzeti nefislerine karan buluyorlar. Hak daima haklı olanla beraberdir. Binaenaleyh din kardeşlerimizin inayet rebaniye ile davalarında muvafık olacaklarına iman edelim.

Birkaç aydan beri rifesdanda devam eden nesbi sükun belge kesb kat'iyyet eder.

Yunanistan'nın başına gelenler

Harb-i umumide bilhassa mütarekeden sonra İzmir' de ve Anadoluda uzun bir müddet başımıza bela kesilmiş ve nihayet düçar olduğu hezimet kahrı neticesinde ordusu mahvolmuş ve bakaratessebufi denize dökülmüş olan yunanistan bu acınıntesiriyle bir zaman sersemleyerek başını dikelemek mecburiyetinde kalmış idi. Ancak bu devre cok uzun sürmedi. Dahili karışıklıklar , ihtilaller sandalye kavgaları beri birbirini vali etti.haris cah bir takım rical gizli aşikar herkese hücüm eden geri kalmadıklara sevk ihtilal askeri muhalifleri bir müddet için sevkine mecbur etmiş idi. Fakat bu da uzun müddet devam etmedi.

Lozan sulh muahedesinin imza ve tasdikinden sonra gavail-i hariciyeden bir dereceye kadar azade kalan bu küçük hükümet dahilen işlerini tanzim ve islah amilinde olduğunu ilan ederek buna muafık olmak ise ancak memleketin münce-i hakikisi addettikleri venizelosun yunanistan'a avdeti ve iş başına gelmesi ile mümkün olbileceğini zannetti.bütün milletin arzusuyla bu zannın memleketine avdeti rica olundu. Venizelos, hayatı siyasiyeye bir daha avdet etmemeye suret katiyetle karar vermiş olduğundan bahsiyle bu davete icabet etmiş. Ricalar tekrar olundu yine nazlandı. Nihayet bir heyeti mahsusa kendisini kim bilir kaçıncı defa olarak da'vet ve memlekete avdete ikna

İçin venizelos'un ayağına gitti. Münce-i memleket artık bu defa dayanamadı, *nazlanmadan vazgeçti. Vatana avdete karar verdi. Bu sürelerde Yunanistan'a bir taraftan da* başka türlü hadisata mashar olmakta idi.

Bir kısım halk daha doğrusu bir kısım rical memleketin cumhuriyet-i idareye inkılabını idi. İntihabanın serbestce icra olunabilmesi için yunan kralı Jurjun memleketinden uzaklaşması lazım geleceği fikri ileri sürüldü. Bu fikri krala derşet bir tarzda ifham edildi. Kral car Nacar milletin hakkında reva gördüğü bu istiskale memaşat mecburiyetinde kalarak "milletin arzusu is'af etmiş olmak üzere " Atina' yı muvakkat bir zaman için terki muvaffakat etti ve kraliçe ile beraber Romanya' ya azimetle Romanya kralına misafir oldu.

Krallık Atina' dan müfarikti verayure rahibi esnasında hakkında merasim ihtiramiye içra ve kendisi bir suret müddetinde teşbih olundu. Zannolunduğuna göre zavallı kralın görüp göreceği sevk ihtiram budur. Kralın infikakını müteakip amiral Kunderiyonis taib kralı tayin olunarak seraye kuruldu.

Yunan milletinin bir çok rica ve ısrarları ve ayağına kadar giden heyetin ebramı üzerine Yunanistan' a avdete muvaffakat etmiş olan Venizeleus kanun-u sanı içinde avrupadaki rahat ve uzletini terk ederek memleketine döndü. Mevmi ileyhi anavatana avdeti bütün Yunanistan'ı vecde getirdi. Merasim-i istikbaliyede teklifat yapılması hakkında Venizeleus'un ricalarına rağmen icra kılınan istikbal merasiminin parlaklılığı yanında krallık

Yapılan merasim teşbi'ıye pek sönük kaldı. Venizeleus Atina' ya gelir gelmez ihtilal hükümeti çekildi. Mevmi ileyh rica ve minnetle baş vekaleti kabul kabiresini teşkil etti. Kral ve hanedanın iskatıyla memlekette cumhuriyet idaresinin hakkında her taraftan vafi olan teklifat ve ibramata rağmen Venizeleus bu mesele-i muhimmenin hali için aray-ı umumiyeye müracat lazım geleceği beyanıyla ol bavel buna tevessel olmasını tasvip etti. Zaten avdetinden evvelde bu şartı derbeyan etmiş idi.

Memleketin münciyesi saftiyle cok ebram ve ısrarlarıyla avdete ikna edilen ve memlekete vusul-i kemal hararetle alkışlanan ve derhal muvakkah iktidara geçirilen Venizeleusun bu mevkide bekası pek az devam edebildi. Memuriyetinin daha ilk haftalarında idiki meclisi mebusanda şekli hükümet ve handan meseleleri hakkındaki mezakirat henüz bir neticeye iktiran etmemiş iken, sevki hareket isyanına dolayısıyla ihtilal hükümeti tarafından tatil edilmiş olan hareket İspanya tarafından gazetelerin tekrar intişarına müsait olunması hakkında meclise tevdi olunan layiha-yı kanuniye münasebetiyle cereyan eden gürültülü, hadiseli, nezahirat ve bilhassa Venizeleus ile cumhuriyet perverler reis-i paya anasetv arasındaki meşatemat üzerine Venizeleus aynı celsede vaziyetten müteessiran hastalanarak bazı dostlarının malumatıyla meclisi terk etmek mecburiyetinde kaldı ve bu hastalık vesilesiyle muvaffah iktidarı da terk ederek yalnız mebur salık ile istifa etmeye karar verdi. Bu kararından sırf nazar etmesi için vakıh olan ısrarlar muvaffahat göstermedi.

Zavallı münce-i memleket şu hal ile memleketin necatından kat'a ümit etmiş ve avrupadaki rahatını terk edipte Atina'ya geldiğine bin kere pişman olmuş bulunuyor. Venizeleus mevga iktidara avdetinden ümitleri kesilmesi üzerine boş vekalete mutedil ihrar fırkası erkanından Kafanderis getirilmiş yeni kabileyi bizzat teşkil etmiş isede bu kabinede Venizeleus kabinesini teşkil eden zevattan iki üç istisna ile – terkip etmekte olduğundan muvakkah iftidarede uzun müddet dikiş tutturamayacağı revş halden istidlal edilmektedir.nevsalımızın son formaları tab olunduğu surede Yunanistan'da cumhuriyet teşkil ve kral ve hanedanının bil-mehal eşkatı hanındaki cereyanları hergün biraz daha şedidlenmekte olduğundan bu günlerde mühim hadisata intizar olunabilir.

Romanya'da misafir ki ; temadı etmekte olan kral milletinin kendisinden vazgeçmeyeceğine ve gariban avdeti ümidinde bulunduğuna dair arasına tecrube balonları uçurmakda kusur etmiyor ise de yukarıda arz ettiğimiz şedid cereyanın gürültüleri arasında bu gibi sözleri hiç kimsenin samiasına vasıl olmamaktadır. Bu memleketin mukderatını bir ati garib ta'yin edecek ve bize fenalık edenler her halde cezasını bulacaktır.

Türkiye- arnavutla muharenet, muahezesi rekabet mukarelesi rütabeat telafnamesi

Türkiye ile arnavutluk arasında 5 asırdan beri cereyan eden vahdet-i siyasiye ve ati'nat-ı esasiyenin yeniden te'sis ve te'yidi tarafınca matlup ve mültezim olmasına hepsi bu maksat teminat bir mehadenetmeahidesi akdine Arnavutluk meclis-i mebusan reis eşref feraşiri hariciye katip umumisi cağfer-i vilale ve a'zadan nezir nezir iskav Ben Bey senenin 8. ayında Ankara'ya azmetmişlerdir. Türkiye canibinden müzakerata me'mur münteşa mebusu şekri kayacak ile mevm-i ileyhin arasında aylarca devam eden müzakirat neticesinde mühadenet meahedesiyle ikamet mukavelesinin esasat-ı tesbit edilerek şah kesinde ılunduğu halde tabiyyet itilafnamesinde mevzu' bahis edilen hakkı hayyar meselesinde tahdis eden ihtilaf üzerine imza edilemeyipArnavutluk merhasları memleketlerinden bu babede kat' selahiyet ve talimat almak üzere ankara'dan intikak etmişler idi.

İstanbula muvassalatlarla bazı esbab-ı haylü nilehne Arnavutluğa azimetleri tehir etmiş ve İstanbulda bulundulları müddet zarfında hükümet hatbualarıyla bilmuhabere bahis ihtilaf olan meselede halledilmiş olduğundan selefel arz muahede ve mukavelelerin istanbulda imzası takrir etmiştir. Binaenaleyh hariciye vekaletenin verdiği mezuniyet üzerine imza merasimi merhus Adnan Bey'in riyaseti altında istanbulda icra kılınmış ve geçen kanun-u evvelin sekizinci günü merhaslık dairesinde mevm-i ileyh adnan bey ile arnavutluk merhasları tarafından mezkur muahede ve mukalevenamelere vazıh imza edilen sureti ile tarafeyn münasebat siyasiyesinin yeniden te'sisi te'min olunmuştur.

İmza mereasiminin hünamından münasebetten sonra tarafın merhasları beğendiklerini tebrik ederek iki memleket arasında başlayak münasebetin takviyesi luzumunu mütezmini beyanatta bulunmuştu. Arnavut merhasları aynı günde memleketlerine azimet etmişlerdir. Bu muahede ve mukavelelerin teatisi merhasların salahiyet nağmelerinde şekle ait bazı nevakısın ikmalinden ve şekrü gıyaben tarafından dahi imzasından sonraya ta'lik edilmiştir. Muahede hükümetin vatbuaları arasında gayr-ı kabil ihlal sulh ve müsalit ve samimi idi. Bir muhadenet cari olacak ve duyulması memurlar hukuku milli kavaidine göre imtiyazat ihtiramat ve meafiyeteden istifade edeceklerdir. Meahedname ve ikamet mukabelesiyle tabiyyet i'tilafnamesi tarafeyn hükümetlerinin tasdikinden sonra 15 gün sonra iktisab mer'iyyet edecektir.

Türkiye avusturya rotayı muahezesi, ticareti, vekameti, mükarebeleri

Son senelerde vukua gelen azim ve cihanşumul hadisat-ı siyasiye neticesinde her memleket az çok münesir olmuş ve münasebat kadime-i siyasiyenin yeniden te'sisi mültezim bulunmuş olduğundan Avusturya cumhuriyeti ile de bu münasebetin necdid ve te'yidi

zamanında istanbulda müzakere me'mur edilen avusturyanın sofya sefiri mösyo Agustkorave şehrimize gelmiş idi. Bu hususta müzakirata türkiye cumhuriyeti dahi istanbul merhası Doktor Adnan müşavir Münir ibrahim beylerin me'mur etmesiyle 27 teşrin-i evvel Cumartesi günü merhazlık dairesinde müzakirane suret rusyada mübaşeret olunmuş ve tarafeyn yek diğerini hüsn muvaffahiyet temnisinde bulunmuş idi. Mezakirat bazı ufak fasılalarla üç ay kadar devam etmiş ve bilnetice tanzim olunan dostluk muahedesiyle ikamet ve ticaret mukaveleleri üzerinde muvafakatname hasıl olmasıyla 27 kanun-u sani Pazartesi günü türkiye hükümet namına doktor Adnan Bey avusturya hükümeti namında mevmi ileyh Agustkaravel tarafından merhaslık dairesinde merasim-i mahsusa ile imza edilmiştir.

Dostluk muahedenamesi 4 maddeden ikamet mukavelenamesi 12 madde ile bir şifahi takrirden tecarit mukavelesi ise 15 madde ile 2 şifahi takrirden ve 3 melguftan merkep bulunmaktadır. Dostluk muahedesi sair devletlerle akit olunanların aynı olup ikamet mukavelenamesine konsolosluk hakkında bazı ihkam derc olunmuş ticaret mukavelenameside icap maslahda tevfik edilmiştir.

İmza merasimi metakip merhaslar tarafından teatı edilen muhtasır nutuklarla tarafeyn yendiklerini tebrik ederek muahedenamenin her iki hükümet için mücibil yemini saadet olması temniyatında bulunmuşlardır. İmza edilmiş olan nusalardan birer adeti ankara ve viyanada irsal olunmuş ve tasdikini müteakip mer'yeti mukarrer bulunmuştur.

Tetimme-i inkilap

Harbi umumiyenin hatamı ile münderisi mütarekesinin akdini müteakip uzmanını hükümetin ve makam saltanatının (sevr) muahede-i meşumesi kabul etmek suretiyle memlekette ve türklüğü habantıları tayin etmiş üzerine millet idarei hükümeti kendi ele almış ve birinci millet meclisi istiklal mücadelesine girişerek büyük bir yokluk içinde vücuda getirdiği mazim mazfer idaresiyle (sevr) muahedesini parçalamış ve nihayet mudaniye mütarekesini akdiyle lozan konferansında tarafından ihtat edilen nice meşgulata maruz kalmasına rağmen idari, mali, iktisadi bir istiklal tam te'min eden sulh muahedesini intica muvaffak olmuş idi. Bu millet için şayan tecil ve şükran büyük bir inklap idi

İkinci büyük millet meclisi seladinin intac etmiş olduğu lozan sulh muahedesini tasdik ettikten sonra memleketin tarzı idaresi daha ilk meclisin teşkiliyle tesis eden şekli hükümeti tesbit vaka-yı ünvan hakikisini(cumhuriyet) ünvanını i'ta ederek inkılap vaka' tedvic ettiği bu da ikinci bir inkılap demek idi. Ancak bu inkılabın vücuda getirdiği şekil idareyi hertürlü avarzadan ve mehalikten muhafaza edebilmek için buna inkal olabilecek dikenleri

mevsasalarda ortandan kaldırmak lazım geliyordu. Tarih bu badede bize bir çok gayret amiz meseleler gösteriyor. Bu meseleleri nazar iman ile tedkik edince arz ettiğimiz luzum bir suret mebrumet bir şeklinde derhal beş ihtisarımızda tecli eder. Bu zarureti idrak etmiş olan büyük millet meclisi son günlerde (tetme-i inkılap) diyebileceğimiz üçüncü bir inkılap da vücuda getirmek hususunda sezavar takdir kıyaset ibraz etti. Şubatın 27. günü büyük millet meclisinde bu deceye müteallik mezakirat cereyan ettiği surede mebusat muhteremeden bir zat gerisi hitabede gelerek: "millet kendisini ezmek isteyen düşmanları ezdi, düşmanlarla beraber yürüyen sultan saltanatını bıraktı. Cumhuriyeti kabul etti ancak cumhuriyeti daima tehlikede bulunduran bir müesseseyi ortadan kaldırmaya luzum görmedi .asırlarca milletin başında sefahat içinde yaşayan bu muessese yavaş yavaş harakete geldi . bu muessese bir gün başımıza bela olmak için hazırlatmaktadır. Rakı meclislerinde hala yaşasın saltanat diyorlar.

Dedikten sonra bu müessesenin kaldırılması ve bundan başka bütün medreseler ve mektepler tedrisatının mearif vekaleti idaresinde ve şer'i ve nizamı muhakemenin adıyla vekaleti idaresinde tevhidi dinin ürdün siyasetle rabıtasını kat'i ile şer'iyye vekaletinin ve erkan harbiye-i umumiye riyasetinin kabineye iştirak ettirilmemesi lazım geleceğinden dermiyan eyledi.

Bugünü takip eden bir kaç gün zarfında şu mühim hususanın esasatı kırka ictimatinda kararlaştırıldıktan sonra bunlara dair tanzim olunan dört kanun büyük millet meclisi 3 mart 1340 ictimainde müzakere ve kabul edildi. İctimaat ve müzakerat esnasında bir çok hatipler bu müesseselerin muhasin ve faidi hakkında uzun noktalar ibraz ettikleri ve parlak fikirler beyan edildiler. Kanunu hemen münfikan kabul olundu. "mali nevsal" nin son kavraması tab' olunduğu sırada hadid olan bu inkılap münimin hakkında bir kaç sayfa yazılmaktan intişarını muvaffık göremedik. Ancak vakit pek dar bulunduğu için fazla bir şey yazılmayıp yalnız kavanin müzakerede hilafetin ilgasına ve halife Abdulmecid Efendinin halkıyla meşaralihin ve sair i'zayı hanedanı hudud-u mali harcına çıkarılmaların hakkındakki kanun ihkamenin suret tatbikine dair muhtasıran arz ma'lumat ile iktifa ediyoruz.

Kanun-u meclis aliyece tasdikini müteakip hemen tatbik ihkamı İstanbul vilayetin emir ve tebliğ olunmasıyla vali vilayet ve polis müdürü ve diğer memurun lazıme imarının 3. Pazartesi günü akşamı 11 de halifenin makam bulunduğu dolmabahçe sarayına azimet etmişler ve karar vakıa halifeye etmişlerdir.

Mahtu' halife, zaten mündeziri olduğu iş bu kararı sukunetle talk etmiş ve hükümetimizin tensibi vücu ile İsviçre'nin Biran şehrinde ikamet edilmek üzere bir kaç zarfında hazırlanarak mahdumları Ömer Faruk Efendi ve kerimeleri derşehvar sultan ve iki refikaları ve tabib hususları ve bir kaç sırayla ve hademe olduğu halde ertesi Salı günü sabah

saat beş buçukta otomobillerle saraydan hareket edip doğruca Çatalcaya azmetmiş ve akşam üzeri oradan İsviçre'ye mütevcehen semilan seraat kadarına rakip olmuştur.

Hanedanın mutbakı zikir vainaz i'za ve ifradı ise bir iki gün zarfında hudud-u millimiz harcına çıkarılmıştır. Re'is cumhur Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri Ankara'da İstanbul gazeteleri sermuharrirlerini kabul buyurdukları sürede son hadisat hakkında: meclisce tehaz olunan mukerrenat milletçe tabii ve hakiki bir surette zaten arzu edilmekte olunan hususattır. Bunları fevkalade talik etmeye mahal bu kadar. Millet lisan hal ile tabii bir tarzda bunları istiyordu.

Hakiki halas ve selamet arzusuyla kurtulmaya karar vermiş olan bir milletten başka türlü tamamıyla intizar olunamazdı. Herhalde bu mukarrirat memleket için çok hayırlı ve pek az zaman zarfında bütün bu iyilikler tebaruz edecektir. Mazideki bu mukarriratın ait nedametler tekrar etmeyecektir. Tarzında beyan mütala'buyurmuşlardır. Şu inkılab-ı mesuddan dolayı (milli nevsal) bütün vatandaşlarını tebrik ve cumhuriyetimizin büyük millet meclisine muvaffakiyetler temenniler

İstanbul , Ankara

TEYYARE POSTASI

Türkiyede teyyarecilik memalik saireye tesbitle, daha pek yeni olmakla beraber bu meslekte yetişmiş olan gençlerimiz Avrupalı teyyarecilerden pek değeri kalmamıştır. Harb-ı umumide tüm teyyareleri askerlik nokta-i nazardan büyük hiddemetler ibraz etmişlerdir. Hatta daha evvel Balkan harbinde teyyarelerimizin meşkur haddemetlen görmüşlerdi. Mahsur Edirneyeh haber götürüp getiren tayyarelerin haddematı bu cümledendir. Harb-u umumiyeden sonra sevr muahedası (neuzu billah) mevki muriyyete konmuş olsaydı artık türklerin askerlerinden olduğu gibi, teyyarecilikten de büsbütün destkeş feragat olmalaeı zaruri ve mecburi olacaktı. Müaheda-i mezkure mücahidin muhteremenin süngüleriyle parçalandıktan sonra her türlü yokluğa rağmen yeni ve makul bir ordu teşkil ettiği gibi teyyarecilikte ihya edilmiş Türk-Yunan harbinde teyyarelerimiz gayet mühim ve müfit hususlar ibrazına muvaffak olmuştur. Bilhassa lozan sulh muahedesinin imzasıyla sevr ihatanamesinin ilelebet derlememek üzere merasim definesi ifa olunduktan sonra bu meslek türkiyede öğleyinde daha ziyade revacıyab olmuş ve günden güne terki etmekte bulunmuştur. İşte bu terkiyat cümlesinden olmak üzere memleket dahilinde teyyare postaları te'sisine tesbit olunarak geçen sene sonralarında bu tesbitte kuvveden fa'la çıkarılmıştır. Türkiye'de hava postaneleri muteleka-i imtiyazın almış olan nakliyat-ı havaiye şirketi tarafından son günlerde tarak-i havai ile İstanbula getirilen tecrübe tayyaresi geçen şatı üstünde İstanbul postasını ve İstanbul

gazetecilerinden üç zatıhanilen üç saat zarfında Ankara azimet ve ferdası günü İstanbul'dan götürdüğü üç gazeteci yolcu ankaradan ittihak eden bir zatı da alarak yine bir müddet zarfında İstanbul'a avdet etmiştir. Bu tayyare bir kaç gün sonra karar Ankara'ya ikinci seferini icra etmiş ve Ankaradan bu defa Ankara gazetecilerini hamiylen İstanbula dönmüştür.

Bu tecrubeler türkiye'de teyyareyle posta nakliyatının imkanını isbat ettikten adetlerinin tesbitiyle bu tesbitten devam olunmuş tekrar etmiş ve sene-i hazıra tarafından istihzar olunan diğer teyyarelerinin dahi Çelebiyle İstanbul-Ankara, Ankara-İzmir, Ankara-Sivas ve İstanbul-İzmir v.s beldeler arasında müntazam posta ve yolcu nakliyatını icrası mesmum bulunmuştur. Şömendiferde İstanbul'dan Ankara asgari altmış dört saatte nakil olunan postanenin üç saat zarfında (şimendiferin sekizde biri nisbetindedir.) nakil olunabilmesi büyük berair tepki değilmidir.

Şimdilik postaneye maksur kalan bu süratin atiyen daha mükemmel vesaidiyle yolcu veya eşya nakliyatında teşmiki tabii ve süratle memleketin efdi ikdisadiye ve necaniyesinde büyük bir tehvilü terki husuline hiddemet edilmiş olacağı bedihidir. Teyyareciliğin bu veya daha bu gibi bir çok hiddematı fevaid gösterisi olmakla beraber bazen acıklı halleride inkar olunamaz. Fennu terki uğrunda herhangi bir tesbitte bu gibi vekayı ve fecayı eksik değildir. Türkiye teyyarecilikte de bir çok kurbanlar verdik. Bir çok değerli gençler gaib ettik fakat bunları görmekle fedakar gençlerimiz bu mesleğe rağbetsizlik göstermedirler. Bilakis terki bulundu daha büyük fedakarlığa ihtiyare amade ve heveskar gençlerimiz çoğaldı. Allah kendilerinden razı olsun. Kendilerini millet için büyük ve şanlı hizmetleri ibrazına muvaffak bulunsun. Kabil-i nakl-i balanların en evvel Almanlar tarafından ihtira olunduğu ve harb-i umumide bu vasıta ile ne kadar mühim görüldüğü malumdur. Bunlar teyyarelere nispetle daha mazbut ve müteehhim olmakla beraber teyyarelerin düçar ve mecrut oldukları kazalara düçar olmaktan kurtulamıyorlar. Geçen senenin son aylarında dünyanın en büyük balonlarından "digesmut" un başına gelen kazayı müessif bu ifademizin teyid eder. Bu kazaya dair olan malumatı burada hülaseten arz etmeyi münasip gördük:

Harb-ı umumiyenin hitamından sonra dul-i müteliffiyetle Almanya arasında akt olunan " versay" muahedeyi sulhiyesi ahkamınca Almanların imal etmiş oldukları kabul-i sevk

Kalemin yaptığını kimesne yapamaz.

Balonlardan dünyanın en büyük balonu olduğu müttefik aleyh bulunan "Diksemud" balonunu Fransızlar almıştı. Bu balon geçen günün evvelin on sekizinde Masilya civarında "Gersiperkodan" dan sabah saat altıda kırk sekiz yolcuyu hamil olduğu halde Hareket ve bahr-i sakidi marur ederek Tunus'a muvassat etmiş ve buradan "Gabesi" körfezi sahillerini

dolaştıktan sonra Afrika'ya dahilinde Tuca'ya istikamet eylemişti. Balonun az zamanda avdeti ümid olduğu sıralarda sakatlandığına dair bir telsiz telgraf alınamamış ve bu haberden sonra Diksemudun akibetine dair ma'lumat alınmadığından Fransa'da te'irü heyecan hasıl olmuştu. Ayın sonlarına doğru bu cisim balon süvarisinin cesedi Sicilya civarında Girjanti'de balıkçılar tarafından bulunduğunu Roman'ın Fransa ateşe miliptarı Parise eş'ar etmiş ve derhal tarhiyatına üç Fransız torpidosu ma'mur edilmiştir.Bu sırada kış ve deniz fırtınaları bir suret-i fevkaledede icray-ı ahkam etmekte olduğundan tarhiyat pek müşkil olmuş ve nihayet cereyandan tahkikat şu neticeyi vermiştir.

Feci bir akibete uğrayan Fransa'nın 136 metre tolundaki azim diksemud hangarı garında.

Diksemud seyehatine devam ettiği sırada zuhur eden fırtınadan balona sa'ika isabet ederek , işti'al etmiş, içindeki yolcularla beraber tamamen muhterik olmuştur.Balonun enkazından subaylar elektirik telleri görgülü bir cakit mürettebata ait yelekler tahriye ma'mur torpidolar tarafından "San Makro" civarında bulunmuştur. Elektrik telleri üzerinde bir takım et parçaları vesaire görülmüştür. Bu vakıa-i facia gecesinde buy hevalı ehalisi denizde bir takım ziyalar gördüklerini söylemişler ve ifadat dahi tahkikat-ı müteiyyinit etmiştir. Şu facia yalnız Fransa'da değil her tarafta büyük bir teessüf ve tessürü mucib olmuş ve bir çok yerden tağribat telgrafları yağmıştır.Diksemud 126 metre boyunda cesim bir balondu. Sıklet-i saudiy esi 80 kilogramdı. Biri önde diğeri arkada olmak üzere mecur dolayında iki ve ikişerden ön ve arka cihette bulunmak üzere dört ki cem'an altı aded sepeti vardı. Her sepette bir pervane-i tahrik eden üç yüz barkır kuvvetinde bir motor vardı. Sakin havada saatte vatsı yüz kilometre bir saati haizdi. Mahur dolayındaki sepetlerden öndeki balon suvarisiyle komanda erkanına, ve telsiz telgraf merkezine mahsus olup, arkadaki ikinci suvariye tahassus edilmiş ve diğer dört sepettede yolculara mahsus bulunmuştu.

Balonun müspetlerinden başka iki vasi' istirahat salonuda vardı ki bütün sepetlerin bu salonla te'sisatı mevcuttu. Bu kadar mükemmeliyeti ve esbab-ı istirahatı havi bir balonun, hususiyle pek müsteit bir zabıt olan suvarisi (yelesine doğru nadan)ile refekasına ve 38 yolcunun ziyaına teessüf etmemek elde değildir "Diksemud" bu seferinde geçen eylülde bahr-i sefidi geçerek afrikayı şimaliyi dolaşmış ve bu suretle 118 saat 41 dakika havada kalarak 27 kilometre mesafe katedildikten sonra bilamenzil Fransa'ya avdet etmişti. Diksemut bu seferde 18 litre esanista almış ve seyehati ikmal ettikten sonra bir mukadder esnista artırmıştır."Diksemut" kumandanının cesedi hakkında Sicilya'da merasim-i ihtirami-i fevkalade icra olunduğu gibi cesed Fransa'ya nakl ve tetfininde dahi büyük merasim-i ifa olunmuştur.

NEAR EAST UNIVERSITY LIBRARY 1988 - LEFKOŞA

Beyhuma ile Girahı arasında

-Beyumu baba bu mahlede irfan-ı bir erceğiz bulunamıyor mu?

-Memur iseniz bulunur.. Mücadelesiyle geziş müşkilleşir!

-İnsaf dinin yarısıdır.

VEFAT-I MÜŞAHİR

HÜSEYİN HİLMİ PAŞA

Sadr-i Esbik ve Viyana sefiri Hüseyin Hilmi Paşa, geçen sene nisan ibtidalarında ve Viyana'da irtihale dar-ı beka eylemiştir.

Müşaraleyh Osmanlı Hükümeti'nin pek büyük hizmetlerinde bulunmuş ve en çok tecrübe görmüş ricalindendir. Mübade-i hayatında tahrirat müdürlüğünde İzmir mektupçuluğunda, bazı mensur filikalarda ve ba'de Adana vilayeti valiliğinde bulunarak ibraz ve rabt etmiş ve bu muvaffakiyet ve hizmeti ve kendisini Rum ili vilayeti müfettiş umumiliğine isat eylemiştir. 10 Temmuzda meşrutiyet ilan edildiği sırada bu hizmette bulunuyordu. İttihat ve terakki müesselerinin muvaffakiyetine hizmeti sıbk eylemişltir. İlan-ı meşrutiyetten birkaç ay sonra dahiliye nezaretine ve 1324 Şubatında sadaretine getirilerek 1325 senesi kanun-i evvelinin on beşinde istifa ve 12 Temmuz 1328'de Gazi Ahmet Muhtar Paşa kabinesinde adliye nezareti makamını işgal etmiştir.

15 Eylül 1329 Tarihinde Viyana seferi olup harb-i umumiyenin son günlerine kadar mezkurede kalmıştır. Viyana sefareti vazifesinden suret-i ma'lumada infiyak etikten sonra şehr-i mezkurede ihtiyarı ikamet ederek hatatının son demlerini orada geçirmiştir. Hüseyin Hilmi Paşa son zamanların ricali arasında, mülkiye ve idare memuriyetlerinde , büyük mürtebet ve liyakat göstermiş ve faaliyeti ve vazifeperverliği ile temayüz etmişti. Cenazesi bilahere İstanbula getirilerek vediay-ı hak-i itranın kılınmıştır.

ALİ NAKİ EFENDİ

Trabzon eşrafından mütebahhirin ulemadan olup pek çok hezimatı murifir ü viranede bulunmuş ve darül şafakanın bidayet te'ssinde maliye nazırı esbik Yusuf ve Yedinli Tevfik, Gazi Ahmet Muhtar Paşalar gibi hayırhahın milletle beraber ibraz ettiği muavenat –ı hamiyetimendanesiyle temayüz etmiş olan bu Ali Naki Efendi geçen sene nisan ortasına doğru memleketinde azimdar-ı cenan olmuştur. Müşaraleyh ilin 1293 mebusanında bulunduğu gibi i'lanı meşrutiyeti müteakib ictima' eden mecliste de bulunmuş ve şeyhu'l-baunun ünvanıyla yad olunmuştu. Vefatında 95 yaşında bulunuyordu.

-Neler geldi neler geçti cihane, ecel geldi baş ağrısı bahane-

DOKTOR ALİ HIDIR BEY

Büyük Millet Meclisinde genç mebus olup hastalığını tedavi ettirmek için, me'zunen İstanbul'a gelmiş olan Doktor Ali Hıdır Bey, mübtela olduğu hastalığından rehayat olamayıp 30 teşrin-i sani günü azim-i dar-ı ahiret olmuş ve cenazesi ihtikalatı lazıma ile kaldırılarak Abbas Ağa kabristanında defn-i haki mağfiret kılınmıştır.

Merhum Mekteb-i Tıbbiyenin yetiştirdiği ezkiyay-ı edbadan olup memlekete hiddemat-ı memduhasıyla kesb-i imtiyaz eylemişti.

NURİ BEY

Nuri Bey 27 Temmuz Pazar günü azimdar olmuş ve naaş-ı mağfiret nakş-i ferdası günü, ihtikalat-ı kemaliyle Yeniköydeki sahilhanesinden, Rumelihisarına nakl edilerek aile kabristanında define-i hak kılınmıştır.Müşaraleyh evlad-ı fatihadan Helvacızade Salih Tosun Efendinin mahdumu olup 1267 Tarihinde Girit ceziresinin Kandiye şehrindeevellüd etmiştir. Hengam-ı şebabinde memleketinde bazı küçük memuriyetlerde ba'de Yenişehir feneri, yaniye viruzada mecls-i kitabet ve pasaport müdiriyetinde bulunduktan sonra 1393 Meclis-i Mebusanında zabt-ı kitabesinde ve bir arlık şuray-ı devlet eflamında hizmet etmiştir. Ba'de Girit, Bağdat, Atina mektupçuluklarıyla Atina merkez, Gelibolu, Sakız, Samsun, Siroz, Dedeağaç Mansur-ı falklarında ve muvassal, Diyarbakır, Elaziz, Erzurum, Ankara, Sivas valiliklerinde bulunarak bir çok asar-ı ümran-ı vücuda getirmiştir. 1324 senesinde Hazine-i Hassa nezaretine gelip Ayan Meclisinin kuşadında dahi ayan-ı azalığına ta'yin olunmuş ve ayanlığın lağvine kadar orada bulnmştur.

Müşaraleyh müfessir-i şehr-i Girit'in Paşa merhumun biraderi, hariciye nazırı eski Abidin Paşa merhumun damadı Celal Nuri Suphi ve Sedat Beylerin pederi olup hüsn-i halk iktidarıyla mütearrifti. Vefatında 72 yaşında bulunuyordu.

-Bin yıl da olsa ömr-i kişinin ne karı var. Nuhunda bir mesaide-i rüzgarı var-

AHMED AYUK PAŞA

Kudemây-ı erkân-ı askeriyeden birinci Kırak Ahmet Ayuk Paşa 23 teşrin-i evvel Salı günü irtihâl-i dâr-ı ni'im ederek Niş'i Mağfiret-i Nakşî Paşa bahçesi kabristanına ihtikâlât-ı lâzıma ile nakl ve defn edilmiştir. Muşâraleyh çerkes'il asl olup Mekteb-i Harbiye de bulunmuş ve sırasıyla birinci feryaklığa kadar irtifa etmişti. Harb-i Umumî esnasında bir

aralık Harbiye Nezâreti'nde îfay-ı hizmet ettiği gibi diğer bazı hizmette dahi bulunmuş ve âhire ihtiyar-ı tekâüt eylemişti. Vefatında yetmiş yaşlarında bulunuyordu.

TABİB-İ MUALLİM FEVZİ PAŞA

Hüzzak-ı etbây-ı askeriyeden tıp fakültesi fahri muallimi Ferik Münkaid Fevzi Paşa, 24 teşrîn-i evvel Çarşamba günü irtihal-i dar-ı bekâ etmiştir. Cenazesi Şehzâde başındaki konağından pek çok ahbâbı ve meslektaşları, etbâ-i muhtereme ile fakülte müdavimini vesaire tarafından ihtifâlat-ı fâikayla kaldırılarak Karaca Ahmet ailesi kabristanına nakl ve defn edilmiştir. Müşaraleyh Mekteb-i Tıbbiye'nin yetiştirdiği azkiyâ-yı etbâdan olup Avrupa'da ikmâl-i tahsil etmiş ve uzun müddet Mekteb-i Tıbbiyede muallimlik ederek, pek çok telâmiz yetiştirmiştir. Bilhassa imrâz-ı dâhiliyede isâbet-i teşhisle ma'ruftur. Tıbba dâir hayli müellifâtı vardır.

ALİ EMÎRİ EFENDİ

Fatih'te tramvay mevkiinde kâin-i şeyhü'lislam Esbak Feyzullah Efendi medresesinde te'sis ve âhiren milletle vakf ve teberr'u eylemiş olduğu "Millet Kütüphanesi" ile ve pek çok asâr-ı edebiye ve şi'risiyle ma'ruf Diyarbakır'lı Ali Emîri Efendi geçen kânun-î sâniyenin 23. günü irtihal-i dar-ı bekâ etti. Merhumun ni'ş-i mağfiret-i Nakşi Gedikpaşa'dan kâin-i hanesinden ahbâ ve evdâ ve akrabasından ve me'murin, evkaf ve zabıtadan pek çok zevâtın dûş-i ihtiramında olarak, ihtikâlat-ı kâmileyle kaldırılı, Fatih Camii' şerif-i hatırasında defin-i hâk-i atarnâk edildi.

Ali Emîri Efendi cümle-i müellifâtında bulunan tezkire-i Şûra-yı Âmidnâm eserinde kendi tercüme-i hâline mahsus ettiği sahifelerde dahî beyan eylediği üzere Emîr-i Celî sülâlesinden Şerif Efendi sülbünde 1274 sene-i hicriyrsinde Diyarbakır'da tevellüd etmiştir. Kırâat-ı evliyâ-yı şehr-i mezkurde meslûkiye mescid-i mektebinde tahsil ve kelâmı kadîm ve ilmihalden sonra sarftan, emsile, bina, masûdî hıfz sûretiyle kırâet eylemiştir. Sağr-ı sünende olup el yazısı ile kütüphâne-i tezyin etmektedir. Bunların tab'ına muvaffak olamamaıştır. Matbû âsarıda müteaddiddir. Ezcümle tezkire-i şuarâ-yı âmidin cildi evveliyle cevâhir'ül – melûk levâmi'ül hamidiye, ezcümle hakîmâneden mürekkeb ezhârı hakikat tarih ve edebiyat mecmuaları.

-Kalemin yaptığını kılıç yapamaz-

Ve diğer bazı âsâr-ı merhumun müellifâtından lduğu gibi nevâdır-ı eslaf ünvanı altında bazı mütâlat ve havâşi ilavesiyle neşrettiği Cam-ı Cem âyın âsıfnâme nizamüddül, Mardin,

Melük, Artikiye tarihi, Tevkis Tarihi, Çin seyahatnâmesi vesâire dahî mahsül-i gayrettir. Hayat-ı müddetince fotoğrafyasını aldırmamış ve başkalarının almasına da muvafakat etmemiş olduğundan bugün elde bir tasviri bulunmamasına teessüf olunur. Mâmafih kendisini tanıyanların hatıraında menkûş olunan hayali ebedîdir. Milletle teberrû etmiş olduğu kıymettar kütüphane ise, merhumun timsal-i hakîkisidir. Nev'i şahsına mahsus Derviş Nihat bir merdi kâmildi. Ali Emîri Efendi merhumun hayatı birkaç satır ve sâhife ile iade olunamayacağı cehd ile bimene tali, ileride bunun için bir risâle-i mahsûsa neşretmek üzere bu kadarla iktifa ettik. (Rahmetullâhi rahmeten vâsian)

DAMAT FERİT

Sadri Esbak Damat Ferit, 6 teşrin-i evvel tarihinde Fransa'nın Nis şehrinde vefat etmiştir. Mevm-i ileyhi Mücriye müsteşarlarından İzzet Efendinin oğlu olup 1270 senesinde İstanbul'da doğmuştur. Tahsilini ikmal ettikten sonra hâriciyeye intisap etmiş, ilk defa Paris sefareti nezdine ataşe olarak gönderilmiş biraz sonra Berlin, daha sonra Petersburg sefaretleri ikinci kitâbetine taYin olunup bilâhire Londra sefareti ikinci kitâbetine nakl ve müteâkiben baş kitabetine terfi edilmiştir. Buradan bu mübây-ı şehbenderliğine tahvil-i memuriyet ettiği halde kabul etmeyip İstanbul'a avdet etmiş ve âyan âzalığından nisb olunmuştur. Son senelerde beş defa makam-ı sadâreti ihraz edip, müddet-i sadâretinde Türkiye'ye pek büyük fenâlıklarda bulunmuştu ki bu gedâir "Milli Nevsal" in 1338 senesine mahsus birinci nüshasında hayli tafsilat verilmiştir. Mütârekeye müteâkıben Avrupa'ya savuşanlar meydanında olup bir müddet Karlisbat'ta kalmış ve milli ordumuzun ordumuzun İstanbul'a tekarrüb ettiği sıralarda avdetle ailesini dahî alarak müstâ'cilen avdetle Nis'te ihtiyâr-ı ikâmet eylemişti. Bu son gidişini telmihen geçen seneki nevsâlimizin 308 sahifesinde bir karikatür vardır.

-Ne kendi eyledi rahat, ne halka verdi huzur. Yıkıldı gitti cihandan eyyânisin ehl-i gubûr-

PİYERLOTİ

Türklerin aziz, muhterem karagün dostu Fransız edip şehberi Piyerloti geçen senenin 10 Haziran akşamı saat yedi buçukta "Hendemi" de bu âlem-i fâniye ebeden veda' etti.

Bu ufûl-i hazin yalnız Fransızlar için değil, bütün cihan için bilhassa bize Türkler için büyük bir hâne-i müessefedir. "Bilhassa" tâbiriyle Türklerin Piyerloti'nin vefatından dolayı duyduğu (acı) nın Fransızlar kadar belki onlardan daha ziyâde olduğunu anlatmak istiyoruz.

Zîrâ mûm-i ileyh bu âlem-i fenâdan dâr-ı bekâya geçtiği gün son mesretleri, son kederleri, son ümitleri, son arzuları hep Türklere ait olduğunu biliyoruz. Hayatının son demlerinde "Henüz bir Türk Fransız dostluğu el-karar etmemiş olduğunu düşünmekte bulunduğunu" kendisini ziyaret eden bir mahyasına, madem "Âdan sevilmiş ve bundan dolayı te'sirâtını anlatmak istemişti. Cihan harbi esnâsında vatandaşları, birkaç muhterem simâ müstesnâ olduğu halde, umûmiyetle Türkler aleyhinde gayz ve ateş püskürttükleri sırada büyük dostumuz Piyerloti, yüksek sesiyle lehimize de haykırıyor, Türklerin öldürülecek insanlar olmadığını cihâna karşı isbata çalıyordu. Böyle pâk vicda bir edîb-i lebîbenin hakkımızdaki hüsn-i şehâdeti bizler için ne kadar mûcib-i teselli olduğu düşünülüyorsa, bu büyük ûliye karşı kalbimizdeki hüsn-i minnet ve şükran, ve gaybûbet ebediyesinden dolayı hâsıl ettiğimiz âlâm ve ekdâr-ı bî-pâyenin derecesi anlaşılıyor.

Kendisi hayat-ı fâniyeyi terk etmekle berâber, nâmı vâcibü'l ihtirâmıyla ilelebed kalbimizde yaşayacak olan Piyerloti'nin Türklerin nâdire-i inkirazdan kurtulduğu ve memleketi ve vatandaşları ve eski 'in'anât-ı dostâne-i tecdid ve te'yîde muvaffak olduğu günlerin yaklaştığını hissederek ikâmetgâh-ı ebediyesine çalışmış olması bizim için bir dereceye kadar mûcib-i tesellisi addolunabilir.

Piyerloti'nin ikinci vatanım dediği Türkiye kendisi için kalbinde biyük bir mevki' ayırmış ve Piyerloti cemiyeti nâmıyla bir cemiyet teşekkül etmiş olduğu gibi nâmını ebediyen tezkâre vesile olmak üzere 23 kânun-i sâni gününü "Piyerloti Günü" olarak tahsis ve İstanbul'un en büyk caddelerinden birini bu muhterem edibin nâmıyla tevsin eylemiştir.

Geçen 1923 senesinin yevm-i mahsûsu münâsebetiyle ve mûm-i ileyhin yaşamakta olduğu bir zamanda Türkiye mabuât müdîresi kendisine bir hediye taktim etmişti: 23 kanun-i sânî gününde intişar eden bütün gazetelerde aziz dostumuz hakkında yazılmış ve memleketin ihtirâmât ve şükranını bulunmuş olan makâlat-ı hâvi cerâidi teshalarından mürekkeb bir koleksiyon, müzehheb bir cilbed-i derûnuna konulmak sûretiyle vücûda getirilen bir bu tekaddüme-i dostânenin kabında:

"Türk matbu'âtının Piyerloti'ye bu bir hediyedir ki sahifesi Türkiye'nin ayrı bir beldesinden çıkarılmıştır ve bu Türk milletinin asıl dostu Piyerloti'nin beslediği minnet ve muhabbet hislerinin muhassılasıdır" ibâresiyle:

"Piyerloti'ye ithâfen:

"Şarkın en karanlık gecelerinde

"Bizimle ağladın bizimle güldün

"Yürüdün bülbüllü bahçelerinde

"Bizimçün sararan yegâne geldin.."

Kıtası bil-hattı nefs ile nakş ve tahrir olunmuşdu.

1924 senesi 13 kânûni sâni Piyerloti gününde dahî ihtikâlat-ı mu'tada icra kılınmış ve metufânın nâm-ı güzîni yâd ve tezkâr edilmiştir.

*

* *

PİYERLOTİ'NİN ER-RUSYÂNI

Piyerloti'nin asıl ismi (Lui Juyen Viyo) dur. Fransa'nın Ruşgur şehrinde1850 senesi kânûni sânînin on dördüncü günü tevellüd etmiştir. Memleketin kadîm bir Protestan ailesine mensuptur. 1862 senesinde bahriyeye intisap ederk ilk seferlerini (Borda) sefînesiyle bahr-ı muhîti kebîrede yapmış 1881 senesinde mülâzım rütbesini ihrâz etmiştir. Sonraları Japonya 'ya, Senegal'e,Tûnkîn seferler icra edilmiştir. Tûnkîn Seferine iştirak ettiği zaman (hue)nin Fransızlar tarafından zaptı esnasında Fransız askerlerini bazı ta'diyatta bulunduklarını görerek dayanamamış (Figaro) gazetesine bir mektup yollamıştı.

-Kantarda bulunan hatırda bulunmaz-

Piyer Loti kuvvetli bir seciyeye malik olmakla beraber o kadar mahcup ve mütevazı idi ki yazdığı bazı âsârı kendi imzasıyla neşretmeye cesaret edemezdi. Bu münasebetle arkadaşları kendisine (LOTİ) namını verdiler. (Loti) Hindistan'da yetişen kendisini gizleyen bir çiçek ismidir. Bunu kendisi de hüsn-i kabul ederek bu nakle tehallüs etmiştir. 1900 senesinde Çin isyanı münasebetiyle gönderilen filoda bulundu. 1901 tarihinde Fransa Akademisi'ne intihab olundu. Son rütbesi olan Bahriye Miralaylığını 1902 senesinde ihraz etmiştir.

Loti gençliğinde Dünyanın en uzak köşelerini görmüş bilhassa memalik-i şarkiyyeden hayatının sonuna kadar devam eden pek çok intiba'at toplamış bulunuyordu. Bu intiba'atı gösteren bir hayli âsârı vardır. Ez cümle (aziyade) isimli ilk romanını 1819 senesinde İstanbul'da ve Selanik'te (kaletiyatus) gemisi ile bir müddet ikametini müta'akib neşretmiş idi.

"Piyer Loti'nin İzdivacı" Unvanlı eseri de geçen sene neşrolundu. "Le De Zanşante" romanıyla 1890 senesinde intişar eden " Fonton Düryan" ünvanlı eseri terk-i hayatı musavverdir. Piyer Loti'nin âsârından bazıları şunlardır:

Madam Karizantem, Bir Seyahatin Romanı, Biraderin....., Menfa Musahabesi, Sonbahar Japonları Kasede,Merhamet ve Ölüm Kitabı, Gemici, Kodes, La Galile, Çöl, Ramonço, Karanlık Yolun Akisleri, İrlanda Balıkçıları vs...

Piyer Loti hayatının son senelerini az çok siyasi muhitte olarak gördüklerini müdafa'a tarzında makâlât ve risale yazmaya hasretmiş idi ki bunların ekserisi lisanımıza tercüme edilmiştir.

Piyer Lotinin bir zamanlar İstanbul'da bulunduğu sırada ikamet etmiş olduğu divan yolunda Atik Ali Paşa Cami-i şerifi karşısındaki hanenin kapısı üzerine şehr-i emaneti tarafından mermer bir levha vaz' ettirilerek bunun üzerine de müteveffanın suret-i ikameti havi bir kitabe hâk ettirilmiştir.

Türklerin büyük dostu Loti'nin vefasından dolayı "milli nevsal" dahi teessüratını izhar etmeyi vazife 'addetmiş ve müteveffanın son resmi ile şark tarzındaki ikametgahını masken-i ebedisini gösteren resimlerle sahifelerini tezyin eylemiştir.

-..... .....

(*) Bu resimlerin bir kısmı milli nevsalin ikinci nüshasında .....

LENİN

Rus Sovyet şuralar hükümeti reisi Lenin'in geçen gün kanun-i saninin 24 üncü günü mukim bulunduğu "Gorki" de dar-ı fenadan der ahirete göçtü.

Lenin yalnız Rusya'da değil belki bütün cihanın en mühim şahsiyetlerinden birisi olmak ve Türkiye'nin Rus memâliki ile alaka ve rivayet dostânesi bulunmak itibariyle nevsalimizde mevmâ ileyhün vefat-ı keyfiyetini kayd ve zabt etmek faideden hali değildir.

Ruslarca komünizmin büyük üstadı olmak üzere telakki edilen Lenin , Çarlar hükümetini istihlafen teşekkül eden Sovyet idaresinin amillerinden biri ve belki birincisi olmakla vefatı bütün Rusya'da kamil-i te'essür ve telehhüfle karşılanmış ve kendisi için Rusya'nın her tarafında altı gün matem tutulmuştur.

Lenin'in ani vefatı hakkında muhtelif mahallerden çekilen telgraflara yad-ı emr de i'timad olunmamış idi. Vakı'a birkaç sene evvel kendisine vuku' bulan bir suikastten sonra nevma bir felce dûçar olmuş ve uzun müddet feraş-ı ızdırabından macalsiz ve hareketsiz kalmış idi ise de gayet itinalı tedaviler semeresiyle bir dereceye kadar kendini toplaya bilmiş ve bu sıralarda vefatı ğayr-ı muntazır bulunmuş idi. Ancak sonradan gelen mütemmim ve resmi haberler mevma ileyhun 21 kanun-i sanide halinde ve hamet peya olarak intizam-ı tetkisi haleldar olmakla kendisini kaybedildiği ve saat beşte merakız-ı tenkısiyenin felce uğramasıyla vefat ettiği anlaşıldığını bildirdiğinden sıhhatinde iştibah kalmadı.

Lenin'in cesedi(Gorki) den Moskova'ya nakil ve üç gün teşhir olunduktan sonra muhteşem bir cenaze alayı tertip edilerek emr – i tedfini icra olundu. Tahtessıfır

35 derece soğuğa rağmen cenaze alayına yüzbinlerce halk iştirak etti. 26 kânun-ı sani saat onaltıda Lenin medfenine indirildi. Bu esnada tekmil fabrikaların düdükleri tanin-i indas olmuş ve işler tatil edilmiştir. Aynı dakikada telsiz telgraf Rusya'nın her tarafına şu telgrafı cekmiştir:"Arkadaşlar ayağa kalkınız Lenin medfenine indiriliyor"

Lenin'in hayatı bir çok hadisat ile geçmiştir. Memleketinde ve Avrupa'da tahsilini ikmalden sonra sevda-yı hürrüyetle Suzan olarak çarlık zamanında tahammüldar-ı ahvale maruz kalmış ve ömrünün bir kısmını menfalarda (sürgün) ecnebi topraklarımda geçirmiştir. Çarlığın imhasıyla Sovyet Hükümetinin te'sisinde pek büyük hizmet ve mesaisi görülmüş ve şu hizmetinin mükafatına tesis ettiği hükümetin riyasetini ihraz etmek suretiyle nail olmuştur. Rusya'da fevkalade bir nüfusa malik olmakla beraber umumun mezhur-i hürmet ve takdiratı olmuş idi. Bu sebeple uzun zamandan beri feraş-ı ızdırapda olduğu ve aylar belki senelerce umur-ı idareyle bir fiil iştigal etmediği halde yetiştirmiş olduğu adamların mu'avenet ve mesaileri sayesinda şiraze-i hükümete bir güne halel-i tari olmaksızın tedvir-i umura muvaffak olmuş idi. Bu muhim şahsiyetin ziya-ı ebedisi Ruslar için pek acı bir hadise olmakla beraber te'sis ettiği idarenin bozulmayacağı selahiyattar ağızlardan ilan edilmiş ve hatta müteveffanın tabutuna sarılmış olan kırmızı bayrağa "Lenin ölmüş ise Leninizm yaşayacaktır" ibaresi nakş olunmak suretiyle şu ifadat te'yıd olunmuş olmasına nazaran şimdilik Rusya'nın hattı hareket ve siyasetince mahvel-i hasıl olmayacağı istidal edilebilir. Ancak Rusya gibi son derece vasi' ve yek diğerine zıt fikirlerle meşbu' bir cok milel-i muhtelifeyi cami' bir kıt'a-i cesimede müessis olan "Leninizm" idaresinin ne kadar zaman devam edebileceği ve suretle payidar olacağı şayan-ı mülahazadır.

Lenin'in vefatıdan sonra ötede beride devam eden şayiat rusya' nın atisi hakkında mucip-i endişe olabilecek imaları havidir. Bize komşu ve dost rusya'nın uzun müddet bir düre-i müsalemet ve terakkiye mazhar olmasını samimiyetle arzu etmekliğimiz tabiidir. Binaenaleyh bu temenniyatımızı tekrar etmekle beraber atiye de kemal-i ihtiyat ile nub-ı intizar edilmesi muvafık olur mütalasındayız.

Esbak Amerika Reis-i Cumhuru Mösyö Vilson

Amerika cevahir müttehadesinin esbak reis-i cumhuru mösyö Vilson geçen sene şubatın üçüncü günü terk-i dağdağa-i hayat etti. Mevma ileyhun harb-i umumiye Amerikanın iştirakını istihzar ve temin etmek ve muharebenin devamı müddetince Avrupa'da büyük bir rol oynamış olması i'tibariyle mühim bir şahsiyettir. Bilhassa harb-i umuminin sonlarına doğru sulha esas teşkil etmek üzere ma'ruf ondört umdeyi ortaya atmış olması a'miyyet-i

şahsi etmek istediği esâsât müsaî vakı'asına rağmen tahakkul etmemiş olduğu gibi hararetle tervic ve müdafaa ettiği gibi cemiyet-i akvam fikri Avrupa'da .....olduğu halde bu cemiyete Amerika'nın iştirakini te'mine muvaffak olamamış olması inkisar-ı hayalini mûcip olmuştur. Gerek harb-i umumiye iştirakı, gerek esna-yı harbte ve sulh müzakeratında tutmuş olduğu tarik-i siyasetin Amerika milletinin ekseriyetince düçar-ı itiraz nakih olunmasından münfail olan Mösyö Vilson te'essüründen hastalanmış ve bundan sonra ta'bir-i mahsus-i vechesiyle belini doğrultamamış idi. Cumhur-i riyaseti devam ettiği müddetce bu hastalık te'siriyle uzun müddet ta'til-i faaliyete mecbur olmuş ve intihabat cedide de dahi makamını muhafazaya muvaffak olamamıştır. Bu adem-i muvaffakiyetinden sonra Vilson zamanını hayat-ı umumiyeden uzak geçirmiş ve garip bir şuyû-i tali'.....olarak bedenen pek kavi' olan halefi mösyö.....az zamanda aklını idrak ederek kendisi de çok geçmek sizin ona .....olmuştur. mevma ileyhun harb-i umumide îfa ettiği rol hakkında en doğru hükmü verecek olan hakim Norç"her bizim mevma ileyhun içün söyleyebileceğimiz bir şey var ise o da her şeyden ziyade kendi menfaatini ve gayesini istihsale çalışan ve bunun için her türlü vesaiti hazırlayan .....bir zat olasından ibarettir.

Müteveffa Vilson 1856 senesinde Virjinya eyaletinde Selendan kasabasında doğmuştur. Tahsil-i ibtida-i ve âlisini ba'del a'la kemal meslek ta'lime intisab etmiş ve bir çok seneler muallimlikte ve darul fünun müderrisliğinde bulunmuştur. En ziyade meşgul olduğu ilim felsefe idi. Bu vadide bir hayli tecellifatı mevcud olup bunlardan bazıları harb-i umumi esnasında Avrupa askerlerine de nakil ve tercüme olunmuştur.1912 senesinde icra kılınan intihabında demokratların namzedi sayfiyetiyle ihraz ekseriyet ederek Amerika reis-i cmhuru olmuş 1916 senesinde yapılan yeni intihabatta tekrar intihab edilerek mevkiini muhafaza etmiş idi. 1920 intihabında ise Yale'de izah olunduğu üzere ihraz-ı muvaffakiyet edememiştir.vefatında 68 yaşında bulunuyordu.

Japonya Zelzelesi

Geçen senenin eylülü ibtidalarında Japonya adalarında şimdiye kadar tarihinde kayd etmediği büyük ve müthiş bir hareketi arz vuku'a gelerek bir çok şehirlerin harabiyesine yüzbinlerce yeni beşerin telefine ve mecruhiyetine ya's olmuştur. Hareket-i arz 6 dakika devam etmiş ve pek çok şehir ve kasabalarda "taş taş üstünde bırakmamış" tabirine masdak olacak derecede tahribat icra etmiştir.

Zelzelenin şiddeti Japonya adalarının en büyüğü olan Kanda Adasının şark savahilinde hissedilmiş olup en şiddetli merkezi sönmüş bir volkan olan Koçiyama dağının etrafında idi.

Bir hareketin hasarat sahası Uzafa ve Küba'dan Şangay'ın cenubuna kadar imtidat etmek üzere 300 millik bir mesafeye kadar yayılmıştır.

Japonya'nın pay-i tahtı olan Tokyo şehri ile mühim bir ticaret merkezi olan Yukohama şehirleri heman-ı kemalen, harap olduğu gibi Kofa, Kamafora. Yakuzuka, Mağusa, Koyama, Kutamiya, Şimura, Kavaguşi, Anama, Amakora, Senüşima şehirlerinden eser kalmamıştır. Japonlarca mukaddes tanılan Onoskiya adası dalgalar içinde mahur ve nabut olmuştur. İkiyüz bin nüfuslu şirin bir şehir olan Kahoma, üç dakika içinde harabe-zara dönüşmüş ve yalnız burada yüz bin garip nüfus telef veya mecruh olmuştur. Bir buçuk milyon nüfüsa malik olan Tokyo şehrinde de 150 bin kişi kadar teffat vukua gelmiş ve mecru olmuştur. Diğer şehirlerdeki telafat dahi az çok bu nisbete munkarib olup bu yüzden vukua gelen telafatın mecmu mukadderi birkaç yüz bin rotasına varmış ve milyonlarca nüfus açıkta kalmıştır. Aynı zamanda zelzele esnasında bir çok mahallelerde ve bilhassa Tokyo'da kırk, elli yerden yangınlar zuhur ederek, Tokyo'nun bir çok mahallatı ile tersanede bu sırada yanmış ve şurada burada ve barut toplarında husule gelen iştigaller binlerce amelenin mahvına sebep olmuştur. İmparatorun sarayı mason kalmakla beraber idare-i hususiye binası, prenslerin sarayları, sefarethaneler, birçok muavit imparator müzesi ve on iki katlı kulesi, harbiye mektebi, Darü'l-Fünun müessesatı, demiryolu istasyonu ve daha bir çok müban-ı aliye, zelzeleden harap olan ve yahut muhterik olan on binlerce mübani-i meyanında bulunmuştur. Tokyo civarında yüz kilometrelik mesafede demiryolu yerinden çıkıp harap olmuş bir tünel yıkılıp içinden geçmekte olan tren iki yüz yolcusuyla beraber toprak altında kalmıştır. Yakohama şehrinde zelzele ve harikten başka bir de denizin emsali görülmedik dalgaları büyük taribat yapmış, fazla olarak petrol depolarının infilak-ı felaketi azimeye sebep olmuştur. Adaların med dalgalarından yüzlerce sefain merakip bahriye gark ve nabut olmuş veya külli hisara uğramıştır. Japonya adalarının düçar olduğu şu felaket-i azime Avrupa ve Amerika'da ve diğer kıtaat-ı cihanda pek büyük te'sirat ve telhifat-ı mucip olmuş ve yakın yerlerde bulunan devel-ü muazzama ve Amerika sefain-i harbiye ve vesairesi muavenite şitayan olduğu gibi Çin ve emsali civar-ı memalikinden derhal zahire vesaire levazım yetiştirilmeye çalışılmış ve müteakıben Avrupa'dan ve Amerika'dan bir çok ianat-ı nakdiye ve ayniye ve lüzam-ı sıhhiye ve vesaire irsal ve isal edilmiştir.

Japon adalarında hadis olan şu hareket-i ırzından yalnız Japon ehalisi değil, icanibden ve Avrupa ve Amerika'lılardan hayli nüfus veya mecru olmuş ve buna ait imakan ve emval ve eşyadan büyük bir kısmı harkinden veya harıktan müteessir olarak zayiat ve hasarat-ı azime husule gelmiştir.

İşbu zelzele-i azime münasebetiyle Japonya adalarının vaziyet-i arziyesine dair muhtesiran arz-ı malumatı münasib gördük:

Japonya büyük küçük 3800 adadan mürekkep bir cerair-i müctemia teşkil etmektedir. Bu adaların heman-ı kafesi dağlık ve teşkilat-ı arziyesi bir kanıdır. Bir çok adalarda yanardağları vardır. "Yezü" adasında takriben 260 metre irtikaa malik olan "İvusan" dağları "Kivisyu" adasında 1800 metre irtifaı olan "Azukake" yanadağı, "Büyük Nipon" adasında zirveleri birleşen ve her biri üç bin metreden fazla irtifaa malik bulunan iki silsile-i cibaliden 3780 metre irtifaındaki "Fuziyema" yanardağı, anatopası suret-i daimede kar ve buzlarla meztur olup Japonlar indinda ad olunmakta ve eteklerinde Japonlara yine birir merkez-i ziyaret olan bir çok muabid bulunmaktadır. 2100 metre yüksekliğindeki "Sirana"

MÜBAHİS-İ ZİRAİYYE

MEYVE TOPLAMAYA MAHSUS ALET

Kemale eren meyvelerimizi en ibtidai bir şekilde, ya ağaçları silkeleyerek veyahut dallara sırık ile vurarak toplarız. Halbuki bu hareketimizin ağaçlara ne kadar muzret-i ika' etmekte olduğunu idrak edemeyiz. Zeytin mahsülümüzün bir sene mebzul, ertesi sene bereketsiz olması hep bu te'sir neticesidir. Birçok memleketimizde zeytin, suret-i mahsusada yaptırılmış merdivenler ianesiyle elle toplanarak, bu sayede her sene aynı suretle mebzul-u mahsül iktaf olunmaktadır. Keza meyvelerde böyle itina ile toplanmaktadır. Hatta meyve toplamak için Avrupa ve Amerika'da bir çok aletler bile tatbik olunmaktadır.

Resmimiz Fransız mütehassıslarından Mösyö Jöblör'ün imal eylemiş olduğu yeni bir aleti irae eylemektedir. Bu alet gayet basit olup, iki parçadan ibarettir. Adeta yumurta şeklinde olan ve ortasından ikiye bölünen üst kısmı sırığın hizasında bulunan ip vasıtasıyla tahrik edilmektedir. Alet koparılacak meyvenin yanına götürüldü. Geda ipin ucu bırakılarak kapaklar kapatılır ve meyvede işbu tarafın içine bila-hisar dahil olmuş bulunur. Kemal-i suhuletle koparılan bu meyveyi sepete koyduktan sonra hamle-i tekrar edilir. İnşaallah bu gibi yeni yeni ihtiratın ba'dezin memleketimizde de cay-ı tabiî ki bulduğunu görmekle münşerih oluruz.

-İfsan iki kere olamaz-

1924 OLİMPİYAT MÜSABAKALARI

1896 senesinden beri her dört senede bir Avrupa'nın muhtelif bilasında icra kılınmakta olan (olimpiyat) müsabakalarının sekizincisi bu sene yarısında te'sid kılınacaktır.

Mayısın on beşinden mayısın yirmisine kadar devam edecek olan bu müsabakalara iştirak edecek memleket ve müstemlekelerin miktarı elliye baliğ olmaktadır. Buvalli iki hükümet meydanında eski ve yeni dünyanın malum milletlerinden ma'ada hab-i umumiyesinden doğan Polonya, Çekostovakya, Romanya, Yugoslovya, Fillandiya, Letonya, İstinya ve Litvanya gibi memleketlerin veya bu harb neticesinde yeniden hayat bulan Türkiye, Avusturya Macaristan, Bulgaristan gibi milletlerin memleketleri de vardır. Harr-i İrlanda ilk defa olarak Bolmiya'da iştirak edecek, müstekil Mısır'da ilk defa olarak bayrağını dalgalandıracaktır. Olimpiyat müsabakalarında bulunacak analetlerin beyne'l minel olimpiyat komitesince ...5 kadar tahmin edilende olup ma'heza müsabakalarından on gün kadar iştirak kabil olduğu için bu adedin tezaid etmesi de muhtemeldir.

Sekizinci olimpiyat oyunlarının yapılması için beyne'l minel kavmiyete tarafından Paris haricinde (kolombi) de inşa ettirilen senadele müntemelâtı 33 devnim vesiatında olup, adeta küçük bir şehir halini almıştır. Burada oyunlar için muhtelif te'sisât vücuda getirilmiş, 60 ile 70 seyirci istiâbına kâfi tiribünler yapılmıştır. Müsabaka neticeleri dünyanın her tarafına neşr ve 'ilan için ayrıca telsiz, telgraf techizatı da te'sis olumuştur. Yüzme müsabakaları 50 metre üzere ve 8 metre arzında ve 5 metre umkunda yapılan havuzda icra edileceği gibi ayrıca dalma müsabakası içinde bir havuz inşa edilmiştir. Ayrıca ataletlere mahsus olarak hamam ve msaj daireleri inşâsı da unutulmamıştır. Sonra ataletlerin müsabaka müddetince temin için fâhileri mütüaddid köşkler yapıldığından, her millet kendi ihtiyâcatına göre bunlardan bir veya birkaçını işgal ederek, arzuları dairesinde buralarda her türlü istirahatlarını temin edebileceklerdir.

Hükümetimiz 1340 bütcesine espure teşvikât nâmıyla 50.000 lira vazı' etmiş, iştirak edecek Türkiye idmancılarının bu olduğundan olimpiyata edecekleri masaraf te'min edilmiş demektir. Binaenaleyh cemiyetlere ittifakın merkezi umûmisi olimpiyatta atletizm, siklet kaldırma sıffahit-i şu'belerine iştirak etmeyi tensib eylemiş için 21 Mart'ta boşamak üzere Eskişehir'de bir seçme müsabakası icrasına karar vermiştir.

Sporcularımıza şimdiden muvafakiyet temin ederiz.

Birinci olimpiyat müsabakaları 1896'da Atina'da icra edilmiş idi. İkinci müsabaka 900'de Sirke-i umumi münasebetiyle Paris'te tertib olundu. Üçüncü, dördüncü ve meşinci olimpiyatlar sırasıyla Senluin, Londra ve Stokolm'de tesid edilmiş. Altıncı olimpiyat 19'da Berlin'de icra olunacak iken harb-i umûminin devamı müsabakalara meydan bırakmamıştı. Yedinci olimpiyat(Anveros)'da ceryan etti. Bu seneki müsabakalar ise Lahey'de edinilecek iken Fransa, sıranın kendisine terkini Hemenc'den rica ettğinden 1928 müsabakaları (Lahey)' de tesra olunmak üzere sekizinci olimpiyatın Paris'te icrası takriri etti.

Bu seneki olimpiyatın icra kılınacak müsabakalarını bir vech âti-i mücemelen arz ediyoruz.

Asıl olimpiyat oyunları Temmuz'un başında başlayacak ve yirmi yedisinde nihayet bulacaktır.

Merasime Nötrdam Kilisesi'nde bir dua ibtidar edilecek, bunu operada fevkalede bir müsamere, Eliza sarayında bir resm-i kabul ve nihayet(Kolomb) stadında bir geçit resmi takib edilecektir.

Atletizm stadta icra edilecek olan müsabakalar Temmuz'un altısından on üçüne kadar devam ve bütün koşuları. Atmalar ve atmaları ihtiva edecektir.

Temmuz'un 5'inden 20'sine kadar sabahleyin ve öğleden sonra ve geceleyin Paris'te Sark de Pari'de devam edecekti.

Bisiklet yol üzerinde bisiklet yarışı 188 kilometrelik bir mesafe dahilinde kolomb Stadı çevresinde yapılacaktır.

Eskrim Meydan'da icra edilecek olan kılıç muharezesi hariç olmak üzere diğer eskrim maçleri Paris'te S de Pars'de yapılacaktır.

F müsabakaları Kolomb'da "Ber" stadında mayıs'ın 15'inden Haziran'ın 9'una kadar devam edecek ve son müsabaka ise Kolomb Stadı'nda icra olunacaktır.

Temmuz'un 17'sinden 23'üne kadar Kolomb Stadı'nda yapılacaktır.

Binicilik göstermiş malialı ve maliasız yarışları ihtiva eden bu müsabakalar Temmuz'un 21'inden 27'sine kadar devam edecektir.

Roman tarzıyla serbest güreş mübareşelerinden mürekkeb olan güreş müsabakaları "Sen de Pari" de icra olunacaktır.

Yüzücülük kadın ve erkek 100, 200, 300, 400, 1500 metre yüzme,dalma, arka üstü yüzme müsabakaları Temmuz'un on üçünden 20'sine kadar Kolomb2daki havuzla Paris'te "F" havuzunda icra edilecektr.

Yuzun atlama, ortasından tutarak mızrak atma, 200 metre koşu k atma ve 1500 metre kşudan mürekkeb olan klâsik nişan, yüzme, eskrim, 5000 metre bisiklet ve 400 metre düz koşudan ibaret olan asri Temmuz'un 12'sinden 17'sine kadar "Kolomb" ile Modan'da yapılacaktır.

Siklet kaldırma bu müsabakalara 20 kiloya kadar olan tümü siklet, 27 buçuk kiloya kadar olan hafif siklet, 75 kiloya kadar olan orta siklet ve 72 buçuk kilodan fazla olan ağır siklet kaldıracaklar iştirak edecek ve müsabakalar Temmuz'un 21'inden 24'üne kadar "S" de icra edilecektir.

Bizler fazla alâkadar etmeyen bu müsabakalar Haziran'ın 19'undan Temmuz'un 27'sine kadar muhtelif tarihlerde gibi spor mahalelerinde icra edilecektir.İki el ve toprak levhalara nişandan mürekkep olan bu müsabakalar muhtelif mahallelerde haziran 21'inden 29'una kadar devam edecektir.

Muhtelif müsabakalar spor müsabakalarından maide sekizinci olimpiyat münasebetiyle beş tanede sanat müsabakası tertip edilmiştir. Bunlarda sıra ile mimari,resm-i,heykeltıraş,musiki,edebiyat müsabakalarıdır.Bu müsabakalara yalnız spordan mülhem ve gayri matbuu eserler kabul edilecektir.

TEMAŞA ÂLEMİ

Bosna tiyatrolarımız hakkında memnuniyet bir tecdid kadar mütecessiz yegane temaşe müeessesemiz olan Darü'l beda maalesef sönmüş sefir emaneti bu aralık tahsisatını bile kat eylemiştir. Bu müessesenin yetiştirdiği sanatkarını geçen sene İzmir,Ankara,Adana ve Konya gibi büyük şehirlerimizde bir süre oyunlar vermek suretiyle sanat temaşasını canlandırmaya çalışmışlar ve sene sonlarına doğruda İstanbul'da yeni bir repertuar ile oyunlarına başlamışlardır. Şurasınıda arz edelimki grup bu seneki oyunlarında Türk hanımlarını bilhassa ilk defa olarak Anadolu'da sahneye çıkarmaya muvaffak olmuşlardır. Ateşten gömlek kahramanı Bedia hanım,ilk rolünü İzmir'de Gazi'nin huzurunda sinema palas tiyatrosunda icra etmiştir.

Hanım sanatkarlarımız İstanbul'da da ilk olarak Ertuğrul Muhsin Bey arz-ı endam ederek mazhar tahtis olmuştur.

İstanbul operat heyetine gelince şehr emanetini himaye-i maneviyesine istinat etmek suretiyle temi mevcudiyete çalışan bu müessese sene sonlarında bir iki oyun verebilmiş ise,sanatkarlarımız arasında hüküm süren imtizacsızlık dolayısıyla buda maalesef Darülbedayi akibetinden daha berbat bir vazifeye düşmüştür.

Geçen seneki nüshamızda tercüme-i hali ve resmini de ettiğimiz milli kumpanyası müdebbiri sanatkâr Yusuf Efendi geçen sene nisan zarfında kısa bir rahatsızlığı müteakip henüz genç yaşta vefat etmiş kabrinin yanında vaaz verilmiştir.

Muhsin Bey retikası ve mezkur kumpanya Primadi Rozali Hanım kumpanyasını dağıtmamış oyunlara tenezzül etmediği takdirde sanatkar olan Naşit Bey ile arasıra teşriki mesa-i ederek eski repertuarına devam etmekte bulunmuştur.

Muhsin Bey kumpanyası geçen sene,ma'ruf ve arşın mal olan operatlarınıda fevkalede mükemmeliyette sahne eylemiştir.

Binasında ufak bir tecdial müteakip namını Fransız tiyatrosuna takvil eylemiş olan Beyoğlu'nda Veryate tiyatrosu geçen sene Avrupa'nın birçok şehrinde celb etmiştir.İtalyan opera kumpanyasının oyunlarıyla kapısını açan bu tiyatro bütün kış mevsiminde şehrimizin dikkatini çekmiştir.Süratle elbise değiştiren ve yalnız başına rolleri oynayan namı gazeteleri işgal etmiştir.Son zamanlarda gelen Matmazel Raul Fransız komedi kumpanyası en güzel eserini temsil etmiştir.Sene nihayetlerine doğru ise harb-i umumi İstanbul'da hayli iştihar ve harp zenginlerimizi yek değerine düşürmüş olan Viyanalı teşkil ettiği kumpanyası burada bir sıra oyun vermeğe başlamıştır.Madem bu defa mazhar olduğu tiyatroda alim elimkân bir hal olduğu ve ekseriya yevmi hâsılatın iki üç bin lirayı tecavuz etmekte bulunduğu göz önüne getirilirse hakkında İstanbul halkının teveccühü zahir olur. Zavallı tiyatrolarımız...

İstanbulumuzun, ehemmiyetle mütenasib bir tiyatro bürosundan mahrumiyetini takdir eden muhterem şeçremimiz, mükemmel ve asri bir tiyatro binası için lazım gelen planların tanzimini emanet heyet-i fenniyesine havâk etmiştir. Yakın bir âtide mütenasib milli bir tiyatro mâlik olacağından dolayı faal şehreminimize şimdiden arz-ı şükran eylemez, ancak bu tiyatro binasının mevkii neresi olmalıdır: Fikir gören en münasib muhal seçremânetinin karşısındaki Malım olduğu üzere burası harb-i umûmi i'nasında Türk- Alman yurdu binası yapılmak üzere hazine-i maliyece istimlâk edilmiş idi, emlâk milliyeden ma'dud olan bu arsaya seçr emâneti hazinden alabildiği ve buraya milli tiyatrodan başka, kütüphane, salonu, sinema salonu, Darü'l Elhan gibi birçok müfid mütesseseler ve divan yolu ve caddelerine nazır cephelere de varidat getirecek bir hayli dükkanlar inşâ edişmiş, hem de İstanbul güzel bir âbideye mâlik olmuş olan bizden temanni-i müreftekıyyet

(Milli kütüphanelerinin) ikinci nüshasında münderic bilmece, tereccühlerini minnettarı lduğumuz karin-i muhteremden birçokları tarafından halledilmşiş ise de geçen sene bir aralık taşrada bulunmuş olan muharrinize i irsâlinde düçar ziya maalesef müsabakamız netayicinin ta'yu ve arazını imkansız bırakmıştır. Süret halini (Fatıma) isminde bir kadın ile evleniyorum... Haremimin (Zübeyde) isminde 22 yaşında bir kızı vardır ki benim de o kızımdır, bu kızı pederim (Ahmet) Efendiye Şu halde babam benim hem damadım, hem kızımın dedesi oluyor! O ki kızım da babamın haremi olmak itibariyle benim validem oluyor!...

Sonra, benim (Gülfem) isminde bir kızım dünyaya geliyor (Gülfem) babamın hem torunu hem de kayınalidesinin- yani haremimi- kızı oluyor.Aynı zamanda onu kızım(Zübeyde) nin yani babamın hareminin de kız kardeşi oluyor.

Babamın da (Hüsna) adlı bir kerimesi hem benim kız kardeşim, hem de o ki kızım(Zübeyde)'nin kızı olmak itibariyle torunumdur, bittabi haremim (Fatıma)'nında hafidesi oluyor!

Sonra, babamın kızı (Hüsna)'nın hem yeğeni, hem de o ki ve kızım (Zübeyde)'nin kardeşi oluyor!...

MUSİKÎ SAHİFESİ

İhtisal ilimlerinden istifade etmek üzere fen musıkîden ve İzmir'imizin eşref kadimesinden Sahabzâde Hacı Mahmud şevket Bey Efendi'den bir mutaba-i fazilaneleriyle milli sahifenin tezyinini rica eylermiş idik. Üstaddan aldığımız cevata kısa bir müddet zarfında az kelâm le çok mana ifade edecek bir eser ve vücuda getimek kabil olmayacağı cihette bunun bu seneki içün eser olan manzumattan barıka-i ünvanı haiz olup Türk teyyareciliği ta'lik eden bir beste ile geçen sene Ağustos'unda İzmir'de sükut ederek i mertebe-i şehâdet eden Zeki Bey merhum hakkında Tokadızâde Şekib Bey tarafından irşâd olunan "m" nın güfte ve bestelerini ve bunların son senelerde bilhassa İtalya'dan celb eyledikleri nota hurufatı ile bizzat tertip etmiş oldukları notaları gönderdikleri beyan olmuştur. Bu manzumeler milli ve ad olabilecek eserlerden olduğu gibi bestelerini sehhimünteni denilebilecek bu tarz eserlerin haiz bulunması hasediyle şükranlarımız berz ederiz.

MUFASSIL ESÂME-İ ŞERAİT

1) Esame-i kitapta münderic dini, edebi, tarihi, ictimai asarı mühimine ise lisana, coğrafyaya, hukuka, riayaziyata ve şaireye, müteallik müellif ve bilumum kitaplar kütüphanemiz neşriyatından olup sair kütüphanelerde bulunmaz .

2) İki bin kuruşa kadar vukû bulacak siparişlere %30 nispetinde posta ücratı ilave etmek icab eder.

3) Kâr usulü henüz cari olmadığından sipariş bedellerini postane veya ziraat bankası vasıtasıyla veyahut İstanbul'da tüccardan birine havale suretiyle tamamen ve bir vade peşin irsali rıza olunur

(Kanaat Kütüphanesi- Bâb-ı Âli numara 132- İstanbul)

Kanat Kütüphanesi'nin tesisinden biri bu memleketin ilim ve irfanına pek büyük fedakârlıklarla yüzlerce eser kıymettarın neşrini musallat etmek suretiyle ne kadar faideli hizmetlerde bulunmuş olduğu Erbab-ı Mütaba ve marifetçe arz edilen müstagni ve kütüphanemiz bu fedakâranesinin lütfa mashar takdirat olduğunu görmekteyiz.

Şu iltifat muarif pervâneye karşı şükran-ı ifa edebilmek emniyesiyle kütüphanemiz bu defa yeni kütüphane ünvanı altında bir külliyat neşrine karar vermiş ve bu kararını mevki icraya vaaz emtmiştir. "Yeni Kütüphane"nin tesisinde en ziyade nazar dikkate aldığımız hususat şunlardır:

1) "Yeni Kütüphane"yi teşkil edecek asar, memleketi ihtiyacını Türk istifadesini temin edecek suretle inticab olunacak ve her sınıf halkın anlayabileceği lezzetlikle mütala edeceği bir irşad yapılmaktadır.

2) Bu eserler, bir veya birkaç ilme münhasır olmayıp, edebi, tarihi, fenni, siyasi, ictimai, felsefi bulunacak ve telif suretiyle yazılmış güzel eserler kütüphanemize ziynet bahş edecektir.

3) Gerek te'lif, gerek tercüme suretiyle yazılacak eserleri memleketimizin mütehassıs ve muktedir kalemlerinden çıkmasına itina olunacaktır.

4) "Yeni Kütüphane"yi teşkile edecek asar-ı mukideye mücerred, ermab-ı mütalanın menfati nazarı dikkate alınarak mümkün olabildiği kadar az fiyat konulmasına çalışılacaktır.

5) "Yeni Kütüphane"ye dahil olan güzide eserlerden her bir kitaba muntazam neşr edilecetir.

DAİMA HİLEKÂR

Fransız muharirleri arasında bilhassa mecmuai meşruhasına yazdığı yazıları ve son on beş sene zarfındaki vakayı-i mühimmeye dair makaleleri ile ma'ruf "Son Jon" un eserinden sabık-ı muarrif müsteşarı ve Daru'l Fünun müderrisi Ali Reşat Bey Efendi'nin kalemiyle gayet iyi bir tarzda lisanımıza tercüme edilmiş olup bilhassa bir Türkler için mütalaası elzem ve istifadeli bir kitaptır.

Yunanlılarla pek saygı münaseveti olan 1911 senesinde Atina, İstanbul, İzmir, Giresun şehirlerinin ziyaretle Balkan muhaberelerinin Yunan ordusunda takip etmiş olmakla beraber harb-ı umumiyede Yunan teyyare teşkilatının ıslahı hizmetinde ve mütarekeden sonra Yunanlılar'ın Anadolu hezimetleine kadar şark cephesinde bulunan müellif, bu kitapta Yunanlılar'ın hayat- hususiye ve resmiyelerini, Türkler aleyhindeki propagandalarını tedkik ederek Türkleri yek ziyade alâkadar eden meseleler hakkında mühim malumat vermektedir.

Bu malumatın bizzat müşehedat ve tedkikatına istinat etmiş eserin kıymetini bir kat daha arttırmaktadır.

Hilekâr Yunanlılar'ın Türkler aleyhindeki propagandalarından başka Fitnat-ı Kadimeleri olan "Megola İdea" Bizans, Ayasofya, hülya ve rüyalarını pek etraflı olarak bu

eserde tedkik edilmiş ve nihayet Yunan entrikalarının en gizli noktaların umumiyeye vaaz olmuştur.

"Daima Hilekâr" iki kısımdan ibaret olup birinci kısmı 1911 senesine kadar tamama ait hadisatı, ikinci kısmı Yunanlılar'ın İngilizlerle itilafı ve harb-ı umumiyenin Şark' a giden gizli noktaların ve Yunan'ın harb-ı umumiyeye iştirakı ile Yunan ihtilalleri ve Bizans ve Ayasofya hülyaları orduların Anadolu'da düçar olduğu hezimet gayet açık ve veciz bir surette görülmüştür. Bu mühim eserin birinci ve ikinci kısmı otuzar kuruştan satılmaktadır.

NÜFUS MESELESİ

Kanaat kütüphanesi tarafından tesis olunan "Yeni Kütüphane"külliyatının üçüncüsünü teşkil eden bu ciddi ve kıymettar kitap Besim Ömer Paşa'nın asar-ı muhallidesinden muhterem bu eser başlıca nüfus meselesine verilmesi lazım gelen ehemmiyetten ittihaz olunarak tedabirden ve ciddi mücadelesini hususiyetle memleketimizde ittifal arasında meşhut olan kesret ve fiyata karşı nüfusun telafisindeki tesiratından bir suret-i alimane ve vafikanede bahsediyor.

Binaenaleyh nüfus siyasetinin bir memleket için hayat meselesi olduğunu isbat ettikten sonra nüfus meselesini üç nokta-i nazardan tedkik ediyor.

Bu tedkikat meyanında tenakus nüfustaki esbab-ı muktelifeyi tam ettiği sırada daimi bir tenakuşun memleket için ne kadar vahim olduğunu ve bu tehlikeye karşı ne yolda tedbirler ittihazı icab edeceğini izahla beraber muhtelif mutimden memleketlerde bu mesele hakkındaki mukarrirat ve icraat yapıldığına ve tevellüdat ve vifayatın derecesine ve ihsiyatına dair gayet veciz malumat verecek ve burkmalarda memleketimizdeki tevellikdat ve vifayak dair elde edilebilen ma'lumatı mukayese ederek bu hususta bizimde ne kadar çalışmaklığımız lazım geleceğini inzar ibretimize arz eyliyor.

Türkiye'de nüfus meselesiyle suret-i daimede iştigal eden yegane mütehassıs olması itibariyle Besim Ömer Paşa'nın bu eserinin ehemmiyetini takdir etmeyecek kimse yoktur.Binaenaleyh bu kıymetli eseri bütün ailelerin ve memleketin nüfusça terbiyesini arzu eden herkese lazımdır.

Şayan-ı istifade resimler , grafiklerle matbu olmasına rağmen fiyatı yalnız yirmi kuruştur. Posta için de on kuruş ilave olunmalıdır.

MİLLİYET NAZARİYELERİ

İstanbul darül fünunu malumlarında Mehmet İzzet Bey tarafından tahrir olunub bu kıymetli eser kanaat kütüphanesinin tesis etmiş olduğu " Yeni Kütüphane" küllüyatının

yedinci sayfasını teşkil etmektedir mevzu itibari ile bu eser memleketimizde ilk defa neşrolunmuştur denilebilir. Müellifi muhterem , avrupada intişar etmiş bu kabil asar-ı ciddiyeyi ve türk ve mütefekkirlerinin milliyet-i nazariyesi hakkında vaki olan mütealatını biletref tetkik ve müteallik kutub-u kadimede görülen mübahası dahi tabir ettikten sonra olduğu şu kitapta milliyet-i mefkuresinin hakikatı , manası , aslı , anasırı , kıymeti ne olduğunu ve milliyet cereyanını ve unu esbabını bu mefkurenin muhtelif meslek ve kanaatlerde bulunan muhtelif lisanlara göre tebaruz eden muhtelif şekillerini ve her birinin bu hususta derbeyan eyledikleri tarif ve kanaatleri birer birer hadde-i tedkikten geçirmektedir. Bu tedkikat ayanında milliyet mefkuresinin esasatından olmak üzere bazı ulemanın kanaat ve beyan eyledikleri toprak yani vatan , anane , tarih , devlet , hanedan , din , lisan , iktisadi , hars ,ve medeniyet milliyet ve milli hayat ile suret ve derece-i irtibatı ayrı ayrı sencide-i mizan tedkik olunduktan ve bilhassa Türklük ve türk milleti ilmi bir safhadan geçirildikten sonra beşeriyetin hayatında mefkure ve tabiatın tarz-ı tesisi hakkında beyan , mütabat olunmaktadır.

Zamanımızda milliyet nazariyelerinin eşkali ve tarz-ı tesisi hakkında müveccet ve müfit malumata malik olmak isteyenler bu eseri kemal-i ihtimalle okumalıdırlar.

Fiyatı : otuz beş kuruş olup posta için on kuruş ilave olunur.

FAŞİZM

Sabık muarif müsteşarı ve dar-ül fünun müderrisi Ali Reşat Bey Efendi'nin , faşizm ve faşistlere dair avrupada neşredilen pek çok eserler asında en doğru ve en mükemmel malumatı ihtiva eden ve İtalyan , Fransız müennifleri tarafından kaleme alınan asardan iktihasen tahrir etmiş olduğu bu kitap saha-yı intişar olmuştutr. " yeni kütüphane " küllüyatının sekizinci kıymetli eserde harb-i umumiden sonra italya'da başlayan ve başka şekiller altında diğer memleketlerde dahi görülen milli hareketlerin menşei ve bu hareketin amil-i müessiri olan İtalyan siyasiyesi tercüme-i haline faşizmin italyada tesir edilmesi emrinde vaki olan icraat mahiranesi İtalya rical marufasından ve faşistlerin ahvali , faşizmin esbab-ı muvaffakiyeti , programı ve siyaset dahiliye ve hariyicesi hakkında vakıfhane bir surette tedkibat ve mutealada bulundukdan ve faşizmin hal-i hazırı hakkında gayet mükemmel malumat veridikden sonra musuluyenin şu suretle cesurane ve mütecellidane harekete cüreti sayesinde italyanın harb-i umumiyi müteakib Bolşevik propagandasıyla ve komünizm idaresiyle düşman tehlikesinde bulunduğu çak-ı harabiden nasıl kurtarılmış olduğu inzafı ibrate arz edilmektedir.

Memleketimizde milli hareketlerin uyandığı şu sıralarda avrupada tahdis eden bu gibi vakayiden bi haber kalmak ve İtalya gibi bir hükümet-i muazzamanın geçirdiği mühim bir

inkilab-ı ictimai ve siyasiyi idrak edebilmek için bu eser kıymettdarı hal-ı mütaala etmelerini muhteremimize hareretle tvsiye etmeyi vecibeden adlediyoruz.

Fiyatı ancak on beş kuruş olup taşra için on kuruş posta ücreti alınmaktadır.

Fransa'nın hatta bütün cihana namdar "Gustave Lebon"un asar-ı ciddiyesinden olan bu kitap marif müsteşarı sabıkı Ali Reşad ve doktor Galip Ata Bey Efendiler tarafından gayet selis bir ifade ile lisanımıza nakl olunarak matbuat olmuştur.Yeni Kütüphane,külliyatının dokuzuncu ve onuncu sayılarını teşkil eden bu eseri güzide müellifi muhterem,harb-ı umumiden sonra bozulmuş olan cihan muvazenesini esbab-ı ihtilalini tedkik ve bu siyasi,içtimai muvazenesizlik namlarıyla tefrik ederek her yeri hakkında alimane ve vakıfhane mutabatıyla karilerini tenvir etmektedir.

Siyasi tedkik ettiği sonrada mefkurenin tekamülünden ruhiyat hatalarının siyasi neticelerinden bahsiyle beraber bilhassa İslamın intibahını ve Avrupa'nın zihniyetini anlamamasından mütevvelid ve bundan sonra hasıl olacak netayici durduran vaz-ı inzar etmiş icatimaî muvazenesizlik netayicinden olmak üzere ihtilalcilik efkar ve anasır felsefiyesi ile iştirak-ı emval ve sosyalistik tecrübelerin tarz-ı intişarını teşri teşri ve izah eylemiş mali muvazenesizliği mütalaa ederken de servetin menbadarıyla eski ve yeni amillerini görünen sırlarını Avrupa'nın hal-i hazırdan mabetinin sebeblerini naran-ı tetkikten geçirerek bir netice bu güne suretle çaresiz olmak lazım geleceğini teskin etmekle bulunmuştur.

Şu mühim meseleyi Gustave Labon gibi bir üstadın eserinden mütalaa ve takio ile ne kadar büyük bir istifade temin edileceğini arz etmek zaittir. Binaen aleyh bu güzide eserin kariin –i muhterememize hararetle tavsiye etmekle iktifa ederiz.

İki kısımdan ibaret olan iş bu eser kıymetdarın 6 cildiyenin fiatı 15 kuruş olup taşra için eser 10 kuruş posta ücreti ilave olunmalıdır.

NASREDDİN ŞAH

Babiler

Edip muhterem Süleyman Nazif Efendi'nin eser hami-i belağat-nameler olan ve "yeni kütüphane" külliyatının 11. saysını teşkil eden bu kıymetdar kitap intişar olunmuştur.

Kitabın mevzuunu bir asır zamandan beri tesis ve intişar etmiş ve bu gün bazı memalik-i İslamiye'de ve hatta yüzbinlerce salik-i bulunmuş olduğu halde bizlerce mahiyeti meçhul kalmış olan bab-ı mezheb veya tarikatının müessisi bab-ı ali Mehmet Şirazi ile anı istihlaf eden zevatın ve evladının hayat ve ahvali hususiyetlerinin ve salik oldukları mezheb ve tarikatın mutikaf oldukları ahkamı- diniyenin mahiyetine dair müellifi bizzat vakı olan müşahedat ve tetkikat ve mecmuatına müstenid malumat teşkil etmektedir. Bu munasebetle

Babailik İran'da suret-i telakkisi ve bilhassa hükümdarı İran Nasreddin Şah kaçarak bu mezheb erbabı hakkında reva gördüğü mezalim Günagü ile Bab-ı Muhammed Aliyeni ve ihtilafının ne kadar feci bir şekilde imha ve ifna edildikleri şekil hakikiyesinde tasvir olunmakta İran'ın ve Nasreddin Şah'ın yarım asırlık bir tarihçisi muhtevi bulmakta olduğu gibi Şah Nasreddin nihayet babir tarafından tamamlanınca sene-i hükümetinde büyük şenliklere hazırlandığı suret- i katl ve itlafı da hikâye edilmektedir.

İran zeminde bunca cefa ve muzaleme duçar olan bab-ı mezhebi ruse-i marufesinin Türkiye'ye ilticasıyla mazhar oldukları hüsn-ü kabul nazar-ı ibreti arz olunmakta ve müellifin bab-ı şehr Mahdum-ı Abbas efendi ile vuku bulan ve bab-ı tarikat ve akaidinin esasına müteallik hakayık-ı tenvir eden mükellimât ve mübahesatı esere bir kıymet-i mahsusa bahş etmektedir. Ahiran vefat eden Abbas Efendi'nin kablel irtihal müellif kitaba destiyle muharrir mektubun fotoğrafla çıkarılmış bir sureti esere ilave olunmuştur. Kaarilerimize suret-i mahsusada tavsiye ederiz.

Fiyatı 30 kuruştur. Taşra için 10 kuruş posta ücreti ilave olunmalıdır.

TÜRKİYE VE TANZİMATI

Devlet-i Osmaniyenin tarihi ıslahatı 1826' dan 1882' ye kadar

Sultan Mahmut saniyenin evahir saltanatından zamanımıza kadar dahiliye ve hariciyeyi ihtiva eden bu mühim kitap şarkta uzun müddet tedkikat-ı ciddiyede bulunmuş olan Fransız sofrasından eseri olup nezareti müsteşarı ve darülfünun Osmani edebiyat-ı müderrisesi, tarihi siyasi müderrisi Ali Reşat Bey Efendi tarafından tercüme edilmiştir. Devlet-i Osmaniyenin en mühim Safha-i Farihiyesi 1826' dan 1882 senesine kadar olan ıslahat devreleri olduğu cihetle tarihimizin bu kısmı her Osmanlının hafızasında menkuş olmalı ve ıslahatın tatbiki hususunda tesadüf edilmiş olan müşekkilatın esbab-ı ruhiyesini tedkik ederek bu hususta her müellifin efkâr ve muhakematına bir itinay-ı mahsus ile tedkik etmelidir.

Kütüphanemiz marifetiyle sahey-i istifadeye vaz edilmiş olan bu eser-i kıymettarın fiyatı 150 taşra için 200 kuruştur.

Tarih-i âlemin şüphesiz en mühim sahifesi Fransa'da ilan için vuku' bulan mücahedat ve kahramanıdır. Bu inkılâbın gaye-i uluhesi amillerinin metanet hakkında bir fikir edinmek için elzem olduğu gibi Avrupa hükümetinin Fransa'ya karşı o zamanki vaziyetleriyle Fransa'nın göstermiş olduğu azim ve sebat neticesinde vuku gelmiş olan hanriz müsademelerin, büyük harflerin Avrupa tarih-i siyasesinde husule getirmiş olduğu tebdilatı öğrenmekse de o kadar mühimdir.

İşte Fransız ihtilali kebiri hakkında mükemmel ve vazıh malumat edebilecek olan böyle mühim bir eser en muktedir müelliflerin asarine müracaat suretiyle muarif müsteşarı sabıkı ve darülfünun edebiyatı müderrisesi tarihi siyasi müderrisi Ali Reşat Bey tarafından vücuda getirilmiştir. İki büyük ciltten ibaret olan bu kıymettar eserin fiyatı taşrada 300 kuruştur.

EVLİYA ÇELEBİ SEYAHATNAMESİ

Cilt:6

Sultan Mahmut Han Rabi devrinde Viyana'ya gönderilen heyeti sefarete iltihak ederek oradan Almanya, Flemenk, İsveç, Lehistan ve Rusya'ya gidip tarikiyle avdet etmiştir. Memalik-i Osmaniyeye İran'ı kemalen dolaşmış olan Evliya Çelebi Bin derviş meshudat ve mesmuatını kemalen yazarak 10 ciltlik bir seyahatname vücuda getirmiştir ki olan bu yolda kıymettar bir eser te'lif olunamamıştır. 20 sene evveline gelinceye kadar Evliya Çelebi seyahatnamesi ancak bir iki kütüphanemizde bulunuyordu. İkdam sahibi Cevdet Bey Efendinin eser himmetleriyle 2 cildi devr-i sabikada kesve-i tab'a bürünerek amenin istifadesine vaz olunmuştur. Şimdiye kadar neşredilemeyen diğer 4 cildin ise ahiren tâb ve temsil için teşebbüsatıda bulunulduğundan Ati-i kabirede bunlarında ikbali şayanın te'minidir. Memaliki Osmaniye ile Balkanlardan ve Macaristandan bahs olunan ilk 6 cildi kütüphanemizde 900 ve taşra için 1000 kuruş fiyatla satılmaktadır.

GÖRDÜKLERİM: "Yeni Kütüphane" külliyatının ahlaki 14'üncü sayısı teşkil eden bu kitap içtima-i yazılarıyla ma'ruf bulunan Lütfi Simavi Bey'in eseridir. Sarayda Baş Nabeyinci bulunduğu sırada müşahede ettiği ahval ve adat ve hadisat ile bu 2 zatın ahlak ve evsahına dair şayan-ı ibret ve istifade ma'lumat-ı hakikiyeye ihtiva edilmektedir. Ebediyen tarihe karışmış olan bu iki şahsiyet ile sarayların dünkü ve bugünkü halini tasvir etmesi itibariyle kıymettar bir eser tarihi olduğu gibi saray in'inatı tekmil açıklığı göstermesi itibarına göre de içtimaiyat ve ahlakiyat nokta-i nazarından pek mühim hazine-i ma'lumattır. Kemal-i itina ile devam edilmekte olduğundan yakında mevki intişara vaz olunacaktır. Karilerimize şimdiden mütelasını tavsiye ederiz.

İSTİBDAT MEŞRUTİYETİ: Güzel, bedi' yazılarıyla alem-i matbuanda iştihar etmiş olan muharrir, muhterem veaz ibne-i Ahmet Rasim Beyin layemut bir eseridir.

Müellif bu kıymettar eserini Sultan Selim salisin mübade-i culusundan zamanımıza kadar geçen senelerin tarihine hasr etmiş ve Sultan Paşa cülusundan 1293 tarihine kadar zamana ait olan I. Kısmı tabedilmekte olup kariben nesri mukarrir bulunmuştur. "Yeni

Kütüphane" külliyatının 15. sayısının teşkil edilecek bu eser ve mutebereye ve muharririnin tedkikat ve meşmuat ve müşehadatına istinad etmekte olduğu cihetle şu bir asrı mütecaviz zamanın ve vaka-ı ve hadisatının aynı hakikat olmak üzere ihtiva edecek ve tatlı bir merak ile mütala olunacaktır. Kaidelerimize şimdiden tavsiye adlediyoruz.

BİR İSTANBUL GENCİNİN YAPTIKLARI: Memleketimizin ecnebi işgali altında bulunduğu zamana ait nice maceralar vardır. Bunlardan biri ve belki en mühim olanı İstanbullu bir genç vatandaşımızın geçirdiği şayan-ı hayretle ibret-i mahirattır. Bu genç hemşehrimizin serkezişine gayet meraklı, zevkli, heyecanlı, açıklı, şerefli birçok safhaları muhtevidir. İşgal kuvvetlerinin iç yüzü ve ordusunun esrarı hülasa işgal senelerinin gizli kalmış birçok noktaları bu eserin muvzu'unu teşkil etmektedir.

Yeni Kütüphane külliyatının 16. sayısı teşkil eden bu eseri kıymettar tabedilmekte olup kariben mevki intişarı vaz olunacaktır.

İKİNCİ

1339 Sene-i Maliyesine Mahsus

MİLLİ NEVSAL

1339 senesine mahsus 2. senesi kıymettar ve rengin mündericatı ve yüzü ve mütecaviz nefis resimlerle İstanbul ve havalisini gösterir. Mufassal bir haritayı havi olduğu halde intişar etmiştir. Mündericatı mükemmel takvim ve rumiye hakkında malumat-ı tarihiye, mübahisi fenniyeden ebced hesabı İstanbul rehberi, İstanbul'un tarihi mevcut Bizans Asarı saraylar, ipodrom, dikilitaşlar ve sütunlar, cami olan müzeler, kütüphaneler, vesaid nakliye, tenviriye, köprüler, rıhtımlar, vesair hakkında mufassal malumat ramazan mahiyeleri, mübahis maliye ve iktisadiye hilafet-i muazzeme-i islamiye hakkında malumat tarihiye ile makam-ı muallay-ı hilafette vukua gelen tebeddül hakkında izahat-ı mükemmile, mübahis edebiye ve tarihiye geçirdiğimiz hadisada bir nazar: vaka-i milliyenin bir sene zarfındaki hadisat-ı harbiye ve siyasiyası, medeniye Lozan konferansları müzakaratı ve netayici hakkında malumat mühimmeyi tarihiye, vaka-i siyasiye-i âlim: Mısır, Fas, İspanya meseleleri Cenevre konferansı hakkında izahat, temaşa âlemi, pastör ihtifali istansitifiler sıhhi, edebi, mizahi, fıkraat ve mukalat, müsabakalar ve vesaire vesaire.

Gayet güzel bir kağıt üzerine nefis,bir suretden matbu olduğu halde fiyatı ancak 75 taşra için posta ücreti ile beraber 100 kuruştur. Merkez tüzüğü Bab-ı Ali caddesinde kanaat kütüphanesidir. Bu senenin nüshaları mahdut olduğundan tedarikinde irtical olunmalıdır. Geçen senenin mevcudu da pek azalmıştır.

(Kanat Kütüphanesi)

Atar-ı şairasında(İslam Tarihi): Taşraya (100) kuruştur. [Mufassal Türk Tarihi]: (10) Taşraya (80) kuruştur. [Tarih-i Edyan]: (100) Taşraya 120 Kuruşdur.

Müellifin intişar eden diğer eserleri

Mufassal Türk Tarihi.(Birinci Kitap)

İntişar eden birinci kitap mübahas-ı atiyeyi muhtevidir: Türk Tarihinin çağlara taksimi- Türk tarihinin menbaları- Muhit-i Arz Yukarı Asya'nın Eski Sekinesi- Turan ve Eski Turaniler- ve Vusunlar- Sakalar- Moşocitler- Alinler- İskitler- Sokulular- Sermetiler- Meyde Turanileri- Elamlar- Sümerler Ural Altay Akvamı- Ural Altay Akvamı'nın muhaciritleri ve istila yolları- Semuitler- Finuvalar- Laponlar- oğuzlar- Macarlar- Moğollar- Kunkuzlar- tatarlar- Kıpçaklar- Guzlar- Peçenekler- Başkurtlar- Bulgarlar. Fiyatı 25 kuruştur.

Mufassal Türk Tarihi

Teba-ı ihitam bulmak üzere olan bu cildle asıl Türk Tarihine girilmiştir.

Bu cildin mübehatı şunlardır: Mukki Destan- Türklerin menşei- Doğulular- Koyunlular- Koyunlu Devleti'nin intikamı- Şimalı Koyunlu Devleti ve akıbeti- Cünubi Koyunlu Devleti ve akıbeti- Büyük Yüeçler, fiyatı 70 kuruştur.

İslam Tarihi (Kitap Fihristi)

Kılu'l İslam Arap Tarihinde bahis olan birinci kitap intişar etmiştir.

Bu cild şu meahasları muhteridir. Arabistan'ın ebası Muhit- arzi ihtibariyle Arabistan- Ceridet'l Aibede sakin tabeil, Sami Kavimleri Kılü'l İslam Arap tarihinde edvarı Arap- Baide Ummalı Arapları (Humuribe Arapları)... Mekke-i Mükerreme, Medine-yi münevvere tarihi 70 kuruştur.

Felsefe-yi evveli

İsbat-ı vacib ve ruh haziriyeleri

Daru'l Fünun müderrislerinden Şemseddin Beyefendi'nin asar- muhallide-i faziletlerindendir. Erbab-ı din ile ashab-ı fen arasında pek mühim ihtilafat ve mübahisane mevzu teşkil bu felsefi meselelerin tedkik mahiyetiyle beraber garb ve tasraniyet alimlerinde asırlardan beri devam edegelmekte olan bu ihtilafat ve münazaatın ne gibi efkar ve mekame-yi mestede bulunduğu izah ve din-i mübin-i İslamın te'sis etmiş olduğu ahkam- müdebbie bu yolda bir ihtilaf vukuna nasıl mani olduğunu isbat-ı Sadadinde bir vukuf ilmi ile teklif olunmuş olan bu eser kıymettar iş bu memlik-i mesail nazariyetin herkese mümkünmertebe anlaşılması içinkabil olduğu kadar açık bir ifade ile tahrir edilmiştir

Va'le kağıd üzerinin bir suret- nefidesi teb'a olunmuştur. Karaleyn-i Keram bu eseri takip ederken aynı zamandam fikri beşerin tarihçe-yi inkişaf ve tekamilinide takip etmiş olacaktır.

Tadkikat ve te'lifat-ı İslamiye heyet-i neşriyeti mübaninde bulunan ve55 sayfanın muazzam bir cild teşkil eden bu eser-i güzinin fiyatı 100 kuruş olup kütüphanemizde mevki istifadeye vuzu edilmiştir Erbab-ı kemale bilhassa tavsiye ederiz.

MUHALLIS-I ILMU'L TEVHİD

Daru'l Fünun edebiyat müderrisesi İslam felsefesi müderrisi Fazıl muhterem İzmirli İsmail Hakkı Beyefendi'nin müellifen-i güzidesinden olup gayet kıymettar bir eserdir.

Din-i mübin-i İslam esası ola ilm-'t Tevhidin hakkıyla ve temasıyla anlaşılabilmesi için bu babdaki ahkam- vadıle-i şerriye münahip İslamiyet hakkında etraflı izahatı ve vahdet-i vücud akidesi ile ilhak-ı diniye ve'l hayatı vücud ve zat hakkında tenvir-i izhan edevek surette malumatu ihtiva etmekle beraber mezahip medbune ve sıfat-ı selibeye ve tenzihiye... dair şayan istifade birçok mebahas-ı ılmiyeyi şail olan bu kitap fevaid nisab erbab-ı iman için bir mecelleyi keranihadır.

Ehemmiyet ve ciddiyet müderricatı mekatib-i sultaniyenin 9. sınıfı kabul ve idhal edilmiştir ve kanaat matbasınca bşr suret- nefisede tab'ı ve neşr olunmuş olan bu eser- Güzin 130 sayfa teşkil etmekte ve umumun istifadesi maksadıyla yalnız 30 kuruş mukabilinde edilmektedir. Taşradan talip olanlar posta ücreti olarak 10 kuruş ilave edilmelidirler.

Felsefe Dersleri

Daru'l Fünun edebiyat müderrisesi ma ba'de'l tabiaya müderrisi Doktor Rıza Tevfik Bey'in Rehber-i ithat-ı Osmani mektebinde son sınıf talebelerine açık bir lisan ile tekrir eylemiş olduğu derslerin suret-i mezbutası olup mebhas-ı mağrifet-i mesalini ve onlara müteallik müretiezat ve tenkitatı şamildir. Fazla olarak birçok haşyeler ile malumat-ı tarihiyede ilave edilmiştir. Beş baba münkısım olan ve 600 büyük sayfa teşkil eden mühim kıymettar eserden birer nüsha tedarikini muhterem karilerimize tavsiyeyi zaid adeyleriz. Fiyat 200 kuruştur.

VEBİRKÜLER

Kısmı naziri ve ılmi

Daru'l Fünun Hukuk müderrisesi ve İkrisad Müderrisi Zühdi Beyefendi'nin mekteb-halkıyede tekrir edilen derslerinden vücuda gelmiş mühim bir eserdir. Müellif kitabında vebiküler hakkında umumi bir mukaddime-yi ibradından sonra vebiküler maksad ve hedefin ne olduğunu ve bir günün feyz ve bereket ve meşmuriyetini iyilik ve fenalığını tesirat ve

hudud-u teklifiyesini kavaid-i aliye-yi teklifiyeyi, bir günün olduğunu ve hukukiye ve ictimaiyye ve maliye ve iktisadiye olduğunu inkisat-ı teklifiyyeyi, bir günün bir hadine-yi idariye olduğunu büyük bir izah eylemiştir. 700 sayfaya baliğ olan bu esermuazazami karilerimiz ve bilhassa maliyeye tavsiyeyi vecaibden adeyleriz. Fiyatı 150 kuruştur.

Ilmu'l Mali

Daru'l Fünun Hukuk müderrisesi ve maliye müsteşar zad Hasan Tahsin Beyefendi'nin mühim ve kıymettar bir eseridir. Meşaliye bu eserlerinde ılmü'l mali hakkında mutalaat Serdinden sonra ılmu'l maliyenin tarihçesinden ve nihayet tekalifin muhtefilesiyle her birisinin ve mühazirinden bahs edilmiştir. Ve bunun hakkında Avrupa Meşahir efkar-ı hakimanelerini ilave ederek şimdiye kadar kütüphane-yi maliyemizin mahrum kaldığı fevkalede müfid bir eser vücuda getirmişlerdir. Fiyatı 200 kuruştur.

USUL-U DEFTERİYE-Yİ MALİ

Nezareti muhasebe-yi umumiye mudebbir umumi mettar eserdir. Üç büyük cilde münkısım olan bu kitabın birinci cildinde usul-u muhasebenin esaslarından bahsisi olunarak hasabiyenin suret-ite'sibi gösterilmiş ve usul-u muhasebe nazariyeti muamelatı ticariyeye tasdik edilerek tutulan hesaplardan nasıl bir netice çıkarıldığı izah olunmuştur. 2. cild hükümetin hizmet-i umumiyesiyle bütçenin esasını ve mahiyetini ve nekalif ve tahsili ve hazine idare-yi merkeziyesiyle teşkilatı ve taşra mali sandıklarında hakkında malumat-ı luzumiye muhtevidir. 3. cildi ise hazine merkeziye muhasebelerinde el yemil cari olan usul-u hesabiye defterlerden bahistir. 1500 sayfaya garip olan bu esrmuazzamından bi'l umum maliyenin bir nüsha tedarik ile vecibede adeyleriz. Fiyatı 250 kuruştur.

Tekalif- Kavaidi

Maliye nazırı Abdurrahman Vefik Beyefendi'nin olan işbu eser mühim, memleketimizde tekalifin tahsili ve hakkınızdaki usul ve kavaid ile taşkilat-ı maliyenin esaslarına dair malumat muhtevidir. 2 büyük cildden ibaret olan bu kitapta devlet-ı Osmaniyenin gerek tekalif, gerek teşkilat itibarıyla ahval-ı maliyesi 3 tekrir edilmiş. Devletin bedayet-i te'sis olan 199 senesinde Tanzimat ile olan 1200 senesine kadar olan zamanda haberiyeden ilan meşrutiyete kadar olan zamanda ve son 10 sene tarafında tatbik olunmuş nekalif ve teşkilat kanunlarından ayrı ayrı ve her devr hakkında mükemmel ve şayan- istifade malumat. Bu kıymettar eseri karilerinize tavsiyeyi zahid addeyleriz. Fiyatı 200 kuruştur.

Harbiye nezareti mühasebat-ı dairesi müdebbir-i umumiye- yı Faruk Beyefendi'nin maliye mektebinde tekrir eyledikleri derslerden müteşekkil bir kitaptır. Meşaralihin ılmî'l hisab hakkındaki nazariyat ve malumat üzeriner seneler devam eden ve Taif memurlarından her gün tesadüf etmiş oldukları ahval-ı amiliyenin husula getirdiği rasuh ve mumerasenin bir kıymettar olan bu eser omum karilerimize fiyatı 75 kuruştur.

İstanbul Vilayeti muarif müdebbiri Beyefendi'nin te'lif eyledikleri mühim bir eserdir. Memalik-i Osmaniyenin hudut muhahe, nüfus vocines sekinesi ile Avrupa, Asya ve Avrupa'yı Osmanlı'nın teşkilat teb'a ve

Osmanlı Coğrafyayi Tabî'i İktisadisi

Daru'l Fünun müderrislerinden Faik Sabri Bey tarafından Mekatib-i Sultaniye ile Daru'l Muallim ve Daru'l Muallimat talebesine mahsus olmak üzere tertib edilmiş olan kitap memleketimizi tanımak isteyen herkes için gayet kıymettar bir rehberdir. Eserin te'lifinde hükümetin resmi istatistikleriyle Londra, Paris, Berlin coğraflarımızda neşr eyledikleri mecame ve mukalene ve knsolos raporlarına en mağruf coğrafya senasların en yeni asarına münecat edilmiş mütecaviz harita ve resim deri olunmuştur. Bu eser mükemmelden birer nüsha tedariki karilerimize tavsiyeyi vecâibeden adyeleriz. Fiyatı kuruş.

ILMU'L İKTİSAD

Avrupa meşahir-ı iktisadiyunundan Şarl Ziden bu eser mağrufi Daru'l Fünun medreselerinden Hamid, Hasan Tahsin ve Zühtü Beyfendiler tarafından lisanımıza nakl edilmiştir. Şarl Zidan Tenbiat-ı Umikası, Ilmu'l İktisad hakkındaki efkar ve nazariyet saihası cümlenin mal olmuştur. Eser mezkurun mükemmeliyeti hakkında Karoin-i muhteremeye bir fikr verebilmek için işbu kitabın lisan-ı içtimanın hemen kafasına tercüme edilmiş olduğunu arz etmek kifayet eyler.

Elhaletinde bu mühim eser Daru'l Fünun Hukuk medresesiyle mülkiye mektebinde tedaris edilmektedir. Büyük cilden müteşekkil olup fiyatı 350 kuruştur.

Muhtasır-ı Ilmu'l İktisad Kitap Fihristi

Maliye Nazırı Isbıki Cavid Bey'in eser te'lifleridir.

Bu Kıymettar kitapta ılmu'l iktisad tarihçesiyle ulum-u saire ile münasebetinden bahis ve ılmu'l mezkurun lüzum ve ictimayeti hakkında bast-ı mutalaa edildikten sonra avamil-i istihasalıyenin her biri hakkında malumat- mükemmela bu mübte-i i'ta ve bunlardan münferi' olan mesail ve hadisad mühime- i iktisadiye tekkik kılınmıştır. Fiyatı 75 kuruştur.

LÜGAT

Kuruş	İsame-yi Kitap	Cild	İsame-yi Müellifin
200	Kamusu'l Alam	(2Cild)	Şemseddin Sami Bey
750	Kamusu'l Türki		Şemseddin Sami Bey
500	Kamusu'l Fransevi	Fransızca'dan Türkçe'ye	Şemseddin Sami Bey
500	Kamusu'l Fransevi	Türkçe'den Fransızca'ya	Şemseddin Sami Bey
100	Küçük Kamusu'l Fransevi		Şemseddin Sami Bey
400	Resimli Kamusu'l Osmani		Ali Seydi Bey
300	Kamusu'l Osmani		Mahmud Selahi Bey
300	Büyük Lügat-i Taci		Muallim Taci Merhum
75	Küçük Lügat-i Taci		Muallim Taci Merhum
150	Musavvir-i Dairetü'l Muarif		Ali Reşat Bey
75	İhtira-i Kebir		
100	Lehçe-i Osmanî		Ahmet Refik paşa
750	Kamus-u Tercüme-i Okyanus		
300	İstifak-i Lügatî	(Fransızca'dan Türkçe'ye)	
150	Kamusu'l Rıyazıyat		Salih Zeki Bey
350	Almanca'dan Türkçe'ye Büyük Lügat		Ömer Fuat Paşa
100	İngilizce'den Türkçe'ye		Ömer Fuat Paşa
100	Türkçe'den Fransızca'ya		Ali Nazmi Bey
100	Fransızca'dan Türkçe'ye		Ali Nazmi Bey
150	Fransızca'dan Türkçe'ye	(Küçük)	Yusuf Bey
50	Almanca'dan Türkçe'ye	(Küçük)	Mahmud Ali Bey
75	İngilizce'den Türkçe'ye	(Küçük)	Sadi Bey
30	Lügat-i Firaz	(Küçük)	Firaz Bey
1000	Destur	7	
100	Mütemmim	1	
1250	Mecelle Şerhi	4	Hıdır Efendi
250	Mecelle Şerhi	8	Reşid Paşa
150	Mecelle Şerhi	7	Atıf Paşa

150	Mecelle Şerhi		Mustafa Fevzi Paşa
40	Mecelle Şerhi (Kitab-ı Emanet)		Mustafa Fevzi Paşa
300	Usul-u muhakemet-i Hukukiye şerhi		Abdullah Bey
100	Usul-u Cezaiyye Neşriyeti		Abdullah Bey
100	Usul-u Cezaiyye Neşriyeti		Şihaz Efendi
300	Tatbikat-ı Cezaiyye		Memduh Bey
200	Mülahazat-ı Cezaiyye		Memduh Bey
100	Teşrih ve Tenkid		Memduh Bey
350	Hukuk-u İdare	2	Ahmet Saib Bey
100	Hukuk-u İdare	2	İbrahim Hakkı Bey
75	Hukuk-u İdare	2	İsmail Hakkı Bey
300	Mecmuat-ı Muahadat	2	İsmail Hakkı Bey
50	Şerh Kanunu		Halis Eşref Bey
75	Şerh-i Kanun-u Arazi		A.Hadi Efendi
75	Teşhil-i Garaiz		A.Hadi Efendi
75	Teşhil-i Garaiz		Hüseyin Hüsnü Efendi
60	Vesaye Ne Feraiz		İsmail Hakkı Efendi
30	Salih Efendi Ceridesi		İsmail Hakkı Efendi
300	Imu'l İktisad	4	Cavid Bey
250	Imu'l İktisad	4(Şarl Zihad)	Hamdi Tahsin ve Zühtü Beyler
200	Hukuk-u Devl	3	Merhum Ali Şihaz Efendi
150	Hukuk-u Beyne'l Devl	1	Merhum Selahaddin Bey
500	Hukuk-u Umumiye-i Devl	8	Merhum Selahaddin Bey
100	Ticaret-i Meceriyye		
100	Ticaret-i Beriye		Celal Bey
100	Ticaret-i Bahariye		
100	Rehber-i DHukuk-u Ticaret		Lütfü Bey
100	İflas		Ali Kemal Bey
60	Münakat ve Mükarakat		Hacı Zihni Efendi
10	Hukuk Aile Kararnamesi		
40	Kitab-ı Nikah ve Talak		Mahmud Esad efendi
75	Roma Hukuku	(Cild6)	Meftun Efendi
75	Mukaseye-yi Kavanin		Meftun Efendi

75	İcra kanun Şerhi	Kazım Bey
75	Ahkeme'l Eckaf	Ömer Hamdi Efendi
150	Ali Efendi Fetvası	İbrahim Fazıl Bey
150	İlaveli Mecmuati'l Cedide	
20	Usul-u Muhakemetü'l Cezaiyye Kanunu	
20	Usul-u Muhakemetü'l Hukukiye Kanunu	
20	Kanun-u Ceza	
20	Arazi Kanunu	
20	Ticaret Kanunu	
20	Sulh Hakimleri	
25	Usul-u Muhakeme-i Ticaret Nizannamesi	
30	Kitap Adl Kanunu	
100	Külliyat-ı Şerhi Ceza	Reşat Bey
300	Usul-u Muhakemet-i Hukukiye Şerhi	Ahmet Ziya Bey
130	Ceza Şerhi	Mustafa Reşid Bey
50	Nizamet-i Zabıta Dersleri	Selahaddin Bey
200	Askeri Ceza Kanunu	
200	Askeri Kanun-u Ceza Şerhi	
100	TBMM Kanunu Mecmuası	

TARİH Kanaat Kütüphanesi

Kuruş	İsame-yi Kitap	Cild	İsame-yi Müellifin
1200	Tarih-i Cevde	12	Cevdet Paşa
300	Tarih-i Umumi	6	Ahmet Refik Bey
150	Tarih-i Medeniyet	3	Ahmet Refik Bey
200	Tarih-i Umumi	6	Murat Bey
150	Tarih-i Lütfi	8	
300	Said Paşa hatıraları		Said Paşa (Merhum)
150	Türk Tarih Edebiyatı		Mehmet Fuat Bey
150	Osmanlı Teşkilatı Vilayet-i Osmaniye		M. Şevket paşa
100	Tarih-i İslam		
150	Başımıza Gelenler		Arif Bey
25	Nasıl Yükseldi		Ahmet Refik Bey
80	Kadınlar Saltanatı		Ahmet Refik Bey
25	Kafkas Yollarında		Ahmet Refik Bey

50	Kıyakçı Mustafa		Ahmet Refik Bey
50	Demir Baş		Ahmet Refik Bey
30	Baltacı Mehmet Paşa		Ahmet Refik Bey
30	2 Komite 2 Kanal		Ahmet Refik Bey
75	Maktul Şehzadeler		Mehmet Zeki Bey
20	Tarih-i Taberi		Mehmet Ceziri'l Taberi
35	Muhtasar Tarih-i İslam		Mahmut Esad Efendi
200	Tarih-i Dinü'l İslam		Mahmut Esad Efendi
100	Ebu Müslim Harezatı		Çerçi Zidan Ahmet Efendi
150	Türk Tarihi	3-4	Şemseddin Sami
200	Fransa İhtilal- Kebiri		A. Reşad Bey
200	Tarih-i Dinü'l İslam		A. Reşad Bey
500	İhtilal ve İnkilab-ı Osmani		M. Şevket Paşa merhum
40	Hüsn-ü İnkılap		
250	Mesahir-i İslam		Hamdi Vehbi Bey
100	Osmanlı Müellifleri		Bursalı Zahir Bey
40	Turgut Reis		
175	Ömer Hayam		
175	Divan-ı Nedim		
100	Divan-ı Fuzuli		
150	Muhammediyye		
90	Ahmediyye		
150	Delail-i Şerhi		Kara Davud
50	Tıb-ı Nebevi		Dr. Remzi Bey
120	Tahlili Tarih-i Felsefe		
80	20. Asırda İslamiyet		Şeyh Muhsin
30	Dini Hasbıhal		Ö. Fevzi Bey
40	Felsefe Tarihi		M. Rahmi Bey
100	Tarih-i Felsefe		İsrail Efendi

ÇANAKKALE

Bir mucize etlasına seza olan 18 Mart 1331 Çanakkale müdefası üzerine milli tarihimizin asırlara karşı sahilerle şanlarıyla dolu olan mucizesini vicdanlarda ebedi yaşatmak

Emeliyeyi mecmuat-ı Hebeti tarafından neşr edilmiş kıymettar muazzam bir eser. Başta sultan Mehmet Reşat hazretlerinin hat dersleriyle mahur manzume-i Nefiseleri olduğu halde mütefekkirlerimizden zat muhteremin şair ve müferriklerini bir hayli tesavviri, muhtevi bulunan bu geziden eserden birer tane edinmemizi muhterem karilerimize tavsiye yi vecibeden adaylarız. Yeni mecmua 150 sayfadan ibaret olan bu kıymettar eserin fiyatı 100kuruştur.

NASRETTİN HOCA

51 parça manzum hikâye 21 parça tabloya muhtevidir.

Bir hikmet her halinde nasihat ve ibret müneddic olan hoca muhteremin latifeleri,hikayeleri edip muhterem Köprülüzade Mehmet Fuat Beyefendi tarafından gayet açık ve sade lisana manzum olarak yazılmıştır.Bir mahiyeti hars olan bu hikayelerin muallimlerimiz için zararsız bir yardımcıdır ve küçüklerimiz için herhalde han sığamayacak kadar faydalı bir karait kitabı olacağından şüphe yoktur.Kitabın başlangıcında ve nihayetinde hoca merhumun hayatına dair mühim ve kıymettar 51 manzum hikaye ile 21 parça ihtiva eden 24 sayfadan ibaret olan bu eser karailerimize bilhassa tavsiye ederiz.Fiyatı 30 kuruştur.

SEFİLLER

Fransa alim edebiyatının sertac ibtiası olan ulum-u ictimaiyye ve ahval-ı ruhuye edebiyatıyla merc ederek hakiki hayat sahnelerini ve sefahat-ı muhtelifesini zengin kalmayla tasvir eylemiş olduğu kıymettar bir eserdir. Sefiller lisan-ı adadiyeye tercüme olduğu gibi lisanımıza en büyük muharrırin Osmaniyeden Şemseddin Sami Bey merhum tarafından sade bir ifadeyle nakle ibtidar olmuş ise de Devr-i hamidide kitabın neşri met edilmiş olmasıyla açık 30 sene sonra Hasan Bedrettin Beyefendinin ceval kalemiyle ve merhumun uslubuna muhakkak bir suretle tercümesinin ikmalinize ve matbamız muharirleriyle resme muvaffakiyet hasıl olmuştur.Bu kitabı okumak hayatı okumak demektir.Müessir bir dersi ibrettir.Zira müellif kitabında tasvir etmiş olduğu hayatı icad değil belki tedkik ederek parlak ve mücella bir lehçe harfleriyle hak edilmiştir.Gayet büyük kitaba 900 küsür sayfadan ibaret olan bu eser muazzam fiyatı 400 kuruştur.

Diyorlar ki

Bu eser genç ve kıymettar muharrirlerimizden mebus edip muhteremi Ruşen Eşref Beyin memleketimizin maruf edip ve müteffirleriyle vukul bulan mülakatlarını ihtiva etmektedir. Ruşen Bey bu mülakatları edip ve müteffirlerimizi likayat ünvanı altında ve mülakat halinde neşrettiği zaman edebi muhfellerimizde birçok dedikodular matmaabızda

heyecanlı münakaşalar vukua gelmiştir. Yazılarının bir çok kısmı Avrupa insanları ile bile tercih edilmiştir. En yaşlı ediplerimizde en genç muharrirlerimize varıncaya kadar en maruf tasvirlerini ve fikri tahsillerini ihtiva eder. Bu makaleleri kütüphanemiz kitap halinde neşre muvaffak olduğundan müstahidir. Bugünkü edebiyat cereyanları doğru olan doğruya üstadlar ağzından dinlemek isteyen herkes mutlaka bu eseri okumalıdır. Ayrıca sanatkar 24 büyük sayfadan ibaret bulunmuş olan bu kıymettar eserin fiyatı 50 kuruştur.

Kanaat Kütüphanesi

Evrak-ı Eyâm

Cenab Şahabettin Beyefendinin muhtelif ünvanlar altında tahrir buyurdukları karar mütecaviz makale cem alınan bu eser matbaamız marifetiyle sahay-ı istifadeye arz olunmuştur. İş bu mukalat mevzuları itibariyle gayet kıymettar olduğundan bilumum Karain muhteremimizin iş bu toptan birer nüsha tedarikinde müşereat eylemelerini tavsiyeye müncesir oluyoruz. 300 mütecaviz sayfadan müteşekkir olan bu eser fiyatı 80 kuruştur.

Nesr-i Harp Nesr-i Sulh

Edib muhterem Cenab Şahabettin Beyefendinin bu unvan altında tahrir buyurdukları bu eser kıymettardır. Nesr-i harp kısmında felsefe-i harp-ı hazırın harbiye türk askeriye italyana yapılacak, bizim tarihimiz Arnavutlar harpten sonra bir neferin ihtisası, yarım şehitler galibiyetlerimiz ve sulh kısmında insaniyet-i ibtidaiye açık mektuplar nameli mukalat ile Tevfik Fikret'in hastalığına ve hayatına dair bir uslubu latif ile yazılmış. Tiryaki sözleri kısmında ise 36 kadar cümley-i hekimiyeye havidir. 200 sayfa olan bu eserin fiyatı 40 kuruştur.

Mevzuat-ı Hükm

Muhterem edibemiz Halide Edip Hanımefendinin eser telifi olan bu güzide romanın karailerimize tavsiyey-i zaidat eyleriz. Halide Edip Hanımefendinin uslubundaki letafet ve sadeliğin başka mevzu itibariyle karailerimiz mütalasına berair kıymettardır. Nüshası pek az kalan bu eserin fiyatı 50 kuruştur.

Kitap Fihristi

Kuruş	İsame-yi Kitap	Cild	İsame-yi Müellifin
100	Cezmi		Namık Kemal
50	Vatan		Namık Kemal

100	Evrak-ı Perişan		Namık Kemal
300	Nejat Ekrem	1-2	R. Mahmud Ekrem
100	Yalnız	2	R. Mahmud Ekrem
150	Zemzeme	1-3	R. Mahmud Ekrem
60	Tekarizat		R. Mahmud Ekrem
20	Tefekkür		R. Mahmud Ekrem
15	Muhsin Bey		R. Mahmud Ekrem
30	Takdir-i Elhan		R. Mahmud Ekrem
30	Tacir		R. Mahmud Ekrem
40	Meprirun Tercümesi		R. Mahmud Ekrem
30	Vuslat		R. Mahmud Ekrem
30	Atala		R. Mahmud Ekrem
30	Atala(roman)		R. Mahmud Ekrem
75	Mektuplar	2	Abdülhak Hamit
75	Tarik		Abdülhak Hamit
30	Yadigar-ı harb		Abdülhak Hamit
25	İlhan		Abdülhak Hamit
140	Rübab-ı Şikeste		T. Fikret (merhum)
120	Halûk'un Defteri		T. Fikret (merhum)
60	Şermin		T. Fikret (merhum)
15	Rübab'ın Cevabı		T. Fikret (merhum)
300	Numune-yi Edebiyat-ı Osmani		Ebusud Tevfik(merhum)
100	Süleyman Paşazade Sami Bey		Sami Bey
400	Sefiller		Şemseddin Sami Bey
75	Tarih-i Edebiyat-ı Osmaniye		Faik Reşad Bey
75	Osmanlı Tarih-i Edebiyatı		Köprülüzade Fuat Bey
75	Hayat ve Kitaplar		Ahmet Şuayb(merhum)
50	Fırtına		Şehabettin Süleyman
15	Ashab-ı keyhfimiz		Ömer Seyfettin
15	Harem		Ömer Seyfettin
20	Rakibe		Tahsin Nahid(merhum)
40	Ruh-u Bi Kıd		Halid Ziya Bey
40	Firuzan		Halid Ziya Bey
40	Kabus		Halid Ziya Bey

30	Hikaye	Halid Ziya Bey
120	Aşk-ı Memnu	Halid Ziya Bey
160	Mai ve Siyah	Halid Ziya Bey
50	Kenarda Kalmış	Halid Ziya Bey
100	Bir Şair Hayali	C. Şehabettin Bey
100	Evrak-ı Eyyam	C. Şehabettin Bey
40	Nesr-i Harb, Nesr-i Sulh	C. Şehabettin Bey
30	Körebe(Tiyatro)	C. Şehabettin Bey
20	Firak-ı Arak	S. Nafız
40	Fani Teselliler	Faik Ali Bey
30	Elhan-ı Vatan	Faik Ali Bey
35	Türk Sözü	Faik Ali Bey
30	Türkçe Şairler	Mehmet Emin Bey
60	Yeni Hayat	Ziya Gökalp
40	Edebiyat-ı Hakikiyye	Ali Kemal
75	Hayat-ı Hakikiyye Sahneleri	Hüseyin Cahid Bey
75	Gagalarım	Hüseyin Cahid Bey
42		

Kuruş	Esâme-i Kütüb	Cild	Esâme-i Müellifîn
75	Serencâm		Yakup Kadri Bey
25	Erenlerin Bağından		"
75	Nur Baba		"
25	Rahmet		"
100	Hitâbet Dersleri		İzzet Melih Bey
40	Sermed		"
40	Hazin Tebessüm		"
30	Terbiyeye Dâir		Ahmet Fâzıl Bey
30	Divançe-i Fâzıl		"
40	Hoca Nasreddin		Köprülüzâde Mahmud Fuad Bey
20	Tevfik Fikret Ve Ahlâkı		"
50	Hayât-ı Fikriye		"
25	Beyaz Gölgeler		Celal Sâhir Bey
75	Mecrân		"

25	Simon	"
100	Çalı Kuşu	Reşat Nuri Bey
75	Dudaktan Kalbe	"
50	Sönmüş Yıldızlar	"
15	İki Saltanat Arasında	Rûşen Eşref Bey
50	Ayrılıklar	"
50	Diyorlar ki	"
40	Geçmiş Günler	"
20	Binnaz	Yusuf Ziyâ Bey
10	Şen Kitab	"
5	Latife	"
50	Nikahta Kerâmet	"
20	Kendini Bil	Hâlid Fahri Bey
50	İlk Şâir (Perde-i Manzûm-ı Fâci'a)	"
20	Millî Edebiyat Mes'elesi	'Ali Cânib Bey
25	Bozgun	Aka Gündüz Bey
43		
20	Yarim Türkler	"
50	Gölgeden Sesler	Orhan Seyfi Bey
25	Fiskeler	"
150	Handan	Hâlide Edip Hanım
80	Son Eseri	"
60	Mev'ûd Hüküm	"
70	Ateşten Gömlek	"
160	Harab Ma'budlar	"
30	Dağa Çıkan Kurt	"
35	İzmir'den Bursa'ya	"
100	Muhderât	Fatma 'Aliye Hanım
50	Erganun (Mecmu'a-i Eş'ar)	Mahmut Behcet Bey
100	Rehber-i Kitâbet-i 'Osmâniye	"
50	Divân-ı 'Arif-i Hikmet	"
75	Divân-ı Yahya	
50	Divân-ı Ġâlib	
40	Salon Köşelerinde	Safveti Ziyâ Bey

40	Hanım Mektupları	"
40	Bir Safha-i Kalb	"
30	Anadolu'da Tanîn	Şerif Bey
25	Siyah Gözler	Cemil Süleyman Bey
40	Irak Mektupları	Babanzâde Hakkı Bey Merhum
50	Hakka Sığındık	Hüseyin Rahmi Bey
35	Kadınlar Va'zı	"
35	Hayattan Sahifeler	"
60	Toraman	"
Şık		"
50	Kuyruklu Yıldız Altında İzdivâc	"
60	Gulyabani	"
50	Sevda Peşinde	"
60	Cadı	"
44		
50	Hazan Bülbülü	"
60	Bir Mu'âdele-i Sevdâ	"
60	Tesâdüf	"
75	Son Arzu	"
75	Besm-i Elem	"
125	Cehennemlik	"
50	Meliha	İsmâil Neşat Bey
25	Ateş Böcekleri	Peyâmi Safâ Bey
75	Sözde Kızlar	"
20	Gençliğimiz	"
50	Siyah Ve Beyaz	"
15	Sâra	Celâleddin Enis Bey
15	Abbâse	Hasan Bedrettin Bey
50	Me'nûn Lesku	"
30	Sevdâ Müsâbakası (Birinci Kısım)	"
30	Sevdâ Kanatları (İkinci ve Son Kısım)	"
25	Resimli Billûr Köşk Hikâyeleri	Server Bedi' Bey
15	Ateş Olur da Yakmaz mı	Hikmet Bey
40	Bey Namazın Otuz Üç Gecesi	Suat Fahri Bey

40	Mecmuâ-i Elhan (Şarkı Kitabı)	Cevdet Bey
7	Sevgili Kumandanlarımızın Tercüme-i Hâli (10 Cüz)	
75	Çocuklara Hikâyeler (10 Cüz)	
75	Şark Masalları (15 Cüz)	
60	Zâniyeler	
50	Sefâlet	
25	Mağluplar ile Beraber Edirne Sahrâlarında	Emine Semiye Hanım
25	Seyahatlerim	Cevdet Bey
25	Karikatür	Ali Suat Bey
30	Antuvan Kleopatro	Doktor Abdullah Cevdet Bey
50	Ordu'nun Defteri	Ali Ekrem Bey
50	Taraskunlu Tartaran	Halil Nihat Bey
50	Madam Pantolon	Pol Dukukdan Mütercim
100	Saklaya (Sicilya Hatırası)	Asmi Bey
60	Âzâde (Piyer Loti'den Mütercim)	Handan Lütfi Hanım
60	Hiç Biri	Suad Derviş Hanım
40	Behire'nin Talebeleri	Suad Derviş Hanım
20	Ne Bir Ses, Ne Bir Nefes	"
50	Şişli Hayatı	Orhan Midhat Bey
25	Bir Damla Göz Yaşı	Necdet Rüştü Bey
50	Sisli Geceler	Hâlide Nusret Hanım
25	Hanım Mektubları	"
15	Münevver	Güzide Sabriye Hanım
50	Ölmüş Bir Kadının Evrak-ı Metrûkesi	"
50	Nedret	"
80	Yaban Gülü	"
70	Mehcûre ile Hikmet	Vecihi Merhum
25	Terâvihden Sonra	Ercüment Ekrem Bey
25	Mısrîler	"
25	Kopuk	"
25	Sabri Efendi'nin Gelini	"
25	Gün Batar İken	"
30	Evliyâ-yı Cedîd	"
50	Cingöz Recâi (10 Cüz)	Servet Bedi'

45	Efsuncu Baba	Hüseyin Rahmi Bey
25	Avrupa Milletleri Rûhiyâtı	Mustafa Rahmi Bey
25	Çocuk Rûhiyâtı Ve Tecribî Pedagoji	"
25	Çocuk Rûhiyâtı	"
30	Çocuklar Cenneti	"
20	Demir ve Tebzugânı	"
30	Berkson Felsefesi	Mustafa Şekib
20	Çocuk Bahçesi Rehberi	Fâik Bey
50	İzcilik	Musfi Rahmi Bey
46		

LİSAN

Kuruş	Esâme-i Kütüb	Cild	Esâme-i Müellifîn
20	Seylâber		Mösyö Frasko
20	Elifbâ-yı Fransavî		Fâik Bey
10	Elifbâ Nasıl Öğrenilir?		
60	Metod Pratik (3 Kısım)		Mösyö Frasko
40	" (??? Fransızca)		
20	Mükâleme		Hâlid Bey
25	Gramer		Mösyö Frasko
20	Ecnebîlere Türkçe Öğretmek İçin Elifbâ		Mûir Bey
30	" Ders Ve Vazife		"
200	" Muallim-i Lisan-ı Osmânî		"
20	Lugatçe-i Istılâhat-ı Resmiye		Âgah Bey
50	Ölenderûf		Necmeddin Bey
25	Fransızca Türkçe Usûl-ü İnşâ		Vizentâl Efendi
20	İngilizce Elifbâ		
20	İngilizce Türkçe Metod ???		İzzet Bey
40	İngilizce Metod ???		
25	Rivâyal Rîder Birinci Kısım (İngilizce)		
20	Almanca Elifbâ		
20	Almanca Metod ???		
50	Arapça Sarf ü Nahiv		Bahâeddin Bey

20	Elkavlüs'sedîd Fî 'İlmi Tecvîd	Hacı Zihni Efendi
100	Ta'lim-i Fârisî (Dört Kısım)	Hüseyin Danış Bey
20	Gülistân	Şeyh Sa'di
100	Zîde-i Gülistân	"
40	Fransızca Türkçe Darb-ı Emsâl	İzzet Hâmid Bey
160	Lalanın Türk (Müclid)	"

47

Mektep Kitapları:

TÜRKÇE ELİFBÂ

Onuncu Tab'ı . 1339-1941 . Aksâm-ı Matbaası

İzmit meb'ûs-u muhteremi ve maârif-i nâzır esbakı Ahmet Şükrü Bey Efendi'nin âsârındandır. Uzun senelerin tecrübe ve tedkîki mahsûlü olup îtâ-yı vatanımızın kemâl-i sür'at ve suhûletle okuyup yazmak öğrenmelerini te'min etmek maksadıyla tertîb olunmuş ve ilhak tatbikâtında fevâid-i mühimmesi görülmüş olduğundan maârif-i vekâlet celîlesince de bi'l-umûm mektepler için takdirât kâmile ile kabul edilmiştir. Müellif-i muhteremin, Muallim Efendilerin tenvîr için, mukaddime-i eserde i'tâ etmiş olduğu izâhatin mütâlaasında anlaşılacağı üzere "Türkçe Elifbâ" mektebe yeni başlayan sıbyâna aynı zamanda hem hurûfâtımızı, hem kıraatı hem de yazı yazmayı öğrenmek gibi kavâid-i adîdeyi câmi' olması i'tibârıyla emsâline her sûretle hâiz ve ruchân ve vekâlet-i celîle böyle bir eseri kabûlünden dolayı bihakkı tebrike şâyândır. 58 büyük sahîfeden mürekkeb olup i'lâ kağıt üzerine bir sûret-i nefîsede tab' edilmiş olan bu eser istifâde-i ammeyi te'mînen yalnız 10 kuruş fiatla kütüphânemizde satılmaktadır.

MİLLÎ ELİFBÂ

Dârülfünûn müderrislerinden Köprülüzâde Mehmet Fuat Bey Efendi'yle maârif müdîr-i sâbıkı Süleyman Sâib Bey tarafından müştereken te'lif ve kütüphânemiz tarafından tab' ve neşredilmiş olan işbu eser, gerek nefâset tabğı ve gerek tarz tertîbi i'tibâriyle bil-umûm mekâtibe şâyân tavsiye olup maârif-i vekâlet celîlesince de fevkalâde takdirâta mahzar olarak umûm sırada mekâtibe kabul buyrulmuştur.

80 sahîfeyi müteaddid şekil ve resimleri hâvî olan bu kıymettâr kitabın fiatı müclid olduğu halde yalnız 10 kuruştur.

48

ÇOCUKLARA
MA'LÛMÂT-I DÎNİYE
Dersleri

Muallim Ahmet Ziya mâleddin Efendi'nin altı kısımdan mürekkeb olan güzinleri son müfredât programına tevfîken tertîb olunmuş ve maârif-i vekâlet celîlesince dahi bi'l-umûm mekâtib-i ibtidâiye için kabûl buyrulmuştur.

Mûm-ı âlihin umûmî ve husûsî birçok mekteblerde bizzat vukû' bulan tecârib medîdesine göre ta'dil ve ıslâh sûretiyle âhiren ve yeniden bir sûret-i musahhihada tab' ve temsîl edilmiş olan işbu silsile-i âsâr, talebenin akıl ve idrâkına göre gâyet selîs bir ifâde ile ve çocukların suhûletle anlayabileceği vech ile kaleme alınmış ve bunlarda ahkâm-ı diniye ve şerâit-i islâmiye veciz bir sûrette gösterildiği gibi her kitabın nihâyetinde mücmelen seyr ve şemâil-i

Sene-i nebeviyyeye ve zaman müsa'adet iktirân-ı hazret-i risâletpenâhîde cereyan eden ahvâl-i terbiyeye ve ashâb-ı kirâm ve eime-i zevi'l-ihtirâm ve ecle-i ricâl-i islâm hazretinin hayât-ı diniye ve teşri'iyelerine müteallik ma'lûmât-ı nâfia ve izâhat-i müfîde i'tâ olunmuş olduğundan şebbân-ı vatan ma'lûmât-ı diniyelerini öğrendikleri sırada aynı zamanda birçok hakâyık-ı tarihiyeye vâkıf olacakları cihetle bilhassa şâyân-ı tavsiyedir. İşbu beş kısım eserin kütüphânemizdeki satış fiatları birvech-i âtîdir:

Devre-i evveli	Birinci sene	7 Kuruş
" "	İkinci "	10 "
Devre-i mutavassıta	Birinci "	10 "
" "	İkinci "	10 "
Devre-i âliye	Birinci "	12 "
" "	İkinci "	15 "

Yeni
MİLLÎ KIRAAT

Dârü'l-fünûn Türk Edebiyatı Tarihi müderrisi Köprülüzâde Mehmet Fuat Beyefendi tarafından mekâtib-i ibtidâiye ve sultâniyenin devre-i evveli, devre-i mutavassıta ve devre-i âliye sınıfı talebesine mahsûsan altı kısım olarak tertib edilmiş olan bu kıymettâr eser, öteden beri mekâtib-i mezkûrede tedrîs edilmekte olduğu gibi âhiren maârif-i vekâlet celîlesince de takdîren ve emsâline tercihen kabul buyrulmuştur.

Senelerden beri vazife-i tedrîs ile iştigâl ederek bu yolda medîd bir tecrübe devresi geçirmiş olan müellif-i muhterem, talebenin derece-i tahsil ve irfânını nazar-ı dikkatine tekâmül tedricî kâidesine tevfiken tertîb etmiş olduğu bu eserlerde nûrseyidgân vatan-ı tahsil ulûme-i teşvik ve tertîb edecek makâlât ve hikâyâtdan başka ser-âmedan muharririn ve üdebâmızın ahlâkı, edebi, târihi, hamâs-ı âsârından ve bilhassa hissiyât-ı vatanperverâneyi ibdâ' ve tahrik edecek millî makâlât ve manzumâtından birçok bedâyi' iktibâsı sûretiyle ibrâz müesser-i rûyet eylemiştir.

Yalnız mektepli efendiler değil, bu yolda mütâlaadan zevk-yâb olan erbâb-ı edeb ve irfânında müstefîd olacağı bu kıymettâr eserler zîrde gösterilen fiatlarla kütüphânemizde satılmaktadır.

Devre-i evveli	Birinci sene	10 Kuruş
"	İkinci "	15 "
Devre-i mutavassıta	Birinci sene	20 "
"	İkinci "	25 "
Devre-i âliye	Birinci "	30 "
"	İkinci "	30 "

TECRÜBELİ SARF

Şeyh'ül muharririn , üstâd-ı ma'rifet kurbun Ahmet Râsim Beyefendinin âsâr-ı nâfiasından olup beş kısımdan mürekkeb olduğu halde bu kere yeniden tashîh ve en son programa göre ta'dil edilmiş ve yirmi birinci defa olarak bir sûret-i nefîsede tab' ve temsîl olunmuştur. Müellif-i muhteremin senelerce devam eden vazife-i ta'limiye ve tedrislerinde medîd-i tecrübeler mahsûlü olan bu eser güzin, otuz seneden beri müslim ve gayri müslim, umûmi ve husûsi mekteblerin ekseriyesinde, husûsi derslerde fevâid-i tatbîkiye ve tecrübesi görülmüş olduğu gibi âhiren maârif-i vekâlet celîlesince de mekâtib-i ibtidâiyenin sunûf muhtelifesinde tedrîs olunacak kitabların intihâb ve kabul sırasında resmî programa idhâl edilmek sûretiyle ibrâz-ı müessir kadr-dânî buyrulmuştur.

Ahmet Râsim Beyefendi'nin kudret-i ilmiye ve meziyyât-ı edebiyeleri şehr-engîz-i âfâkı olduğu cihetle bu eserin kendi mahsûlü bulunduğunu söylemekle diğer her türlü tavsîfâtdan istiğnâ hâsıl olacağından yalnız eserimiz kırk zirde gösterilen fiatlarla kütüphânemizde satılmakta olduğu erbâb-ı irfâna neşir ile iktifâ ederiz:

Devre-i evveli	İkinci sene	15 Kuruş
Devre-i mutavassıta	Birinci "	5, 17 "
" "	İkinci "	25 "

Devre-i âliye	Birinci sene	25 Kuruş
" "	İkinci "	30 "

MİLLİ TARİH

Dârü'l-fünûn Türk Tarih Edebiyatı müderrisi Köprülüzâde Mehmet Fuat Bey'in âsâr-ı nâfiâsındandır. İzahtan müstağni olduğu üzere elde bulunan tarihlerimizden bilhassa ibtidâî mekteblerde tedrîs olunanların ekseriyesi yanlış vesaded hâricinde ma'lûmât vermekle beraber " Millî tarih " husûsunda müfîd olmaktan pek uzaktır. Türk millet necîbesinin binlerce yıllık hayat şan ve şerefi nazar-ı dikkatine alınmayıp ancak birkaç çadır halkından ibâret bir heyetin büyük bir saltanat teşkiline muvaffakiyetinden bahsetmek sûretiyle bu millet-i muazzamanın Anadolu ve Rum ili de ve hattâ Suriye ve Irak kıt'alarındaki tarihi kıdemleri birçok yerlerde unutulmuştur. Buna sebep ale'l ekser-i feranen kitaplarından iktibâs-ı ma'lûmât ciheti ihtiyâr olunarak Türk milleti nokta-i nazarından tedkîkâta girişilmemiş olmasıdır.

" Millî târih " silsilesi târihimizin bu mühim noksanını izâle ve ikmâl ile berâber millî terbiye_rüknünün_ bir sûret-i rasînede te'sîsi maksadıyla vücûda getirilmiş ve şimdiye kadar mestûr kalan birçok hakâyık-ı târihiyye hakkında izâhat-ı mükemmile verilmiş olduğundan maârif-i vekâlet celîlesince de mekâtib-i ibtidâiye ve sultâniyenin sunûf-ı muhtelifesi için kabul edilmek sûretiyle büyük bir kader-şinaslık ibrâz buyrulmuştur.

Kütüphânemizde satılmakta olan işbu târih silsilesinin fiatları bir vech-i âtîdir.

Devre-i evveli	İkinci sene	15 Kuruş
Devre-i mutavassıta	Birinci "	15 "
" "	İkinci "	15 "
Devre-i âliye	Birinci "	15 "
" "	İkinci "	15 "

Çocuklara
TARİH DERSLERİ

Muallim-i muhterem İhsan Şerif Beyefendi tarafından beş kısım üzerine tertîb olunmuş kütüphânemizce bir sûret-i nefîsede tab' edilmiş olan bu kıymettâr eser, esâsen evvelce mekâtib-i ibtidâiyenin sunûf-ı muhtelifesi için bi'lmüsâbaka birinci derecede kabul

olduğu gibi bu kere maârif-i vekâlet celîlesince de biltakdîr-i mekâtib-i mezkûrede tedrîs olunacak âsâr-ı meyânına idhâl buyrulmuştur.

İşbu silsile-i târihin birinci kısmı mücmelen İslâm târihi ile Osmanlı İmparatorluğuna âit vakâ-yı târihiyeden bahs olup devre-i mutavassıta birinci ve ikinci senelerine âit "çocuklara Osmanlı Târihi " ünvânını hâiz olan ikinci ve üçüncü kısımları Osmanlı Hükümetinin bedâyet-i te'sîsinden zamanımıza kadar vakâ-yı târihiyesini ihtivâ etmekte ve devre-i âliye birinci ve ikinci seneleri için tertîb olunan " çocuklara târih-i umûmî " nâmındaki dördüncü ve beşinci kısımlarıyla bi'lcümle akvâl-i kadîmeye âit akvâl-i târihiyeyi ve Avrupa ve Asya Hükûmet-i târihleriyle berâber Osmanlı İmparatorluğu'nun bu hükûmetlerle olan münâsebet-i siyâsîye ve vakâ-yı harbiyesini muhtevî bulunmaktadır.

Birçok resimler ve haritalar ilâvesiyle mükemmeliyeti te'mîn edilmiş olan bu eser bu zîrde gösterilen fiatlarla kütüphânemizde satılmaktadır:

Çocuklara târih dersleri	Devre-i evveli	İkinci sene	15 Kuruş
Çocuklara târih-i Osmanî	Devre-i mutavassıta	Birinci "	15 Kuruş
" " "	" "	İkinci "	15 "
" " umûmî	" âliye	Birinci "	15 "
Çocuklara târih-i umûmî	Devre-i âliye	İkinci sene	15 Kuruş

İLM-İ HİSÂB

Riyâzi-i şehir dârüşşafaka ilm-i heyet muallimi ve şirket-i hayriye işletme müdîri Mehmet İzzet Beyefendi tarafından mekâtib-i ibtidâiye sunûf-ı muhtelifesi için altı kısımdan mürekkeb olmak üzere tertîb ve âhiren ahvâl-i zamana ve ihtiyâcât-ı hâzıraya göre ta'dîl ve ıslâh edilerek bir sûret-i nefîse ve bedi'ada matbaamızca yeniden tab' ve temsîl olunan işbu eser, maârif-i vekâlet celîlesince de bi'ltakdir mekâtib-i ibtidâiyede tedrîs olunmak üzere kabûl buyrulmuştur.

Fünûn-u riyâziye içinde ta'lim ve ta'limi ve bilhassa çocuklar için anlaşılması ve anlatılması en müşkil bulunan ilm-i hisâbın kemâl-i suhûletle tahsili için müellif-i muhterem uzun senelerin tedkîkât ve tecâribi netâyicinden olmak üzere bu eserde ta'kîb ve tatbîk ettiği usûlde bihakkın büyük bir muvaffakiyet göstermiş ve sunûf-ı ibtidâiyeye mahsus kısımlarda talebenin idrâk ve izâatiyle mütenâsib eşgâl ve işâret ilâvesi sûretiyle bu muvaffakiyeti bir kat daha te'min eylemiştir. Bundan başka birçok emsâl ve mesâil ile tatbîkât-ı adediyenin usûl-ü kavâid ma'lûmâtı dâiresinde mütenevvi' hakâyık-ı eşyâya mütâbakatı meselesi de nazar-ı dikkate alınıp talebenin ma'lûmât-ı umûmiyesine hizmet-i maksat mehmî te'mîn edilmiştir.

Kıymet-i ilmiyesi vekâlet-i celîle-i muşâr-ı ileyhâca takdîr buyrulmuş olan bu eserin tavsiyesini zâid görürüz. Mezkûr-u eserin satış fiatları bir vech-i âtîdir:

Devre-i evveli	Birinci sene	12 Kuruş
"	İkinci "	12 "
Devre-i mutavassıta	Birinci sene	16 "
"	İkinci "	27 "
Devre-i âliye	Birinci "	32 "
"	İkinci "	25 "
Sultânî	Altıncı "	65 "
"	Yedinci "	75 "

İLM-İ HENDESE

Fünûn-u riyâziyedeki behre-i ilmiyesi müslim-i enâm olan riyâzi-i şehir dârüşşafaka ilm-i heyet-i muallimi ve şirket-i hayriye işletme müdürü Mehmet İzzet Beyefendi'nin âsâr-ı cedîdesinden olan işbu eser, mekâtib-i ibtidâiye devre-i mutavassıta ve âliye sunûfına mahsus olmak üzere dört kısımdan mürekkeb olup elde bulunan emsâl-i âsâra tercîhen maârif-i vekâlet celîlesince de bilumûm mekâtib-i ibtidâiyede tedrîs olunmak üzere kabûl buyrulmuş ve kütüphânemiz tarafından bu kere_bir sûret-i nefîsede tab' ve temsîl ettirilerek mevki-i istifâdeye vazı' edilmiştir.

Müellif-i muhteremin tezkir nâmı bu eserin kıymet-i ilmiyesini ta'yine kâfi bulunduğu cihetle ayrıca tavsiyeye hâcet görülmemiştir.

İşbu dört kısım kıymetli kitabın kütüphânemizdeki satış fiatları bir vech-i âtîdir.

Devre-i mutavassıta	Birinci sınıf	10 Kuruş
"	İkinci "	10
Devre-i âliye	Birinci "	15
"	İkinci "	15

YENİ DURÛS-I EŞYÂ

İstanbul Sultâniyesi muallimin muhteremesinden Mahmût Ekrem Beyefendi'nin âsârından olup mekâtib-i ibtidâiye sunûf-ı muhtelifesi için son müfredât programına tevfîken altı kısım olarak tertîb olunmuş ve maârif-i vekâlet celîlesince de mekâtib-i mezkûrede tedrîs olunacak kitaplar meyânında kabul ve intihâbbuyrulmuştur.

Kütüphânemizce de bir sûret-i nefîsede tab′ ve temsîline i′tinâ olunan bu kıymettâr eser, nûrsidgân vatanın suhûletle anlayabileceği tarzda gâyet selîs bir ifâde ile tahrîr ve bilcümle eşyânın mâhiyet ve mevzûât-ı hakîkiyeleri terkibât-ı hâzıra nazar-ı dikkate alınmak sûretiyle fennî eğlence şeklinde ve çocukların şevk ve lezzetle istifâde edecekleri bir sûrette beyân ü takrîr edilmiş ve kitabın her kısmı yüzlerce nefis resim ve levhalarla tezbîn olunmuş olduğundan vatan yavrularının zihinlerini yormaksızın mütenevvi′ ve fâideli mâlûmât edinmeleri maksadını ta′kîb edenler için bilhassa tavsiyeyi ve câib kadr-şinâsîden adaylarız.

İşbu eserin kütüphânemizdeki satış fiatları bir vech-i âtîdir:

Devre-i evveli		Birinci sene	10 Kuruş
"	"	İkinci sene	12,5 "
"	mutavassıta	Birinci "	20 "
"	"	İkinci "	25 "
"	âliye	Birinci "	25 "
"	"	İkinci "	30 "

ANADOLU

Nüzhet Sâbit Bey merhûmun güzîde bir eseri olup beş kısımdan terkîb etmektedir. Bu eserde lisân-ı kavâidden değil, bilge kavâid-i lisândan öğrenmek gibi tamâmiyle yeni bir usûl ta′kîb edilmiş ve Avrupa'nın en müterakkî memleketlerinde de tatbîkinden pek büyük fevâid-i istihsâl olunan bu usûl bilhassa mahzar-ı takdîr olarak mekâtib-i ibtidâiyenin sunûf-ı muhtelifesinde tedrîs edilmek üzere maârif-i vekâlet celîlesi te'lîf ve tercüme dâiresince resmen kabul olunmuştur. Pek az bir zamanda mükerreren tab′ edilmiş olması eserin kıymeti hakkında bir fikr-i mahsûs verebilir.

Tahsîl-i lisân husûsunda asrî bir tecdid görmek ve göstermek isteyen muallimin ve evliyâ-yı

İtfâle sûret-i mahsûsada tavsiye ederiz.

Kütüphânemizde satılmakta bulunan bu eser-i aksâmının fiatı bir vech-i âtîdir:

Devre-i evveli		İkinci sene	12 Kuruş
Devre-i mutavassıta		Birinci sene	15 "
"	"	İkinci "	15 "
"	âliye	Birinci "	20 "
"	"	İkinci "	25 "

TÂRİH-İ ENBİYÂ VE İSLAM

Ali Reşat Beyefendi'nin âsâr-ı âlimânelerinden olup en son müfredât programına tevfîken zukûr ve inât liselerin dördüncü sınıflarına mahsûs olmak üzere kaleme alınmış olan bu kıymettâr kitâb-ı hilkat-i âdemden zuhûr-u islâma kadar tevârih-i enbiyâ ile zuhûr-u islamdan i'tibâren hükûmât-ı islâmiyenin vakâ-yı târihiyesini ihtivâ etmekte olup kütüphânemizde 25 kuruş fiatla satılmaktadır.

Kezâlik son müfredât programına tevfîken mekâtib-i mezkûrenin beşinci sınıflarına mahsus olmak üzere tertîb edilmiş bulunan

TÂRİH-İ OSMÂNÎ

İse kable'l İslâm-ı Türklerin millî, ırkı, dîni, târihi vücûda getirmiş oldukları âsâr-ı medeniye ve terkiyât-ı senâiyelerini ve kabûl-ü islâmdan sonra yaşayan Türk millet ve hükûmetlerinin vakâ-yı târihiyelerini medhal ile mücmelen izâh ettiği gibi Osmanlı İmparatorluğu'nun bidâyet-i te'sîsinden i'tibâren devr-i istiklâli, ve devr-i intibâh ve i'tilâsı ve büyük târihinden sonra devre-i teşettüt ve inhitâtı ve son Türk- Rus seferine kadar olan vakâ-yı târihiyeyi icmâl ve hikâye etmekte ve Osmanlı Medeniyeti ve sanâyi hakkında hayli ma'lûmât verilmektedir.

İşbu kitabın fiatı 30 kuruştur.

MEKTEP KİTAPLARI

Kuruş	Esâme-i Kütüb	cild	Esâme-i Müellifîn
30	Müntehâb-ı Kıraat		Fâik Reşat ve Şemseddin Beyler
30	"	(birinci sene)	Şemseddin Bey
30	"	(ikinci sene)	"
3	Malûmât-ı Diniye	İbtidâiye birinci sene	Hâfız Reşit Bey
7	"	" ikinci "	"
7	"	" üçüncü "	"
7	"	" dördüncü "	"
7	"	" beşinci "	"
15	"	" altıncı "	"
30	Elmuhtasarât	(lise 7. ve 8. sene)	Merhûm Hacı Zihni Efendi
20	Ahlâk-ı Dîni		Ali Seydî Bey
20	Telhîsil Kelâm		İsmâil Hakkı Bey

25	Osmanlı Târihi		Efzâleddin Bey
25	Târih Dersleri	(lise ikinci sene)	Ali Reşat Bey
25	Kıraat-ı İslâmiye		Hüseyin Kâzım Bey
20	Kıraat Dersleri	(lise birinci sene)	Hikmet Bey
15	Tûra'nın Kitabı	(müsâhabât-ı ahlâkiye) İbtidâî 1. sene	Köprülüzâde Fuat Bey
20	"	" " 2. "	"
10	Renkli ve Resimli Kıraat (ibtidâî sınıflarına mahsus)		Hüsnü Bey

Haritalar:

	30	Misâk-ı Millî Haritası
	30	Türkiye Haritası
	200	Kıtaât-ı Hamse Haritası (7 adet)
50	Bursa-Eskişehir Haritası	
50	İzmir-Aydın Haritası	
50	Erzurum-Trabzon "	

Kuruş	Esâme-i Kütüb	Cild	Esâme-i Müellifîn
75	Resimli Müntehabât-ı Edebiye		Süleyman Bahri ve Re'fet Beyler
20	" Muktatafât	(lise dokuzuncu sene)	Şehâbettin Süleyman Bey
200	Malûmât-ı Edebiye	Cild 2	Köprülüzâde Fuat Bey
50	Edebiyât		Süleyman Fehmi Bey
75	Nazariyât-ı Edebiye	Cild 2	Reşit Bey
100	Bedâyi-i Edebiye		Bulgurluzâde
10	Medhâl-i Coğrafya	(ibtidâî 2. sene)	Fâik Sabri Bey
20	İlk Devr-i Âlem	" " "	"
15	Coğrafya Dersleri	" 3. "	"
20	"	" 4. "	"
20	"	" 5. "	"
20	"	" 6. "	"
25	Coğrafya-yı Tabiî	lise 6. "	"
20	" Defteri		"
60	Avrupa	lise 7. sene	"
20	" Defteri		"
100	Asya Afrika	lise 8. sene	Fâik Sabri Bey
20	" Defteri		"

60	Coğrafya-yı İktisâdî	" 9. "	"
20	" Defteri		"
100	" Tabiî	" 10. "	"
20	" Defteri		"
60	Umûmî Cep Atlası		"
75	Coğrafya-yı Ümrânî		Burhâneddin Bey
15	Türkçe Sarf ü Nahv (ibtidâî kısmı)		Hüseyin Câhit Bey
15	" birinci sene		" "
40	" üçüncü sene		" "
10	Amel-i Kitâbet Usûl-i Tecrîr (ibtidâî 3. sene)		Âsım Bey
10	" "	4. "	"
15	" "	5. "	"
20	" "	6. "	"
50	Kitâbet-i Ezber Ve İnşâd	lise 6. sene	Hüseyin Râgıp Bey
30	Hendese-i Müsteviye İkinci Kısım	lise 7. sene	Sâlih Zeki Bey
30	Hendese	" 6. "	Hüseyin Fuat Paşa
30	"	" 7. "	"
30	"	" 8. "	"
50	Müselsât		Mehmet İzzet Bey
35	İlm-i Hayvanât	" 6. "	Hüseyin Remzi Bey
75	"	" 9. "	İbnül Muhsin Kemâl Bey
25	Meyhânın		Zeki Bey
50	"		Mehmet İzzet Bey
100	Mübâde-i Fenni Makine		"
30	İlm-i Tabakât Cild 2	lise 7. sene	Hüseyin Remzi Bey
50	"	" 9. "	Sâdi Bey
30	İlm-i Nebâtât	" 7. "	Hüseyin Remzi Bey
100	"		Serâceddin Bey
80	İlm-i Hayât-ı Nebât		Esad Şerâfeddin Bey
50	Ulûm-ı Tabiiye		Mehmet İzzet Bey
75	Mufassal-i hikmet-i Tabiiye	birinci cild	Sâlih Zeki Bey
75	Münhasır "	ikinci cild	" "
75	Hikmet-i Tabiiye	birinci cild	Şevki Bey
75	"	ikinci cild	"

80	Kimyâ-yı Uzviye Ve Gayri Uzviye (lise 9. sene)	Nişân Efendi
60	Kimyâ-yı Gayri Uzviye	Hayâti Bey
50	Kimyâ-yı Uzviye	Hâlit Bey
60	Kimyâ Dersleri (Uzviye)	Hâdi Bey
60	" Gayri Uzviye	"
100	Kimyâ-yı Uzviyeden İlk Tatbîkât	Fazlı Fâik Bey
60	Kimyâ-yı Uzviye Tatbikâtı	Ömer Şevki Bey
20	Tahlîl-i Mukaddârı	Fazlı Fâik Bey
60	Teşrih Ve Fizyoloji	Kemal Bey
50	İlm-i Teşrîh ü Ve Zâif'il- İ'zâ Ve Mâlûmât-ı Sahîh	Hüseyin Remzi Bey
75	Teşrîh ü Ve Zâif'il İ'zâ-i Nebâtı	"
50	" " Hayvânî	"
50	Ma'lûmât-ı Ticâriye	Bâkir Bahar Bey
50	" "	Hâmit Bey
30	Usûl-ü Muhâsebe	Hâmit Bey
100	Âsâr-ı Bâkiye Cild: 1	Sâlih Zeki Bey
100	" Cild:2	"
50	Mebahis Sût	"
50	Harâret-i Harkiye	"
50	Câzibe-i Umûmiye	"
50	Elâstikiyet ve Şi'riyet	"
50	Elektrik	"
75	Hesâb-ı İhtimâlât	"
25	Terbiye-i Nazariyeleri	Gât Franko Bey
25	"	Fazlı Ahmet Bey
25	İlm-i Terbiye-i Etfâl	Sâmi Bey
50	Fenn-i Terbiye Dersleri	Nâfia Atûf Bey
60	Terbiye Dersleri	Mehmet Ali Bey
60	Ta'lim ve Terbiye	Hâlide Hanım
30	İlm-i Terbiyeden El İşleri	Necmeddin Sâdık Bey
75	İlm-i Ahvâl-i Ruhdan: Felsefe	Emin Bey
30	Hıfz'ul Saha	Doktor Fahri Paşa
75	"	Doktor Besim Ömer Paşa
50	Muhtasar Felsefe-i Evveli	İsmâil Hakkı Bey

30	İlm-i Ahlâk	"
20	İdâre-i Beytiye (Rüşdiyelere Mahsus)	Mehmet İzzet Bey
30	Terbiye-i Ahlâkiye Ve İçtimâiye (Kızlara Mahsus)	Nâzım Bey
30	Mektepte Terbiye-i Ahlâkiye Ve Vataniye	
50	Biçki Nazariyâtı (İkinci kısım)	Behire Hakkı Hanım
25	İlm-i Mantık	Reşat Nûri Bey
50	Defter-i Kebirli Yevmiye Yâhut Âmirkân Usûlü	Serkez Nihat Efendi
25	Münhayât-ı Müsta´mele	Mehmet Ali Bey
60	Bahçelik	Hüseyin Kâzım Bey
50	Ziraat Dersleri (Dârül Muallimînlere Mahsus)	İhsan Bey
50	Kozmoğrafya (Sultânî Dokuzuncu Sene)	Sâlih Zeki Bey
50	Ziraat Albümü (" Onuncu ")	Hüseyin Kâzım Bey
50	Ziraat Dersleri	Fâik Bey
75	Mîzân-ı Tefekkür	Sâlih Zeki Bey
50	Felsefe-i Ahlâkiye	"
50	" İlmiye	"
50	İlmin Kıymeti	"

İNDEKS

İstanbul	s1,s5,s6,s15,s19,s21,s25,s45,s47,s52
Ankara	s1,s2,s3,s4,s5,s17
Anadolu	s1,s2,s16,s23,s76
Büyük Millet Meclisi	s1,s6,s8,s9
Halk Fıkrası	s1
Sivas	s1,s16
Eskişehir	s1,s19
Konya	s1,s5,s19
İsmet Paşa	s1,s6
Midas Jüpiter	s2
Gardiyus	s2
Roma	s2,s3
Latin	s2
Yunan	s2
Hacı Bayram-ı Veli	s2,s4
Hazırlık Tepesi	s3
Benî Esed	s3
Hisar Mahallesi	s3
Göreden Kilisesi	s3
Karamanoğulları	s3
Harun Reşit	s3
Yıldırım Beyazıt	s3
Timur	s3
Harb-i Umûmî	s4
Seyhu'lislam Emin Efendi	s4
Selçuklular	s4
Alaaddin Keykubat	s4
Gıyâseddin Keyhusrev	s4
Ankara Çayı	s5
Bend Deresi	s5
Kastamonu	s5
Bursa	s5
Kayseri	s6,s17
İstiklâl Mahkemesi	s6,s8,s11,s12
Cebelibereket	s6
İhsan Bey	s6
Kominist Mehmet	s7,s11
İbrahim Mehmet Efendi	s8,s10
Hüseyin Cahit	s8,s10,s11
Lütfi Fikri Bey	s8,s9
Kutsi Bey	s8
Tanin Gazetesi	s8
Akşam Gazetesi	s8
Hıyânet-i Vataniye	s9
Avrupa	s10,s40
Moskova	s10,s37
Cevdet Bey	s10
Erzurum	s16

Hafız İbrahim Efendi	s11
Samsun	s16,s17
İran	s17
Çorum	s17
Türkiye	s18,s24,s25,s28
Arpa Çayı	s19
Millî Nevsal	s19,s33,s53
Mısır	s19,s20,s42,s53
İngiliz	s19,s20
Marsilya	s20
İtalya	s20,s49
Sait Zelul Paşa	s20,s21
Kahire	s21
Fas	s21,s53
İspanya	s21,s53
Yunanistan	s23,s28,s47
Lozan	s23
Atina	s23,s24
Venizelus	s23,s24
Romanya	s24
Arnavutluk	s24
Gazi Mustafa Kemal Paşa	s28
Almanya	s29
Tunus	s29
Sicilya	s30
Fransız	s29,s30,s52,s62
Hüseyin Hilmi Paşa	s31
Viyana	s31
Ali Naki Efendi	s31
Dr Ali Hıdır Bey	s31
Nuri Bey	s32
Ahmet Ayuk Paşa	s32
Tabib Muallim Feyzi Paşa	s32
Ali Emiri Efendi	s32
Çin	s32
Damat Ferit	s33
Berlin	s33
Piyer Lüti	s34,s35,s36
Lenin	s36,s28
Rusya	s36,s37,s38
Vilson	s39
Japonya	s39,s40,s41
Şangay	s40
Amerika	s40
Lahey	s42
Muhsin Bey	s44
Negola İdea	s44
Faşizm	s49
Galip Ata Bey	s50
Bâbîller	s50
Evliya Çelebi	s52

Mufassal Türk Tarihi s54
Hasan Tahsin s57
Dâru'l-Funûn s57
Çanakkale s61
Nasrettin Hoca s62
Sefiller s62
Kânaat Kütüphanesi s63
İstanbul Sultâniyesi s75

İNDEKS

İstanbul	s1,s5,s6,s15,s19,s21,s25,s45,s47,s52
Ankara	s1,s2,s3,s4,s5,s17
Anadolu	s1,s2,s16,s23,s76
Büyük Millet Meclisi	s1,s6,s8,s9
Halk Fıkrası	s1
Sivas	s1,s16
Eskişehir	s1,s19
Konya	s1,s5,s19
İsmet Paşa	s1,s6
Midas Jüpiter	s2
Gardiyus	s2
Roma	s2,s3
Latin	s2
Yunan	s2
Hacı Bayram-ı Veli	s2,s4
Hazırlık Tepesi	s3
Benî Esed	s3
Hisar Mahallesi	s3
Göreden Kilisesi	s3
Karamanoğulları	s3
Harun Reşit	s3
Yıldırım Beyazıt	s3
Timur	s3
Harb-i Umûmî	s4
Seyhu'lislam Emin Efendi	s4
Selçuklular	s4
Alaaddin Keykubat	s4
Gıyâseddin Keyhusrev	s4
Ankara Çayı	s5
Bend Deresi	s5
Kastamonu	s5
Bursa	s5
Kayseri	s6,s17
İstiklâl Mahkemesi	s6,s8,s11,s12
Cebelibereket	s6
İhsan Bey	s6
Kominist Mehmet	s7,s11
İbrahim Mehmet Efendi	s8,s10
Hüseyin Cahit	s8,s10,s11
Lütfi Fikri Bey	s8,s9
Kutsi Bey	s8
Tanin Gazetesi	s8
Akşam Gazetesi	s8
Hıyânet-i Vataniye	s9
Avrupa	s10,s40
Moskova	s10,s37
Cevdet Bey	s10

Erzurum	s16
Hafız İbrahim Efendi	s11
Samsun	s16,s17
İran	s17
Çorum	s17
Türkiye	s18,s24,s25,s28
Arpa Çayı	s19
Millî Nevsal	s19,s33,s53
Mısır	s19,s20,s42,s53
İngiliz	s19,s20
Marsilya	s20
İtalya	s20,s49
Sait Zelul Paşa	s20,s21
Kahire	s21
Fas	s21,s53
İspanya	s21,s53
Yunanistan	s23,s28,s47
Lozan	s23
Atina	s23,s24
Venizelus	s23,s24
Romanya	s24
Arnavutluk	s24
Gazi Mustafa Kemal Paşa	s28
Almanya	s29
Tunus	s29
Sicilya	s30
Fransız	s29,s30,s52,s62
Hüseyin Hilmi Paşa	s31
Viyana	s31
Ali Naki Efendi	s31
Dr Ali Hıdır Bey	s31
Nuri Bey	s32
Ahmet Ayuk Paşa	s32
Tabib Muallim Feyzi Paşa	s32
Ali Emiri Efendi	s32
Çin	s32
Damat Ferit	s33
Berlin	s33
Piyer Lüti	s34,s35,s36
Lenin	s36,s28
Rusya	s36,s37,s38
Vilson	s39
Japonya	s39,s40,s41
Şangay	s40
Amerika	s40
Lahey	s42
Muhsin Bey	s44
Negola İdea	s44
Faşizm	s49
Galip Ata Bey	s50

Bâbîller s50
Evliya Çelebi s52
Mufassal Türk Tarihi s54
Hasan Tahsin s57
Dâru'l-Funûn s57
Çanakkale s61
Nasrettin Hoca s62
Sefiller s62
Kânaat Kütüphanesi s63
İstanbul Sultâniyesi s75

نیکده مبعوثی خالد بك

نیکده مبعوثی عطا بك

نیکده مبعوثی عاصم بك

وان مبعوثی ابراهیم بك

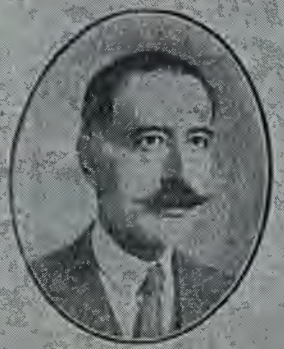

وان مبعوثی حقی بك

وان مبعوثی مثیب بك

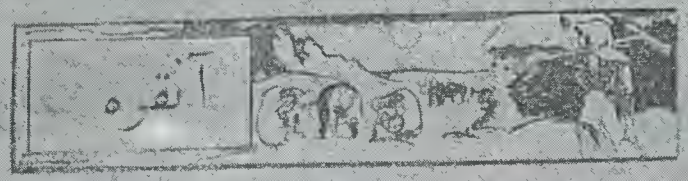

مرکز حکومت

ایکنجی دولت مؤظفه اشغال عسکریه‌سندن تخلیص اوزره مرکز حکومتك استانبولدن قالقیوب آنقره‌یه نقلی ایچون آنقره‌یه داخل اولدیغمز دوکز مناسب بر تشریك محبدداً مدا حکومت اتحادی‌یه موافق اولمقدنه دائر کیدیلدی، بعض متخصصین طرفندن برطاقم ملاحظات دیه‌مالمات تدرودرمیان ایدیلش اولدیغی کبی مسئله بویوك مأخذ علیه‌سنده‌دی. بعض‌لر کراه زمین تدکیل ایتدی. بوراده‌کی مسئله‌نك بر آن اول حل اولونمی کوسترمش اولدیغندن کیفیت اولجه حقی فرقه‌می اجتماعنده موضوع بحث مذاکره‌سی اولمق اوزره مختلف فکرلر، مذاکره‌لر درمیان ایدیلدی. اشو مختلف فکرلر شو صورتله تلخیص اولونه‌بیلیر:

١ — آنقره‌نك مرکز حکومت اولمق قبول،

٢ — [illegible]

٣ — قونیه‌نك، اسکیشهرك مرکز حکومت اولمق قبولی،

٤ — مرکز حکومت ایچون یکیدن بر شهر انشا وتأسیسی،

٥ — آنقره‌نك مرکز حکومت اتخاذیله برابر تاریخك حکمنه‌سی،

٦ — مرکز حکومت ایچون لازم اولان اوصافك هر یرده موجود اولدیغنك اول امرده تدقیقله بعده قرار اتخاذی...

[illegible] فکرلر فرقه اجتماعنده پك اوزون مذاکره‌لر تشکیل ایتمش، عرض وعمق تدقیقانه اولمشدر. فرقه اجتماعنده الی صوك سوز آلان علاطیه مبعوثی وخارجیه وکیلی حضرت پاشانك برساعتدن زیاده دوام ایدن اطلاقده ویردکی ایضاحات مفتنه اوزره تشکیلات اساسیه قانونه «تورکیه دولتك مقر اداره‌سی آنقره شهری» اولدیغنه دائر برماده علاوه‌سی خصوصنك هیئت عمومیه‌یه عرض تصویب اولونمش و٣ دکتبر اول جمعه‌ارتسی کونی جریان ایدن مذاکره‌نتیجه‌سنده ایسه آنقره‌نك مرکز حکومت اولمق قبولی محاسك اکثریت عظیمه‌سیله قرارکیر اولمق بومسئله‌ده نهایت شو صورتله حله اقتران ایتمشدر. بو بابدکی مادهٔ قانونیه شودر:

« تورکیه دولتك مقر اداره‌سی آنقره شهریدر »

— دیانك اوی اوزون — دیانك اوچه یشدك! —

بو قانونك قبول واعلانی مناسبتیله آنقره شهری دوباره‌دن اهالی جامعسندن بویوك تظاهرات یاپلمش اولدیغی کبی قرار وامیدن دولایی بویوك ملت مجلسنه برده عریضهٔ تشکرنامه تقدیم اولونمشدر. بو مناسبتله آنقره شهرینك تاریخی حقنده عملاً بعض معلومات واضحاتك اعطاسنه مبادرت ایدیورز:

آنقره مملکتنك مرکزیدر. ترجمه

آنقره شهری آناولیك مرکز مرکزنده کیدر. اسلامبولك ۱۵۰ کیلومتر جنوب شرقیسندن ۲۲ درجه ۵۰ عرض شمالی ایله ۲۶ درجه ۲۰ طول شرقیسنده واقع وهمان اولان ولایتك مرکزیدر. سطح بحردن ارتفاعی ۸۰۰ متردر. شهرك شمال طرفندن بشه (آنقره) نامیله برچای آقار. بو چایك بر

آنقره مناظرندن:
۱ـ یالق بازاری سمتی
۲ـ حاجی بایرام جوارى
۳ـ قره اوغلان چارشوسی

مقداری جدول ایله شهره آقیدیلدیغی باغچه روستانری سمتی وارواده قولاتیلیر.

شهرك جنوب جهتنده کی بشه‌لرده اسکی بعض استحکامات

اطرافنده آثار سور، بعض وکوشکلر واردر. آنقره شهرینك زمان تأسیسی پك قدیم اولوب بر وقتلر کوره (غوردیوس) ك اوغلی (میداس Midas) طرفندن تأسیس اولونمشدر. هوی ایله (میداس) (ژوپیتر) معبدنده کوروان (آنقر Anere) اسمی کی دمیرك کاشی اولدیغی جهتله شهره بو مناسبتله (آنقره) نامی ویرلمش ایسه‌ده ایشته بو ممتاز بالاسمانه. بو حوالیده (ق.ل.ا.) ۳۰۰ ده بحرلرنه دوغرو اجرای حکومت ایدن (ترغوا) حکمدارلرنك عالاترك زمانلرنده (آنکر)، (آنقره)، (آنکوره) اسمی ویرلمش کوچوك برقصبه ایدی. برآرالق مشهور اسکندرك وسائر ملوك رومه‌نك الله کچوب موجزاً عملر طرفندن ضبط ایدلمش ایدی. دها صوکرا رومالیلرك النه کیدی (ق.ل.ا. ۲۵) دیوانی بوایله کسب وسعت واهمیت ایتدی.

رومه امپراطور بدن مشهور (اوغستوس ـ اوکوست) ك فتوحاتی ورجعت حالی وانقض وصنایعنی حاوی وصیتنامه‌سی مرمر اوزرینه‌ك ایتدیرمك آیده شکلنده رکن ایتدیرلدکی اون سکز شهردن برینی‌ده آنقره اولوب مذکور وصیتنامه‌یی لاتین ویونان لسانلری ایله احتوا ایدن مسجد ایوم شهرك اچنده‌سی حاجی بایرام ولی قدس سره‌ك حضرتلرینك خانقاه عالیلرنده (آق مدرسه) نامیله معروف برعمارتده منظور دیده ابناء وحیرت اولمقده‌در.

آوروپاده بذکور وصیتنامه اوزرینه مبنی ایرلر تألیف وتنشر اولونمشدرکه بونلردن برینی ۱۵۵۵ تاریخنده (ماتیوان ورالدیس) نام ذات طرفندن لاتینه آکدیرمش. حکومت وصیتنامه‌نك بازیلرینك قابلی ۲۰۰ (اکه برلك) اوزرینه نقل ایدیلمشدر.

آنقره‌ده بولنمامغله برابر بشنده حکمدارموی‌نك برمیکلی اولان (اوکوست سنوی ـ Colon d'Auguste) دیلش برستون واردرکه الیوم مذکور بولوندیغی محله موجود وبالکز نه‌سنه‌کی هیکل بزمانلرده دوشمش اولدیغندن آیرجه عنوظدر. بوستونه بن الخلق برطاشی دیکلمشدرکه رسمی دیکر محبوده‌ده درج ایدیورز. آنقره‌نك بدن رومه امپراطوری (هادریان)، (مارکوس) و (فراوالا) نام دکرلك نامه آیده‌لر وستونلر واردر. وانجاق اولدیغی استدلال ایدلکده‌ایسه‌ده بونلر بوراون موجود اولدیغی جهتله آنجق حصار جهتنده‌کی قدیم دیوارلرده کترله بازیلی وارمه‌لی طاشلر کوروله‌کلمشدر.

بولردن باشقه شهرك شمال جهتنده حضراق بشه‌سی نامیله معروف بشه‌ك اوزرینده اطرافی آیق برقه واردرکه شهری جاهلیه عربدن وملاقات ایتمکدن برینك صاحبی بولونان مشهور امری القیسك مزاری اولدیغی روایت اولونمقده‌در.

[illegible]

تاريخاً معلوم ومشهور اولديغى اوزره اصل اسمى (حندج بن عمر كندى)

اولان امرئ القيس
نى اندن بكدارى
اولان پدرى طرفندن
لقب طرق اولونمش
و بوخصوصده بدر شك
ايتلاقى طرفندن
اتلاقى اوزره اختيار
شو واسطه دوشمنى
ايله ده عده وقيفه
مبنى دوار روده قرار
و آخره ده انجا انمش
اجدى . بوراده وفات
ايتمش اولديغى محققدر .

كرك بو پاده
كرك آغرمك دورون
و بيرونده دها بر
چوق آثار قديمه
و بقاياى عتيقه بولونديغى
هر حالده بر طرفده حفريات
اجرا اولونسه پك چوق اقامه
تصادف ايدلكده در .

رومالى بك تحت اداره سنده
بولونديغى مرعشلرده آغرمك
وسعت ومعموريت اهتمام اولونمش
واليوم وجود ومشهود اولان
آثر اقامه دن اسدلال
اولونديغى اوزره برچوق مبانى
عاليه تأسيس وانشا ايله مالك
تزيينات اعتنا ايدلمش ايسه ده
صوكرادن دوچار اولديغى صدمات وانقلابات يوزنون بو آثار عمران ومدنيتى اخفا

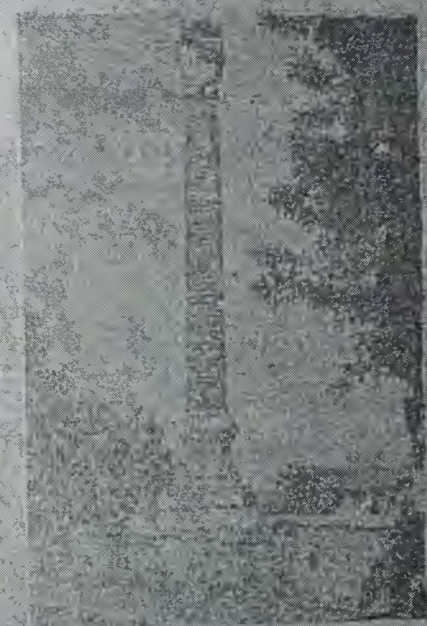

١ — آنقره ده خلاصى (اوراست يولونى)
٢ — « « جامع بايرام محلهسى

— دنياده اميدسز يقالمامالى ! —

المنعدم . پاكز آنقره ده كوره دن (منت الله بن دلك ايدرى) ديوان كاتبى ملا موجوددر . رومالى بك طرفندن اك اولوسى عنوانيله تبديل ايتمشدر (حاضر محله سى) تكميل ايتمشدر .

آنقره شهرى
حقياى عثمانيه دن
هارون الرشيد و
معتصم زمانلرنده اسلامى
بك طرفندن فتح
ايتمش اولديغى حالده
بيه بيرلرى ايچرا

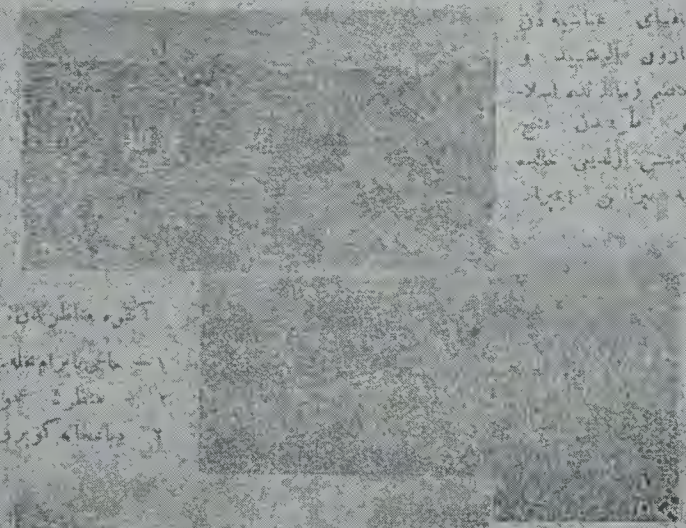

آنقره مناظرندن :
١ — جامع بايرام محله سى
٢ — منظرهٔ عمومى
٣ — دباغخانه كوپرو سى

طورلرى طرفندن
استيلاداه اولونمش
ايدى . سلجوقيلر
آناطولنده تأسيس
حكومت ايتدكدن
صوكرا بونلر طرفندن
فتح و تسخير
اولونمش ويرآنلى ايچونده ياشايه معروف طائفه نك النه كچرك برمدتده آنقره
طرفندن اداره ايدلمشدر .

طائفهٔ مذكوره دن اسى شرف الدين و ابى حسين نام دائر طرفندن شهرده برر
جامع ومدرسه انشا ايتديرلمش وارغلانده عاملرى خطابه دن ايدلمشلردر .
سلجوقيلرى عقاب ازمان اوغللرينه كچمش وسنه ٧٠٢ سنهٔ هجريه سنده
خداوندكار غازينك يديلاده له فتح واستخلاصى اولونمش صوبه حالك ايدلمشدر .

— دنياى باشنا دنياى —

یلدیرم بایزیدخان ایله تیمورلنگ محاربهٔ مشهورهسی آنقره صحراسنده وقوع بولمش وتفصیلاتی تواریخده مسطور اولدیغی اوزره محاربهٔ مذکوره یلدیرم بایزیدک اسارتی منتج اولمش ایدی . آنقره‌نك اصل اهمیتی خداوندکار غازینك قوجاسندن صوکرا آزمش وشهر کرمیان کونه کسب وسعت وعمران ایتمشدر .

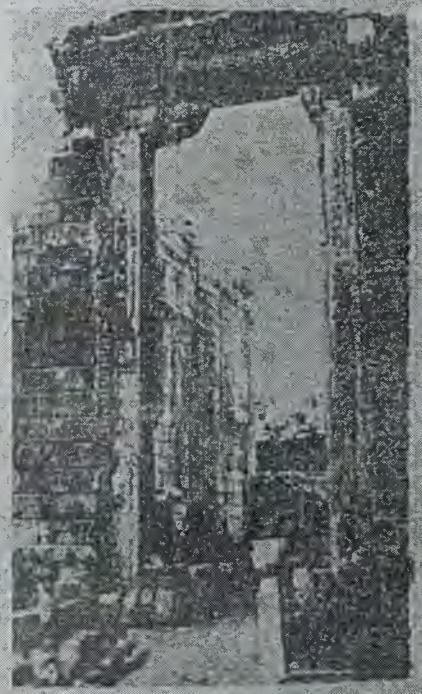

آنقره قلعه‌سندن بر قسم

شهرك خارجنده جسیم ابکی قدیمه وسائر مبانی تاریخیه‌سی داخلنده بیوك بر حکومت قوناغی ، متعدد دوائر رسمیه ، ۳۲ جامع ، ۱۲ مسجد ، ۲۷ مدرسه ، بر دار العلمین ، بر اعدادی مکتبی ، ذکور و بالغه مخصوص ایکی رشدیه مکتبی ، ۱۰ مکتب ابتدائی ، ۱۱ تکیه وخانقاه ، ۲۸ خان ، ۵ حمام ، ۸۶ چشمه ، ۱۷ تربه ، تقریباً ۷۰۰۰ خانه ، ۲۲۰۰ دکان ودیگر بر چوق مبانی وفابریقه‌لر ، ملل غیر مسلمه‌یه عائد خیلی مکتب ، کلیسا وسائره وار ایدی .

حرب عمومی اثناسنده ظهور ایدن بر حریق هائل شهرك بیوك بر قسمنی مبدل رماد ایتمش وعادتا بر خرابه‌یه چویرمشدر . یکدیگرینی تعقیب ایدن حادثات مملوءه‌سیله‌لر بو شهر دلربا حالنی خراب ایدن تورتو لهلامش ایسه‌ده اخیراً حکومت اتخاذ اولونمش تدابیر عمرانیه‌سی سایه‌سنده آثار عمران وجوده کتیرلمکه باشلانمش وعمله‌ملی یك پاتن بر آتیه غبطه بخش ایتمکده اولدیغی بر درجهٔ مسرورینه واصل اولمقده بولونمشدر .

آنقره‌شهری تورك واسلامدن بك چوق ذوات یتشدیرمشدر . اعاظم مشایخ مولویه‌دن ورجال مشهورهٔ صوفیدن مشری شریف شارح فاضل اسماعیل افندی ، ۹۶۱ تاریخنده ارتحال دارجنان ایدن شیخ حسام الدین افندی ، طریقت عالیهٔ خلوتیه رجالندن ۹۰۵ تاریخنده عازم دار بقا اولان شیخ احمد جلی ، علمای متبحردن

اولوب مؤلفاتی وارجمله (تنویر) حاشیه‌سیله (فتاوای انقروی) نام اثری واستانبولده مدرسه‌سی معروف بولونان و ۹۸۰ تاریخنده وفات ایدن شیخ الاسلام محمد افندی وامثالی اعاظم بو جمله‌دندر .

شهر داخلنده اعاظم رجال طریقت وحقیقتدن بر خیلی ذوات‌لك‌ده تربه و مزارلری واردر که حاجی بایرام ولی قدس سره‌الجلی حضرتلری مشارالیهمك مشورتلرندن ، مشارالیه حضرتلرندن باشقه جوار عالیلرنده تاج الدین ولی ، شیخ حسین حسام الدین نقشبندی ، قزلر مقامی دنبلی موقعده شیخ احمد نجم الدین ، قاضی ولی ، شهر خارجنده احمد اسقهانی ودیگر ذوات کرامك مرقدلری

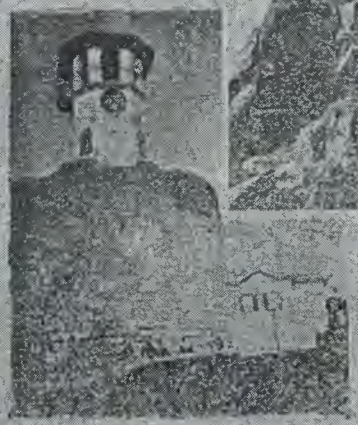

۱ ـ آنقره‌ده چورلنمش خواجه‌لرك اخری عیسی زاده‌سی
۲ ـ حضرت قاضی

علیه‌لری زیارتگاه اولمشدر . شهری تزیین ایدن بر چوق جوامع ومعابددن ارجمله آق مدرسه ـ اصالتده کائن اولوب استادجوان معمار سنانك آثار محلده‌سندن اولان وایکی شرفه‌لی بر مناره‌سی ایله درون دیوارلرنده‌کی نقوش جنیله‌لر نظارهٔ دلربایه مالك بولنان حاجی بایرام ولی جامعی ایله تالاده اسمی کچن محمد امین افندینك بنا کردهسی اولان زمبرلی جامع ، سلجوقلردن علاء الدین کیقباد اول بن غیاث الدین کیخسرو ك ۶۳۰ تاریخنده بنا ایتدیردیکی اولدیغی علاء الدین جامعی ، سلیمان قانونی وزیراعظمندن احمد پاشانك ۹۷۲ تاریخنده اجرا کردهسی اولان تورشولی جامعی مبانی ندیمه‌دن ارسلانخانه جامعی شایان زیارت وتماشادر .

[illegible]

آنقره‌نك هواسی اولدقجه کوزل وصولری صاف وخوشدر . ازجمله اوروپانك
اڭ کوزل وجیلی صولری قدر وصافیت برتر درجه‌دهدر . بولندقلری باشقه
۳۱ سنه‌سنده الماداغندن‌ده دهبر بوروزله کوزل برصو کتیرلمشدر . شهره اکی
ساعت مسافه‌ده بولونان خام بیکاری نامنه معروف صو ایه صاف وتفیس صولردندر .

آنقره‌نك اهمیت تجاریه واقتصادیه‌سی

آنقره‌نك ۱۸۸۰ اکرمنجو طولاندهه برخط ایله استانبوله مربوط اولدیغی کبی
اناطولی شمندوفرلرینك مرکز تلاقیسی اولان اسکیشهر واسطه‌سیله توریه ارکان ،
آنقره‌نك تجارتی وزراعتی ایله‌ده رابطه‌سی واردر . صوك سنه‌لرده سیواسه
بوغری امتداده باشلانان والیه عاصی بوزجاده قدر اینمکده اولان دمیرولی
خطی‌ده بنای اهمیت کیت اتمکه باشلامشدر .

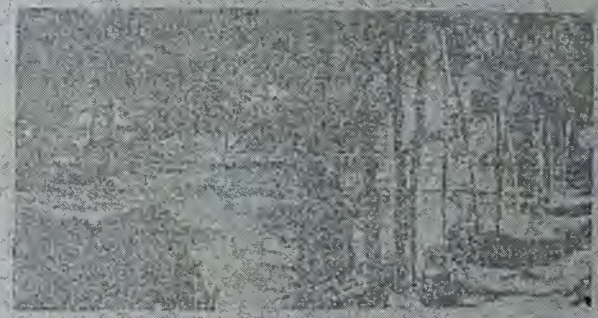

بوقاریده شی‌جی آنقره چایی شهرك اورتاسندن چرکن (سد درمی) یاخود
(داماغاه درمی) نامی آلتنده خارجه‌دکی سره بوستانلری وميوه باغچه‌لری
آیقا ایدرك ، اسلحه آنقره‌نك سره وميوه احتیاجنی تامین ایتمکدن صوکرا
خارجه‌ده بك چوق ميوه اخراج ایدیور . داتا آنقره‌ده بن‌الدیم انواع اثماروقوا که
بك مبدول رصورتده یتشدیرلمکده اولوب علی الخصوص الما وآرمودك اك اعلا ونفیسی
یوراده حاصل اولمقدهدر . آنقره‌ده بالکز آرمودك ۸ نوعی معروف وموجود
اولمغی روایت اولونور . انواع‌دن کورمکدن بوله دایانه‌میان بصاری ، بالخاصه نفیس
قیس آرمودلری کابله استانبوله ودیکر عالمه صوق ایدیلکدهدر .
آنقره‌نك اوزندن بری شهر کمر عالم اولان غایت نفیس وبیاض یاللری ، بلا
[illegible]

مبالغه ، دنیانك هیچ بر طرفنده بیشمز درجه‌ده‌دیلر ، بوبارده‌ده خارجه واستانبوله
کلمش سوقیات واخراجات وقوع بولمقدهدر .

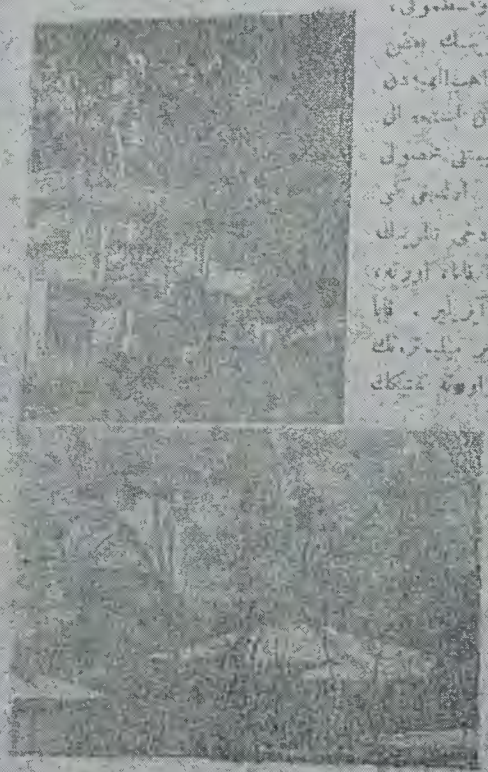

آنقره‌نك اقتصادیه‌سی ، [illegible]
بروسه‌ده بوروسه ولایتلرینك بعض
محلرینه مخصوص اولان مواهب الهیه‌دن
بریسی‌ده تفنك کیلیندن استحصال
اولونان تفنکلردر . بوقیمتی محصول
وبرن کیلر مرفاق جنس اولمغی کبی
استحصال اولونان تفنکلردهکی تلریك
اعلا ویا فالیفه‌سی کوره ، فاما اورته
اعلا نامیله‌ازیج قسمه آیریلیر . فاما
تفنکلك تلری قطعاً بر میلیمترك
یکده‌نرق ویا الیمی اوچنه تفنکلك
تلری یکده کلمز
ویا اوتوزی ، اعلا
تفنکلرك تلری قطعاً
بر میلیمترك یکده
یکرمیبشی‌دردر .
اعلا تفنکلر بالطبع
اك اعلای دنیاك
قیمتلیسندر . داخل
ولایتده بر میلیون
بش یوزیکه قریب
تفنك کیمسی موجود
[illegible]
اولمسنه کوره قیمتلر
کچدن وسطی بریچق ارقه‌یوك آلمق اعتبارله اشبو تفنكلك حضور این آنقره‌ولایی‌مزه
تقریباً ایکی یوزوق میدوق ایله اسنجمالات پاره‌سی یوك قیمت اعتلمی‌یاپه وجوه‌لارنه
[illegible] دری اوزرنده اولدیغی حالده خارجه ، آروپایه سوق‌ایدر وجزئی برقسمی‌ده
داخله صرف واستعمال ایلر . داخله‌ده قالان قسمدن بعضده غایت متین ونفیس
آنقره صوفلری ، شالری ، سج اولوندیغی کبی چوراب ، الدیوه ، فاتیله ، بوبون
آتقلری ، قاریوله اورتولری ، یاسه‌یی یوزلری ، قادین وچوجوق جاکتلری
[illegible]

وسائر دينى اعمال اولونور. معصاً بو محصولدن غايت ظريف وثمين خاليلر، سجاده‌لر دوقوتور. بونلردن ماعدا استانبوله وسائر محالله اخراج ايدلير. نفتك كچيلرى على العموم بياض اولوب معصاً سياه، كوموشى وقهوه رنكلرى بولونورسه‌ده بو نادردر.

آنقره وملحقاتنده نفتك كچيلرندن باشقه بر چوق ميليون رأس قدرده قويون موجود اولوب بونلردن‌ده كلى مقدار يوك استعمال واخراج وداخلده خالى وسجاده‌لر وسائر منسوجات اعمال اولونور.

داخل ولايتده آت، استر، دوه، قره‌صيغير، مانده وامثالى حيوانات دخى پك چوقدر. بونلردن‌ده امكان درجه‌سنده استفاده ايدلكده‌در. آنقره‌ده باشليان، بيغن كدىلر، طاوشانلر بويلرينك بوشاقلرى، اوزونلى اله مشهور درلر.

آنقره‌نك محصولات نفيسه‌سندن برى‌ده بر تخدوكه مركز وملحقاتده زرع اولونارق احتياجات محليه‌دن فضله‌سى جوار ولايتلره واستانبوله اخراج ايدلكده ومقدارى اولدقجه بر كون تشكيل ايلمكده‌در. سائر حيوانات ونقليات وسوسام، باوق، شود كبى محصولات دخى كلتله حاصل اولور.

آنقره‌نك باصديرمه وصوجوقلرى‌ده قصر بنكى درجه‌سنده معروف ونفاسى سائر اولوب بونلردن‌ده چيلى اخراجات وقوع بولمقده‌در. بو شهر دلاراتك سوك زمانلرده مركز حكومت اتخاذ ايدلمسى قريباً توسع وترقى اعتبارى تأمين ايده‌جكى كبى تجارت واقتصاديانجه‌ده واصل صرتة تصوا اوله‌جقده اميدلرمز بر كالدر.

زوجه — بكا اداره‌سز زوجك ... بكا ايكى ... بولونم ... كلدى ... بر بلاز چيقاتيلم ... بر يرمده باشقه‌سى ارتك ايدى ... معرفه صوقاردى ...
زوج — ...

— ... اوله‌جق ، ... كلدى ... ارتك ...

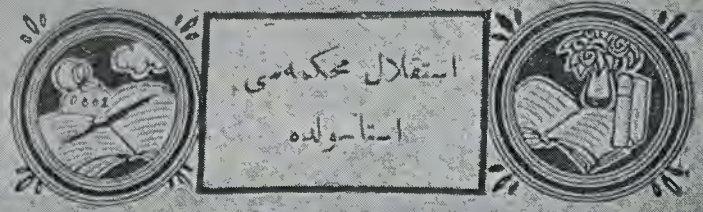

استقلال محكمه‌سى استانبولده

مسئلرنك اساسى

كانون اولك سكزنجى، طنوزنجى كونى استانبوله انتشارايدن غزته‌لرك نشرايتدكارى آنقره تلغرافلرى اوقوياجلر بويوك ملت مجلسنده استانبوله بر استقلال محكمه‌سى اعزامنه اكثريتله قرار ويرلديكنى وبو محكمه‌نك رياستنه جيل بركك معونى احسان، اعضالارينه قونيه معونى رشيق، حكارى معونى آصف، كوتاهيه معونى جودت ومدعى عمومياكنده صارى خان معونى واصف بكلرك انتخاب ايدلدكارى كورمشلر وبيلى كونده اقدام، طنين و توحيد افكار سرمحرراولرى احمد جودت، حسين جاهد، وليدابو الضيا بكلرك اقدام وتوحيد افكار مديرمسئوللرى عمر عز الدين وحرى محى الدين بكلرك شايسته توقير ايدلدكارينه واقف اولمشلردر.

محكمهٔ استقلالك استانبوله اعزامنه باشلنيجه سنى، انكلتره جمعيت اسلاميه‌سى رئيسى هندرجال معروفه‌سندن اغاخان وامير على امثالرله خلافت مسئله‌سنه دائر توركيه جمهوريت باش وكيلى وخارجيه وكيلى عصمت پاشا حضرتلرينه تقديم اولونان مكتوبك هنوز مشار اليهما وصولندن اول صورت مترجمه‌سنك سائر السنه غزته‌لرده انتشار ايتمش اولمسيدر. مذكور مكتوبده مقام سلطانى خلافتك نقص نفوذى اسلامك بر بوزنده‌كى معنوى قوتك زواله متحمل اوله‌جقندن واسلامك بويوك بر قوهٔ معنويه اولدقى قابلمى ايچون خلافتك موقع وشرفك هيچ بر زمان پايمال موقع شرفندن دها دون اولمامسى لازم كلديكندن بحث ايله مقام خلافتك اهم اسلاميه‌يه اعتماد وحرمت تلقين ايدمك اساسلر دائره‌سنده ورؤساى اسلاميك معنوى ودينى نفاذنى محافظه‌يه خادم برحاله قولمسى بويوك ملت مجلسندن وتوركيه رجال ورؤساى منوره‌سندن طلب واستفهام اولونمقده ايدى.

اشبو مكتوبك انتشارى آنقره‌ده خيرالمسى متعاقب كيفيت بويوك ملت مجلسنده وضوع مذاكره اولمش وعصمت پاشانك طلبى اوزرينه سنى برجلسه عقد ايدلوب مؤخراً انعقادايدن جلسهٔ علنيه‌ده استقلال محكمه‌سنك برويجه معروض تشكيل واعزامى قرارلاشدرلمشدر.

محكمه‌نك رياستنه انتخاب اولنان احسان بك كرسى‌يه كلرك ... مجلس عالينك بوكون اتخاذ ايتديكى بر قرار داخلدن وخارجدن كلن سوء تعبيرلره قارشى بزى ...

مظهر فلان بویوك روحك تجلیندن عبارتدر . حضورده اظهار سیورلان اقوال
عن صمیم القلب تکرار ایدیورز . قرارزده دائما سلامت وطن ایدیشه‌سی و وجدانلرمزه
اولجه‌جق . مجلس عالیك بر کلك شرف و فضیلتیله متلذذ اولدقجه‌جق و ذوق
اولنجه‌جق بویی ایدیلدر » دیه‌جکدر .

بشارانه احسان کبی ذوات حکومت ، دیورلرکه عدل و انصافدن آیرلمامسی
لزومنده‌کی اعتماد عمومی موجبی بر شکلده اولدیغی اجون استانبولده حسن تأثیری
موقف اولدی . و المان بانك محرراتنه استناداً اولوبان سمت‌لرکه حیات وطنیه‌دن بك
آغیر اولدیغندن حیثیت اثرات
عمومیه‌نی بادی اولمش ایدی .
دیمانیه باش محرری بویوك بك‌ك
صادق اولادندن اولوب ملت
حیاتلرینی بلك عزیز و ملت
و مصراینی تراوزون صاحبلردن
بری بولنان تحریر و تشکیلات بك
چوق خدماتده بولنمش اولدقلری
معلوم و بو ذات بویوك ایدیك
مقصودلری متداولدقجه نظام
اساسك برانسه نه قدر اوریه‌جکی
امید وافی تأثرات و دائمه‌لری
درجه‌یه‌در تبدیل اتمکده ایدی .

حکمه نصف اشتغالی

حکمه هیئت عالیه‌سی

٢٠ کانون اول بازار ایرتسی کونی
اجتماع مواد مهمه ایله‌رك دزجه‌ل
مرسالنامه تحریراتندی . بیانیه‌ده
اجمالاً دیه‌لدیکه صورك زمانلرده بعض
تحریکات سبب اسکیلیلرك اجتماع
مساعده باشلادیغی آکلاشیلدیغندن حضورلری همه بیانیه اولونه‌جه‌ق اولسون حقوق
وطنی اتمکه عزم ایدن بویوك ملت عائلتنك موجود قانون مخصوصه استناداً و بو کی
تعدیلات اجراسنك مصدر اعلان حکمه‌سی تشکیل و اعزام ایتدیکی دیوان اولوندقدن
صوکرا دیوان حکمه‌نك بو رپیکارینه بورکلك قانی بهاء الدین افندی حضورلرنك موجودیت
سنی ادام حضورلرنك بو اولی بیانیه‌سی

پاشاسانی حلاقنده حرکت و تشبثاته جرأت ایدلمزی شدتله تجربه ، مصرده بنه
استانبول حلقه‌سنده‌کی محافظه اولدیغی تکون و تأثیر ایتمیه‌جکی و حکمه‌ده‌کی
محترم‌ستك قرارلرنده بالکز سلامت وطن ایدیشه‌سی و مشکور مرتك ایرلی
عشق و وجدانلری حاکم اولدیغی تأدیه ایدیورزدی .

بو باشانه‌نی موقت حکمه‌نك عمومیتکنه بیله استحواب صادر اولان
رسمی وقت محدد کرمنی ایزدیه بولمش ، مجرمی دائره‌سنده انظارنده بولونیر الان
بلاده استانبولی محرر عزت بیك ، ٢٠ کانون اولده توقیف ایدیلمش ایکن اوکونکدر .
و نردن عمر عزالدین بك راستنس بولیسیله عمومیتوف اولدقی باجرلی حاکمی
تقریر ایتمشدر .

٢٣ کانون اولده دعوی وکیلی ، والده‌سنی قتلی تکرار یکك وطنی هیئت
تحریریه مدیری بویوك بك ، بیوك اکرم بکك توقیف ایدلمسکی ، آیچ کون صوکراده
بلاده اولان مستعاری ، ابو شنل ، کاپی شنکری ، تورونیست محمد بیکك
دائی مسعود ، تورونیست مدافعلرندن الیاس سامی افندیله کور ابراهیم نام شخصك
تحقیقه اسرولدیکی بلغ اولونمشدر . ٢٣ کانون اولده دخی آیچرملی شاهی دره
زاده ابراهیم ادهم افندی ایله بر کیچ محل نظارت ویرلمه ایتمشدر .

بو تحقیقات و توقیفات دوام ایدیکی صرده بویوك ملت مجلسنده استانبول
استقلال محکمه‌سنك وظیفه و صلاحیتك بوی جفسده مذاکرات جریان ایتمش
و قانونك اوبابده‌کی مادهسنده محرر تکمیل نظارده کوستریلان اساسلره صلاحیتدار
اولدیغی قبول ایدیلمشدر .

موقوف عضالر قبل الاستحواب اختلاطدن منع ایدلمش اولدقلری حالده
استحوابلرندن صوکرا بو عمومیت رفع و کیفیتلری مدافعه اجون وکیل طوتمالرینه
مساعده اولونمشدر . بویوك اوزرینه حسین جاهدك مدافعه وکیلی دعاوندن علی
حیدر بکی ، وائد و خیری محی الدین بکلر علی غالب و طلعت بکلری ، احمد جودت بك‌ده
حیدر رفعت و سعد الدین فرید بکلری وکیل مدافع تعیین ایتمشلردر .

اوچ عزته پاشا محرراتك مدیر مسئولرنك محاکمه‌لرینه ٢٠ کانون اول
جمعه‌ایرتسی کونی باشلاندی ، ایلك جلسه محاکمه‌ده ایکی مجلس عمومیه‌نك
دائره‌سنده وقوع بولان اولا توحیدافکار سرمحرری وایدك ، ثانیاً حسین جاهد
و داها صوکرا احمد جودت بکلر والك صوکرادن خیری محی الدین بك استحواب ایدلدی .
جریان محاکمه‌یی استماع ایتمك اوزره قادین ارکك بك چوق ذوات تکمیل لوژه‌لری ،
سالونی اشغال ایتمشلر ایدی .

ایکنجی محاکمه ٢٧ کانون اول بازار ایرتسی کونی جریان ایتدی . بو کونکی

جلسه‌لرده استانبوله عنصر دیگر تورکیه غزته‌لر صاحب وسر محررلرینك وهیئت تحریریه مدیرلرندن بعضلرینك مطالعاتی آلندی . سامعین کچن جلسه‌یه نسبتله دها زیاده ایدی .

استقلال محکمه‌سنك ۱۸ کانون اول چهارشنبه ، ۱۰ کانون اول پنجشنبه ، ۲۴ کانون اول بازار ایرتسی جلسه‌لری اطلی فکری بك محاکمه‌سنه تخصیص اولونمش وسونك جلسه‌لرده مدعی عمومیلك ادعانامه‌سی واطلی فکری بك مدافعه‌سی تدوین وتحریری بکارله مدت کندیسنك مدافعه‌نامه‌لری استماع اولوندقدن صوکرا محکمه‌نك قراری ۲۲ کانون اول پنجشنبه کونی قرائت ویلیم ایدلمشدر .

* * دیوانی ایدرنك

اطلی فکری بك توقیف ومحاکمه‌سی اسبابی ، بو بابده‌کی محکمه قرارنده ایضاح اولوندیغی اوزره ، طلین غزته‌سنده خلیفه حضرتلرینه خطاباً نشر ایتمش اولدیغی آچیق عرضه‌سنده خلیفه حضرتلرنك استدعای شایانه‌لرندن بحث ایله بو حیرلرك تکذیبه رغماً مصراته دوام ایتمسی مملکت وملتك الله قارشیلادیغی وبواسته‌قبالك مضر ومهلك اولدیغی ، محافظهٔ نفس ، محافظهٔ جانلدان ، محافظهٔ وطن وعاء اسلام نامنه یوندن حذر ایدلمسی علاوه‌اعتکار برابر ازلوم مهلکه‌سی اولنه‌یله ابتدا سقوط ایتمه‌سی ایچون خلیفه حضرتلرینه ، ملت توصیه ایتمسی وآنشام غزته‌سنك بو بابده‌کی اعتراضاتنه جواباً مذکور غزته‌ده انتشاردن مکتوبنده‌ده دعلی حاکمیتك مطلقا جمهوریت اداره ایله توأم اولدیغی ، مشروطیتی جمهوریته ترجیح ایتدیکنی ، حکومت جمهوریه‌سنه خلافتی شخصیه‌سنه عماس ایتمکدن عبارتدر .

— ایدم اوغلنك آنسی اوچون ایله قانیان قورتولماز ! —

مدعی عمومیلك مأموریت علیه‌سی بو بابده درمیان ایلدیکی اسباب وادلهٔ استناداً مظنونك غزته‌سنی طالب ایتمش اولنه‌سنه مقابل اطلی فکری بك وکیلاری طرفندن ایراد اولونان ، عادتا برحقوق کتابی تشکیل ایتدیجك قدر مفصل بولونن مدافعانامه مظنونك تشریات واقعه‌سنده قصده دلالت وتحریکی تضمن ایدر بر کونا متضمن وصراحت بولماديغی کبی بویله برشی‌نه اطلی فکری بك حیات وطنیه‌سنك اصلا مساعد اولمادیغی درمیان ایله براقمق طلب ایتمشلردر . محکمه هیئت عالیه‌سی باخصوص ادعا ومدافعانامی تدقیق ومطالعه ایتدکدن صوکرا سالف الذکر غزته‌ندرجاتنه نظراً مقام ادعانك مظنون حقنده حیات وطنیه قانونك برحکمی مادهٔ‌سی موجبنجه تحریض طلبی موافق کورمدیکی موی‌الیهك تحریمنه اکثریتله قرار ویرمش وبنده اطلی فکری بك آنشام غزته‌سنده‌کی مقاله جوابیه‌سنده مشروطیتی جمهوریته ترجیح ایتدیکی حقنده‌کی افاداتی نظر اعتباره آلمدقی مظنونك ، نشر ثانی قراری خلافته عن‌قسم وتحریراً اشریانده بولوندیغی وبو صورتله ذات حضرت خلافتپناهی‌یی قرار مذکور احکامی خلافه حرکته تحریك ایدیکنه قناعت حاصل اولدیغی علاوه ایتمشدر . نتیجه‌ده اطلی فکری بك خیانت وطنیه قانونك اوچنجی مادهٔ‌سی موجبنجه واوزون مدت علاوه حقوق عائده تمامی ایتمش مدرك بردات اولنمك وبواشاری تحریه‌نك تدقیقنك اسباب مشددهٔ تقدیریه‌دن عدیله موی‌الیهك بش سنه مدتله کورکه محکومیته قرار ویردیکنی وجاهاً تفهیم ایتمشدر . قرارك جلیقی متعاقب هیئت حاکمه قالمارکن اطلی فکری بك ، حقنده‌کی حکمی صورت تنفیذی :

— مملکت صاغ اولسون !

جمله‌سیله افاده وابلاغ ایله‌مشدر .

اطلی فکری بك بروسه محرر محکومینی سامعین وزرنده وافکار عمومیه‌ده درین بر تأثیر یاپمشدر . اطلی فکری بك ، مقاصدده‌کی اتی اختلافی اوله‌رق حقنده صادر اولان حکمی برتوکل نامیله قارشیلاش اولنله برابر وجداناً متیقن اولدیغنه قناعت کامله ایله قناعت ایتمش ومدت محکومیتی تمامیله ایله کچیرمك قرارنی ویرمش ایدی . مع هذا حکومت جمهوریه‌سنك شفقت عدالت کستریسنه برصورت توبه‌ده اعتماد ایدرك بونك آثاری محال ایده‌جکندن دائما امیدوار بولونمقده ایدی .

فی‌الحقیقه بوایدنده آلماعادی : حکم وانی اول امرده غیر ایتدی ، غیر محکمه‌یی بوخصوصده برقرار اتحاد ویلیم ایتمدی ایسه‌ده بوصیرده‌ده دارو هیئتی طرفندن موی‌الیهك عفوی استرحامنه دائر بوبوك ملت مجلسنه واقع اولان مراجعت وبالاخره بالذات کندیسی طرفندن تقدیم اولونان استدعانامه علی‌ای مذکورجه نظر دقته آله‌رق موی‌الیهك محکومیتی کافهٔ نتایج حقوقیه‌سنه شامل اولمق اوزره

— ایدم یکنکه موفقی اولمز —

وقانون محرری‌اله سنو ایشلش بر مناسبتله آتیده ایضاح اولونمق اوزره جمهوت
علیهنده تشکیلات جاسوسلامق و رعیتی اشخاصی خیانت و طلبه‌ده بولونمه تشویق ایتمک
میثله‌سندن دولایی برسنه‌یه محکوم اولان علی عثمان رئیس و تحریکاتی جاوی بر رسالهٔ
ترکی و جوامعده تصوف آیروعلط اجراسی جرمندن دولایی کذلک برسنه‌یه محکوم
ولان حافظ ابراهیم افندی دخی بر یوک ملت علیهنده شدت اکستریسلیکی
تبلیغ ایلمشلردر.

***

ایکنجی جزاسی محرر زنده‌لرینک اوچنجی محاکمه‌سی ۲۴ کانون اول جمعه‌ارتسی
ودردنجی جلسهٔ محاکمه ۲۰ کانون اول چهارشنبه کونلری وقوع بولمشدر. بو سوتلر

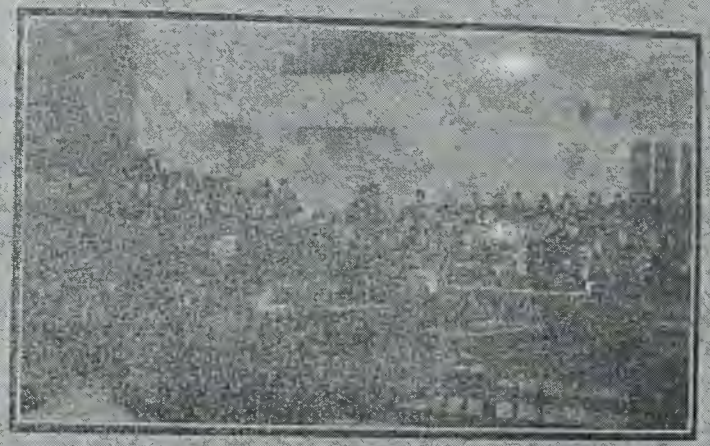

استقلال محکمه‌سنده: غزته‌جیلر اجرای محاکمه ایدیورلرکن...

جلسه‌ده مقام ادعانک ادعانامه‌سی قرائت واستماع اولونمشدر. محاکمه کونلرنده‌کی
سامعینک مقداری هرکون اولکی کوندن دها زیاده آرتمقده وقادین سامعلر ازدحامی
زیاده موقع اشغال ایتمکده ایدی.

۲۹ کانون اول جمعه‌ارتسی کونی باش محررلر ایله وکیل مدافعلرینک مدافعاتی
استماعه حصر اولونمش ایسه‌ده بو کون انجق ولید وحسین شاهد بکلرک ووکیلرینک
مدافعاتی اراوته بنامش ویرده ولید بک طرفندن مدافعه شاهدی اولان اوزره اقامه
اولونان دوات ـ که معروفان کرامدن رضا نور بک ایله میرآلای کمال، مکاتب حربیه
محاسب مسئولی حسین احسان، نجاردن محمد، موسیو اسفارتی مستشاری ایسی بکلردر،

ـــ آدم اجتماعیدن بلدیر ـــ

استماع اولونه بیلوب جودت بکله وکیل مدافعلرینک مدافعه‌لری ومقام ادعانک سوز ادعانامه‌سی
۳۰ کانون اول بازار و ۳۱ کانون اول بازارتسی کونلری قرائت واکمال ایدیله بیلمشدر.

مدافعه وکیللری اساساً محکمه‌نک مداراتجاری اولان ارباب حقوقدن
ومنورالافکار ذواتدن بولوندقلری کبی، وکیللری دخی حقوق توجه واعتمادینه مظهر
اولمش وهر درلو مزیت عرفان وحمیتی نفسلرنده جمع ایتمش اولدقلری
جهتله موی‌الیهمک طرز مدافعه‌لری افکار عمومیه‌یی بحق علاقه‌دار ایتمش ایدی.
فی‌الحقیقه محکمهٔ عالیه‌نک تکمیل اوچ کونی اشغال ایدن مدافعات عادلانه‌یه استناده

استقلال محکمه‌سنده: تماشاچی محاکمه سلحلری تعقیب ایدیورلر...

بر علمی و تفرانس ماهیتنده ایدی. بو نکله برابر، ارباب دقتک بالاده خاطر ایتدیکم
وبیان ایلدیکی وجه ایله، استقلال محکمه‌سی‌ده آوروپانک اک مترقی محکمه‌لری
درجه‌سنده ابراز اهلیت واثبات مکملیت ایتمشدر. بو، محکمه‌نک ایچون بویوک بر ترقی
صفحه‌سی اولوب جداً موجب مباهاتدر. سامیتک کثرتی، محاکمانک طرز جریانی،
کرک مظنون کرک مدافع موقعنده بولونانلرک بودرجه سریست مناقشه‌لری بو صفحهٔ
ترقی‌یه بر بویوک شاهد عادلدر. بو مدافعات اساسیه‌نده غزته‌جیلرک حیات ماضیه

ـــ آدم اولدیغی چیچوق یازیشدن بلیلدر ـــ

وحالهلری ومساکاری تامیله موضوع بحث اولدی . کندیلرینك هیچ برزمان
برر خائن وطن اولهیهجقلری ـ مقام ادعا دخی داخل اولدیغی حالده ـ اثبات وانبات
ایدلدی . خلاصه هرنه سویلنیلك لازم ایسه موزیادة سویلندی .

استقلال محکمهٔ عالیهسنك ۲ کانون ثانی ۱۳۲۴ چهارشنبه کونی تفهیم ایتدیکی
قرار ، کنج جمهوریتك کوکب عدالتی اولاجه بارلاقلیله تجلی ایتدیردی :

یومیه کورده بعدالزوال ساعت ایکیده محکمه هیئت عالیهسی صالونده اثبات وجود
ایدهرك قرارك اوقونه جغی تبلیغ ایتدی . ضبط کاتبی قراری اوقومغه باشلادی . صالون
بلامبالغه یکدن زیاده سامعین ایله طیقاطیق طولمش ، بلااستثنا هرکس ، باشندن آیاغه
قدر قیلاق کیلهرك ، تعبیرنه ماصدق برصورتده کمال سکونت وجدیتله اوقونان قراری
دیکلمکده بولونمش ایدی . محکمه قرارینك قرائتی یارم ساعت قدر سوردی . نتیجه ده :

رایب ابوالضیا بك — حسین حالهت بك — احمد جودت بك

« محکمه ، آغاجان مکتوبی ۱ تشرین ثانی قراریه مخالف عدالتمکله برابر اولوب
تورك غزتهجیسنك بومکتوبك صورت اعتراده وتنقیصنده جرئتلری اولمادیغنه قناعت
ایدهرك براثترینه قرار ویرلدیکی بیان وجمهوریتپرور حسین جاهد ، مملکته ارزون
مساعیسیله خدمت ایدن احمد جودت وحیات ماضیسیله وطنپرور واید بکارك وطنه
عین زمانده خدمتکرده دوام ایلیهجکلری آرزو وقناعتی اظهار ایدیوردی . قرارمذکور
استقلال محکمهسنك بوقراری بوکون سامعین جانندن غایت مدید آلقیشلرله
قارشیلاندی . آلقیش طوفانی آنجق محکمه رئیس محترمنك اشارتی اوزرینه سکون
بولدی . متعاقباً رئیس مشارالیه تحصیر بر نطق ایراد ایدهرك بوندن ارجمله : « محکمه

← ایتدیك حقیقی میدانده ←

هیئت عالیهسنك شو نتیجهدن ملتمز نامنه چوق مفتخر اولدیغی وملتك آمال و افکارینه
ترجمان اولان منور غزتهجیلرك ، ظلم وضیق نهیاسنه قازاندیغمزی تقدیر ایدهرك
بوندن بویله دهملتك حضور وسکون مطلقی هرآن وقایهیه حصر مساعی ایدهجکلرندن
امین بولوندیغنی وجناب وطنپرك اعمار واحیاسنه ، افکارملیهنك انکشاف وترقیسنه
چالیشهجقلرینه اطمئنان تام ایله انتظار ایلدکاریی » وقور برطرزده بیان ایتدی .
رئیس بکك نطقنی « پاشاسون جمهوریت » صدالری تعقیب ایتدی .

محاکمه بوصورتله پدرای حدام اولدقدن صوکرا موقوف بولونان غزتهجیلر
درحال تخلیه اولونوبدی . هرکس هیئت محاکمهیی وغزتهجیلری تبریك ایدهرك داغیلدی .

استقلال محکمهسنك استانبولده انتاج ایتدیکی دعوادن اوچنجیسی ، آنقره لی
دوه لی زاده حافظ ابراهیم افندیه عائدایدی . منور بکری یاشنده بولونان بوذاتك
سبب محاکمه وتجریمی « اسلامیت وتورکسوان » عنوانیله انتشر ایتدیکی رساله ده
وباشنه سابق صارهرق فاتحده ودیکر بعض جوامعده ایراد ایتدیکی ارتجاعکارانه
موعظهلرده خلق فساده تشویق ایتمسی ایدی . موسی البنك محاکمهسی ۶ کانون ثانی
پازار کونی رؤیت اولونهرق عبی کونده انتاج ایدلمش وعکسنك قراری ۷ کانون ثانی
پازارتسی کونی تفهیم اولونمشدر .

قرار مذکورده تصریح اولونوبدیغی وجه ایله موسی البنك اولاً واقع اولان
مدافعات وافاداتنه رغماً ملتك حرمت ایتدیکی برکیمسهنك عرض ایلدیکی معنوی نفوذ
وقدرتی سوء استعمال ایله خلق یاکلش بولارهرق سوق ایتمك ایستهمسندن دولایی
برسنه مدتله حبسنه محکمهٔ عالیهجه متفقاً حکم ایدلمشدر . محکمه رئیسی بك ، قراركه
تفهیمی متعاقب واقع اولان مختصر خطابهسنده « معصوم ومظلوم خلق نایما حرکتلره
سوق ایتمك جرمی ، جزانك دها یك چوق اولمسی ایجاب ایتدیرهیلیر ایدیسهده
سنك کوچوك اولمسی واصلاح حال ایدهجکی تصریح صدده هیئت محاکمهده برقناعتك
تحصیلی جزانك برسنه اولهرق تعیینه سوق ایتدیکنی » سویلهمش و « جناب حقدن
تمنیمز اصلاح حال ایتمکلکزه معطوفدر » دیمشدر .

***

استقلال محکمهسی هیئت محاکمهسنك دردنجی محاکمهسی ۱۲ کانون ثانی جمعهایرتسی
کونی علی عثمان ، الیاس سامی ، ابراهیم ، دالی مسعود ، قومیست محمد افندیلرله
تعقیب ایدن آنقره والیسی سابق عبدالقادر واستانبول جمعوی شکری بکار حقنده اسناد
اولونان « رئیس جمهور حضرتلرینه وجمهوریته سوءقصد یاپمق اوزره چالیشمق ، وازمنهٔ
مختلفهده سراً وقولاً حیات وطنیهیه تحریك ایتمك » جرملرندن طولایی اجرا اولونیدی .

← کلام ایله کال برزده طوتمار ←

یوعاکه ۱٦ کانون ثانی چهارشنبه ، ۲۱ کانون ثانی بازار ایرتسی ، ۲۳ کانون ثانی چهارشنبه ، ۲۹ کانون ثانی صالی ، ۲ شباط جمعه ایرتسی جلسه‌لری اشغال ایتدی .

بو جلسه‌لرده مظنونلردن موقوف اولانلرك وجاهاً وتقیب ایتمش بولونانلرك غیاباً عاکه‌لری اجرا اولونمش ، صوك جلسه‌لرده مدعی عمومیلكك ادعانامه‌سی ومظنونلرك مدافعه‌نامه‌لری ایله برابر اقامه اولونان مدافعه شاهدلری دكلنمشدر . محكمه‌نك قراری ۵ شباط صالی كونی تفهیم اولونمدی . خلاصهٔ قرار بو وجه آتیدر :

«مظنون علیهمدن حركات ملیه‌اثناسنده‌كی خدمات وطنپرورانه‌سیله تمیزاندن بكباشی مسعود بكله عبدالقادر وشكری بكلرك وحسن كوپا والیاس ساو وقومیونیست محمد وابراهیم افندیلرك رئیس جمهور غازی پاشا حضرتلرینه سوء قصد اجراسی صورتیله خیانت وطنیه وشكل اداره‌یی تبدیل وحكومتی تقیب جرائمی ارتكاب ایتدكلری حقنده قناعت بخش وجدان اولمق درجه‌ده اسباب ودلائلك عدم موجودیتی جهتیله برائتلریته وعلی عثمان رئیسك حركت توافق ایدن قانون جزانك ۱۱ نجی مادهسنك صرك فقره‌سنه توفیقاً برسنه مدتله حبسنه معاً قرار ویرلمشدر .»

قرارك قرائتی متعاقب هیئت حاكمه صالونی ترك ایتمش وبرائت ایدنلر تحیه ایدیلرك تمدون ومتفكر برحالده ایلریه كیتمشلردر .

بو قرار حقنده عرض اولونمقده اولان بو یوك ملت محسز اطلق فكری بكلرك برآورمزی الیه‌لی عثمان وحافظ ابراهیم ادهم افندیلرك ده محكومیتلری عفو ایتمك صورتیله جداً بو یوكلكنی اثبات ایتمش وكسمج جمهوریتمزك تاریخ عدالتنه بر صحیفهٔ زرافشان علاوه ایلمشدر .

یشاسون جمهوریت !

— دقت ایدیورمده تزیدلرك هپسی استانبولی دكشدیرمشلر ! استقلال محكمه‌سی استانبوله كلدكدن صوكرا سانكه اوكی شخصیات ایله اوغراشمه یوق ایشلر !

— كلام متكلمك صدقیدر —

مباحث مالیه واقتصادیه

۱۳۳۹ و ۱۳٤۰ سنه‌سنده بودجه‌لرمز — بودجه آچمق ایچون آلنان قروض عمومیه ایچون بودجه‌دن تخصیصات یوق — دیون عمومیه دارمنده امراقات — ایكی میلیون لیرالق مسكوكات معدنیه چیقاریلیور؛

ایلك نسخه‌مزده مشروطیتدن اعتباراً بودجه‌لرمزك كچیردیكی صفحاتی مجملاً عرض ایدمرك دیون عمومیه‌مز جهتنده اطرافلیجه معلومات اعطا ایتمش ایدك . كچن سنه‌كی نوسالمزده ایسه بكی تورکیه حكومتی بودجه‌سنه دائر بردرجه تفصیلات ویردیكمزكی ملی عثمانلی امپراطورلغنك صوك بودجه‌سنی‌ده برخاطرهٔ تاریخیه اولمق قید ایلمش ایدك .

مالیه وكالتی ، ۱۳۳۹ سنهٔ مالیه‌سی برنجی آلتی آیلق خدمات عمومیه‌سی ایچون اوجر آیلق اولق اوزره ایكی آوانس (موقت بودجه) قانونی استحصال ایتمش وعقد صلحی متعاقب ایكنجی آلتی آی ایچون‌ده بر بودجه تنظیم ایدمرك مجلس ملی‌یه تودیع ایلمش ایسه‌ده موازنهٔ مالیه ایچنی بالكز دوائر قادرولرینی تدقیق وتثبیت ایله بالا كتما یكی بر بودجه تنظیم ایتمكدنسه اوچنجی بر آوانس قانونی ایله سنه نهایتنه قدر تدویر امووری موافق كورمشدر .

۱۳۳۹ سنه‌سی طرفنده دوائر حكومت قادرولری ، احتیاجات حقیقیه‌یه كوره واسع مقیاسده ترتیب وضابطان ایله مأمورین عدلیه وملكیه معاشاتنه اهمیتلی مقداردهٔ ضمائم اجرا ایدیلمش اولمسی حسبیله بودجه بكوز خیلی قارمشدر . عین زمانده معاهدهٔ صلحیه موجبنجه مبادلهٔ اهالی‌یه ابتدار اولونمقدن بوخصوصی تأمین ایچون احداث ایدیلن مبادله ، اسكان واعمار وكالتنده‌ده بهم مقدارده تخصیصات تفریق اولونمشدر . اونك ایچون ۱۳٤۰ سنه‌سنده متوازن بر بودجه تنظیمی خیلی مهم بر مسئله اولمشدر . ایلك تنظیم ایدیلن بودجه‌نك تقریباً درت الی میلیون لیرا آچیق اوله‌جغی حقنده‌كی شایعات ، محافل مالیه‌جه خیلی سوء تأثیر حاصل ایتمش ، فقط عصمت پاشا قابینه‌سی وبالآخره مالیه وكالتی استخلاف ایتمش اولان عبدالخالق بك افندی بو آچیق مقدارنی اهمیتلی برمقداردهٔ تنزیله موفق اولمشدر .

بودجه بوسنه مجلسده ، ایلك دفعه اوله‌رق موشكافانه برتدقیقه تابع طوتولمش ، ملتك احتیاجاتی بونون وضوحیله نظر اعتباره آلنمشدر . موازنهٔ مالیه ایچنك بوخصوصده‌كی غیرتی جداً سزاوار شكراندر .

— كیشی‌یه بیلدیرمك عیب دكل ، صورمامق عیبدر ! —

حکومت، ۱۲۴۰ سنه‌سی ایچون مصارف بودجه‌سی مفرداتی آتیده محرر اولدیغی اوزره جمعاً ۱۲۸,۹۰۰,۰۰۰ لیرا اوله‌رق تکلیف ایتمشدر :

علات [*]	٣٣١ ٦٩٥	معارف	٥ ٠٥٠ ٠٠٠
دیون عمومیه	٦ ٣٨٨ ٠٧٠	نافعه	١٣ ٠٠٠ ٠٠٠
عاصمت دائره	١ ٩٠٠ ٠٠٠	اقتصاد	٨ ١٥٠ ٠٠٠
ویرکو ملت محلیه	١ ٩٠٥ ٤١٥	مطبوعات و استخباران	٢٠٠ ٠٠٠
مالیه	٥ ٦٠٠ ٠٠٠	تحریه، مدافعه ملیه و عسکری فاریقلری	٣ ٤٠٠ ٠٠٠
اوزر تصرفه	٦٨٠ ٠٠٠	مبادله، اعمار و اسکان وکالتی	٧ ٠٠٠ ٠٠٠
رسومات	٣ ٢٠٠ ٠٠٠	ریاست جمهوریت	٣٤٧ ٣٢٠
پوسته و تلغراف	٤ ٩٨٠ ٠٠٠	دیون داخلیه و متخصصلر	٢ ٠٠٠ ٠٠٠
اجرات کلی	٤٠ ٠٠٠	آنقره شهرینه معاونت	٥٠٠ ٠٠٠
واحلاه، بنیت عمومیه و ژاندارمه	١٥ ٠٠٠ ٠٠٠	مجلس تشریعاتی	٥٠ ٠٠٠
حصه و معاونات اجتماعیه	١ ٠٠٠ ٠٠٠		
خارجیه	١ ٣٠٠ ٠٠٠		
شرعیه	١ ٢٠٠ ٠٠٠		
عدلیه	٥ ٠٠٠ ٠٠٠		
		یکونه	١٢٨ ٩٠٠ ٠٠٠

واردات بودجه‌سی ایسه ۱۰۷,۰۷۹,۸۱۰ لیرا اوله‌رق تخمین ایدیلوب بو مقدار یکدیگر تکلیف ایدیلان زرده‌کی آلتی الم واردات ایله ۱۲۱,۰۵۹,۸۱۰ لیرایه ابلاغ اولونیوردی :

واردات عادیه یکونی	١٠٧,٠٧٩,٨١٠
طوز رسم منصفی	٢,٠٠٠,٠٠٠
اعشارك یوزده ایکی بچی [**]	٤,٠٠٠,٠٠٠
مسکرات	٢,٠٠٠,٠٠٠
تقلیات رسمی	٠,٠٠٠,٠٠٠
معافیت عسکریه	١,٠٠٠,٠٠٠
پوسته و تلغراف	١,٠٠٠,٠٠٠
یکونه	١٢١ ٥٧٩ ٨١٠

تکلیف رافعه کوره مصارف وواردات بودجه‌لری آره‌سنده‌کی فرق ۷,۸۱۰,۰۰۰ لیرا زاده‌سنده‌در . بو قدر وارکه بزه قالمه‌جق دیون مقداریتك خزینه‌ین ایفه‌سی اولمق طولایسیله بودجه‌یه دیون عمومیه ایچون تخصیصات وضع وترتیم ایدیلوب مقدار بالا حره تعیین ایده‌جك مقدار ایله اشبو آچیق مقداریتك

[*] بو بابك شرح بودجه‌نك طرز ادراجی صرده علاقاتك اقامی وتخلیه‌نك بورکیه‌دن اخراجی عبنی ملیونیه تقرر ایلمش اولمق حسبیله بودجه‌نك اشبو تخصیصاتك طی ایدیلدیکی درکاردر .

[**] اعشاریك یوزده اون تزایدی تصمیم ماکن شیدیدك سابق حالنی جایلیدر . دوام اولونمق طولایسیله اشبو مقدار بودجه‌یه علاوه اولونجیقی اوزره تزایدی اوتوز میلیون لیرا علاوه ایدیلمشدر .

[*] کچن مرتبه‌کی آلتنك ایچنه الده قالمش کوکه اوزره →

آرتمه‌جنی شبهه‌سزدر . آنجق شوئی شکرانله عرض ایلیه‌جکه مصارف بودجه‌سنك ترفیعنه عامل اولان اسباب تره‌سنده آناطولی شرقیده شیدتلی نشاسی ایچون موضوع ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ لیرا ایله اقتصاد واعمار وکالتی ایچون تفریق ایدیلان مهم مقداردهکی تخصیصات موجود اولدیغندن باقی قالانده بونلرك انتظام مالی ایله بودجه‌نك متوازن بر شکل اکتساب ایده‌جکی قطعیتله مأمولدر .

دیون عمومیه‌نك ایچون شمدیلك سرده مطالعه‌یه امکان کورمه‌میورز . بو خصوصده مندرج صلح معاهده‌نامه‌سنده دیونك مقداریله انواعی حقنده تفصیلات واردر . معاهده موجبنجه تشکیل ایده‌جك اومیسیونك اتخاذ ایده‌جکی قرار نتیجه‌سنده دیونمزك مقدار حقیقیسی تعین ایده‌جکدر . یالکز شوئی استطراداً عرض ایده‌لمکه کچن سنه‌کی نوسالزده دیون عمومیه‌ده یاپلمقده اولان اسرافاتدن ومأمورینك آلدیغی معاشات تنزیلاتدن اوزون اوزادی‌یه بحث ایتدیکمز صره‌ده بویوك ملت مجلسنجه کیمسنك نظر اهمیته آلنه‌جغی تحسینی اظهار ایلمش ایدك . کال شکرانله کوروپورز که مجلس ملیمز بو مسئله‌یی اهمیتله تقیبه باشلامش ، سنوی بش آلتی ملیون لیرایه رسیده اولان دیون عمومیه اداره‌سنك اسرافاتی منع ایتمك اسبابنه توسل ایلمشدر . عدم مبعوثرمز آره‌سنده ، بوساحی اداره تشکیلاتنك تماماً اتمامی حقنده‌ده کوزل فکرلر واردر . مع هذا بو ، لوزان معاهده‌نامه‌سی موجبنجه دیونمزك تعین ایده‌جك مقداریله کوره دوشونولمه‌جك بر مسئله اولدیغندن شمدیلك یالکز اسرافاتك کوکندن قطعی بر پیله‌جق یکانه تدبیر اولدیغنده شبهه یوقدر .

اوراق نقدیه‌مز خصوصیله کوچوك قطعه‌ده اولانلر اوزرینده فرسوده‌لشمشدرکه ایله آلنور برجهتی قالامشدر . آناطولیده بوکون اویله پارملر تداول ایدیورکه انسان جزدانه قوتی خصوصنده تردد ایدیور . کرچه استانبوله ، دیون عمومیه اداره‌سی فرسوده‌لری یقه‌قالان احتیاط ورقه‌لری بدلنه دوام ایتمکده اولدیغی جهتله بو محذور بر درجه‌یه قدر محسوس دکلسه‌ده طشره‌لرده پك مؤسف بر حال آلمشدر . بناءعلیه حکومت کیفیتی اهمیتله نظر اعتبارایه آلارق ، یکیدن باده‌یه مخصوص اوراق نقدیه طبع اتدیرمکدنسه ، معدنی مسکوکات ضربی دوشونمش وبونده‌جی اصابت ایلمشدر . مالیه وکالتی ، کچن سنه سوکاریه طوغرو ضربخانه ملی مدیریتی وباده تدقیقاتنده بولونمق اوزره آوروپایه کوندرمش وبالاخره قرارینی ویرمشدر .

صوك تقرر ایدن شکله کوره یوز پاره‌لق ، بش غروشلق ، یکرمی غروشلق اولمق اوزره ایکی میلیون لیرا قیمتنده معدنی مسکوکات ضرب اولونه‌جقدر . بو الاره‌جق معدنك الیوم دراسده استعمال ایدیلان معدنك عینی اولمسی متصوردر . بو معدن یوزده

[*] کچن مرتبه‌کی آلتنك ایچنه الده قالمش کوکه اوزره →

طنسان بش یالبر ، یوزده بش آلومینیوم و برازده مانغانزدن مرکب اولان اوزره (سیمبلاز) دنیلان برعنوطدر ، بومسکوکات باقر رنکنده‌در ، دیکر طرفدن یوزده بش بش برچ و یوزده یکرمی بش لیننده نیکلدن مرکب برماده ایله‌ده یکی سکه‌لرك ضربی عندلدر ، بوایکنجی معدن قبول ایدلدیکی حالده یکی پاره‌لرمزك رنکی بیاض اولمه‌جقدر ، منظره ودیانه‌ت اعتباریله بوایکنجی معدن مرجح عدایدلمکده‌در .

جمهوریت سکه‌لرمزك شکلنه کلنجه : یکی مسکوکات میشه دالارندن بابلش ایکی قوس ریاشان ایله باغلانه‌جق واورته‌سنه تورکیه جمهوریتی وسنهٔ ضرب قونه‌جقدر ، طهرنه هندسی واجه کوانکه‌لی برهلال قونقده بش شعاعلی بریلدیز ، آی ایله بیوك آره‌سنده‌کی بوشلقه آنقره و ۲۳ نیسان ۱۳۳۶ کله وتاریخی برخاطره مجله اوانی اوزره وضع ایدیله‌جکدر .

بوسائرك طبع اصلکده اولدیغی صیره‌ده اوفاقلی مسکوکات ضربی حقنده بیوك ملت مجلسنجه قبول ایدلش اولان قانونی عیناً بروجه آتی درج ایدیورز :

مادهٔ : ۱ اوفاقلی احتیاجی تأمین ایچون چیقارلمش اولان بش ، اون پاره‌لق پول علاوه‌سیله قرق ویوزپاره‌لق اوراق نقدیه ، بیوك قطعه‌ده‌کی اوراق وپاره‌لق مسکوکات نقدیه ایله مبادله ایدیلك اوزره تداولدن قالدیریله‌جقدر .

مادهٔ : ۲ بش ، یکرمی ویکرمی بش غروشلق کاغد پاره‌لر ، اوچنجی ماده‌ده موجنجه چیقاریله‌جق اوفاقلی مسکوکات نقدیه ویا دها بیوك اوراق نقدیه ایله مبادله ایدیله‌جکدر .

مادهٔ : ۳ قیمت اعتباریه‌لری جمعی ایکی میلیون لیرایی تجاوز ایتمه‌مك اوزره یوزپاره‌لق ، بش غروشلق واون غروشلق پروزدن معمول اوفاقلی مسکوکات ضرب واخراجی ایچون مالیه وکالتنه مأذونیت ویرلمشدر . اشبو اوفاقلی مسکوکاتك انواعنك مقادیرینی ومقدیك خلیطه‌سنی ، شکل وحجمی قبول وتعیین وکالت مذکوریه عائددر .

مادهٔ : ٤ ۲۷ تشرین ثانی ۳۳۶ تاریخلی قانون ایله ۱۳۳۷ سنه‌سی نهایتنه‌قدر تداولی تمدید ایدلش اولان مسکوکات مؤسسات رسمیه وخصوصیه‌یه عائد بالعموم وزنه‌لریله‌ده قبول وصرف اولونه‌جقدر .

مادهٔ : ٥ توحید مسکوکات قانونك اشبو قانونه مغایر احکامی ملغادر .

مادهٔ : ٦ اشبو اوفاقلی مسکوکاتك ضربی ایچون ۱۳۳۹ سنه‌سی مالیه بودجه‌سنك ۷۰ نجی اصلك ایکنجی مادهٔ‌سنه ۳۰۰,۰۰۰ لیرا تخصیصات منضمه وضع ایدلمشدر .

مادهٔ : ۷ اشبو تخصیصاتك ۳۳۹ سنه‌سنده صرف ایدیلیان مقداری ۳٤۰ سنه‌سنده صرف اولونه‌جقدر .

مادهٔ : ۸ اشبو قانون تاریخ نشرندن معتبردر .

مادهٔ : ۹ اشبو قانونك اجرای احکامنه مالیه وکیلی مأذوندر .

← کشیدك جرمیده‌ده مازده‌ده کشدی آلنده‌در ←

آناطولی شمندوفرلری رجستر پروژه‌سی

کچن سنه‌نك الك مهم وقایعندن بری‌ده (جستر) مسئله‌سیدر . ۳۲۵ سنه‌سندن بری ایشتمکده اولدیغمز بو اسم ، شرقی آناطولیده دمیر یولر انشاسنه طالب بر آمریقنا قومپانیه‌سی نامنه حرکت ایدن مستر جه‌ستره عائددر . معلوم اولدیغی اوزره ۳۲۵ سنه‌سنده دوقتور (غلاسفو) نامنده بر آمریقالی ، سیواس ایله ارضروم آره‌سنده بر دمیر یولی تأسیس ویو خطدن بحر سیاه سواحلنه شعبه‌لر تمدید ایتمك اوزره تقریباً ۲۰۰۰ کیلومترو طولنده بر شبکهٔ حدیدیه وجوده کتیرلمسی ایچون بعض شرائط دائره‌سنده امتیاز طلب ایتمیله او وقت کیفیت مجلس مبعوثان واعیانجه دوز ودراز مذاکره اولونه‌رق دها نافع شرائطله طالبلر تحریسنه قرار ویریلش وظهور ایدن یدی طالبدن « اوتومان آمریقه‌ن دموملویمان قومپانی » مرخصی مستر جستر ایله رفیق قولنك نکلینی حکومتجه موافق کورولدرك خطك طار اولدرق انشاسی وبعض شعبه خطلری تمدیدی کبی مختلف تعدیلاتك اجراسندن صوکرا لاجل التصدیق مجلسه تکلیف ایدلش ایسه‌ده بعض اسباب سیاسیه طولاییسیله مذکور امتیازك اعطاسی کیتیتی تأخیر اولونمش ایدی .

کچن سنه عین قومپانیه نامنه وعین شرائط دائره‌سنده مذکور خطوطی انشا ایچون آمریقالی مستر کنه‌دی ایله مستر آرتور جستر بیوك ملت مجلسنه مراجعت ایتمشلردر . مجلسدن آلنان مأذونیته مستنداً حکومت موی‌الیهم ایله اوزون اوزادی‌یه مذاکراتدن صوکرا نافع شرائط دائره‌سنده مقاوله وشرطنامه‌لری تنظیم ایتمش ومجلس‌ده مملکتمز ایچون بك حیاتی برمسئله اولان بوامتیازی اعطادن چکینمه‌مشدر .

فی الحقیقه اقتصادی انکشافمزك آنجق هرشیدن اول بك زیاده محتاجی بولوندیغمز عصری وسائط نقلیه‌نك تأمینیله قابل اوله‌بیله‌جکی شبهه‌سز اولوب تثبت وادعاك برآن اول ساحهٔ فعلیاته ایصالیله بك زنکین اولان مملکتمزدن خلقمزك بحق استفاده‌سنك تأمینی ملی اقتصادیاتمز نقطهٔ نظرندن شایان تمنیدر . مع الاسف تیاً عرض ایده‌جکمز اوزره بو دفعه‌کی تشبث‌ده معروض عقامت اولدی .

جستر پروژه‌سنك باشلیجه شرائطی : تأمینات آتیه‌سی مقامنه قائم اولان اوزره خط کندر کاهنك طرفندن یکرمی کیلومتروه قدر اولان معادن امتیازلرینك شرکته اعطاسندن عبارت ایدی . اصحاب امتیاز مقاوله‌نك تاریخ تصدیقندن اعتباراً آلتی آی طرفنده بر بورك آتوم شرکتی تشکیل ایده‌رك بالخاصه سامسون ـ سیواس خطیله

← کشیدك اراضی کندی آلنده‌در ←

صامسون لیمانك انشاسنه باشلایه‌جق ایدی . شرکت بورطه‌لقده‌ده برلیمان انشاسنده غیر براقلمش ایدی .

شرکتك مجبوری اولدرق انشا ایده‌جکی خطلر شونلر ایدی :

مقاوله‌نامه‌ده مذکور اولانلر :

		کیلومتر
١ — سیواس ، خرپوط ، دیاربکر ، بتلیس ، وان	مجموعی	٨٨٠
٢ — خرپوط جوارندن آبریله‌رق جیحان وادیسنی تعقیباً بورطه‌لمه	»	٤٩٠
٣ — برومرولو خطك برنقطه‌سندن آبریله‌رق موصل ، کرکوك و سلیمانیه‌یه	»	٦٠٠
	یکون	١٩٧٠

مقاوله‌ مذیله‌ده مذکور اولان خطلر :

ا — صامسون ـ سیواس	مجموعی	٣٩٠
ب — اجرقلی خط اوزرنده بوسی کوپندن آنقره‌یه	»	٣٧٠
ج — مقاوله‌نامه‌اساسیه‌ده‌کی (١) نومرولو خط اوزرنده چالی موقعندن ارضروم	»	٣١٠
د — چالی ـ ارضروم خطنك برنقطه‌سندن آبریله‌رق قره‌دکزده برلیمانه	»	٢٥٠
	یکون	١٣٢٠

انشاسی اختیاری اولان خطلر :

ه — ارضروم ، بایزید ، ایران حدودی	مجموعی	٢٥٥
و — سیواس ، قیصری	»	٢٢٠
ز — ب جرقلی خط اوزرنده ساحی شفاعتلی ـ قیصری	»	١٥٠
ح — قیصری ، اولوئاله	»	٢١٠
ط — ب جرقلی خط اوزرنده برنقطه‌دن آبریله‌رق جوروم ، سرزیفرن واجرقلی خط اوزرنده ساحی بایرام موقعنه	»	١٦٠
	یکون	١٠٩٥

بروجه بالا تفصیلاتدن آکلاشیله‌جغی اوزره شرکت (٢٢٩٠) کیلومتره‌سی مجبوری و (١٠٩٥) کیلومتره‌سی‌ده اختیاری اولق اوزره جمعاً (٤٣٨٥) کیلومتره طولنده شمندوفر انشاسی ، ویرلردن مقاوله‌نامه‌ده مذکور اولانلری نهایت ٨ سنه ظرفنده ومقاوله‌ مذیله‌ده مذکور اولانلری‌ده ٣ الی ٤ سنه‌ده اکمال ایتمکی درعهده ایلیوردی . اختیاری اولانلر ایچون‌ده ٧ سنه مدت براقلمش ایدی .

مستر کنه‌دی و رفیقی آمه‌لرنده صادق قالمش اولسه‌یدیلر نهایة‌النهایه اون سنه

← کچن نمره‌نك دنبالی ←

سوکرا یتوق آناطولیه باشدن باشه دمیریولرله دوشه‌جك ، وطن مدافعه‌سی ایچون بردورهٔ سعادت باشلایه‌جق ایدی ..

٣٢٥ سنه‌سنده‌کی تثبیت مونیتله نتیجه‌لنمش اولسه‌یدی اشبو خطوط اقتصادیاتده‌کی فوائدندن صرف نظر حرب عمومی اثناسنده اردومزه‌نه بویوك خدمتلر ایفا ایله‌مك ایدی .

آنقره ـ سیواس خطی اوزرنده بوسی کوپری یاپلمقده اولان ...
(اشبو قوطرغراف فابریقاسندن مهندس جنتیل یوقوشی بك مادام اعماً بیورلمشدر)

مع‌الاسف بودفعه‌ده اصحاب امتیازاتمز ، شارلماندیلر ، بقیه‌سی سرمایه‌ی بولامدیلر ، چیقرابله کنه‌دی یکدیکرینه رقیب اولدی . دولاییسیله نمین زمانده ایشه باشلایه‌مدیلر . نافعه وکالتی‌ده امتیازك مفسوخیتی اعلانه مجبوریت حس ایتدی . بوسطه‌لری یاپدیغمز حرزده کنه‌دی حالا امتیازك بعهده آنقره‌ده طولاشیور .

سعید نسیمی ملاقاتی ، بروکل ، (دیلمجی) ...

فقط حکومتمز قطعی قرارنی ویرمشدر . صامسون سیواس خطنی بالفعل انشا ایدهجکدر . کذلك آنقره - سیواس خطنك انشا آتنده دوام اولونمقدهدر . معلوم اولدیغی اوزره صامسون - سیواس خطی اوزرنده حرب عمومیدن اول رهزی ژهرال شرکتنه جبل مقدارده تسویهٔ ترابیه یاپلمش ایدی . آنقره - سیواس خطنده ایشه الیوم ۱۲۰ کیلومتریه قدر دهاوویل تره‌لری ایشلمکدهدر . بوسنه‌دن اعتباراً دهاوویللر کیش خطه تبدیل وعملیاته کال کرمی ایله دوام ایدیلهجکدر . تانمه وکانی خطوط یه کوره انشاآتی ایچون ۱۳۴۰ بودجه‌سنه ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ لیرا وضع ایتمش وهر ایکی قسمك انشاآتی ایچون مقتضی لوازمی تدارکه باشلامشدر . لطف باری ایله اشبو خطوطك مدت قلیله طرفنده انشا واکمالی مأمول قویدر .

تورکیه‌ده موجود خطوط حدیدیه

توسالمك برنجی سنه‌سنده تورکیه‌ده موجود دشمندوفرلره دائر تفصیلات ویرمش ، بالعموم استاسیونلری ، یکدیکرلرینه اولان مسافه‌لریله ارائه ایلمش ایدك . بو سنه نشر ایدیکمز (تقویم راغب) ده دخی بو خصوصنده مکمل معلومات اعطا قلنمشدر . بالکز شو مقاله‌ده خاتمه ویرمزدن اول الیوم تورکیه‌ده ایشله‌مکده اولان شمندوفرلرك قاچ کیلومترهدن عبارت اولدیغی عملاً عرض ایلمکی مناسب کوردك :

	کیلومتر		کیلومتر
استانبول - ادرنه	۲۱۹	ازمیر - آکردیر وشعبانی	۶۱۳
آلبولی - قرق کلیسا	۴۶	بروسه - مدانیه	۴۲
حیدرپاشا - آنقره وشعبانی	۵۸۷	آنقره - عاصی یوزغاد	۱۳۰
اسکیشهر - قونیه	۴۴۴	صاری قامش - کوکورتلی	۳۴۷
قونیه - میدان اکر	۶۴۵	« - آریه جایی	۱۰۰
چوبان لك - نصیبین وشعبانی	۵۱۱	باربد - حاجیر	۱۳۸
ازمیر - آیدین‌لره مصار وشعبانی	۷۰۴	کاغدخانه خطی	۶۰
		یکون	۴۵۷۶

وقایع سیاسیهٔ عالم

مصر

« ملی توسال » نك ۱۳۳۹ سنه‌سنه مخصوص ایکنجی نسخه‌سنده مصره دائر یازدیغمز مقاله‌ده مصر ملیتپروراننك انکلیز تکلفاتی تیوله باتاشملرندن دولایی باش وکیل « سعدزغلول » پاشانك صورت تعریبی و آیدن صوکرا انکلیزلره حاصل اولان اختلاف نتایجی ایله سعد زغلول پاشانك حرمنك زوجتی کورمك اوزره جبل الطارقه عزیمت ایتدیکی صره‌ده یولون مصر خلقی طرفندن حفنده کوستریلان احترامات وتظاهراتك درجه‌سی عملاً عرض اولونمش ایدی . مصرلی قارده‌شلرمزك قلب ووجدانلرنده علاوه‌تر اولان سودای استقلالی سوندورمك ایسته‌ین‌لر کوندن کونه کسب ضعف ایتمش وهرنه‌قدر مرمدت « انکلیز - مصر اتفاقی اساساتنه عماشاه اولونمق ایسته‌نیلمش ایسه‌ده استقلال تام طرفدارلرینك کیرلی وآشکار مساعیٔ مستمره‌لری نهایت غلبه ایدهرك تأمین موفقیت اسبابی تجلی ایتمکه باشلامشدر .

سعد زغلول پاشا

مصرلیلر ، انکلیزلرك موافقتی ایله استقلالرینی الده ایتمش اولمقله برابر بعض قیود وشروطه باغلی بولونیورلردی . عربی زمانده مملکتك صورت اداره‌سنی تثبیت ایدن قانون اساسی‌ده هنوز میدانه کلمش ایدی . بو ایشلر ایچون باشده سعدزغلول کبی صاحب عزم بر دانك وجودی لازم ایدی . واقعا رجال مصر بهایجنده اقتدارلی بر جوق ذوات موجود ایسه‌ده زغلولك نفوذ سیاسیسی ارباب استقلال ایچون باشقه بر جسارت حاصل ایدهجکده غیر منکر ایدی .

طالع بو خصوصده مصره ، مصرلیلره یاردم ایتدی : سعد زغلول منفاً مقیم بولوندیغی جبل الطارقده خسته دوشدیکندن ، انکلیز خارجیه ناظرینك تبلیغ رسمیسنده کوستریلدیکی وجهله « مشارالیهك طبیب مداویسی ، پاشانك اعادهٔ صحتی ایچون طرز حیاتنك تبدیلنه ویرسو تداویسنه احتیاجی اولدیغی راپورله بیلدیردکندن حکومت عالی قومیسرلرله بعدالاستشاره مشارالیهك جبل الطارقدن جیقمه‌سنه قرار ویرمش و دوبابده جبل الطارق والیسنه امر کوندرمشدر »

زغلول پاشانك بو صورتله سربست براقلمسی مصر اهالیسی آره‌سنده بیوك برشوق ومسرت حصوله کتیرمش ، بولون غزته‌لر نسخهٔ مخصوصه‌لر نشر ایدهرك اهالینك بو شوق ومسرتنه ترجمان اولمش وخلق بو غزته‌لری نهایتکه قاپیشمشدر .

اتبای زمان قدر تربیه ایدن رشی بوقدر !

بیمالیه بو «بریتی» ك زغلوله مصره كلمیلنك ایچون مساعد اولوب اولمادیغی بادی امیده آكلاشیلمادیغندن هركس بونی دوشونمكده اولدیغی صره‌ده مشارالیه زوجهٔ عمومیسله برابر دوغرو‌جه طولونه كلشدر. طولونده برقاچ كونلك اوقاف براستراحتی مناسب مارسیلیایه كلمك اوزره‌ده‌كی عشیرتلری طرفندن بارلاق برصورتده استقبال و «باشاسین مصر» باشاسین زغلول» صدالری رفع واعلا اولونمشدر.

سعد زغلولك مصره عودت ایدیلمسنه انكلتره برآزالق موافقت كوستره‌دی. بوكا سبب اولدقی مصرده هنوز حكومتك هیوز كسب قوت واستقرار ایتمه‌مش اولدیغی كوستردی. آره‌دن چوق كچمكسزین مصر حكومتی ایچون نظام اولونان قانون اساسی و فرال «ملك فؤاد» امضا ایدیلرك ٢٠ بمانده مشروطیت اداره اعلان اولوندی. بو خبر، حملهٔ مصریه‌نك هرطرفنده بوزبرباره طوپ آتیلمق صورتیله سلامیسی ویرلمكده عظیم شنلكلر یاپیلدی.

عدنده، سه‌پتل آطه‌سنده، جبل‌الطارقده برچوق سنه‌لر كچرمش اولدیغی صیچ ومشقت آور منفا حیاتندن صوكرا اكتساب حریت ایدیلرك بوزون احوال صیحیه‌سی دوزه‌لمك ایچون فرانسه‌یه كلمش اولان وبوراده ممكن مرتبه اعادهٔ صحت ایدیلرك مملكتنك استقلال تامی الده ایتمكی عزم وایدیلدیغی بولونان سعد زغلولك، آرتق مصرده حكومتك قانون اساسی‌یی اشراله كسب استقرار ایتمكندن صوكرا وطنه عودتی ایچون برمیاع قاپامش اولیوردی. بناءً علیه انكلتره‌ده بوخصوصده دهاز یاده اندیشه عمل وانكان كورمدی. سعد زغلول پاشا فرانسه‌ده قصه برمدت - تقریباً ایكی آی - مداوی ایله مشغول اولدقدن صوكرا معزز وطنه قاووشدی (٦ ایلول). مشارالیه‌ایله برابر دیكر بعض ملیپروران مصر دخی عودت ایتدی. زغلولك مصره مواصلتنده پایلان راسهٔ استقبال اولمدی بارلاق. اولمدی مطنطن وحشم ایدی كه تعریف دائرهٔ امكانده دكلدر. اسكندریه وبولون قاهره بو مراسمه اشتراك ایتدی. قاهره‌یه جوار، حتی اوزاق شهرلردن، اصبه‌لردن بیكلرجه خلق باشامسه زغلولك صورت ورودنی تجیل، قدومنی تبریك ایچون مركز حكومته شتابان اولمشلر وحسیات ملیپرورانه‌لرینی ابراز ایتمشلردر.

بوبارلاق وصمیمی تظاهرات كوستریوردی كه مصرلی قاردشلرمز، انكلیزلرك موافقتیله ظاهراً استحصال ایدیلدیكی اعلان اولونان استقلالیله اكتفا ایتمیورلر وحقیقی وتام بر استقلاله مالكیت آرزو ایدیورلردی. بونی الده ایتمكه موفق اولهیله‌یك یكانه شخصیت ایسه «سعد زغلول» ایدی. سعد زغلول پاشا اسكندریه‌یه مواصلتله برابر قرانه - ملك فؤادی زیارت ایتدی ومؤخراً مصرده اتخاذی ایجاب ایدن خط حركت حقنده‌كی مطالعات ومطالباتی مشارالیه تحریراً بیلدیردی.

مصرك قانون اساسیسی موجبنجه پایلان مبعوثان انتخاباتنده زغلول طرفدارلری قاهره‌یی اكثریت تأمین ایتدكلری كبی مؤخراً اصل حكومت، اصل اهالی طرفندن

انتخاب ایدیلن مجلس اعیان اعضاسنك اكثریتنی‌ده زغلول طرفدارلری تشكیل ایتدی. بكیندن زمام اداره‌نك مشارالیه زغلول پاشا ترفه‌سنه تودیعی كسب ضرورت ایتمش وبناءً علیه قابینه‌نك تشكیلی وظیفه‌سی مشارالیه‌یه تكلیف اولونمشدر. سعد زغلول پاشا مصره عودتندن صوكرا اولدقجه مهم برخدمته‌لق كچرمش اولمسنه رغماً، مجرد وطن معززینه ابراز خدمت ایدیلمك ایچون، كندیسنه تكلیف اولونان بو آغیر وظیفه‌یی قبوله تردد ایتمه‌مشدر. زغلول پاشانك تشكیل ایتدیكی قابینه ایشن باشنه كچرمكده، مملكتك سلامتی ووطنك سعادتی ایچون متصد اقصی اولان حقیقی استقلالك تأمینی اساسی استكماله تعبیت ایتمش ودها ایلك خطوه‌لرده آثار فعلیه‌سی نمایان اولمه باشلامشدر.

مصرلی دنداشلرمزك مظهر سعادت وسلامت اولمسی بزم ایچون بالطبع موجب فرط محظوظیت اولمقدن بوزودكلری دوغرو‌یولده موفقیت كاملهٔ نائلیتلری التجا التمه‌ر.

فاس - اسپانیا

كچن سنه‌كی نسخه‌مزده فاس - اسپانیا حادثه‌سنه دائر یازدیغمز مقاله‌ده اسپانیولرك، ریفستان اهالیسی تشكیل ایدن بوقارده‌ش ملت حقنده روا كوردیكی مظالم وصوء اداره مناسبتیله محدث ایدن اختلافات نتیجه‌سنده وقوعه كلن محاربات وبومحاربه‌لرده اسپانیولرك هزیمت فهقریه‌سی اوزرینه اسپانیا حكومتنك صوك تشبثاتی وریف قبائلی رئیسی مجاهد محترم عبدالكریمك بیاناتی تلخیص ایدیلش ایدی.

اسپانیاده بوفاس ماجراسی بوزندن برچوق قاریشیقلر وقوعه كلمش وحكومت بومسئله‌نك اصلی اولدقی حالدن اظهار عجز ایتمش واسپانیانك هرطرفنده ادارهٔ عرفیه اعلان ایدلمش اولدیغی حالده بیله بوسودادن واز كچمكی عزت نفسنه بدیرمه‌دیكندن مجاهدین اسلامیه‌یه قارشی تعرضده دوام شنعی ترجیح ایتمش وبكیندن سوقیات عسكریه‌یه تشبث ایلمش ایدی. بومعرده‌لرده مهالا قرنده بولونان اسپانیولره امیر عبدالكریمك برتعرضی بومنطقه‌ده‌كی عساكرك رجعتی وخیلی صایماتی موجب اولدیغندن سوقیاتك تسریعنه قرار ویرمشلر ایدی. بورجعت وصایمات بردفعه‌یه مصر قالمش ودیكر معلومیتلر دخی تعاقب وتوالی ایتمش اولدیغی كبی بحراً تظاهرات ومعاونت اجراسی ایچون كلن ١٨٠٠٠ طونلق براسپانیول زرهلیسی ده‌ملیلیه ١٨ میل مسافه‌ده بولونان «برهفورنا» برولنده قره‌یه دوشوب خسارات جسیمه‌یه دوچار اولمشدر.

دیكر طرفدن فاسه سوق ایدیلان اوزره‌اولان امدادنوتلری، ارتكاب شاسته‌سالاغاده اعلان عصیان ایتمشلر وعاصی عسكرلر سلطانه سلاح چكمك وایصالغرله تحقیر ایدیلمك یولوك عریده‌لر وطرفیندن متعدد تلف ومجروح وقوعه سبیت ویرمشلردر. بوندن

باشنه برطاقم قزنلر قاپی سفرندن واز کیلمسی حقنده تشریانده بولوندقلری کبی بعض شهرلر دخی قاپی حربنی پروتستو ایتمشلردر . اسپانیا حکومتی بو عسکری عصیانی مسکردن بعض افرادك سرخوشلق سائقه‌سیله یاپدقلری عادی برتجاوز شکلنده کوستریلمك ایسته‌مش ایسه‌ده بو آرالق دیکر برطابورك دها عصیان ایتدیکی وبونلردن متعدد افرادك اعدام جزاسنه محکوم ایدلدیکی خبر ویرلمش وحتی قاسده بولونان اسپانیول عسکرلرندن برقسمی ده عصیان ایدنلرك «قهراولسون حرب!» دیه باغیرمشلردر .

اغستوس سوکلرینه دوغرو امیر عبدالکریم قرارکاهندن تشرا اولونان رسمی تبلیغده : « اسپانیولرك صلح طلب اغلری اوزرینه محاصباتك دوچار توقف اولدیغی برزمانده ایری حرکاته تشبث اغلریله مدافعه‌یه مجبوریت حاصل اولمقدر وقوع بولان محاربه‌ده ریف عسکرلرینك احراز موفقیت ایتدیکی واسپانیولر میدان محاربه‌ده ۷۲۹ مقتول براقدقلری کبی مجروحلرینك نقل ایکی کون دوام ایتدیکی وکلی اشیا اغتنام اولونمشدر » اشعار ایتمشدر . بالذات امیر عبدالکریمك بیانامه‌سنده « ریف اهالیسی مملکتلرنده صاحب اولمقه مقتدردرلر . تورکلر کندی قوتلریله غایه‌لرینی ناصل تحقق ایتدیرمشلر ایسه دیکلرده بنی قدرتی اثبات ایده‌جکلردر . اوچ سنه اول اعلان اولونان ریف جمهوریتك استقلالی طانیدیغی دقیقه‌دن اعتباراً اسپانیایه قارشی هیچ برخصوصت کوستریلمه‌جکدر » دیمشدر . اسپانیا حکومتك ، فنك صوك رقیاتنه کوره استحضار اولونمش آلات مهمهٔ حربیه ایله مجهز عسا کرینه قارشی هرکون دها مؤثر ضربه‌لرله احراز موفقیت ایدن امیر عبدالکریم عنایت الهیه‌یه وکندی قوتنه کوکنه‌رك باشلامش اولدیغی استقلال دعواسنی حسن موفقیتله تتویجه صورت قطعیه‌ده عزم ایتمش وبونکله برابر سفك دماء خراهشکر اولمادیغی وایسته‌دیکی شیئك کندیلرینه تعرض ایدیلمسندن واستقلالك طانماسندن عبارت اولدیغنی بونون اقوال وافعالیله جهانه کوستریلمشدر . بوقاریکی بیانامه شو افاده‌مزك باهر برداللی اولدیغی کبی امیر مشارالیهك افاقتکاهه قدر شدرحل ایدمرك کندیسنی زیارته موفق اولمش اولان تاعس محاربه‌نه وقوع بولان افاداتی‌ده بولی مؤیددر .

خلاصه : امیر عبدالکریم استقلال ایسته‌یور ! بونی استحصاله قطعیاً عزم ایتمش ! نهایت موفق اولمه‌جقدن امینمدر . بوکا قارشی اسپانیولر بردرلو حرصلرندن واز کچه‌میورلر ! مملکتلرنده‌کی اغتشاشات ، اختلالات ، خوشنودسزلقلر ، عسکری عصیانلر عادی ایتمسنه رغماً بوایشدن واز کچمکی عزت نفسلرینه کران بولیورلر .

حق ، دائما حقلی اولانله برابردر . بناءً علیه دین قرداشلرمزك عنایت ربانیه‌ایله دعوالرنده موفق اولمه‌جقلرینه ایمان ایدیلم .

برقاچ آیدن بری ریفستانده دوام ایدن اسی سکون بلکه کسب قطعیت ایدر .

← اول طیام : موکرا کلام ! ←

یونانستانك باشی کلنلر

حرب عمومیده ، بالخاصه منارکه‌دن صوکرا زمبرده وآناطولیده اوزون بر مدت باشمزه بلا کسیلمش ونهایت دوچار اولدیغی هزیمت فهریه نتیجه‌سنده یونون اردومی محو اولمش وبقیه‌السیوفی دکره دوکولمش اولان یونانستان ، بو آسی‌لك تأثیریله بر زمان سرسلمه‌یه‌رك باشی دیکلمك مجبوریتنده قالمش ایدی . آنجق بو دوره‌یك اوزون سورمدی ، داخلی قاریشقلقلر ، اختلالر ، سالدالیه قاوغالری برنی ولی ایتدی ، حرص جاه بر طاقم رجال کیزلی ، آشکار یکدیکرینه هجومدن کیری قالمادیلر ، صوك اختلال عسکری ، محالفتی برمدت ایچون سکونه مجبور ایتمش ایدی ، فقط بوده اوزون مدت دوام ایتمدی .

لوزان صلح معاهده‌سنك امضا وتصدیقندن صوکرا عوائل خارجیه‌دن بردرجه‌یه قدر آزاده قالان بوکوچوك حکومت داخلاً ایشلری تنظیم واصلاح ایلمنه اولدیغنی اعلان ایدمرك بوکا موفق اولمق ایسه آنجق مملکتك منبع حقیقیسی عد ایتدکلری ونیزه‌لوسك یونانستانه عودتی وایش باشنه کلمسی ایله ممکن اولابیله‌جکنی ظن ایتدی . یونون ملتك آرزوسیله بو دائما مملکتنه عودتی رجا اولوندی . ونیزه‌لوس ، حیات

یونان قرالی ژورژ ایله ونیزه‌لوس ، تشرین ۱۹ کانون اولده مراسم وابورده ، کیدرلر ایکی

سیاسیه‌یه بر داها عودت ایتمه‌مکه صورت قطعیه‌ده قرار ویرمش اولدیغندن بحث ایله بو دعوته اجابت ایتمری ، رجالر تکرار اولوندی ، یشه تازلاندی ، نهایت بر هیئت مخصوصه کندیسنی کم‌یلیر قاجنجی دفعه اولمق دعوت ومملکته عودته اقناع

← کرشن اکدیکی بیر ←

ایجون وینیزه‌لوسك آیاغنه کیندی ، منجی مملکت آرتق بودفعه دایانه‌مادی ، نازلانه‌دن واز کچدی ، وطنه عودته قرار ویردی .

بو صره‌لرده یونانستان برطرفدن‌ده باشقه درلو حادثاته مصدر اولمقده ایدی . برقسم خلق ، داها دوغروسی بر قسم رجال ، مملکتك جمهوریت اداره‌یه انقلابی ایستیورلر ایدی . اعمالنك سرعتله اجرا اولونه‌بیلمسی ایچون یونان قرالی ژورژك مملکتدن اوزاقلاشماسی لازم کلدیکی فکری ایلری سورولدی . بو فکر قراله درشت بوطرزده افهام ایدلدی . قرال چارناچار ملتك حقنده روا کوردیکی بو استثنالره تماشا مجبور بنده قالدی . ملتك آرزوسی اسعاف ایتمش اولان اوزره ، آتنه‌یی موقت برزمان ایچون ترکه موافقت ایتدی وقرالیچه ایله برابر رومانیایه عزیمت رومانیا قرالنه مساعد اولدی .

قرالك آتنه‌دن مفارقتی وواپوره رکوبی اثناسنده حقنده مراسم احترامیه اجرا وکندیسی بر صورت مطنطنه‌ده تشییع اولوندی . ظن اولونديغنه کوره زوالی قرالك کورون کوره‌جکی صوك احترام بودر . قرالك انفکاکنی متعاقب آمیرال لوندرپولیس نائب قرالی تعیین اولونه‌رق سرانه قوردولدی .

یونانستان نائب قرالیچه آمیرال لوندرپولیس وامیرالای عوماس

یونان ملتك برچوق رجا واصرارلری وآیاغنه‌قدر کیدن هیئتك ایرامی اوزرینه یونانستانه عودته موافقت ایتمش اولان وینیزه‌لوس کانون ثانی ایچنده آوروپاده‌کی راحت وعزلتی ترك ایده‌رك مملکتنه دوندی . مومی‌الیه آناوطنه عودتی یونان یونانستانی وجوده کتیردی . مراسم استقباله‌ده تکلفات پایه‌سامیسی حقنده وینیزه‌لوسك رجالرینه رغماً اجرا قلنان استقبال مراسمك پارلاقلی یاشنده قرالك انفکاکنده

کتنی کیدی غرضی کیندی اولیور

پابیلان مراسم تشییعه پك سونوك قالدی . وینیزه‌لوس آتنه‌یه کلیر کلمز اختلال حکومتی چکیلدی وموی‌الیه رجا ومنتله باش وکالتی قبول وقابینه‌سنی تشکیل ایتدی . قرال وخاندانك استقابله مملکتده جمهوریت اداره‌نك تأسیسی حقنده هرطرفدن واقع اولان تکلیفات وایرامانه رغماً وینیزه‌لوس بو مسئله مهمه‌نك حلی ایچون آرای عمومیه‌یه مراجعت لازم کلدیکی بیانیله اول‌باول بوکا توسل اولونمسی تصویب ایتدی . ذاتاً عودتندن اول‌ده بوشرطی درمیان ایتمش ایدی .

مملکتك منجیسی صفتیله‌ویك جوق ایرام واصرارلرایله عودته اقناع ایدیلن ومملکته وصولی کمال حرارتله آلقیشلانان ودرسال موقع اقتدره کچیریلن وینیزه‌لوسك بو موقعده بقاسی پك آز دوام ایدمیه‌جکدی . مأموریتك دها ایلك هفته‌لرینده‌ایدی که مجلس مبعوثانده شکل حکومت وخاندان مسئله‌لری حقنده‌کی مذاکرات هنوز نتیجه‌یه‌اقتران ایتمه‌مش ایکن ، صوك حرکت عصیانیه دولایسیله اختلال حکومتی طرفندن تعطیل ایدلمش اولان حرکت عصیانیه طرفداری غزته‌لرك فکرارآتشاریه‌سی مساعده‌اولونمسی حقنده مجلسه تودیع اولونان لایحه قانونیه‌سنا سببیله جریان ایدن کورولتولی وحادثه‌لی مذاکرات وبالخاصه وینیزه‌لوس ایله جمهوریتپرورلر رئیسی پاپا آناستاسیو آرمسنده‌کی مشاتمات اوزرینه وینیزه‌لوس عین جلسه‌ده وضعیتدن متأثر آخسته‌لانه‌رق بعض دوستلرینك مساعی ایله مجلسی ترك ایتمك مجبوریتنده قالدی وبو خسته‌لق وسیله‌سیله موقع اقتداری‌ده ترك ایده‌رك یانکرمه‌ر ثلق ایله‌ا کتفا ایتمکه قرار ویردی . بو قرارندن صرف نظر ایتمسی ایچون واقع اولان اصرارلره‌دوی موافقت کوستره‌مدی . زوالی منجی مملکت ، شو حال ایله مملکتك تجاتندن قطع امید ایتمش وآوروپاده‌کی راحتی ترك ایدوبده آتنه‌یه کلدیکنه بیك کره پشیمان اولمش بولونیور . وینیزه‌لوسك موقع اقتداره عودتندن امیدلری کسیلمسی اوزرینه باش وکالته ، معتدل احرار فرقه‌سی ارکانندن ، قاقاندریس کنیرلش وبکی قابینه‌یی بوذات تشکیل ایتمش ایسه‌ده بو قابینه‌ده وینیزه‌لوس قابینه‌سی تشکیل ایدن ذواتدن ـ ایکی اوچ استثنا ایله ـ ترکب ایتمکده اولدیغندن موقع اقتداره اوزون مدت دیکیش طوتدوره‌میه‌جغی روش حالدن استدلال ایدلمکده‌در . نوسالزك صوك فورمه‌لری طبع اولونديغی صره‌ده یونانستانده جمهوریت تشکیلی و قرال وخاندانك بهمه‌حال استقلالی حقنده‌کی جریانلر هر کون براز دها شدتلنمکده اولدیغندن بو کونلرده مهم حادثاته انتظار اولونه‌بیلیر .

رومانیاده مساعی تمادی ایتمکده اولان قرال ، ملتك کندیسندن وازکچه‌جکنه وقریباً عودتنی امیدنده بولونديغنه دائر آره‌صره تجربه بالونلری اوچورمقده‌قصور ایتمیورایسه‌ده ، بو قاریده عرض ایتدیکمز شدت جریانك کورولتولری آرمسنده بوکی سوزلر هیچ کیمسه‌نك سامعه‌سنه واصل اولمامقده‌در . بو مملکتك مقدراتی برآتی قریب تعیین ایده‌جك وبزه قالان ایدنلر هرحالده جزاسی بوله‌جقدر . براز بکلیه‌لم !...

کم صورر کم انجه صاحبنکدر

تورکیه ـ آرناوودلق حکومتی معاهده‌سی ، و اقامت مقاوله‌سی و تابعیت اثبات نامه‌سی

تورکیه ایله آرناوودلق آره‌سنده بش عصردن بری جریان ایدن وحدت سیاسیه وعینات اساسیه‌نك یکیدن تأسیس وتأیدی طرفینجه مطلوب وملزم اولمسنه مبنی بو مقصدی تأمینا بر مخادنت معاهده‌سی عقدینه آرناوودلق حکومتی طرفندن مأمور ایدیلان آرناوودلق مجلس مبعوثان رئیسی اشرف فراشری ، خارجیه کاتب عمومیسی جعفر ویلا واعضادن نذیر اسقوویك بکلر سنه‌نك سکزنجی آینده آنقره‌یه عزیمت ایتمشلر ایدی . تورکیه جانبندن مذاکراته مأمور منتشا مبعوثی شکری قایا بك ایله موسی الیم آره‌سنده آیلرجه دوام ایدن مذاکرات نتیجه‌سنده مخادنت معاهده‌سیله اقامت مقاوله‌سنك اساسانی تثبیت ایدیلدیکی صح کشیده اولوندیغی حالده تابعیت اثبات نامه‌سنده موضوع بحث ایدیلان حق خیار مسئله‌سنده حدث ایدن اختلاف اوزرینه امضا ایدیلمیوب آرناوودلق مرخصلری مملکتلرندن بو بابده قطعی صلاحیت و تعلیمات آلمق اوزره آنقره‌دن انفکاك ایتمشلر ایدی . استانبوله مواصلتلرنده بعض اسباب جهولتیله آرناوودلنه عودتلری تأخر ایتمش واستانبولده بولوندقلری مدت ظرفنده حکومت مبعوثه‌لریله بالمخابره باعث اختلاف اولان مسئله‌ده حل ایدلمش اولدیغندن سالف العرض معاهده ومقاوله‌نك استانبولده امضاسی تقرر ایتمشدر . بناء علیه خارجیه وکالتنك ویردیکی مأذونیت اوزرینه امضاسی مرخص عدنان بك ریاستی آلتنده استانبولده اجرا قلنمش وکچن کانون اولك سکزنجی کونی مرخصلق دائره‌سنده موسی الیه عدنان بك ایله آرناوودلق مرخصلری طرفندن مذکور معاهده ومقاوله‌نامه‌لره وضع امضا ایدلك سورتیله طرفین مناسبات سیاسیه‌سنك یکیدن تأسیسی تأمین اولونمشدر .

امضا مراسمنك اجرایندن صوکرا طرفین مرخصلری یکدیکرینی تبریك ایدرك ایکی مملکت آره‌سنده باشلایه‌جق مناسباتك تقویه‌سی لزومی متضمن بیاننامه بولونمشلردر . آرناوود مرخصلری عین کونده مملکتلرینه عزیمت ایتمشلردر . بو معاهده ومقاوله‌نك تعاطیسی مرخصلرك صلاحیتنامه‌لرنده شکله عائد بعض نواقصك اکمالندن وشکری قایانك طرفندن دخی امضاسندن صوکرا به تعلیق ایدلمشدر . معاهده حکمنجه حکومتین ذمه‌لری آره‌سنده غیر قابل انحلال صلح ومسالمت رسمیسی وایدی بر مخادنت جاری اولوجق ودیپلوماسی مأمورلری حقوق ملل قواعدینه کوره امتیازات ، احترامات ومعافیتدن استفاده ایده‌جکلردر . معاهدنامه واقامت مقاوله‌سی ایله تابعیت اثبات نامه‌سی طرفین حکومتلرینك تصدیقندن اون بش کون صوکرا اکتساب مرعیت ایده‌جکدر .

← دنبی کلمکده اولان مقاله‌نك دنبی ، آتی طرفه باقیلی ←

تورکیه ـ آوستریا دوستلق معاهده‌سی ، تجارت واقامت مقاوله‌لری

سوك سنه‌لرده وقوعه کلن عظیم و جهانشمول حادثات سیاسیه نتیجه‌سنده هر مملکت آز چوق متأثر اولمش ومناسبات قدیمه سیاسیه‌نك یکیدن تأسیسی ملتزم بولونمش اولدیغندن آوستریا جمهوریتی ایله‌ده بو مناسباتك تجدید و تأیدی ضمننده استانبولده مذاکراته مأمور ایدیلن آوستریانك صوفیه سفیری موسیو اوکوست قراول شهرمزه کلمش ایدی . بو خصوصده مذاکراته تورکیه جمهوریتی دخی استانبول مرخصی دوقتور عدنان ، مشاور مدیر ، مشاور مالی ابراهیم بکلری مأمور ایتمشلر ایدی . ٢٧ تشرین اول جمعه ایرتسی کونی مرخصلق دائره‌سنده مذاکراته صورت رسمیه‌ده مباشرت اولونمش وطرفین یکدیکرینه حسن موفقیت تمنیسنده بولونمش ایدی . بو مذاکراته بعض اوفاق فاصله‌لرله اوچ آی قدر دوام ایتمش وبالنتیجه تنظیم اولونان دوستلق معاهده‌سیله اقامت وتجارت مقاوله‌لری اوزرنده موافقت تامه حاصل اولمسیله ٢٨ کانون ثانی بازارایرتسی کونی تورکیه حکومتی نامنه دوقتور عدنان بك ، آوستریا حکومتی نامنه‌ده موسی الیه اوکوست قراول طرفلرندن مرخصلق دائره‌سنده مراسم مخصوصه ایله امضا ایدلمشدر .

دوستلق معاهده نامه‌سی درت ماده‌دن ، اقامت مقاوله نامه‌سی اون ایکی ماده ایله بر شفاهی تقریردن ، تجارت مقاوله‌سی ایسه اون بش ماده ایله ایکی شفاهی تقریردن واوچ ملفوفدن مرکب بولونمقده‌در .

دوستلق معاهده‌سی سائر دولتلرله عقد اولونانلرك عینی اولوب اقامت مقاوله نامه‌سنه قوانسلوسلق حقنده بعض احکام درج اولونمش ، تجارت مقاوله نامه‌سی‌ده ایجاب مصلحته توفیق ایدلمشدر .

امضا مراسمی متعاقب مرخصلر طرفندن تعاطی ایدیلن مختصر اطفاده طرفین یکدیکرینی تبریك ایدرك معاهده‌نامه‌نك مراسمی حکومت ایچون موجب یمن وسعادت اولمسی تمنیاتنده بولونمشلردر .

امضا ایدلمش اولان نسخه‌لردن بر عددی آنقره ووپانیه ارسال اولونمش وتصدیقی متعاقب مرعیتی مقرر بولونمشدر .

← کار اولمه‌سی عاقبت اندیش کرك ←

ثمرهٔ انقلاب

مخالفت عامه — خلیفه ایله خاندانك حدود ملی خارجنه چیقارلمسی — شرعیه وکالتی ایله ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستی قابینه‌یه اشتراك — ریاستلر اشغال ایتدیرلمه‌سی — تدریساتك توحیدی — جدید اصلاحات قرارلری...

حرب عمومیك ختامیله موندروس متارکه‌سنك عقدینی متعاقب اوزمانکی حکومتك ومقام سلطنتك «سیور» معاهدهٔ مشئومه‌سنی قبول ایتمك صورتیله مملکته ونورکلکه خیانتلری تبین ایتمسی اوزرینه ملت ادارهٔ حکومتی کندی الله آلمش وبرنجی بویوك ملت مجلسی استقلال معاهده‌سنه کیریشه‌رك بویوك بر یوقلق ایچنده وجوده کتیردیکی منظم ومظفر اردوسی ایله «سیور» معاهده‌سنی پارچالامش وبهایت مدافعه متارکه‌سنی عقد ایله «لوزان» توقف السنده، هر طرفدن احداث ایدیلان بیچه مشکلاته معروض قالمسنه رغماً، اداری، مالی، اقتصادی بر استقلال تام تأمین ایدن صلح معاهده‌سنی اثنایه موفق اولمش ایدی. بو، ملت ایچون شایان تبجیل وشکران بویوك بر انقلاب ایدی.

ایکنجی بویوك ملت مجلسی، سلفنك انتاج ایتمش اولدیغی لوزان صلح معاهده‌سنی تصدیق ایتدکدن صوکرا، مملکتك طرز اداره‌سنی، دها ایلك مجلسك تشکیله تأسیس ایدن شکل حکومتی تثبیت واکا عنوان حقیقیسنی، «جمهوریت» عنوانی اعطا ایدرك انقلاب والی تتویج ایتدی که بوده ایکنجی بر انقلاب دیمك ایدی. ایچ بو انقلابك وجوده کتردیکی شکل اداره‌یی هر درلو عوارضدن ومهالکدن محافظه ایده‌یلمك ایچون بوکا اشکال اولمه‌یه‌جك دیکتری، مؤسسه‌لری ده اورته‌دن قالدیرمق لازم کلیور ایدی. تاریخ بوبابده بزه پرچوق عبرت آمیز مثالر کوستریور. بو مثالری نظر امعان ایله تدقیق ایدنجه عرض ایتدیکمز لزوم - بر ضرورت مبرمه شکلنده - درحال پیش ایتصار مزده تجلی ایدر. بو ضرورتی ادراك ایتمش اولان بویوك ملت مجلسی صوك کونلرده «ثمهٔ انقلاب» دیه‌یله حکمز اوچنجی بر انقلابی‌ده وجوده کتیرمك خصوصنده سزاوار تقدیر بر کفایت ابراز ایتدی:

شاملك بکری بدعی کونی بویوك ملت مجلسنده بودجه‌یه متعلق مذاکرات جریان ایتدیکی صره‌ده میبوثان محترمه‌دن بر ذات کرسی خطابته کلهرك: «ملت کندیسنی ازمك ایسته‌ین دشمنلری ازدی، دشمنلرله برابر بورون سلطان سلطانی بیقدی، جمهوریتی قبول ایتدی، ایچ جمهوریتی دائماً تهلکه‌ده بولوندیران بر مؤسسه‌یی اورته‌دن قالدیرمغه لزوم کورمدی، عصرلرجه ملتك باشنده سفاهت ایچنده یاشایان بو مؤسسه یاشایان حرکته کلدی. بو مؤسسه بر کون باشمزه بلا اولمق ایچون حاضرلانمقده‌در. داق مجلسنده حالا پاشاسون سلطنت دیورلر...» دیدکدن

اول بودجه، صوکرا حوله

صوکرا بو مؤسسه‌نك قالدیرلمسی وبوندن باشقه بوتون مدرسه‌لر ومکتبلر تدریساتك، معارف وکالتی اداره‌سنده وشرعی ونظامی محاکمك عدلیه وکالتی اداره‌سنده توحیدی، دینك واردوك سیاسته رابطه‌سنك قطعیله شرعیه وکالتنك وارکان حربیهٔ عمومیه ریاستنك قابینه‌یه اشتراك ایتدیرلمه‌سی لازم کلمکنی درمیان ایلدی.

بو کونی تعقیب ایدن برتاج کون ظرفنده شو مهم خصوصاتك اساساتی فرقه ملت مجلسنك ٢ مارت ١٣٤٠ اجتماعنده مذاکره ونیول ایدلدی. اجتماعات ومذاکرات اثناسنده پرچوق خطیبلر بو مسئله‌لرك محاسن وفوائدی جفنده اوزون نطقلر ایراد ایتدیلر ویارلاق فکرلر بیان ایتدیلر، قانونر جان متفقاً قبول اولوندی. «ملی نوسال» ك، صوك فورعه‌سی طبع اولوندیغی صره‌ده حادث اولان بو انقلاب متیمن حفنده برتاج صحیفه یازله‌دن انتشاری موافق کورمدك. انجق وقت یك دار بولوندیغی ایچون خصوصله برشی یازله‌میوب یالکز قوانین مذکوره‌دن خلافتك الغاسنه وخلیفه عبدالمجید افندینك خلعیله متعاقب وسائر اعضای خاندانك حدود ملی خارجنه چیقارلمری حفنده‌کی قانون احکامنك صورت تطبیقیه دائر مختصراً عرض معلومات ایله اکتفا ایدیورز:

بو قانونك مجلس عالیجه تصدیقی متعاقب همان تطبیق احکامی استانبول ولایتنه امر وتبلیغ اولونمسیله والی ولایت وپولیس مدیری ودیکر مأمورین لازمه مارتك اوچنجی پازار ایرتسی کونی آقشامی اون برده خلیفه‌نك مقام بولوندیغی طوقه‌یه قدر سرایه عزیمت ایتملری وقرار واقعی خلیفه‌یه تبلیغ ایتملریدر.

مخدوم خلیفه، ذاتاً منتظری اولدیغی اشبو قراری سکونتله تلقی ایتمش وحکومتمزك تنبیهی وجه‌ایله اسویچره‌نك (برن) شهرنده اقامت ایلمك اوزره برتاج ساعت ظرفنده حاضرلانه‌رق عبدوسری عمر فاروق افندی وکریمه‌لری درشهوار سلطان وایکی رفیقه‌لری وطبیب خصوصیلری وبرتاج سرایلی وخدمه اولدیغی حالده ایرتسی صباح کونی صباح ساعت بش بچقده اوتومبیللرله سرایدن حرکت ایدوب دوغروجه سیناجه‌یه عزیمت ایتمش وآقشام اوزری اورادن اسویچره‌یه توجهاً سمیلون سرعت قطارینه راکب اولمشدر.

خاندانك متباقی ذکور واناث بوتون اعضا وافرادی ایسه برایکی کون ظرفنده حدود ملیمز خارجنه چیقارلمشلردر.

رئیس جمهور غازی مصطفی کمال پاشا حضرتلری آنکره‌ده استانبول غزه‌لری سرمحررلری قبول بوردقلری صره‌ده سونك حادثات حقنده: «مجلسمه خاذاولونان مقررات ملتیه طبیعی وحقنی بر صورتده ذاتاً آرزو ایدیلکده اولان خصوصاتدر. بونلری فوق العاده تلقی ایتمکه محل یوقدر. ملت لسان حالیله وطنیمی برطرزده بونلری

— اکن تلبیر طرزلرایله بلیر —

ایشته بوردی. حقیقی خلاص وسلامت آرزوسیله دورتوانه قرار ویرمش اولان برملتدن باشقه درلونمایله انتظار اولونه‌بلردی. هرحالده بومقررات مملکت وملت ایچون چوق خوبلدر ویك آز زمان طرفنده بوتون بوایشلکار تبارز ایده‌جکدر. ماضیده‌کی طرز حرکاته عائد نه‌امتر تکرار ایتمیه‌جکدر. » طرزنده بیان مطالعه بویورمشلردر.

شو انقلاب مسعوددن طولایی (ملی نوسال) بوتون وطنداشلریمز تبریك و جمهوریتمزك بویوك ملت مجلسنه موفقیتلر تمنی ایلر.

استانبول ـ آنقره

طیاره پوسته‌سی

تورکیه‌ده طیاره‌جیلك، ممالك سائره‌یه نسبتله، دها پك یکی اولمغله برابر پوسته‌کده بیتیشمش اولان کنجلرمز، آوروپالی طیاره‌جیلردن پك ده‌کری قالمامشلردر. حرب عمومیده تورك طیاره‌لری عسکرلك نقطهٔ نظرندن بویوك خدمتلر ابراز ایتمشلردر. حتی دها اول بالقان حربنده‌ده طیاره‌لرمزك مشکور خدمتلری کرروانش ایدی. محصور ادرنه‌یه خبرکونوروب کیرن طیاره‌لرك خدماتی بوجمله‌دندر. حرب عمومیدن سوکرا مسعود معاهده‌سی [نعوذبالله] موقع مرعیه توقیعی اولنه ایدی، تورکلرك عسکرلکدن اولدیغی کبی، طیاره‌جیلکده‌ده بوسیوتون دست کش فراغت اولماری ضروری ومجبوری ایله‌جق ایدی. معاهدهٔ مذکوره مجاهدین محترمه‌نك سونکولریله پارچه‌لاندقدن سوکرا هردرلو بوقلغه رغماً ـ یکی ومکمل برارادو تشکل ایتدیکی کبی ـ طیاره‌جیلکده احیا ایدلش وتورك ـ یونان حربنده طیاره‌لرمز غایت مهم ومفید خدمتلر ابرازینه موفق اولمشلردر. بالخاصه لوزان صلح معاهده‌سنك امضاسیله‌سدور معهدنامه‌سنك الی الابد دیرلمك اوزره مراسم دفنیه‌سی ایفا اولوندقدن صوکرا بوسنك تورکیه‌ده اولکندن دها زیاده رواجیاب اولمش وکوندن کونه ترقی ایتمکده بولونمشدر. ایشته بو ترقیات جمله‌سندن اولمق اوزره مملکت داخلنده طیاره پوسته‌لری تأسیسنه تشبث اولونه‌رق کچن سنه صوکلرنده بوتشبث‌ده قوه‌دن فعله چیقارلمشدر. تورکیه‌ده‌کی پوسته‌لری منافلاری امتیازی آلمش اولان نقلیات هوائیه شرکتی طرفندن صوك کونلرده طریق هوائی ایله استانبوله کتیریلن تجربه طیاره‌سی کچن شباط اواسطنده استانبول پوسته‌سنی واستانبول غرفه‌جیلرندن اوچ ذاتی حاملاً اوچ ساعت طرفنده آنقره‌یه عزیمت وفردایسی کونی استانبولدن کوتوردیکی اوچ غرفه‌یی بولمی‌یه آنقره‌دن التحاق ایدن بر ذاتی‌ده آلدرق بشه بومدت طرفنده استانبوله عودت ایتمشدر. بوطیاره برقاچ کون صوکرا تکرار آنقره‌یه ایکنجی سفریتی اجرا ایتمش وآنقره‌دن بودفعه آنقره غرفه‌جیلری حاملاً استانبوله دونمشدر.

ـ کلامندن اوزر معلم کشیك کندی مقداری ـ

بوتجربه‌لر تورکیه‌ده طیاره‌ایله پوسته نقلیاتنك امکانی اثبات ایتدیکندن عدد‌لرینك تزایدی ایله بوتشبثده دوام اولونه‌سی تقرر ایتمش وسنهٔ حاضره ظرفنده استحضار اولونان دیکر طیاره‌لرك دخی جلبیله استانبول ـ آنقره، آنقره ـ ازمیر، آنقره سیواس واستانبول ـ ازمیر وسائر بلده‌لر آره‌سنده منتظماً پوسته وبولجی نقلیاتنك اجراسی مصمم بولونمشدر.

شمندوفرله استانبولدن آنقره‌یه اصغری ٢٤ ساعتده نقل اولونان پوسته‌نك اوچ ساعت ظرفنده [که شمندوفرك سکزده بری نسبتنده‌در] نقل اولونه‌بیلمسی بویوك بر اثر ترقی دکلیدر؟ شمدیلك پوسته‌یه مقصور قالان بومرعنك آتیاً دها مکمل وسائط ایله بولجی واشیا نقلیاتنه‌ده تشبیلی طبیعی وبوصورتله مملکتك احوال اقتصادیه وتجاریه‌سنده بویوك برتحول وترقی حصولنه خدمت ایدلمش اولمقجه بدیهیدر. طیاره‌جیلکك بو ودها بوکبی برچوق خدمات فوائد کستریسی اولمغله برابر بعضاً آجیقلی حالاری‌ده انکار اولونه‌مایان، فن وترقی اوغورنده هرهانکی برتشبثده بوکبی وقایع وجایع اکسیك دکلدر. تورکیه طیاره‌جیلکنده‌ده برچوق قوربانلر ویردك، برچوق دکرلی کنجلر غائب ایتدك. فقط بونلری کورمکله فداکار کنجلرمز بوسایه رغبتسزلك کوستره‌مدیلر. بالعکس ترقی بولنده دها بویوك فداکارلغی اختیاره آماده وخواهشکر کنجلرمز جوغالدی. الله کندیلرندن راضی اولسون وکندیلریی ملت ایچون بویوك وشائلی خدمتلر ابرازینه موفق بویورسون!

الشاءالله قریباً قابل سوق ونقل بویوك بالونلرك‌ده مملکتمزده اجرای فعالیت ایتدیکنی کورمکله قریرالعین اولورز.

ریکسمود نامه‌سی

قابل نقل بالونلرك اك اول آلمانلر طرفندن اختراع اولوندیغی وحرب عمومیده بوواسطه ایله نه‌قدر مهم ایشلر کورولدیکی معلومدر. بونلر طیاره‌لره نسبتله دها مضبوط ومؤثمن اولمغله برابر طیاره‌لرك دوچار ومعروض اولدقلری تضالره دوچار اولمقدن قورتوله‌میورلر. کچن سنه‌نك صوك آیلرنده دنیانك اك بویوك بالونلرندن « دیکسمود » ك باشنه کلن قضای مؤسف بو افاده‌مزی تأیید ایدر. بوقضایه دائر اولان معلوماتی بورادہ خلاصةً عرض ایتمکی مناسب کوردك:

حرب عمومیك ختامندن صوکرا دول مؤتلفه ایله آلمانیا آراسنده عقد اولونان « ورسای » معاهدهٔ صلحیه‌سی احکامنجه آلمانلرك اعمال ایتمش اولدقلری قابل سوق

ـ تلك یادیقی کسه یاپه‌ماز ـ

بالونلردن دنیانك اك بویوك بالونی اولدقنی متفق علیه بولونان « دیکسمود » بالونی فرانسزلر آلمش ایدی .

وبالون کن کاون اولمك اون سکزنده مارسیلیا جوارنده « کفرسی » یه رقوه دن صباح ساعت آلتیده، فرق سکز بوچوق بی حامل اولدیغی حالده ، حرکت وبحر سفیدی مرور ایدرك تونسه موصلت ایتمش وبورادن « غابس » کورفزی ساحللرینی دولاشدقدن صوکرا آفریقا داخلنه توجه استقامت ایلمش ایدی . بالونك آرزمانده عودتی امید اولونديغی صره‌لرده سقطلاندیغنه دائر برتلسز تلغراف آلنمش وبوخبردن صوکرا برمدت دیکسمودك عائلنه دائر معلومات آلنه‌مادیغندن فرانسه‌ده تأثر وهیجان حاصل اولمش ایدی . آیك صوکلرینه دوغرو بوجسیم بالون سوارینك جسدی سیجیلیا جوارنده کیرژاتی‌ده بالفیلر طرفندن بولونديغی رومانك فرانسه آتاشه‌میلیتری بارسه اشعار ایتمش ودرحال بحریانه اوچ فرانسز طورپیدوسی مأمور ایدلمشدر . اوسره‌ده قیس ودکز فورتنه‌لری برصورت فوق العاده‌ده اجرای احکام ایتمکده اولدیغندن تحریات پك مشکل اولمش وبهایت جریان ایدن تحقیقات شو نتیجه‌یی ویرمشدر :

اجنبی بالونلرك اوغرایان فرانسه‌نك ١٨٦٦ نجی سنه‌سنده طوللندیغی عظیم دیکسمود بالونی هاوادارلری قرینده

دیکسمود سیاحتنه دوام ایتدیکی صره‌ده ظهور ایدن فورتنه‌ده بالونه صاعقه اصابت ایدرك اشتعال ایتمش وایچنده‌کی بوجیلرله برابر تماماً محترق اولمشدر . بالونك تحری به مأمور طورپیدولر طرفندن « سان مارتو » جوارنده بولونمشدر . الکتریق تللری اوزرنده برطاقم آت بارچه‌لری وسائره کورولمشدر . بووقعه خیمه کچه‌سنده بوحوال اهالیسی ، دکرده برطاقم صیالر کورکلرینی سویله‌مشلر وبوافادات دخی تحقیقاتی تأیید ایتمشدر . شوفاجعه بالکز فرانسه‌ده دکل هرطرفده بویوك برتأسف

وتأثری موجب اولمش وبرچوق برلردن تعزیت تلغرافلری یاغمشدر . « دیکسمود » ١٢٦ متروبوینده جسیم بربالون ایدی، ثقلت صعودیه‌سی ٨٠,٠٠٠ کیلو غرام ایدی، بری اوکده، دیکری آرقه‌ده اولمق اوزره محور طولانیده ایکی وایکیشردن اوك و آرقه جهتنده بولونمق اوزره درت که جماً التی عدد سیتی وار ایدی . هر سیتنده برپروانه تحریك ایدن اوچ بوز بارکیرقوتنده برموتور وار ایدی . ساکن هواده ساعتده وسطی بوز کیلومترو برساعتی حائز ایدی . محور طولانیده‌کی سیتلردن اوکده‌کی بالون سواریسی ایله قوماندا ارکانه وتلسز تلغراف مرکزینه مخصوص اولوب آرقه‌ده‌کی ایکنجی سواری به تخصیص ایدلمش ودیکر درت سیت ده بوجیلره مخصوص بولونمش ایدی .

بالونك بوسیتلردن باشقه ایکی واسع استراحت صالونی‌ده وار ایدی که بوتون سیتلرك بوصالونله مواصله تأسیساتی موجود ایدی . بوتدرمکلیتی واسباب استراحتی حاوی بربالونك ، خصوصیله پك مستعد برضابط اولان سواریسی (یله‌سی دوغره نادان) ایله رفقاسنك و ٤٨ بوجیغك ضیاعنه تأسف ایتمه‌مك الده دکلدر .

« دیکسمود » کچن ایلوله بحر سفیدی کچه‌رك آفریقای شمالی‌یی دولاشمش وبوصورتله ١١٨ ساعت ٤١ دقیقه هواده قالدرق ٢٧٠٠ کیلومترو مسافه قطع ایتدکدن صوکرا بلامنزل فرانسه‌یه عودت ایتمش ایدی . « دیکسمود » بوسفرنده ١٨,٠٠٠ لیتره بنزین آلمش وسیاحتی اکمال ایتدکدن صوکرا برمقدار بنزینسز ده آتیورمش ایدی .

« دیکسمود » قوماندانك جسدی حفنده سیجیلیاده مراسم احترامیه فوق العاده اجرا اولونديغی کبی جسدك فرانسه‌یه نقل وتدفینده دخی بویوك مراسم ایفا اولونمشدر .

— بکم ایله کیرشی ایدیلم ؟

— بکمی یاپ ، بوعلمده اوقاق بزارجکز بولامایدی !

— مأمور ایله کیرشیورسن .. بکمار ایسه اوزاقش مشکل دکل !

وفيات مشاهير

حسين حلمی پاشا

صدر اسبق وویانه سفیر اسبق حسین حلمی پاشا کچن سنه نیسان ابتدالرنده ویانه‌ده ارتحال دار بقا ایلمشدر.

مشارالیه عثمانلی حکومتنك بك مهم خدمتلرنده بولونمش واك چوق تجربه کورمش رجالندندر. مبادی حیاتنده عدلی تحریرات مدیرلکنده، ازمیر مکتوبجیلغنده، بعض متصرفلقلرده وبنده آطنه ولایتی والیلکنده بولونه‌رق ابراز روبت ایتمش وبو موفقیات وخدماتی کندیسنی روم ایلی ولایاتی مفتشی عمومیلکنه اصعاد ایله‌مش ایدی. ۱۰ تموزده مشروطیت اعلان ایدلدیکی صره‌ده بوخدمتده بولونیوردی. اتحاد وترقی مؤسسلرینك موفقیاته خدمتی سبق ایتمشدر. اعلان مشروطیتدن برقاچ آی صوکرا داخلیه نظارتنه و۱۳۲٤ شباطنده صدارته کتیریلدرك ۱۳۲۵ سنه‌سی کانون اولنك اون بشنده استعفا و۱۲ تموز ۱۳۲۸ ده غازی احمد مختار پاشا قابینه‌سنده عدلیه نظارتی مقامنی اشغال ایتمش ایدی.

۱۵ ایلول ۱۳۲۹ تاریخنده ویانه سفیری اولوب حرب عمومینك صوك کونلرینه قدر سفارت مذکوره‌ده قالشدر. ویانه سفارتی وظیفه‌سندن صورت معلومه‌ده انفکاك ایتدکدن صوکرا شهر مذکوره‌ده اختیار اقامت ایتدیرك حیاتنك صوك دملرینی اوراده کچیرمشدر. حسین حلمی پاشا صوك زمانلرك رجالی آره‌سنده، ملکیه و اداره مأمور یتلرنده بویوك خدمت ولایات کوستره‌مش وفعالیتی ووظیفه‌پرورلکی ایله تمایز ایتمش ایدی. جنازه‌سی بالاخره استانبوله کتیریلدرك ودیعهٔ خاك عطرناك قلنمشدر.

علی نقی افندی

طرابزون اشرافندن ومتبحرین علمادن اولوب بك چوق خدمات معارفپرورانه‌ده بولونمش ودارالشفقه‌نك بدایت تأسیسنده مالیه ناظر اسبق یوسف وبدبلی توفیق، غازی احمد مختار پاشالر کبی خیرخواهان ملته برابر ابراز ایتدیکی معاونات حمیتمندانه‌سیله تمایز ایتمش اولان علی نقی افندی کچن سنه نیسان اواسطنده دوغرو مملکتنده عازم دار جنان اولشدر. مشارالیه ایلك ۱۲۹۳ مبعوثانده بولوندیغی کبی اعلان مشروطیتی

— نمازکدی نمازکیندی جهانه، اجل کلدی باش آغریسی بهانه ! —

متعاقب اجتماع ایدن مجلسده‌ده بولونمش وشیخ الیمونین عنوانیله یاد اولونمش ایدی. وفاتنده (۹۵) یاشنده بولونیوردی.

دوقتور علی حیدر بك

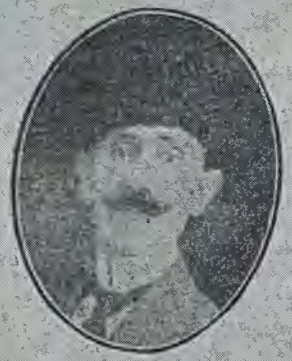

کچن مبعوثلردن علی حیدر بك مرحوم

بویوك ملت مجلسنده کچن مبعوثی اولوب خسته‌لغی تداوی ایتدیرمك ایچون مأذوناً استانبوله کلش اولان دوقتور علی حیدر بك مبتلا اولدیغی خسته‌لکدن رهایاب اولمیوب ۳۰ تشرین ثانی کونی عازم دار آخرت اولمش وجنازه‌سی احتفالات لازمه ایله قالدیریلدرق عباس آغا قبرستانده دفین خاك مغفرت قلنمشدر.

مرحوم مکتب طبیه‌نك پك شدیدردیکی اذکیای اطبادن اولوب مملکته خدمات ممدوحه‌سیله کسب امتیاز ایلمش ایدی.

نوری بك

عاملا اعیان اعضاسندن نوری بك ۲۷ تموز پازار کونی عازم دار نعیم اولمش ونعش مغفرت نقشی فردا سی کونی احتفالات کامله ایله یکی کویده‌کی ساحلخانه‌سندن روم ایلی حصارینه نقل ایدیلدرك عائله‌سی قبرستانده دفین خاك عطرناك قلنمشدر. مشارالیه اولاد فاتحاندن حلواجی زاده صالح طوسون افندینك محدومی اولوب ۱۲٦۷ تاریخنده کریت جزیره‌سنك قندیه شهرنده تولد ایتمشدر. هنکام شبابنده مملکتنده بعض کوچوك مأموریتلرده، بعده یکیشهر قاز، یانیه وپروزه‌ده مجلس کتابت وپیاپورط مدیریتنده بولوندقدن صوکره ۱۳۹۳ مجلس مبعوثانده شرط کتابتده وبرآرانی شورای دولت اقلامنده خدمت ایتمشدر. بعده کرید، بغداد، آطنه مکتوبجیلغرینه امثله مرکز، کلیولی، سداتز، صامسون، سیروز، دده آغاج متصرفلقلرنده وموصل، دیاربکر، العزیز، ارضروم، آنقره، اشقوزره، سیواس والیلکلرنده بولونه‌رق برچوق آثار عمران وجوده کتیرمش، ۱۳۲٤ سنه‌سنده خزینهٔ خاصه نظارتنه کلوب اعیان مجلسنك کشادنده‌دخی اعیان اعضالغنه تعیین اولونمش واعیانلغك لغونه قدر اوراده بولونمشدر.

مشارالیه مفسر شهیر کریدی سری پاشا مرحومك برادری، خارجیه ناظری عابدین پاشا مرحومك دامادی، جلال نوری، سبحی وسداد بکلرك پدری اولوب حسن خلق واقتداری ایله متعارف ایدی. وفاتنده ۷۲ یاشنده بولونیوردی.

— بك بیلمده اولسه غمی کشیدك نه کاری وار؟ توحیده بر مشاهدهٔ روزکاری وار —

احمد عزیز پاشا

قدمای ارکان عسکریه‌دن برنجی فرقه احمد عزیز پاشا ۲۳ تشرین اول سال کونی ارتحال دارینه ایدرك نعش مغفرت نقشی پاشا باغچه‌سی قبرستانه احتفالات لازمه‌ایله نقل ودفن ایدیلمشدر . مشارالیه چوکین الاصل اولوب مکتب حربیه‌ده بولونمش وسرعسکر برنجی فرقه‌سنك قدر ارتقا ایتمش ایدی . حرب عمومی اثناسنده برآره‌لق حربیه نظارتنده ایفای خدمت ایتدیکی کبی دیگر بعض خدماتده‌دخی بولونمش واخیراً اختیار تقاعد ایلامش ایدی . وفاتنده یتمش یاشلرنده بولونیوردی .

طبیب معلم فیضی پاشا

حذاق اطبای عسکریه‌دن طب فاکولته‌سی فخری معلمی فرق متقاعد فیضی پاشا ۲۴ تشرین اول چهارشنبه کونی ارتحال دارینه ایتمشدر . جنازه‌سی شهزاده باشنده‌کی قونافندن پك چوق اعیانی ومسلکداشلری اطبای محترمه‌ایله فاکولته مداومینی وسائره طرفندن احتفالات فائقه ایله قالدیریله‌رق قره‌جه احمده عائله‌سی قبرستانه نقل ودفن ایدیلمشدر . مشارالیه مکتب طبیه‌نك بتشدیرمدیکی اذکیای اطبادن اولوب آوروپاده اکمال تحصیل ایتمش واوزون مدت مکتب طبیه‌ده معلملك ایدرك پك چوق تلامیذ یتشدیرمشدر . بالخاصه امراض داخلیه‌ده اصابت تشخیص ایله معروفدر . طبه دائر خیلی مؤلفاتی واردر .

علی امیری افندی

فاتحه ترامواى موقعنده کائن شیخ‌الاسلام اسبق فیض‌الله افندی مدرسه‌سنده تأسیس واخیراً ملته وقف وتبرع ایلمش اولدیغی « ملت کتبخانه‌سی » ایله ویك چوق آثار ادبیه وشعریه‌سیله معروف دیاربکرلی علی امیری افندی کچن کانون ثانینك ۲۳ نجی کونی ارتحال دار بقا ایتدی . مرحومك نعش مغفرت نقشی کدك پاشاده کائن خانه‌سندن احبا واودا وازباسندن ومأمورین اوقاف وضابطه‌دن پك چوق ذواتك دوش احترامنده اوله‌رق احتفالات کامله ایله قالدیریلوب فاتح جامعشریفی حظیره‌سنده دفن خاك عطرناك ایدلدی .

علی امیری افندی ، جمله مؤلفاتندن بولونان تذکرهٔ شعرای آمدنام اثرنده کندی ترجمهٔ حالنه تخصیص ایتدیکی صحیفه‌لرده‌دخی بیان ایلدیکی اوزره ، امیری جلبی سلاله‌سندن شریف افندی صلبندن ۱۲۷٤ سنهٔ هجریه‌سنده دیاربکرده تولد ایتمشدر . قرائت اولیه‌یی شهر مذکوره سلوکیه مسجدی مکتبنده تحصیل وکلام قدیم وعلم حالدن صوکرا صرفدن ایله ، بنا ، مقصودی حفظ صورتیله قرائت ایلامدر . صغر سنده

← [illegible] تاریخ باپماز ←

ادبیاته مراق ایدوب هنوز طفوز یاشنده‌ایکن برچوق ابیات واشعاری ، حتی بعض شعرا دیوانلرینی حافظه‌سنه نقش ایتمش وداها اوزمانلر شعر انشادینه باشلامشدر . قوهٔ حافظه‌سی پك متین وقوی اولدیغندن اوقودقلرینی درحال حفظ ایدر ایدی . بوحال همان زمان ارتحالنه قدر دوام ایتمشدر . اون یدی اون سکز یاشلرنده تاریخه هوس ایدرك ماضی قدیمه اوزرنده‌کی کتابه‌لری تدقیق وحله عصرنفس ایتمش وبونلری قید وضبطه اوغراشمشدر . بومیزه‌لرده مدرسه تحصیلنه دوام ایله اکمال نسخ ایتمش ومأذون اولمش ومدرسه تحصیلی خارجنده هیئت وامثالی فنونی دخی الده ایدیلمشدر . اثنای تحصیلده ازقوردیغی کتابلرك همان کافه‌سنی ازبرلرایدی . برآره‌لق تلغراف مخابراتنه مراق ایدرك بونده‌ده ملکهٔ کامله حاصل ایتمش ایدی .

۱۲۹٦ تاریخنده اصلاحاته مأموراً دیاربکره کلن عابدین بك (که مؤخراً خارجیه نظارتی احراز ایدن عابدین پاشا مرحومدر) رفاقتیله دیاربکردن انفکاکیله برقاچ سنه‌لر مشارالیه‌ایله برابر معمورة‌العزیز ، سیواس ، سلانیك واستانبولده بولوندقدن صوکرا آنقره وآطنه اعشار نظارتلری باش کتابتنده وقوزان ، ایچ‌ایل ، قیرشهری ، لسقوویك ویکیشهر قنارحاسبه‌جیلکلریله ، معمورة‌العزیز ، ارضروم ، حلب دفتردارلقلرنده وبانیه ، اشقودره مالیه مفتشلکلرنده بولونمش وبرآره‌لق هیئت تفتیشیه اعضالغیله یمنه عزیمت ایتمشدر . یمنده ایکن استانبولده ملغا مالیه نظارتی قوپون اداره‌سی مدیریتنه مأمور اولمش ایسه‌ده بوراده ایفای وظیفه ایتمه‌مشدر . یمندن عودتنده ۵۰۰۰ غروش معزولیت معاشی تخصیص ایدلمش ایکن حیات مأمورینه یکیدن آلتامق ایچون ۲۰۰۰ کسور غروشله اختیار تقاعد ایتمشدر . آلتمش سکز سنه‌لك مدت حیاتنده تأهل ایتمه‌مش والده کچن پاره‌لردن معیشته تخصیص ایتدیکی مقداردن ماعداسنی کتاب اشتراسنه تخصیص ایدرك قیمتدار کوردیکی کتب نفیسه‌یی مبایعه ایتمك صورتیله غایت زنکین برکتبخانه وجوده کتیرمشدر . بوکتبخانه حقنده کچن سنه‌کی ملی نوسالده معلومات کافیه واردر . کتبخانه‌نك موجودی اون سکز بیك جلدی متجاوزدر . بونلرك ایچنده یازمه اوله‌رق پك چوق کتب نفیسه ونادره اولدیغی کبی بویازیلر میانده‌ده مشاهیر رجالك خط دستیله محرر یکانه نسخه‌لردخی واردر .

بوقبیل آثار نادره ونفیسه کتبخانه‌نك موزه‌سنده محفوظ اولوب یرلی واجنبی زوارك نظرتقدیر وحیرتلرینی جلب ایتمکده‌در . علی امیری افندی مرحومك دیوان اشعاری ۱۰۰۰۰ بیتی متجاوز اولمق اوزره اون برجلدك برکلیات تشکیل ایتمکده اولوب الیازیسی ایله کتبخانه‌یی تزیین ایتمکده‌در . بونلرك طبعنه موفق اولامامشدر .

مطبوع آثاری‌ده متعددر : ازجمله تذکرهٔ شعرای آمدنك جلد اولی ایله جواهر الملوك ، لوامع الحمیدیه ، جل حکایه‌دن مرکب ازهار حقیقت ، تاریخ وادبیات شعوبه‌لری

← [illegible] تاریخك ایله آره ←

ودیگر بعض آثار مرحومك مؤلفاتندن اولدیغی کبی نوادر اسلاف عنوانی آلتنده بعض مطالعات وحواشی علاوه‌سیله نشر ایتدیکی جام جم آیین، آصفنامه، نظام‌الدول، ماردین ملوك آرتقیه تاریخی، تونس تاریخی، چین سیاحتنامه‌سی وسائره دخی محصول غیرتیدر. حیاتی نتیجه‌اوطوغرافیسنی آلدیرمامش وباشقه‌لرینك آلمسنه‌ده موافقت اتمه‌مش اولدیغندن بوکون الده بر تصویری بولونمامسنه تأسف اولونور. مع‌مافیه کندیسی طانیانلرك خاطرمسنده منقوش اولان حیاتی ایدیدر. ملته تبرع ایتمش اولدیغی قیمتدار کتبخانه ایسه مرحومك تمثال حقیقیسی در. نوعی شخصنه مخصوص درویش نهاد بر مرد کامل ایدی. علی امیری افندی مرحومك حیاتی بوله برقاچ سطر وبرقاچ صحیفه ایله افاده اولونه‌میه‌جغی جهتله بمنه‌تعالی ایلریده بونك ایچون بررساله مخصوصه نشر ایتمك اوزره بوقدرله اکتفا ایتدك. [رحمه‌الله رحمة واسعة]

داماد فرید

صدراعظم داماد فرید، ۶ تشرین اول تاریخنده فرانسه‌نك نیس شهرنده وفات ایتمشدر. موی‌الیه بحریه مستشارلرندن عزت افندینك اوغلی اولوب ۱۲۷۰ سنه‌سنده استانبولده دوغمشدر. تحصیلنی اکمال ایتدکدن صوکرا خارجیه‌یه انتساب ایتمش، ایلك دفعه پاریس سفارتی نزدینه آتاشه اولدرق کوندرلمش، براز صوکرا برلین، دها صوکرا ایترسبورغ سفارتری ایکنجی کتابتنه تعیین اولونوب بالاخره اوندره سفارتی ایکنجی کتابتنه نقل وتمامیاً باش کتابتنه ترفیع ایدیلمشدر. بوزادن بومیای شهیندر لکنه تحویل مأموریت ایتدیکی حالده قبول ایتمیوب استانبوله عودت ایتمش واعیان اعضالغنه نصب اولونمشدر. صوك سنه‌لرده بش دفعه مقام صدارتی احراز ایدوب مدت صدارتنده تورکیه‌یه پك چوق فائده‌لرده بولونمش ایدی که بوکا دائر «ملی نوسال» ك ۱۳۳۸ سنه‌سنه مخصوص ترجمه‌لر نسخه‌سنده جیلی تفصیلات ویرلمشدر. مشارکه‌یی متعاقب آوروپایه صاووشانلر میانده اولوب برمدت قارلی یادده قالمش وملی اردومزك استانبوله تقرب ایتدیکی صیره‌لرده عودتله عائله‌سنی دخی آلدرق مستعجلاً عودت وپیسده اختیار اقامت ایلمش ایدی. بوصوك کیدیشی تلمیحاً کچن سنه‌کی نوسالمزك ۳۰۸ نجی صحیفه‌سنده بر تاریخ‌نامه‌سی واردر.

بوکندی ایلدی راحت، نه‌قلقه ویردی حضورا بیقلدی کیتدی جهاندن دیاتین اهل قبورا

پیه‌رلوتی

تورکلرك عزیز، محترم قاراکون دوستی، فرانسز ادیب شهیری پیه‌رلوتی کچن سنه‌نك ۱۰ حزیران آقشامی ساعت بدی بچنده، جه‌نده‌ی ده بو عالم فانی‌یه ابدیاً وداع ایتدی.

پیه‌رلوتینك وفاتندن بر سنه اول روشفورده کچمش اسوك اوطاغی قیسمی

بو افول حزین، یالکز فرانسزلر ایچون دکل، بوتون جهان ایچون، بالخاصه بز تورکلر ایچون بویوك بر حادثه مؤسفه‌در. «بالخاصه» تعبیرله تورکلرك، پیه‌رلوتی

فلان اوندی، فلان اوندی، بر کون دیرلر سنان اوندی!

لوتی‌نك وفاتندن دولای طوغدیغی (آجی) نك فرانسزلر قدر ، بلکه آنلردن دها زیاده‌اولدیغنی آکلاتمق ایستیورز . زیرا ، موسی‌الیه بوعالمفنادن ، داریقه‌یه کوچدیکی زمانده‌ده ، صوك سیرتلری ، صوك کدرلری ، صوك امیدلری ، صوك آرزولری هپ کون

عسکریلك بعض تعدیلاته بولوندقلری کوره‌رك دیاناماش ، (فیغارو) غزته‌سنه برمکتوب یولامش ایدی. بومکتوب اوزرینه کندیسی برقاچ آی آجیغنده‌ر اقیلمشدر.

پیه‌رلوتی قولی بر سجیه‌ی مالك اولمقله برابر اوقدر محجوب ومتواضع ایدی که یازدیغی بعض آثاری کندی امضاسیله نشر ایتمکه جسارت ایده‌مزدی . بومناسبتله آرقداشاری کندیسنه (لوتی) دیمی ویردیلر . (لوتی) هندستانده تدشه‌ن وکندیسی کیرلدین بر چیچك اسمیدر . بویاکی کندیسی‌ده حسن قبول ایده‌رك بونکله تخلص ایتمشدر . ۱۹۰۰ سنه‌سنده چین عصیانی مناسبتیله کوندریلن دیلوده بولوندی . ۱۹۰۱ تاریخنده فرانسه آقاده‌میسنه انتخاب اولونمدی . صوك رتبه‌سی اولان بحریه میرآلایلغی ۱۹۰۶ سنه‌سنده احراز ایتمشدر .

لوتی کنجلکنده دنیانك اك اوزاق کوشه‌لری کزمش ، بالخاصه ممالك شرقیه‌دن ، حیاتك صوکنه قدر دوام ایدن پك چوق انطباعات طوپلامش بولونیوردی . بو انطباعاتی کوستره‌رك جیل آثاری واردر . ازجمله « آزیاده » اسملی ایلك رومانی ۱۸۸۹ سنه‌سنده استانبولده وسلانیکده « غلادیاتور » کمیسیله برمدت اقامتی متعاقب نشر ایتمش ایدی .

« پیه‌رلوتی‌نك ازدواجی » عنوانلی اثری‌ده ایرتسی سنه نشر اولوندی . « لده ژاسانته » رومانی ایله ۱۸۹۰ سنه‌سنده انتشار ایدن « فاتیوم دوزیان » عنوانلی اثری تورك حیاتی مصوردر . پیه‌رلوتی‌نك آثارندن بعضی‌لری شونلردر :

مادام کریزانتم ، برسباهنك رومانی ، برادوم تیور ، ، منفا مصاحبه‌سی ، صوك بهار ژاپونلری قاسده ، صرحت واولوم کتابی ، کیچی ، قدس ، لاعائله ، چول ، راموچو ، قاراتاق بویك عکسلری ، اولاندا بالقجیلری وسائره ...

پیه‌رلوتی ، حیاتك صوك سنه‌لرینی آرزوق سیاسی ماهیتده اولمه‌رق کوردکلری مدافعه طرزنده مقالات ورسائل یازمقه حصر ایتمش ایدی که بونلرك اکثریتی لسانمزه ترجمه ایدلمشدر .

پیه‌رلوتی‌نك برزمانلر استانبولده بولوندیغی صره‌ده اقامت ایتمش اولدیغی دیوان یولنده عتیق علی پاشا جامع شریفی قارشیسنده‌کی خانه‌نك قپوسی اوزرینه شهرامانتی طرفندن صرمه برلوحه وضع ایتدیریلدرك بونك اوزرینه « متوفانك صورت اقامتی حاوی برکتابه حك ایتدیریلمشدر .

« ورکارك بویوك دوستی لوتی‌نك وفاتندن دولایی « ملی نوسال » دخی تأثراتی اظهار ایتمکی وظیفه عد ایتمش ومتوفانك صوك رسمی ایله شرق طرزنده کی اقامتکاهی [۱] ومسکن ایدیسی کوستره‌رك رسملرله صحیفه‌لرینی تزیین ایلمشدر .

[۱] بورسانك رئیسی ملی نوسالك ایکنجی نسخه‌سنده مندرجدر

لنین

روس سوویت شورالر حکومتی رئیسی لنین کچن کانون ثانینك ۲۴ نجی کونی مغیم بولوندیغی « غورکی » ده دار فانادن دار آخرته کوچدی .

لنین ، یالکز روسیه‌نك دکل ، بلکه یونون جهانك اك مهم شخصیتلرندن برینی اولق وتورکیه‌نك روس ممالکی ایله علاقه وروابط دوستانه‌سی بولنمق اعتباریله نوسالمزده بوی ایله وفاتی کمیتی قید وضبط ایتمك قابه‌دن خالی دکلدر .

روسیه‌نك نومونی

استادی اولمق اوزره علی ایدیلن لنین ، چارلر حکومتی استبدادنی تشکیل ایدن سوویت اداره‌سینك عاملرندن بری وبلکه برنجیسی اولمقله وفاتی یونون روسیه‌ده کمال تأثر وتلوثله قارشیلانمش وکندیسی ایچون روسیه‌نك هر طرفنده آلتی کون ماتم طوتولمشدر .

لنینك آنی وفاتی جفده مختلف ممالکدن چکیلان تلغرافلره بادی امیده اعتماد اولونه‌مامش ایدی . واقعا برقاچ سنه اول کندیسنه وقوع بولان برسوء قصددن صوکرا نومما برقاچ دوچار اولمش واوزون مدت قراش اضطراب اتنده بولنمش وجز کسر قالمش ایدیسه‌ده غایت اعتنالی تداویلر ثمره‌سیله بردرجه‌یه قدر کندیسی طوپلایه‌بلمش وبو صره‌لرده وفاتی غیر منتظر بولونمش ایدی . انجق صوکرادن کلن متمم ورسمی خبرلر ، بوی ایله ۲۱ کانون ثانیده جالنده وخامت پیدا اولدیغی انتظام نفسی خالدار اولمقله کندیسنی غائب ایلدیکی و ساعت ۵ ده مراکز تنفسیه‌نك فلجه اوغرامسیله وفات ایتدیکی اکلاتیلدیغی بیلدردیکندن محیطده استغراب قالمادی .

لنینك جسدی « غورکی » دن موسقووایه نقل واوچ کون شهرده اولوندقدن صوکرا عظیم برجنازه آلایی ترتیب ایدیلرك احترامی اجرا اولوندی . تحت الصفر

سفر تصویرده دوست (رائف بوستمر) دفاعیدر

٣٥ درجه صوغوقلغه رغماً جنازه آلاینه یوز بیکلرجه خلق اشتراك ایتدی. ٢٦ کانون ثانی ساعت ١٦ ده لینین مدفنه ایندیرلدی. بو اثناده تکمیل فابریقه‌لرك دودوکاری طنین انداز اولمش وایشلر تعطیل ایدلشدر. عینی دقیقه‌ده تاسز تلغراف روسیه‌نك هر طرفنه شو تلغراف چکیلمشدر: «آرتداشلرا آیاغه قالقیکز! لینین مدفنه ایندیریلیور!»

* *

لینین کی حیاتی پرچوق حادثات ایله کچمشدر. مملکتنده وآوروپاده تحصیلی اکثریتی صوکرا سودای حریتله سوزان اولدوقی چارلق زمانلرنده محکمه‌لرده احواله معروض قالمش وعمرینك پرقسمنی متفاردده، اجنبی طوپراقلرنده کچیرمشدر. چارلغك اهالی ایله سویمت حکومتك تأسسنده بك بویوك خدمت ومساعیسی کوروالمش وشو خدماتك مکافاتنه تأسیس ایتدیکی حکومتك ریاستی احراز ایتمك صورتیله نائل اولمشدر. روسیه‌ده فوق العاده مرفوض مالك اولمغله برابر عمومك مظهر حرمت وتقدیری اولمش ایدی. بو سببله اوزون زماندن بری فراش اضطراریده اولدیغی وآیلر بلکه سنه‌لرجه امورادارهایله بالفعل اشتغال ایتمدیکی حالده یتشدیرمش اولدیغی آدملرك معاونت ومساعیلری سایه‌سنده شیرازهٔ حکومته بر کونه خلل طاری اولمقسزین تدبیر امورده موفق اولمش ایدی. بو مهم شخصیتك ضیاع ایدیسی روسلر ایچون بك آغیر برحادثه اولمغله برابر تأسیس ایتدیکی ادارهنك بر زوال یاپه‌جغی صلاحیتدار آغزلردن اعلان ایدلمش وحتی متوفانك تابوتنه صارلمش اولان قرمزی پارچه «لینین اولمش ایسه لینینزم یاشاجقدر» عبارهسی نقش اولونمق صورتیله شو افادات تأیید اولونمش اولمسنه نظراً شمدیك روسیه‌نك خط حرکت وسیاستنه محول حامل اولمامه‌سی استدلال ایتمکه‌یاپار. انجق روسیه‌نك صوك درجه واسع ویکدیکرینه ضد فکرلرله مشحون پرچوق اقوام ومللی مختلفه‌یی جامع بر طعهٔ جسیمه‌ده مؤسس اولان «لینینزم» ادارهسنك نه‌قدر زمان دوام ایدوبیله‌جکی ونه‌صورتله پایدار اوله‌جغی شایان ملاحظه‌در.

لینینك وفاتندن صوکرا اونه‌ده بریده دوران ایدن شایعات روسیه‌نك آتیسی حقنده موجب اندیشه اوله‌بیله‌جك اخباری حاویدر. بزه آرمشو ودوست روسیه‌نك اوروپا مدت پردورهٔ مثالت وترقیه مظهر اولمسی صمیمیتله آرزو ایتمکلکمز طبیعیدر. بناءً علیه بو نیاتمزی تکرار ایتمکه برابر آتی‌یه‌ده کمال احتیاطایله نصب انظار ایدلمسی موافق اولور مطالعه‌سندهیز.

اسبق آمریقا رئیس جمهوری موسیو ویلسون

آمریقا جامعهٔ متحده‌سنك اسبق رئیس جمهوری موسیو ویلسون کچن سنه شباطك اوچنجی کونی ترك دغدغهٔ حیات ایتدی. مومی‌الیه حرب عمومی‌یه آمریقانك اشتراکی استحضار وتأمین ایتمش وحاربه‌نك دوامی مدتجه آوروپاده بویوك بر رول اوینامش اولمسی اعتبارله مهم بر شخصیتدر. بالخاصه حرب عمومیك صوکلرینه دوغرو صلحه اساس تشکیل ایتمك اوزره معروف اون درت عمومی اورتهیه آتمش اولمسی اهمیت شخصیه‌سنی تزید ایتمش ایدی. بو عمده‌لرده یونون بلنلر ایچون وضع ایتمك ایسته‌دیکی اساسات، مساعی وایسته‌سنه رغماً تحقق ایتمش اولدیغی کبی حرارتله ترویج ومدافعه ایتمدیکی جمعیت اقوام فکری آوروپاده حصولپذیر اولدیغی حالده بو جمعیته آمریقانك اشتراکی تأمینه موفق اولدمامش اولمسی انکسار حیاتی موجب اولمشدر. کرك حرب عمومی‌یه اشتراکی، کرك اثنای حربده وصلح مذاکراتنده طوتمش اولدیغی طریق سیاسك آمریقانك اکثریتنه دوچار اعتراض وتقبیح اولمسندن متحمل اولان موسیو ویلسون تأثیرندن خسته‌لانمش و بوندن صوکرا تعمر محصوصی وجهایله، بلی دوغروله‌مامش ایدی. جمهور ریاستی دوام ایتدیکی مدتجه بو خستهلق تأثیرله اوزون مدت تعطیل تعالیته محبور اولمش و انتخابات جدیده‌ده دخی مادی عاجزلقله موفق اوله‌مامشدر. بو عدم موفقیتدن صوکرا ویلسون زمانی حیات عمومیه‌دن اوزاق کچیرمش وغریب بر شیوهٔ طالع ایله اوله‌رق بدناً بك قوی اولان جانی موسیو

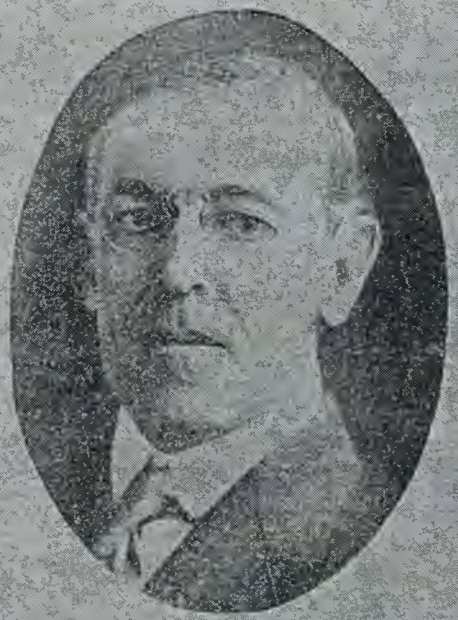

موسیو ویلسون

— ایلك شهادتی ایله بر شهادتدن توبدن —

هاردینگ آز زمانده انوانی ادراك ایدرك کندیسی ده چوق کچمکسزین اکا پیرو اولیدر. موی الیوك حرب عمومیده ایفا ایتدیکی رول جمله ده اك دوغرو حکمی ویره جك اولان حاکم تاریخ ٥ ٥ در. نرم موی الیه ایچون سویله یه جکمز برشی وار ایسه اوده هرشیدن زیاده کندی متفننی وغایه سنی استحصاله چالیشان ویونك ایچون هردرلو وسائلی حاضرلایان سرکندشجو بر ذات اولمسندن عبارتدر.

متوفی ویلسون، ١٨٥٦ سنه سنده، ویرجینیا ایالتنده، سانتون اصبه سنده دوغمشدر. تحصیل ابتدائی وعالیسنی بمدالاکان مسلك تعلیمه انتساب ایتمش وبرچوق سنه لر معلمالکده ودارالفنون مدرسلکنده بولونمشدر. اك زیاده مشغول اولدیغی علم فلسفه ایدی. بو وادیده بر چوق تألیفاتی موجود اولوب بونلردن بعضلری حرب عمومی اثناسنده آوروپا لسانلرینه نقل وترجمه اولونمشدر. ١٩١٢ سنه سنده اجرا قلنان انتخاباتده دموقراتلرك نامزدی صفتیله احراز اکثریت ایدرك آمریقا رئیس جمهوری اولمش، ١٩١٦ سنه سنده پاپیلان یکی انتخاباتده تکرار انتخاب ایدیلرك موقعی محافظه ایتمش ایدی. ١٩٢٠ انتخابنده ایسه بالاده ایضاح اولونديغی اوزره احراز موفقیت ایدهمه مشدر. وفاتنده آلتمش سکز یاشنده بولونیوردی.

— نوح ایله زوجه آرسنده:
— بك ایی کیت کیلدیمی کاله تکرار بورینك!
— بنی کاله کوروانده کیتدیکدن اول بوقی بکا حاضلمش اولسه یدك اوریقوسز قاپیرم اولدی

— ایم تحریری اکسیلدر — علی الانکارك ترجمه سندر —

بر حادثه عظیمه

ژاپونیا زلزله سی

کچن سنه نك ایلولی ابتدالرنده ژاپونیا آطه لرنده، شمدیه قدر تاریخك ایتمه دیکی، بویوك ومدهش بر حرکت ارض وقوعه کلرك بر چوق شهرلرك خرابیسنه، یوزبیکارجه بی بشرك تلفه وعروجنه باعث اولمشدر. حرکت ارض آلتی دقیقه دوام ایتمش وبك چوق شهر وقصبه لرده طاش طاش اوستنده براقامش، تعمیرنه مناسبدی اولمیجق درجه ده تخریبات اجرا ایتمشدر.

توکیوده بر دولابه مقاومت ایدهمیش جسیم بنالرك بری

زلزله نك شدتی ژاپونیا آطه لرینك اك بویوکی اولان توکیو آطه سنك شرق سواحلنده حس ایدلمش اولوب اك شدتلی مرکزی، سوغش پرژوغان اولان توچی یاما طاغنك اطرافنده ایدی. بو حرکتك خسارات ساحه سی اوزاق وقوبه دن سه نعابك جنوبنه قدر امتداد ایتمك اوزره اوچ یوز میلك بر مسافه یه قدر بالغ شدر.

[illegible]

ژاپونیانك پای‌تختی اولان « توکیو » شهری ایله مهم بر تجارت مرکزی اولان یوقوهاما شهرلری همان کاملاً خراب اولدیغی کبی توفا ، قاماقورا ، هاشیموتی ، یوقوزوقا ، ماغوسا ، اوداوارا ، قویاما ، غوتامیا ، مسیهی ، آتامیو ، شیمووا ، غیبا ، قواغوشی ، ایتو ، آتاما ، آماقورا ، ئه‌وشما شهرلرندن‌ده اثر قالمامشدر . یاقوما شهری ایله ژاپونلرجه مقدس طانیلان اوتوسکا آطه‌سی طالغه‌لر ایچنده محوز نابود اولمشدر . ایکی یوز بیك نفوسلی شهری اولان یوقوهاما اوچ دقیقه ایچنده خرابه‌زاره دونمش وبالکز یوزده یوزیکه قریب نفوس تلف ویاجروح اولمشدر . برعیق ملیون نفوسه مالك اولان توکیو شهرنده‌ده یوزالتی بیك کشی قدر تلفات وقوعه کلمش ویا مجروح اولمشدر . دیکر شهرلرده‌کی تلفات دخی آرچوق یوکسکه متقارب اولوب یوزدن وقوعه‌کان تلفاتك مجموع مقداری برقاچ یوزیك رقمه‌سنه واردمش ومیلیونلرجه نفوس آچنده ومسکنسز قالمشدر . عین زمانده زلزله اثاسنده برچوق

یوقوهاما‌ده خراب اولان بر بنا دوقلر واقع‌یولر ..

محللرده وبالخاصه توکیوده قرق‌الی یردن یالغیزلر ظهور ایده‌رك توکیونك بر چوق محلاتی ایله ترسانه‌سی‌ده بوصیره‌ده کاملاً یانمش وشوراده بوراده وبارونده‌ده یولرنده حصوله کان اشتعالات پیکارجه حماله‌نك محوینه سبب اولمشدر . ایمپراطورك سرایی مصون قالمقله برابر ادارهٔ خصوصیه بنالری ، پرنسلرك سرایلری ، سفارتخانه‌لر ، بر چوق معابد ، ایمپراطور موزه‌سی واون ایکی قاتلی قوله‌سی ، حربیه مکتبی ، دارالفنون

← الی ایله الجمیان الی بدل مزور ←

مؤسساتی ، دمیریولی استاسیونی ودها برچوق مبانیٔ عالیه زلزله‌دن خراب اولان ویاخود محترق اولان اون بیکارجه مبانی مباشده بولونمشدر . توکیو جوارنده یوز کیلومتره‌لك بر مسافه‌ده دمیریولی یرندن چیقوب خراب اولمش ویرتونل یقیلوب ایچندن کچمکده اولان ترن ٦٠٠ یولجیسی ایله برابر طوبراق آلتنده قالمشدر . یوقوهاما شهرنده زلزله وحریقدن یاشقه برده دکزك امالی کوروولدك مد دالغه‌لری یوبوك تخریبات یاپمش ، بضعه اولدرق بترول ده‌پولرینك انفلاق فلاکت عظیمه‌یه سبب اولمشدر . آطه‌لرك سواحلنده مد دالغه‌لرندن یوزلرجه سفائن وسراکب تحریه غرق ونابود اولمش ویاکلی خساره اوغرامشدر . ژاپونیا آطه‌لرینك دوچار اولدیغی شبو فلاکت عظیمه آوروپا وآمریقاده ودیکر قطعات جهانده‌ك یوبوك تأثرات ونلهفاتی موجب اولمش ویالین برلرده بولونان دول معظمه وآمریقا سفائن حربیه وسائره‌سی معاونه شتابان اولدیغی کبی چین وامثالی جوار ممالکدن درحال ذخیره وسائر لوازم بیشمار لکه جالیشلمش ومتعاقباً آوروپادن وآمریقادن برچوق اعانات نقدیه وعینیه ولوازم صحیه وسائره ارسال وایصال ایدلمشدر .

ژاپون آطه‌لرنده حادث اولان شو حرکت ارضدن بالکز ژاپون اهالیسی دکل ، اجانبدن وآوروپا وآمریقالیلردن دخی خیلی نفوس تلف ویا مجروح اولمش وبونره عائد اماکن واموال واشیادن یوبوك برقسمی حرکتدن ویا حریقدن متأثر اولهرق خسارات وخسارات عظیمه حصوله کلمشدر .

اشبو زلزلهٔ عظیمه ، اسبابیله ژاپونیا آطه‌لرینك وضعیت ارضیه‌سنه دائر مختصراً عرض معلوماتی مناسب کوردك :

ژاپونیا ، یوبوك کوچوك ٣٨٠٠٠ آطه‌دن مرکب بر بیراتر مجتمعه تشکیل ایتمکده‌در . بو آطه‌لرك همان کافه‌سی طاغلق وتشکلات ارضیه‌سی برکاتیدر . برچوق آطه‌لرده یانار طاغلری واردر . « یه‌زو » آطه‌سنده تقریباً ٢٦٠٠ متره ارتفاعه مالك اولان « نی‌ووسه‌ن » طاغلری ، « کیوسیو » آطه‌سنده ١٨٠٠ متره ارتفاعی اولان « آروفاکه » یانار طاغی ، « یوبوك نی‌پون » آطه‌سنده دره‌لری برلشمش وهر بری اوچر بیك متردن فضله ارتفاعه مالك بولونان ایکی سلسلهٔ جبالدن ٢٧٨٠ متره ارتفاعده‌کی « نوزی یاما » یانار طاغی ، ایکه بیه‌سی صورت دائمه‌ده قار وبوزلرله مستور اولوب ژاپونلر عندنده مقدس عد اولونمقده واتکلرنده ژاپون حاجیلرینه بر مرکز زیارت اولان بر چوق معابد بولونمقده‌در) ، ٢١٠٠ متره یوکسکلکنده‌کی « سیرانه

← الی اولان ایله ایلی اولان ایلیلیلر ←

سان ، ٣٠٠٠ متره اوتقاهنده‌کی « اقاپس یاما » ، « توماغانا » یانارلر طاغلری وديگر اوقاق بويوك جبال آتشفشان بو جمله‌دندر .

بداية سنه‌دن بری ژاپونیا بویانار طاغلرك زمان زمان وقوع بولان اندفاعاتندن پاشته آره‌صره یك مدهش زلزله‌لره و بو بوردن بویوك بویوك فلاکتلره ، خسارانه دوچار اولمش ، یك چوق مادی ضایعات و برمش ایده‌ده بودفعه‌کی تدروله‌رس عقول اوله‌جق صورتده ٦ دقیقه امتدادلی بر حرکته وشیمدیکی‌دن بویوك ضایعاته مصادف اولمامش ایدی .

توکیو دارالفنون طبیعی مکتبلرینك انقاضی طلبه ایدرلر ایکن « توکیو » شهرینه ٣٠ کیلومتره مسافه‌ده بولونان سوزمش برطاغ یکندورانه و اندفاعانه باشلامشدر .

ژاپونیالیلر غایت زکی و چالیشقان بر ملت اولوب سوك عصرده علم‌وفن وصنعت بولارنده بوتون جهانی حیرانه دوچاراندن ترقیات عظیمه‌لریله اشتهار ایتمش اولدقلرندن دوچار اولدقلری بو سوك فلاکتی تعمیر وتلافی‌یه درحال باشلامشلردر . بو خصوصده موفق اولمقلرینه اصلا اشتباه اولامامغله برابر بمملکتك یکندن انشا و اعمارنده تاصل برخط حرکت اتخاذ ایده‌جکلری هنوز صورت قطعیه‌ده تقرر ایتمامشدر . بوکاده سبب ، تقریباً بر آی اول اواکی درجه‌ده اولامغله برابر آطه‌لرده اولدقجه شدتلی زلزله‌لرك تکرر ایتمسی حسبیله بوندن سوکرا انشا اولونه‌جق مبانی‌لك حرکات ارضیه‌یه مقاومت ایده‌بیله‌جك شکل واطرزده وجوده کتیرلمسی ایسه‌بانك دوشونلکده بولونمسی اوله‌رق کرکدر . کندیلرینه موفقیت کامله‌لر ایده‌رز .

اواکی زلازل ارسیه‌دن الك مدهشی ١٨٥١ ، ١٨٧٩ ، ١٨٩٧ سنه‌لرنده واقع اولمش و صوك انکیسنده بویوك بانیلر تحدث ایتمش ایدی . بو دفعه‌کی زلزله عظیمه‌یی متعاقب

تحدید تسلیحات مسئله‌سی !..

سرنامه ، بزه هیچ بابانمی کلز !... سنه‌لردن بری بوتون دنیا غزته‌لرینك موضوع بحث ایتدکلری بو مهم وحیاتی مسئله ، حرب عمومی‌یی متعاقب تکرار جالاندی ، اوزون مذاکره‌لری متعاقب قونفرانسار اجتماع وبرطاقم مقررات اتخاذ ایتدی ، نتیجه نه اولدی ؟!...

اشو صحیفه‌یه درج ایتدکمز تفصیلی رسملر بوبابده اوزون اوزادی‌یه ایضاحات اعطاسنه لزوم براقماز مأمن ایده‌رز .

١٩٢٢ سنه‌سنده اردوسنه‌لك چوق مصرف ایدن حکومت آمریقا اولوب حربیه بودجه‌سی یکوزی آلتی میلیار یوز میلیون آلتون فرانقه بالغ اولمشدر . ایکنجی درجه‌ده ، درت میلیار اوچنجی اولهرق‌ده ١٠٫٩٠٠ میلیون ایله ژاپونیا کلکده‌در . فرانسه ١٠٫٨٢٣ میلیون ایله دردنجی درجه‌یی احراز ایتمشدر .

بوبوده دلتورك ١٩٢٢ سنه‌سی مصارف حربیه‌سی

عین حکومتلر ١٩٢٢ سنه‌سنده مصارف بحریه خصوصنده‌ده عین صره‌یی تعقیب ایتمشلر ! یعنی آمریقا ٤٨ میلیار ، انکلتره ٢٨ ، ژاپونیا ١٣ ، فرانسه ایسه ٦٫٥ میلیار آلتون فرانق صرفیاتنده بولونمشلردر . مقررات متخذه ، انشاءالله صنین آتیه بودجه‌لرنده حائز تأثیر اولور !...

بوبوده دلتورك ١٩٢٢ سنه‌سنده‌کی مصارف حربیه‌سی

ایسابك کوزی‌نك اولاغی واردر !

مباحث زراعیه

میوه طوپلامق خصوصی آلت

کاله ایرق میوه‌لرمزی اك ابتدائی برشکلده ، یا آغاجلری سیلکه‌له‌رك ویاخود دالاره صیریق ایله اوره‌رق طوپلارز. حال بوکه بو حرکتلرك آغاجلره نه‌قدر مضرت ایقاع ایتدکده اولدیغی ادراك ایده‌مه‌ز. زیتون محصولرك بر سنه مبذول ایرتیسی سنه برکتیرا ولمسی جب بو تأثیر نتیجه‌سی‌در. برچوق ممالکلرده زیتون صورت مخصوصه‌ده یاپدیرلش مردیونلر اعانه‌سیله آل ایله طوپلانه‌رق بوسایه‌ده هر سنه عین صورتله مبذول محصول اقطاف اولونمقده‌در . کذا میوه‌لرده بویله اعتنا ایله طوپلانمقده‌در ! حتی میوه طوپلامق ایچون آوروپا و آمریقاده برچوق آلتلر بیله تطبیق اولونمقده‌در.

رسمی فرانسز متخصصلرندن موسیو (ژیلبر)ك اعمال ایلش اولدیغی یکی بر آلتی ارائه ایلمکده‌در . بو آلت غایت بسیط اولوب ایکی پارچه‌دن عبارتدر. عادتا اورطه شکلنده اولان واورته‌سندن ایکی یه بولونان اوست قسمی صیریقك حداسنده بولونان ایپ واسطه‌سیله تحریك ایدلمکده‌در. آلت قوپارله‌جق میوه‌نك بلنه کونولمه‌کده ایپك اوجی برابله‌رق نیاقلر نیاقلر ایلیر ومیوه‌ده اشیوطرز الحاجت بلا خسار داخل ایلش بولونور. کال سهولتله قوپارلان بو میوه‌نی سبته قویدقدن سوکرا عین عمله تکرار ایدلیر... انشاءالله بوکی یکی یکی اختراعاتك یعدازین مملکتمزده‌ده جای تطبیق بولدیغی کورمکله مفتخر اولورز . . .

— انسان ایکی کوز اولمز ! —

اسپور

۱۹۲٤ اولیمپاد مسابقه‌لری

۱۸۹٦ سنه‌سندن بری هر درت سنه‌ده بر آوروپانك مختلف بلاده اجرا قلنمقده اولان (اولیمپاد) مسابقه‌لرینك سکزنجیسی بوسنه یازسنده تسعید قلنه‌جقدر. مابینك اون بشدن تموزك یکرمیسنه قدر دوام ایده‌جك اولان بومسابقه‌ده اشتراك ایده‌جك مملکت ومستعمکلرك مقداری (٥٤)ه بالغ اولمقده‌در. بوالی ایکی حکومت میانده اسکی ویکی دنیانك معلوم ملتلرندن ماعدا حرب عمومیدن طوغان پولونیا ، چکوسلوافیا ، رومانیا ، یوغوسلاویا ، فنلاندیا ، لتونیا ، استونیا ولیتوانیا کبی مملکتلرك وبالوجه حرب نتیجه‌سنده یکیدن حیات بولان تورکیه ، آوستریا مجارستان بلغارستان کبی ملتلرك ممثللری‌ده واردر . حر ابرلاندا ایلك دفعه اولمق بر اولیمپاده اشتراك ایده‌جك ، مستقل مصرده ایلك دفعه اولمق بر اولیمپاده بیراغی طاقه‌لاندیراجقدر ، اولیمپاد مسابقه‌لرنده بولونه‌جق آتلتلرك عددی بین‌الملل اولیمپاد قومیته‌سنجه ٤٠٠٠ قدر تخمین ایدلمکده اولوب مع هذا مسابقه‌لردن اون کون اونه قدر اشتراك قابل اولدیغی ایچون بوعددك تزاید ایتسی‌ده محتمل‌در .

سکزنجی اولیمپاد اوبونلرینك یاپیلمسی ایچون بین‌الملل قومیته طرفندن پارس خارجنده (فولوب)ده انشا ایتدیریلان ستادك مشتملاتی ۳۲ دونم وسعتنده اولوب عادتا کوچوك بر شهر حالنی آلمشدر. بوراده اوبونلر ایچون مختلف تأسیسات وجوده کتیرلمش ، ٦٠ الی ۷۰ بیك سیرجی استیعابنه کافی تریبونلر یاپیلمشدر. مسابقه نتیجه‌لرینی دنیانك هرطرفنه نشر واعلان ایچون آرجه تلسز تلغراف جهازاتی‌ده تأسیس اولونمشدر . بوزمه مسابقه‌لری ٥٠ متره اوزونلغنده و ۱۸ متره عرضنده وه متره عمقنده یاپیلان حوضده اجرا ایدیله‌جکی کبی آرجه‌داله مسابقه‌سی ایچون‌ده دهادرین بر حوض انشا ایدلمشدر. آرجه آتلتلره مخصوص اولمق تمام وماساژ دائره‌لری انشاسی‌ده اونودولمامشدر. سوکرا آتلتلرك مسابقه مدتجه تأمین رفاهلری ایچون متعدد کوشکلر یاپیلدیغندن هر ملت کندی احتیاجاتنه کوره بونلردن بر ویا برقایسی اشغال ایده‌رك آرزولری دائره‌سنده بورالرده هردرلو استراحتلری تأمین ایده‌جکلردر.

حکومتمز ۱۳٤۰ بودجه‌سنه اسپوره تشویقات نامیله ۱۰۰۰۰ لیرا وضع ایتمش اولدیغندن اولیمپاده اشتراك ایده‌جك تورکیه ادمانجیلرینك بو اوقوردقه صرف

— انسان اولان رفعه یاکلیر ! —

ایده‌جکاری مصارف تأمین ایدلمش دیمکدر. بناءً علیه ادمان جمعیتلری اتفاقی
مرکز عمومیسی اولمیاده آتله‌نیرم، قوت و ثقلت قالدیرمه
واقعاتنه شمدیلرینه اشتراك ایتمکی نسبت ایلمش و ر ایچون ۲۱ مارتده
باشلانمق اوزره اسکیشهرده بر سچمه مسابقه‌سی اجراسنه قرار ویرمشدر.
اشبو رجلرمزه شمدیدن موفقیت تأمین ایده‌رز.

برنجی اولمپاد مسابقه‌لری ۱۸۹۶ده آتنه‌ده اجرا ایدلمش ایدی. ایکنجی مسابقه
۱۹۰۰ده سرکی عمومی مناسبتله پارسده ترتیب اولوندی. اوچنجی، دردنجی و بشنجی
اولمپادلر صرمیله سن لوئی، لوندره واستوقهولمده تعید ایدلمش. آلتنجی اولمپاد
۱۹۱۶ده برلینده اجرا اولونه‌جق ایکن حرب عمومیسنك دوامی مسابقه‌لره میدان
براقامش ایدی. یدنجی اولمپاد (آنورس)ده جریان ایتدی. بوسنه‌کی مسابقه‌لر ایسه
لاهه‌ده اجرا اولنه‌جق ایکن ترکیه‌نك حرب عمومیسنه دخالت ایتمکدن رجا ایتدیکندن
۱۹۲۸ مسابقه‌لری (لاهه‌ی)ده تعید اولونمق اوزره سکزنجی اولمپادك پارسده
اجراسی تقرر ایتدی.

بوسنه‌کی اولمپاددہ اجرا اولنه‌جق مسابقه‌لری بروجه آتی مجملاً عرض ایدیورز:

اصل اولمپاد اوبونلری تموزك بشنده باشلایه‌جق و یکرمی بشنده نهایت بوله‌جقدر.

مرسیه نوردام کاتیدرالنده بر دعا ایله استدار ایدیله‌جك، بوالی اوپه‌راده
فوق العاده بر مراسم، وثه‌لرا سراینده بر رسم دول و نهایت (فولومب) ستادنده
بر کچید رسمی آدب ایله‌جکدر.

آغیرلیرم ستادده اجرا ایدیله‌جك اولان مسابقه‌لر تموزك آلتیسندن اون اوچنه
قدر دوام و بونون نوشوزلری آتله‌ر و آتلانه‌لری احتوا ایده‌جکدر.

کرولك تموزك ۱۱ سنه قدر فولومب ایله آرزاسون آره‌سنده سن سیرنده
اجرا ایدیله‌جکدر.

یوزش تموزك ۵ ندن یکرمیسنه قدر صاحلین و اوکله‌دن صوکرا وکیجه‌لین
پارسده سیرق دوپارنده دوام ایده‌جکدر.

بیسیقلت بول اوزرنده بیسیقلت پاریشی ۱۸۸ کیلومتروك بر مسافه داخلنده
فولومب ستادی چورنده پاپیله‌جقدر.

اسقریم میدانده اجرا ایدیله‌جك اولان فلیج مبارزه‌سی تاریخ اولمق اوزره
دیکر اسقریم ماجلری پارسده سیرق دوپارنده پاپیله‌جقدر.

فوتبول آیه‌لامه مسابقه‌لری فولومبده، «به‌رژه‌یر» و «پاری» ستادلرنده

مایسك ۱۵ ندن حزیرانك ۹ ینه قدر دوام ایده‌جك و سوك مسابقه ایسه فولومب ستادنده اجرا اولونه‌جقدر.

ریمناستیك تموزك ۱۷ سندن یکرمی اوچنه قدر فولومب ستادنده پاپیلاجقدر.

بیسیکلت کوسترپیس، مالعه‌لی و مانعه‌سز پارچه‌ری اجرا ایدن بو مسابقه‌لر تموزك ۲۱ ندن ۲۷ سنه قدر دوام ایده‌جکدر.

کوره‌سنه غره‌تو، رومن طرزیله سرایت کوره‌ش مبارزه‌لرندن مرکب اولان کوره‌ش مسابقه‌لری «سیرق دوپاری»ده اجرا اولونه‌جقدر.

پوزیچیلك قادین و ارکك ۱۰۰، ۲۰۰، ۴۰۰، ۱۵۰۰ متر پوزیه، والترپوار، داله، آرقه اوستی پوزیه مسابقه‌لری تموزك اون اوچندن یکرمیسنه قدر فولومبده‌کی حوضله پارسده «نوول» حوضنده اجرا ایدیله‌جکدر.

پنتاتلونه اوزون آتلامه، اورته‌سندن طوته‌رق بیراق آتمه، ۲۰۰ متر قوشوم، قرص آتمه و ۱۵۰۰ متر قوشودن مرکب اولان فلاسیك پنتاتلونله نشان، پوزیه، اسقریم، ۵۰۰۰ متر پیستات و ۴۰۰۰ متر دوز قوشودن عبارت اولان عصری پنتاتلون تموزك ۱۲ سندن ۱۷ سنه قدر «فولومب» ایله «مه‌دون»ده پاپیله‌جقدر.

ثقالت قالدیرمه بو مسابقه‌لره ۶۰ کیلویه قدر اولان توی ثقلت، ۶۷ بچق کیلویه قدر اولان خفیف ثقلت، ۷۵ کیلویه قدر اولان اورته ثقلت، ۸۲ بچق کیلویه قدر اولان یاری آغیر ثقلت و ۸۲ بچق کیلودن فضله اولان آغیر ثقلت کبی قالدیرمجیلر اشتراك ایده‌جك و مسابقه‌لر تموزك ۲۱ ندن ۲۴ ینه قدر «سیرق دوپاری»ده اجرا ایدیله‌جکدر.

بولر، راعبی، بلاین و ریچس بزلری فضله علاقه‌دار ایتمکدن بو مسابقه‌لر حزیرانك ۱۹ ندن تموزك ۲۷ سنه قدر مختلف تاریخلرده «پاغانل»، «هاوترس فلوت»، «شالون» کبی سیور محلرنده اجرا ایدیله‌جکدر.

آرلفمکلر بلرنشانه قوشان کیکیکه نشان، اکی آل انداخت وطوپراق اوستنه نشاندن مرکب اولان بو مسابقه‌لر مختلف محللرده حزیرانك ۲۱ ندن ۲۹ ینه قدر دوام ایده‌جکدر

مختلف مسابقه‌لر سیور مسابقه‌لرندن ماعدا سکزنجی اولمپاد مناسبتیله بش دانه‌ده صنعت مسابقه‌سی ترتیب ایدلمشدر. بونلرده سیره ایله «مماری»، رسم و حکاکلك هیکلتراش، موسیقی، ادبیات مسابقه‌لرندن بو مسابقه‌لره بالکز سیوردن ملهم وغیر مطبوع اثرلر قبول ایدیله‌جکدر.

تماشا عالمی

بوسنه تیاترولرمز حفنده موجب محزونیت بر تجدد قیدایده‌مه‌مکله متأثرز . یکانه تماشا مؤسسه‌مز اولان دارالبدایع ، مع الاسف سوغنش ، شهر امانتی بر آره‌لق تخصیصاتی ایله قبد ایلمشدر . بومؤسسه‌نك پشدیردیکی صنعتکاران ، کچن سنه ازمیر ، آنقره ، آطه ولویه کبی یووك شهرلرمزده بر صره اوپونلر ویرمك صورتیله صنعت تماشاسی ـ وسائطسزلکه رغماً ـ جانلاندیرمغه چالیشمشلر وسنه صوکلرینه طوغری‌ده استانبولده یکی بر دوره‌لوار ایله اوپونلرینه باشلامشلردر . شوراسنی‌ده عرض ایدهلم که اشبو غروب ، بو سنه‌کی اوپونلرنده بورك جانلرنی بالخاصه ایلك دفعه اولدرق آغلطولیده محنه‌یه چیقارمغه موفق اولمشلردر . آنشدن کوملك تهرمانی بدیعه موحد خانم ، ایلك روانی ازبرده ، غازی ، بامدارمزك حضورنده قوردوغنده‌کی سینه‌ما بالاسی تیاترو سنده اجرا ایتمشدر .

خانم صنعتکارلرمز ، استانبولده‌ده ایلك دفعه اولدرق ارطغرل محسن بك و آرقداشلرینك بك ارغلنده وارینه تیاترو سنده وضع محنه ایتمش اولدیغی (شکسپر)ك ارنلو هائله‌سنده عرض اقدام ایدرك مظهر تقدیر اولمشلردر .

استانبول اوپرت هیئتنه کلنجه ، شهر امانتك جاهٔ معنویه‌سنه استناد ایتمك صورتیله تأمین موجودیته چالیشان بو مؤسسه ، سنه صوکلرنده بر ایکی اوپون ویرمکله ایسه ، صنعتکارلرمز آره‌سنده حکم سودن امتزاجسزلق طولاییسیله بوده ، مع الاسف دارالبدایعك عائیدتی‌دها برباد بروضعیته دوشمشدر .

کچن سنه‌کی نسخه‌مزده ترجمه‌حالی ورسمی درج ایتدیکمز ملی اوپرت قومپانیه‌سی مدیری صنعتکار شفان افندی کچن سنه نیسان ظرفنده قیصه بر راحتسزلق متعاقب هنوز کنج‌لکنه‌یله‌جك یرسنده وفات ایتمش ، جنازه‌سی تقدیرکاری اولان بر چوق ذواتك حضورنده قالدرلمشدر . اثنای مراسمده ، دوستی موجبنجه ، اکزیاده موفق اولدیغی اثنایی خورخور اویرنده‌کی قالیور وهکه‌سی‌ده تاونك اوزرینه وضع ایدلمشدر .

متوفانك رفیقه‌سی ومذکور قومپانیه برنجادونانی روزالی خانم ، قومپانیه‌سی طاقمنامش ، طلوعات اوپونلرینه نزول ایتمکدن تقدیرده بعض صنعتکار اولان ناشد بك ایله آره‌سنده تشریك مساعی ایدمزك اسکی رویه‌لرینه دوام ایتمکده بولونمشدر ، متوفی بنلیان قومپانیه‌سی کچن سنه ، معروف چارداش وآرشین مال آلان اوپرتلرینی‌ده فوق العاده تکمیلیله وضع محنه ایلمشدر .

— انسان سویدیکی شیئی بوق سویلرا —

بناسنده اوقاف برنجددی متعاقب نامنی فرانسز تیاترو سنه تحویل ایلمش اولان بك ارغلنده‌کی واریه‌نه تیاترو سی کچن سنه آوروپانك برچوق مه‌وف تیاترولرینی جلب ایتمشدر . ایتالیان اوپرا قومپانیه‌سنك اوپولریله تبوبنی آچان بو تیاترو بونون قبش موسسنده شهرمزك جمع اکابری اولمشدر . سرعتله الیسه دکیشدیرمن ویالکز باشنه متعدد رولاری اویناین (قاوالیی) نك نامی غزه‌لرك اعلان صحائفی خیلی اشغال ایتمشدر !.. صوك زمانلرده کلن مادمازل رایمونك فرانسز قومه‌دی قومپانیه‌سی‌ده الك کزیده اثرلری بووك موفقیتله تمثیل ایلمشدر . سنه‌بیانلرینه طوغری ایسه حرب عمومی اثناسنده استانبولده خیلی اشتهار وسرب زنکینلرمزی یکدیکرینه دوشورمش اولان ویانه‌لی مغنیه قوردی میلوویچ‌ك تشکیل ایتدیکی بر اوپرت قومپانیه‌سی بوراده بر صره اوپون ویرمکه باشلامشدر . مادام میلوویچك بو دفعه مظهر اولدیغی رغبت غیر قابل توصیفدر . تیاترودہ بر لوژی عدم الامکان بر حال آلمقده اولدیغی واکثریا یومی حاصلاتك ایکی او چ بیك لیرایی تجاوز ایتمکده بولوندیغی کوزاو کنه کتیریلیرسه‌سی الیها حفنده استانبول خلقنك توجهی ظاهر اولور . زاواللی تیاترولرمز !..

استانبولزك ، اهمیتیله متناسب بر تیاترو بناسندن محرومیتی تقدیر ایدن محترم شهر امینمز ، مکمل وعصری بر تیاترو بناسی ایچون لازمکلن پلانلرك تنظیمنی امانت هیئت فنیه‌سنه حواله ایتمشدر . یافین برآتیده ترقیات اخیره‌ایله متناسب ملی بر تیاترویه مالك اولمه‌جمزدن طولایی فعال شهرامینمزه شمدیدن عرض شکران ایلرز . آنجق بو تیاترو بناسنك موقعی نره‌سی اولمالیدر ؟ فکر قاصرانه‌مزه کوره الك مناسب محل شهر امانتك قارشیسنده‌کی عرصه‌در . معلوم اولدیغی اوزره بوراسی حرب عمومی اثناسنده تورك ـ آلمان یوردی بناسی یاپلق اوزره خزینهٔ ملیه‌یه استملاك ایدلمش ایدی ، الیوم املاك ملیه‌دن معدود اولان بو عرصه‌یی شهرامانتی خزینه‌دن آله‌بیلدیکی تقدیرده ملی تیاترودن باشنه ، کتبخانه ، مطالعه صالونی ، سینه‌ما صالونی ، دارالالحان کبی بر چوق مفید مؤسسه‌لر ودیوان بولی وقلودفاره‌ر جاده‌لرینه ناظر جبهه‌لرده واردات کثیره‌جك بر خیلی دکانلر انشا اولونمدینی تقدیرده هم شهرمزك بر ویرانه‌یی اعمار ایدلمش ، هم ده استانبول کوزه‌لی برآیده‌یه مالك اولمش اولور . بزدن تمنی موفقیت ...

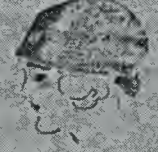

— استانبول بوزی بومرشاق اولور —

لیون [illegible] بالك مونوك صحنه‌سی

آوروپا و آمریقاده‌کی تیاترو [illegible] حننده برفکر ویره‌بیلمك ایچون کوچوك بر نمونه عرض ایدیورز. [illegible] سنه‌نك لیون شهرنده‌کی (غران نه آتر) ك اخیراً انشا ایدیلان متحرك صحنه‌سی ارائه ایلمکده‌در. بو صحنه کوستاو غازیه اسمنده بر ذاتك اثر ابداعی‌در. برطرفده اوتون اوسنابرکی دیکر طرفده انکشمی صحنه‌نك

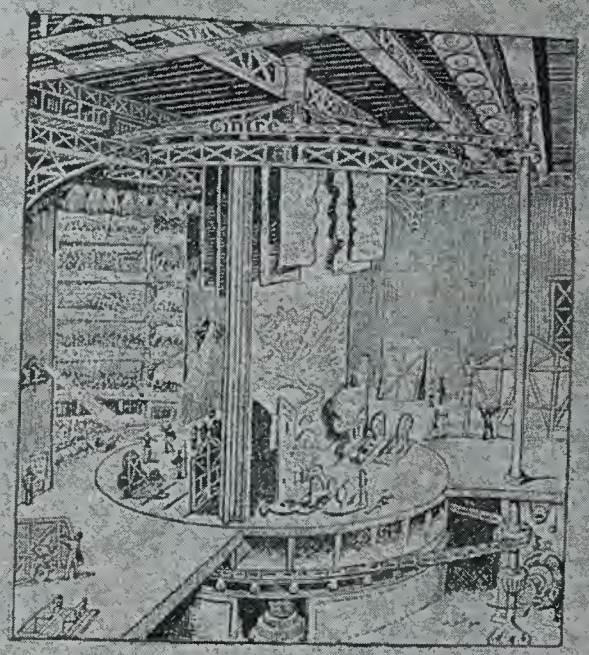

ترتیباتی‌ایله اشتغال اولونه‌رق پرده‌آرالرینك اوزاماسندن استفاده حاصل اولنمشدر. عین زمانده صحنه‌نك ممدن اولدوقی انشا قلنمش اولسی حسبله بنای هردرلو حریق تهلکه‌سنه قارشی محافظه ایتمکده‌در. صحنه‌نك اشبو فروکیسی اوفاق بر تدقیق فضله ایضاحات اعطاسنه احتیاج مس ایتدیرمز طن ایدرز.

سارا برنارك وفاتی

سارا برنار اسمنی ایشیتمیان قالمش‌میدر؟ باشده، صدغی، سی، بوی، وجودی، ایچه‌لکی ایله یارم عصردن فضله برمدت بوتون جهان صنعتنك باشنده

[illegible] انسان نه‌یولوریه دیاندن بولورا ←

بولونان بو فرانسز صنعتکاری کچن سنه مارتك یکرمی آیبنده ۷۹ باشنده اولدیغی حالده، اوغلنك قولاری آره‌سنده ترك حیات ایتمشدر. تیاترو ده اولدیغی کبی ادبیاتده، رسمده، وهیکلتراشیده‌ده‌حق تمایز ایتمش اولان سارا برنار ۱۸٤٤ سنه‌سنده طوغمش، اولوجه‌یه‌قدر صحنه‌یی ترك ایتمه‌مشدر. سارا برناری کورمه‌مش، اونك یوکسك دهای صنعتنی اوکنده درین بر حرمت طوتامش مملکت یوق کیبدر. سارا برنار برقاچ دفعه‌لر استانبولی‌ده زیارت ایلمش ایدی. سارانك وفاتیله بوتون جهان صنعت اك قیمتدار بر عضوینی غائب ایتمشدر. وفات ایدمجکی صره‌ده: « جنازه‌م قالدیریله‌جغی کون کوزل بر بهار هوایی وجوق چیچك ایستیرم » دیمش وفرق سنه‌دن بری دائما یانده طاشیدیغی توالت قوطوسنی‌ده طلب ایتمشدر. جنازه‌سی بویوك بر مراسمله قالدیرلمش، پارسده معروف پرلاشز قبرستانه دفن ایدلمشدر.

پارسده (سارا برنار) نامیله یاد ایدیلکده اولان معظم بر تیاترو سی واردر.

برنجی سینه‌ماجیلق رسیندرا صباحی

تیاترولرمزك عطالتندن بحث ایدرایکن ملی سینه‌ماجیلغمزده مشهود اولان فعالیتی ذکر ایتمك براز انصافسزلق اولور طن ایدرز. فی الحقیقه مملکتمزده سینه‌ماجیلغه براثر حیات ویرمکه نایلشان کال بك وبرادرینك (کال فیلم) مؤسسه‌سی، ارطغرل محسن بکك مشکور معاونتیله ایکی سنه‌در خیلی فداکارلقلر ابرازندن چکنمه‌مکده‌در. بو یکانه اسلام مؤسسه‌سی مساعیٔ متوالیه‌سنه ضمیمهٔ کچن سنه‌ده ادیبهٔ محترمه خالده ادیب خانم افندینك آتشدن کوملك رومانیله مشهور عالم لبیبجی خورخور اوپره‌سی بك رنکین برطرزده سینه‌مایه آلدی. ترقله‌سنده برفاجعه نامیده‌کی بکی برفیلم ایسه بوسنه ابتدالرنده موقع تماشایه عرض ایدلك اوزره‌در. کال فیلم مؤسسه‌سنك بوسنه طرفنده ارائه ایدلك اوزره دها برجوق فیلملر وجوده کتیرمکده اولدیغی معنویله استبشار ایدیورز. ملی نوسال، یکانه ملی مؤسسه‌مزه دوام موفقیت تمنی ایدر...

متشبث تورك سرمایه‌دارلرمز طرفندن کچن سنه یك اوغلنده بدیع برطرزده تکمیل برسینه‌ما انشا ایتدیرلمش وبورایه (الحمرا) عنوانی ویرلمشدر. فوق العاده مظهر رغبت واعتبار اولنمده اولان بو مؤسسه طوغریدن طوغری‌یه جلب ایتدیکی مهم فیلملردن ماعدا بعض وقایع مهمه‌یی‌ده سینه‌مایه آلمرق عین کون طرفنده تماشا کرانه ارائه ایتمك خصوصنده جداً اثر غیرت کوستر مکده‌در.

سینه‌ماجیلق، صوك سنه‌لرده دنیانك هرطرفنده اولدیغی کبی مملکتمزده دخی سرعتله توسع وانتشار ایتمکده‌در. الیوم استانبول، بك اوغلی وقاضی کویده موجود ومقداری یکرمی‌یی متجاوز اولان سینه‌مالره بوتون کون وکیجه قیولرینی دائمی صورت

[illegible] انسانك غرقده، ذلیده [illegible] ←

کتاده بولوندیرمقده‌در . بالخاصه جمعه تعطیلنك استانبولده تطبیقندن بری جمعه کونلری سینه‌مالره داخل اوله‌بیلمك مهم بر مسئله حالی اکتساب ایتمشدر ! . خلقك سینه‌مایه اولان میل وانهماکی (سینه‌مابوسته‌سی) نامیله شهرمزده هفته‌لق بر غزته‌نك ده میدان انتشاره چیقیسنه سبیت ویرمشدر . کوزل بر صورتده نشر ایدیلن بو ظریف رساله‌یه طول عمر تمنی ایلرز ...

کچن سنه‌کی بیلمجه‌مزك صورت حلی

(ملی نوسال)ك ایکنجی لسخه‌سنده مندرج بیلمجه‌ی توجهلریمك منداری اولدوغمز قارئین محترمه‌دن بر چوقلری طرفندن حل ایدیلمش ایسه‌ده اوراق واردهنك ـ کچن سنه بر آره‌ای طشره‌ده بولونمش اولان ـ محرر مزه اثنای ارسالنده دوچار ضیاع اولمسی، مع الاسف مسابقه‌مز نتایجنك تعیین وعرضنی امکانسز براقمشدر . بوخصوصده خاصةً بیان اعتذار ایدر واساساً غایت بسیط اولان مذکور بیلمجه‌نك صورت حلی بروجه‌زیر عرض ایلرز :

(فاطمه) اسمنده بر قادین ایله اوله‌بیورم .. جرمك (زبیده) اسمنده ۲۲ یاشنده بر قزی واردر که بالطبع بنده اوکی قزم‌در، بو قزی پدرم (احمد) افندی‌یه تزویج ایدییورم... شوحالده بابام بنم هم داماد‌م، هم قزمك دده‌سی اولوبور، اوکی قزم‌ده ـ بابامك جرمی اولق اعتبارله ـ بنم اوکی والده‌م اولوبور !..

صوکرا، بنم (کلفم) اسمنده بر قزم دنیایه کلیور. (کلفم)، بابامك هم طوروندن، هم‌ده قائن والده‌سنك ـ یعنی جرمك ـ قزی اولوبور ! عین زمانده اوکی قزم (زبیده) نك ـ یعنی بابامك جرمنك ـ ده قز قارده‌شی اولوبور !..

بابامك ده (حسنا) آدلی بر کریمه‌سی تولد ایدیور که (حسنا) هم بنم قارده‌شم، هم‌ده اوکی قزم (زبیده) نك قزی اولق اعتبارله طوروم در، بالطبع جرمم (فاطمه) نك ده حفیده‌سی اولوبور !..

صوکرا، بابامك قزی (حسنا)، بنم قزم (کلفم)ك تیره‌سی، (کلفم) ده (حسنا) نك هم یکنی، هم‌ده اوکی آننم وقزم (زبیده) نك قارده‌شی اولوبور !..

زوج ایله زوجه اوه‌سنده :

— بولوندم بیندی ... بو یوده ایستریم !..

— یاورم !.. اوقی اوروپا محصولاتی اغیر رسمه تابع .. ایسترسه‌ك سکا رنجمی توج بیچ نی الیم... اوده عین اشی کوریرسی ؟

سمه انشاك کلندی ماهیتی بیلمسی نه‌اوجیدر ؟ —

موسیقی صحیفه‌سی

اختصاص علمیلرندن استفاده ایتمك اوزره اساتذهٔ فن موسیقیدن و ازمیرمزك اشراف قدیمه‌سندن صاحب‌زاده حاجی محمد شوکت بك افندیدن برمطالعهٔ فاضلانه‌لریله ملی نوسال صحیفه‌سنك تزیینی رجا ایلمش ایدك . استادك آلدیغمز جوابده نیمه بر مدت طرفنده آز کلام ایله چوق معنا افاده ایدمجك بر اثر وجیز وجوده کتیرمك قابل اولامیه‌جغی جهتله بونك آتی یه‌تعلیقیله بوسنه‌کی نوسالزایچون اثر طبع کزینلری اولان منظوماتدن بارقهٔ طیور عنوانی حائز اولوب تورك طیاره‌جیلکی مفاخرینه تعلق ایدن بر بسته‌ایله کچن سنه آغستوسنده ازمیرده اثنای طیرانده سقوط ایده‌رك احراز مرتبهٔ شهادت ایدن زکی بك مرحوم حفیده‌سی توفادی زاده شکیب بك طرفندن انشاد اولونان «مرثیه» نك کفته‌وبسته‌لرینی ویونلرك ـ صوك سنه‌لرده باشماسه ابتدالیادن جلب ایله‌کاری بوطه‌حزوفاتی ایله بالذات ترتیب ایتمش اولدقلری ـ نوطه‌لرینی کوندردکاری بیان اولونمشدر. بومنظومه‌لر ملی وتاریخی عداولونه‌بیله‌جك نفائس آثاردن اولدیغی کبی بسته‌لریمك سهل ممتنع دنیله‌بیله‌جك بر طرز بدیعی‌یی حائز بولونمسی حسیله مع‌الشکران بروجه‌آتی درج ایدییورز :

بارقهٔ طیور : نقشه . حسن

مقام سپه = ره ماژور — اصول دوبك

آهسته‌مسی — Laughetto — ♩ = 72

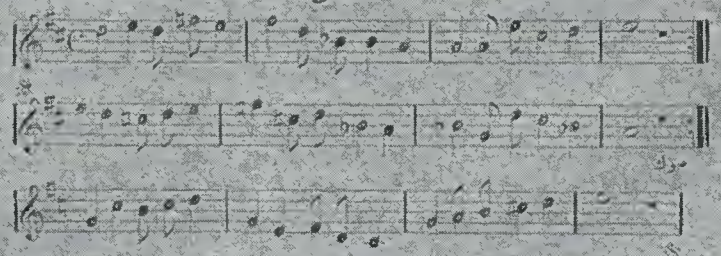

۱

طیاره‌جی‌یز طاغ صنعت هدفز بز .
بر عادل یکنای ظفر نی‌شرفز بز
«تورك» ز ازلاً «مسلك» لاینفکه‌ز بز
طیاره‌سی‌یز وارث جزم بیلمز بز
قنجیلره صوی ایله خیر ظاهر بز

۲

طیاره‌سی‌یز زاخر لحم و هلالدر .
کوکلرده بیله رهبرمز نور کمالدر .
«تورك» ز بزم حربز اوچون شیوه مثالدر
طیاره‌سی‌یز وارث جزم بیلمز بز
نوزی‌لره میادقلره خیر الخلفز بز

۳

طیاره‌جی‌لر حرب وکشف صلحده ...
بلوانده ... ، بومیا ... (...)
... (...) شهدای طوتای شهر تمردد .
طیاره‌جی‌لر وارث عزم ساقرز .
سبقلره اورخالرده تخیر ظاهرز .

۴

طیاره‌جی‌لر کوکده اوچار نسر غرانز .
بومیا طیاره حسنی یقار شرفشایز .
نمورلک ... بوومان اوغریه هر خطه قدایز .
طیاره‌جی‌لر وارث عزم ساقرز .
بیجت‌لره قاتل‌لره تخیر ظاهرز .
قومی‌لره اسمی‌لره تخیر ظاهرز .

شهید محترم طیاره‌جی نزکی بکه مرثیه

مقام صبا زمزمه = لا مینور — اصول سماعی

= Adagio

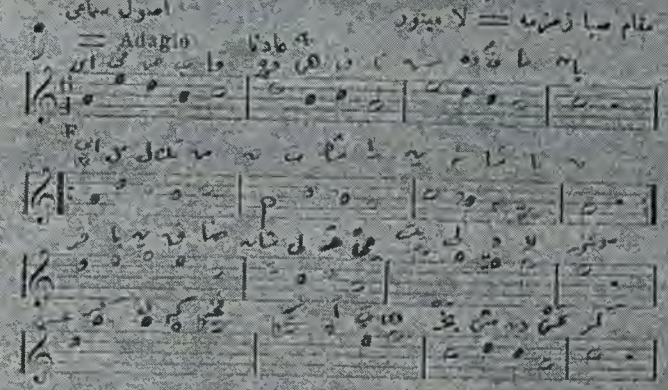

۱

ای قومی تقا وجه اتمنده تابان .
ای ماتمک منت وشکرانه شایان .
بروان فضا ! شرقی حسنی دلاور
عسکرلکه فخر ایدی بش ایدن بعسکر
وکرم کبی روشنلی سماده کیزدرن .
دوشدک زره ایشدک ایزی افتاده شیون .

۲

یوق شبهه ملکلرله بوکون هم طیران‌سک .
معراجه سمای ایدیشده پرانسک .
دقان دعا ایشدک بو سفرطه‌که اعالی .
روحالی اولیور طاکه جرمنه معالی
کلریکه بیرادر ایدی شهرت وشانک
یتابیور اجلالی کروه شهدانک .

۳

قسم‌لره نوری ایله صادقه انیس اول .
ارکانی سی سلطان شهیدانه جلیس اول .
قاری ایدک ایشدک بوکون احراز شهادت .
حوک رب اجلاله ایرشدک له سعادت .
احسان خدا نور اولوری قدریکه ایشون .
روحک دوزالی هم خطه سویلیشون .

K.K.T.C

قبرس کتابخانه‌سی

K.K.T.C

نك

فصل سامی کتبی

شرائط آتیه‌یه

۱ — اسامی کتبده مندرج دینی، ادبی، تاریخی، اجتماعی آثار جمله ایله لسانه، جغرافیایه، حقوقه، مالیه‌یه، ریاضیاته وسائره‌یه متعلق مؤلفات وبالعموم کتابلر منحصراً کتابخانه‌مز اشتریاتندن اولوب سائر کتابخانه‌لرده بولونماز .

۲ — ایکی یك غروشه قدر واقع بولنجق سپارشلره بوزده اوتوز تنزیلاتده پوسته اجرتی علاوه ایتمك ایجاب ایدر .

۳ — بشرط التأدیه اصول هنوز جاری اولمدیغندن سپارش بدلرینك پوسته‌خانه و یا زراعت بانقه‌سی واسطه‌سیله ویاخود استانبولده خاردن برینه حواله صورتیله تماماً وبروجه پیشین ارسالی رجا اولونور .

استانبول

قناعت مطبعه وکتبخانه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ۱۳۲

۱۳۴۰

یکی کتبخانه

اناعت کتبخانه‌سنك، بدایت تأسیسندن بری بو مملکتنك علم و عرفانه، بك بویوك فداکارلقلرله، بوزلرجه جلد متنوع آثار قیمتدارك نشریه وساطت ایتمك صورتیله، نه‌قدر فائده‌لی خدمتلرده بولونمش اولدیغی ارباب مطالعه و معرفتجه عرض وایضاحدن مستغنی وکتبخانه‌مز اشبو خدمات فداکارانه‌سنك لطفاً مظهر تقدیرات اولدیغی کورمکله مفتخر ومباهیدر. شو التفات معارفپرورانه‌یه قارشی وجیبهٔ شکرانی ایفا ایده‌بیلمك امیدیله کتبخانه‌مز بودفعه «یکی کتبخانه» عنوانی آلتنده برکلیات نشریه قرار ویرمش وبوقراریك موقع اجرایه وضع ایتمشدر. «یکی کتبخانه»نك تأسیسنده اك زیاده نظردقته آلدیغمز خصوصات شونلردر:

۱ — «یکی کتبخانه»یی تشکیل ایده‌جك آثار، مملکتك احتیاجاتی، بورك قارئلرینك استفاده‌سنی تأمین ایده‌جك صورتده انتخاب اولونه‌جق وهر صنف خلقك آکلایه‌بیله‌جکی، لذتله مطالعه ایده‌جکی برشکل ولسانده یازیله‌جقدر.

۲ — بو آثارك، بر ویا برقاچ علمه منحصر اولمیوب، ادبی، تاریخی، فنی، سیاسی، اجتماعی، فلسفی، کبی هر نوع مباحث معنوی یولونه‌جق وتألیف ویاترجمه صورتیله یازیلش کوزل آثارك کتبخانه‌مزه زینت بخش اوله‌جقدر.

۳ — کرك تألیف، کرك ترجمه صورتیله یازیله‌جق آثارك مملکتمزك متخصص و مقتدر محررلرینك قلملرندن چیقمسنه اعتنا اولونه‌جقدر. بو خصوصده اك مقتدر ومعروف مؤلفلرك معاونتلری تأمین ایدیلمشدر.

۴ — «یکی کتبخانه»یی تشکیل ایده‌جك آثار مفیده‌یه، مجرد ارباب مطالعه‌نك منفعتی نظردقته آلنه‌رق، ممکن اوله‌بیلدیکی قدر اهون فیاتلر اولونه‌جقدر.

۵ — «یکی کتبخانه»، بو داخل اولان کزیده آثارك هر آنی بر کتاب منتظماً نشر ایده‌جکدر.

بو کونه قدر التفات وتشویقات عرفان‌پرورانه‌یه بری وابه‌دار فخر و مباهات ایدن قارئین محترمه‌نك بو خدمتسزی‌ده لطفاً مظهر تقدیرات بویوره‌جقلری امیدیله بولوندیغمزی وبو تقدیراته تزیید مساعی وغیرتله مقابله ایده‌جکمزی عرض ایلرز.

اناعت مطبعه و کتبخانه‌سی صاحبی

الیاس

یکی کتبخانه

کلیاتنه داخل اولوب شمدیه قدر مطبعه‌مزجه نشر اولونان و دردست طبع بولونان آثار قیمتدارك بر قسمی بروجه آتیدر:

۱	رائمامیدالله	برنجی قسم	(نشر اولونمشدر)	علی رشاد بك
۲	«	ایکنجی قسم	«	«
۳	نقوسی مسلمانسی و کوچوك جرجوقلرده روایات	«		دوقتور بسم عمر پاشا
۴	فن وازدواج		(دردست طبع)	«
۵	جرجوقه برتوك		«	«
۶	کبدالك		«	«
۷	ملیت نظریه‌لری و بلی حیات		(نشر اولونمشدر)	محمد عزت بك
۸	فاشیزم		«	علی رشاد بك
۹	جرایه موازنه‌سنك بوزدلمسی	برنجی قسم	«	علی رشاد و غالب عطا بکلر
۱۰	«	ایکنجی قسم	«	«
۱۱	ناصر الدین شاه و بابیلر		«	سلیمان نظیف بك
۱۲	جمعیت اقوام		(دردست طبع)	عاد فرانقو بك
۱۳	باقی (حیاتی رائدی)		«	کوبریلی‌زاده محمد فؤاد بك
۱۴	سلطانه محمد رشاد خانك رحلتنك سبب اینده کوردکلرم			لطفی سیاوی بك
۱۵	استنبول ادبیه مکتبی رطبنه		«	احمد راسم بك
۱۶	بر استانبول کنجلك بایرقلری		«	اسعد بك

دائماً حیله کار...

فرانسز محرزلری آراسنده بالخاصه «بالموسراسیون» مجموعهٔ مشهوره‌سنه یازدیغی یازیلری و سوك اولدیغی سنه ظرفنده‌کی وقایع مهمه‌یه دائر مقاله‌لری ایله معروف «ژان لون» ك اثرندن سابق معارف مستشاری و دارالفنون مدرسی علی رشاد بك افندینك تلمیذه غایت سلیس بر طرزده لسانمزه ترجمه ایدلمش اولوب بالخاصه بزورکار ایچون مطالعه‌سی لازم و استفاده‌لی بر کتابدر.

یونانلیلرله یك صیق مناسباتی اولان و ۱۹۱۱ سنه‌سنده آتینه، استانبول، ازمیر، کرهسون شهرلری زیارت و بالخاص محاربه‌لری یونان اردوسنده تعقیب ایتمش اولمقله برابر حرب عمومیده یونان طیاره تشکیلاتك اصلاحی خدمتنده و متارکه‌دن صوکرا مصطفی کمال آتاطولی هزیمتیه قدر شرق جبهه‌سنده بولونان مؤلف، بو کتابده یونانلیلرك حیات خصوصیه و رسمیه‌لرینی، بورکار علیهندکی پروپاغاندالرینی تدقیق ایدرك بورکارلی یك زیاده علاقه‌دار ایدن مسئله‌لر حقنده موجب عبرت و جالب حواق برچوق مهم معلومات ویرمکده‌در. بو معلوماتك بالذات مشاهدات و تدقیقاتنه استناد ایتمسی اثرك قیمتنی برقات دها آرتیرمقده‌در.

حیله‌کار یونانلیلرك بورکار علیهندکی پروپاغاندالرندن باشقه فطرت قدیمه‌لری ایجابندن اولان «مغالو ایدوآ» پیرانس، آیاصوفیه، قسطنطین خولیا و رژیالری، یك اطرافلی اولمق اوزره تدقیق ایدلمش و نهایت یونان ایتریقه‌لرینك الك کیرلی نقطه‌لری انظار عمومیه‌یه وضع اولونمشدر.

«دائماً حیله‌کار»، ایکی قسمدن عبارت اولوب برنجی قسمی ۱۹۱۱ سنه‌سنه قدر زمانه عائد حادثاتی، ایکنجی قسمی یونانلیلرك انکلیزلرله اتفاقی و حرب عمومینك شرقه تعلق ایدن الك مهاللی و کیرلی نقطه‌لری و یونانك حرب عمومی‌یه اشتراکیله یونان اختلالاری و پیرانس و آیاصوفیه خولیالری و اردولرینك آناطولیده دوچار اولدیغی هزیمت مهمه‌یی غایت آچیق و روشن بر صورتده محتوی بولونمقده‌در.

شو مهم اثری قارئلرمزه توصیه‌یی وجیبه‌دن عد ایدرز.

برنجی قسمك فیاتی: ۳۰ } غروشدر
ایکنجی « « ۳۰ }

طشره‌دن وقوع بولوجق سپارشلر ایچون پوسته ۱۰ غروش پوسته اجرتی علاوه ایدیلیدر.

نفوس مسئله‌سی

و

کوچوك چوجوقلرده وفیات

قناعت کتبخانه‌سی طرفندن احراز تأسیس اولونان «یکی کتبخانه» کلیاتك اوچنجیسنی تشکیل ایدن بو جلدی و بیمقدار کتاب، طبیب لبیب حدادفندی بنیم عمر پاشانك آثار مخلده‌سندندر. مؤلف محترم بو اثر کرانبهاسنده باشلیجه نفوس مسئله‌سنه ویرلمسی لازم کلن اهمیتدن و بو بابده اتخاذ اولونه‌جق تدابیردن و جدی محاذیرك هر بیرده و خصوصیله مملکتمزده اطفال اره‌سنده مشهود اولان کثرت وفیاته قارشی سیاق نفوسك تلافیسنده‌کی تأثیراتندن بر صورت عالمانه و واقعانه‌ده بحث ایدیور.

بناءً علیه نفوس سیاستك بر مملکت ایچون حیات مسئله‌سی اولدیغنی ادلهٔ مقنعه ایله اثبات ایتدکدن صوکرا نفوس مسئله‌سی اوچ نقطهٔ نظردن تدقیق ایدیور: تولدات، وفیات، مهاجرت.

بو تدقیقات مبانده تناقص نفوسده‌کی اسباب مختلفه‌یی تعداد ایتدیکی صره‌ده دائمی بر تناقصك مملکت ایچون نه‌قدر وخیم اولدیغنی و بو تهلکه‌یه قارشی نه‌یولده تدابیرلر اتخاذی ایجاب ایدیجکنی ایضاح ایتمکله برابر مختلف متمدن مملکتلرده بو مسئله حقنده‌کی مقررات و اجراآت پایه‌لرینه و تولدات و وفیاتك درجه‌سنه و احصائیاتنه دائر غایت وجیز معلومات ویره‌رك و بو زقلرله مملکتمزده‌کی تولدات و وفیاته دائر الده ایدیله‌بیلن معلوماتی مقایسه ایدرك بالنتیجه بو خصوصده برمده‌نه‌قدر چالیشمقلمز لازم کله‌جکنی انظار عبرتمزه عرض ایلیور.

تورکیه‌ده نفوس مسئله‌سیله صورت دائمه‌ده اشتغال ایدن یکانه متخصص اولمسی اعتباریله بنیم عمر پاشانك شو اثرینك اهمیتی تقدیر ایتمه‌جك کیمسه یوقدر. بناءً علیه بو قیمتلی اثری بوتون عائله‌لرك و مملکتك نفوسنه برنسبی آرزو ایدن ذواتك بهه‌سال مطالعه‌سی لازمدر.

شایان استفاده رسملر، هر ایکیسی مزین و بر صورت نفیسه‌ده مطبوع اولمسنه رغماً فیاتی بالکز ۲۰ غروشدر. طشره ایچون ۱۰ غروش پوسته اجرتی علاوه اولونمالیدر.

ملیت نظریه‌لری

و

ملی حیات

استانبول دارالفنونی معلملرندن محمد عزت بك طرفندن تحریر اولونوب بودفعه ساحه آرای انتشار اولان نفیس اثر قناعت کتبخانه‌سنك تأسیس ایتمش اولدیغی «یکی کتبخانه» کلیاتنك بدیعی صایسی تشکیل ایدن بو فیدتلی اثرده، حرب عمومیدن صوکرا ایتالیاده ناشلایان وباشده شکلر آلتنده دیکر مملکتلرده‌دخی کورولن ملی حرکتلرك منشأی وبو حرکتك عامل مؤثری اولان ایتالیان داهی سیاسیسی موسیو بهینو موسولینی نك ترجمهٔ حالیله فاشیزمك ایتالیاده تأسس ایدیلمسی امرنده واقع اولان اجراآت ماهرانه‌سی، کذلك ایتالیا رجال معروفه‌سندن دانونچیونك وفاشیستلرك احوالی، فاشیزمك اسباب موفقیتی، پروغرامی وسیاست داخلیه وخارجیه‌سی حقنده واقفانه برصورتده تدقیقات ومطالعاتده بولوندقدن وفاشیزمك حال حاضری حقنده غایت مکمل معلومات ویرلدکدن صوکرا موسولینی نك شو صورتله جسورانه ومتجلدانه حرکته جرأتی سایه‌سنده، ایتالیانك حرب عمومیدی متعاقب بولشه‌ویك پرویاغاندالرینه واقومونیزم اداره‌سنه دوشمك تهلکه‌سنده بولوندیغی چاغ خرابیدن، ناصل قورتارلمش اولدیغی انتظار عبرته عرض ایدیلمکده‌در.

مملکتمزده ملی حرکتلرك اویاندیغی شو صره‌لرده آوروپاده محدث ایدن بو کبی وقایعدن بی‌خبر قالامق وایتالیا کبی برحکومت معظمه‌نك کچیردیکی دهشتلی انقلاب اجتماعی وسیاسیی ادراك ایدیلمك ایچون بو اثر قیمتداری بومه‌حال مطالعه ایتملری قارئین محترمه‌مزه حرارتله توصیه ایتمکی وجیبه‌دن عد ایدیلمکده‌در.

قیمتی ایچون ۵۰ غروش اولوب طشره ایچون ۱۰ غروش پوسته اجرتی علاوه اولونمالیدر.

فاشیزم

سابق معارف مستشاری ودارالفنون مدرسی علی رشاد بك افندینك، فاشیزم وفاشیستلره دائر آوروپاده نشر ایدیلان بك چوق اثرلر آره‌سنده‌ك طوغرو ولك مکمل معلوماتی احتوا ایدن وایتالیان وفرانسز مؤلفلر طرفندن قلمه آلنان آثاردن اقتباساً تحریر ایتمش اولدیغی بو کتاب ساحه آرای انتشار اولمشدر. «یکی کتبخانه» کلیاتنك سکزنجی صایسی تشکیل ایدن بو فیدتلی اثرده، حرب عمومیدن صوکرا ایتالیاده ناشلایان وباشده شکلر آلتنده دیکر مملکتلرده‌دخی کورولن ملی حرکتلرك منشأی وبو حرکتك عامل مؤثری اولان ایتالیان داهی سیاسیسی موسیو بهینو موسولینی نك ترجمهٔ حالیله فاشیزمك ایتالیاده تأسس ایدیلمسی امرنده واقع اولان اجراآت ماهرانه‌سی، کذلك ایتالیا رجال معروفه‌سندن دانونچیونك وفاشیستلرك احوالی، فاشیزمك اسباب موفقیتی، پروغرامی وسیاست داخلیه وخارجیه‌سی حقنده واقفانه برصورتده تدقیقات ومطالعاتده بولوندقدن وفاشیزمك حال حاضری حقنده غایت مکمل معلومات ویرلدکدن صوکرا موسولینی نك شو صورتله جسورانه ومتجلدانه حرکته جرأتی سایه‌سنده، ایتالیانك حرب عمومیدی متعاقب بولشه‌ویك پرویاغاندالرینه واقومونیزم اداره‌سنه دوشمك تهلکه‌سنده بولوندیغی چاغ خرابیدن، ناصل قورتارلمش اولدیغی انتظار عبرته عرض ایدیلمکده‌در.

مملکتمزده ملی حرکتلرك اویاندیغی شو صره‌لرده آوروپاده محدث ایدن بو کبی وقایعدن بی‌خبر قالامق وایتالیا کبی برحکومت معظمه‌نك کچیردیکی دهشتلی انقلاب اجتماعی وسیاسیی ادراك ایدیلمك ایچون بو اثر قیمتداری بومه‌حال مطالعه ایتملری قارئین محترمه‌مزه حرارتله توصیه ایتمکی وجیبه‌دن عد ایدیلمکده‌در.

قیمتی ایچون ۵۰ غروش اولوب طشره ایچون ۱۰ غروش پوسته اجرتی علاوه اولونمالیدر.

کوستاولوبون

جهان موازنه‌سنك نورولمسی

فرانسه‌نك « حق بونون جهانك قاندارلیسونی » کوستاولوبون « نك آثر جدیده‌سندن اولان بو کتاب ، معارف مستشارسابقی علی رشاد ودوقتور غالب عقلایك ایدیلر طرفندن غایت سلیس برافاده ایله لسان عربه نقل اولونه‌رق اخیراً نزینتساز عالم اقتدیلر طرفندن غایت سلیس برافاده ایله لسان عربه نقل اولونه‌رق اخیراً نزینتساز عالم مطبوعات اولمشدر . ایکی کتبخانه ، کلیاتنك طقوزنجی واوچنجی صایلرینی تشکیل ایدن بو اثر کرنده مؤلف محترم ، حرب عمومیدن صوکرا بوزولمش اولان جهان موازنه‌سنك اسباب اخلالنی تدقیق وبو اخلال سیاسی ، اجتماعی ، مالی موازنه‌سزلك نتایجنی ایضاح ایدرك هر بری حقنده طالعه وو قفانه مطالعات ایله قارئری تنویر ایتمکده‌در .

سیاسی موازنه‌سزلکی تدقیق ایتدکی صره‌ده مذکوره‌نك تکاملندن ، روحیات خطالریك سیاسی نتیجه‌لرندن تحت ایله برابر بالخاصه اسلامك انتباهی وآوروپانك مسلمان ذهنیتی آکلاماسندن متولد نتایج وخیمه‌یی دیوندن صوکرا حاصل اوله‌جق نتایجی دوروردراز وضع انظار عبرت ایتمش ، اجتماعی موازنه‌سزلك نتایجندن اولمق اوزره احتلالجیلق افکار ومطالبنك عناصر فلسفیه‌سی ایله اشتراك اموال وسوسیالیستلك مجرمه‌لرینك طرز انتشاری تصریح وایضاح ایتمش ، مالی موازنه‌سزلکی مطالعه ایدرکن ده ثروتك متمرکز اسکی ، ایکی عاملرجی ، قامپیونك کوروس سرلری ، آوروپانك حال حاضره‌ده‌کی فقری وبهالی معیشتك سبلری نظر تدقیقدن کچیرلرك بالنتیجه بوکاته صورتله چاره ساز اولمق لازم کلدیکنی ارائه ایتمکده بولونمشدر .

شومهم مسائلی « کوستاولوبون » کی براستادك اثرندن مطالعه وتعقیب ایله بلمدر بوبوك براستفاده تأمین ایدیله‌جکنی عرض ایتمك زائددر . بناءً علیه بوکزیده اثری قارئین عزیزمیزه حرارتله توصیه ایتمکله اکتفا ایدرز .

ایکی قسمدن عبارت اولان اشبو اثر قیمتدارك بهر جلدینك قیمتی ۱۰ غروش اولوب طشره ایچون اوتر غروش پوسته اجرتی علاوه اولونمالیدر .

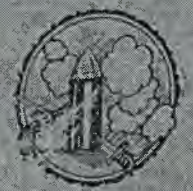

ناصرالدین شاه
و
بابیلر

ادیب محترم سامان نظیف بك افندینك اثر خامهٔ بلاغت جامه‌لری اولان و ایکی کتبخانه ، کلیاتنك اون بشنجی صایسنی تشکیل ایدن بو قیمتدار کتاب ساحه آرای انتشار اولمشدر .

کتابك موضوعنی ، بر عصره قریب زماندن بری تأسیس وانتشار ایتمش وبوکون بعض ممالك اسلامیه‌ده وحتی آمریقاده‌یله بوزیکارجه سالکی بولونمش اولدیغی حالده برلرجه ماهیتی مجهول قالمش اولان « بابی » مذهب ویا طریقتنك مؤسسی باب علی محمد شیرازی ایله آنی استخلاف ایدن درالك واولادینك حیات واحوال خصوصیه‌لری وسالك اولدقلری مذهب وطریقتك ومعتقد اولدقلری احکام دینیه‌نك ماهیتنه دائر مؤلفك بالذات واقع اولان مشاهدات وتدقیقات ومسموعاتنه مستند معلومات تشکیل ایتمکده‌در . بو مناسبتله بابیلکك ایرانده صورت تلقینی وبالخاصه حکمدار ایران ناصرالدین شاه قاجارك بو مذهب اربابی حقنده‌روا کوردیکی مظالم کوناکون ایله باب محمد علینك واخلافنك نه قدر فجیع بر شکلده ایجا وافنا ایدلدکلری شکل حقیقیسنده تصویر اولونمقده و ایرانك وناصرالدین شاهك یازم عصرلق بر تاریخچه‌سی محتوی بولونمقده اولدیغی کبی شاه مشارالیهك نهایت بابیلر طرفندن تام الملحی سنهٔ حکومتنده ، بوبوك شلکاره حاضرلانلدیغی صره‌ده صورت قتل و اتلافی ده حکایه ایدلمکده‌در .

ایران زمینده بوجه جفا ومظالمه دوچار اولان بابی مذهبی رؤسای معروفه‌سنك تورکیه‌یه التجاسیله مظهر اولدقلری حسن قبول نظر عبرته عرض اولونمقده و مؤلفك بابی شهیر بهاءالله محدومی عباس افندی ایله وقوع بولان وبابی طریقت وعقائدینك اساسنه متعلق حقائق تنویر ایدن مکالمات ومباحثاتی اثره بر قیمت مخصوصه بخش ایتمکده‌در . اخیراً وفات ایدن مومی الیه عباس افندینك قبل الارتحال مؤلف کتابه خطاً بخط دستیله محرر مکتوبك وطوغرافله چیقارلمش بر صورتی اثره علاوه اولونمقده‌در . قارئلرمزه صورت مخصوصه‌ده توصیه ایدرز .

قیمتی ۳۰ غروشدر طشره ایچون ۱۰ غروش پوسته اجرتی علاوه اولونمالیدر .

كوردكلرم

«بكى كتبخانه» كاپانك ١٤ نجى صايسى تشكيل ايدن بو كتاب اجتماعى واخلاقى بازيارياله، معروف بولونان لطفى سماوى نك اثرى در. سرايده باش صاينجى بولوندينى صحيفه‌ده مشاهده ايتديكى احوال وعادات وحادثات ايله بو ايكى ذاتك اخلاقى واوصافنه دائر شايان عبرت واستفاده معلومات حقيقه‌يى احتوا ايتمكده‌در. ايدياً تاريخچه تاريخسز اولان بو ايكى شخصيت ايله سرايلرك دونكى وبوكونكى حالى تصوير اتمسى اعتبارياله قيمتدار بر اثر تاريخى اولديغى كبى سراى عنعناتى تكميل آجيلمى ايله كوستريسى اعتبارنه كوره‌ده اجتماعيات واخلاقيات نقطه‌ نظرندن پك مهم بر خزينه معلوماتدر. كمال اعتنايله طبعنه دوام ايدلكده اولديغندن يازيلنده موقع انتشاره وضع اولونه‌جقدر. قارئلرمزه شيمديدن بشير ومطالعه‌سى توصيه ايده‌رز.

استبدادده مشروطيت

كوزل، بديعى بازيلرياله عالم مطبوعاتده بحق اشتهار ايتمش اولان محرر محترم احمد راسم بكك لايحوت بر اثريدر.

مؤلف بو قيمتدار اثرنى سلطان سليم ثالثك «بادى» جلوسندن زمانمزه قدر كچن سكزيوز تاريخه حصر ايتمش وسلطان شارالبك جلوسندن ١٢٩٣ تاريخنه قدر زمانه عائد اولان بر جى قسمى طبع ايدلكده اولوب قريباً نشرى مقرر بولونمشدر. «بكى كتبخانه» كاپانك ١٥ نجى صايسى تشكيل ايده‌جك اولان بو اثر، وثائق مهمه ومعتبره وعمرلرك تدقيقات وسموعات ومشاهداتنه استناد ايتمكده اولديغى جهتله شو بر عصرى متجاوز زمانك وقايع وحادثاتى عين حقيقت اولاق اوزره احتوا ايده‌جك وطاتلى بر صورتى ايله مطالعه اولونه‌جقدر. قارئلرمزه شيمديدن توصيه‌يى وجائز‌ديدن عد ايديبورز.

براستانبول كنجنك يابدقلرى

مملكتمزك اجنبى اشغالى آلتنده بولونديغى زمانه عائد بر مجموعه ماجرالر واردر. بو نلردن بعضى و بلكه اك مهمى اولانى استانبولى بر كنج اطنداشمزك كچيرديكى شايان حيرت وعبرت ماجرالرى بو كنج همشهريمزك سركذشتى غايت مراقلى، ذوقلى، هيجانلى، آجيقلى، محزنلى، شرفلى بر چوق صفحه‌لرى محتويدر. اشغال قوتلرينك ايچ يوزى، عربيان وقروكر زندانلرى، بايولاش ازدوستنك اسرارى، خلاصه اشغال سنه‌لرينك كيزلى قالمش بر چوق نقطه‌لرى بو اثرك موضوعنى تشكيل ايتمكده‌در.

«بكى كتبخانه» كاپانك ١٦ نجى صايسى تشكيل ايدن بو اثر قيمتدار طبع ايدلكده اولوب قريباً موقع انتشاره وضع اولونه‌جقدر. قارئين محترمه‌مزه مطالعه‌سنى حرارتله توصيه ايتمكى وظيفه‌دن عد ايدرز.

ايكنجى سنه

١٣٣٩ سنهٔ ماليه‌سنه مخصوص

ملى نوسال

هر سنه مارت ابتداسنده نشر اولنور وهر شيئده بحث ايدن تورك سالنامه‌سى

١٣٣٩ سنه‌سنه مخصوص ايكنجى سنه‌سى قيمتدار ورنكين مندرجاتى وبوزى متجاوز نفيس رسملرله استانبول وحواليسى كوستردر مفصل بر خريطه‌يى حاوى اولديغى حالده انتشار ايتمشدر. مندرجاتى: مكمل تقويم، زايچهٔ سال، شهور عربيه ورومیه حقنده معلومات تاريخيه، مباحث فنيه‌دن الكتريك تاريخچه‌سى، ابجد حسابى، استانبول رهبرى، استانبولك تاريخى، موجود يزانس آثارى، سرايلر، ايوددروم، ديكيلى طاشلر وستونلر، جامعلر، مبانى ومؤسسات عاليه، موزه‌لر، كتبخانه‌لر، محلاتك اسامیسى، وسائط نقليه وتنويريه، كوپريلر، ريختيلر وسائره حقنده مفصل معلومات، رمضان ماهيه‌لرى، مباحث ماليه واقتصاديه، خلافت معظمهٔ اسلاميه حقنده معلومات تاريخيه ايله مقام معلاى خلافتده وقوعه كلن تبدل حقنده ايضاحات مكمله، مباحث ادبيه وتاريخيه، كچيرديكمز حادثاته برنظر: وقايع مليه‌نك برسنه ظرفنده‌كى حادثات حربيه وسياسيه‌سى، مدائيه ولوزان قونفرانسلرى مذاكراتى ونتائجى حقنده معلومات مهمهٔ تاريخيه، وقايع سياسيهٔ عالم: مصر، فاس، اسپانيا مسئله‌لرى، جنوه قونفرانسى حقنده ايضاحات، وفيات مشاهير، اسپور، تماشا عالى، پاستور احتفالى، ايستانستيقلر، صحى، ادبى، مزاحى فقرات ومقالات، مسابقه‌لر وسائره وسائره.

غايت كوزل بر كاغد اوزرينه نفيس ودلنشين بر صورتده مطبوع اولديغى حالده فيئاتى انجق ٧٥ قلشه ايچون بر سنه اجرتله برابر ١٠٠ غروشدر. مركز توزيعى باب عالى جاده‌سنده قناعت كتبخانه‌سيدر. بو سنه‌نك نسخه‌لرى محدود اولديغندن تدارك‌نده استعجال اولونماليدر. كچن سنه‌نك موجودى ده پك آز المشدر فى ٧٥ غروش.

تورکیه و تنظیمات

دولت عثمانیه‌نك تاریخ اصلاحاتی — ۱۸۲۶ دن ۱۸۸۲ یه قدر

سلطان محمود ثانینك اواخر سلطنتندن زمانمزه قدر کافهٔ وقایع داخلیه وخارجیه‌یی احتوا ایدن و مهم کتاب، شرقده اوزون مدت تدقیقات جدیده‌ده بولونمش اولان فرانسز سفراسندن آنکه‌لهارك اثری اولوب ملغا معارف نظارتی مستشاری ودارالفنون عثمانی ادبیات مدرسه‌سی تاریخ سیاسی مدرسی علی رشادبك افندی طرفندن ترجمه ایدلمشدر.

دولت عثمانیه‌نك اك مهم صفحهٔ تاریخیه‌سی ۱۸۲۶ دن ۱۸۸۲ سنه‌سنه قدر اولان اصلاحات دوره‌لری اولدیغی جهتله تاریخمزك بونسمی هر عثمانلینك حافظه‌سنده منقوش اولمالی واصلاحاتك تطبیقی حصوصنده تصادف ایدلمش اولان متکلاتك اسباب روحیه‌سنی تدقیق ایده‌رك بو خصوصنده هر مؤلفك افکار و محاکماتی بر اعتنای مخصوص ایله تدقیق ایتمه‌لیدر.

کتبخانه‌مز معرفتیله ساحهٔ استفاده‌یه وضع ایدلمش اولان بو اثر قیمتدارك قیمتی (۱۵۰) طقوزیوز ایچون (۲۰۰) غروشدر.

مصور مفصل

فرانسه اختلال کبیری تاریخی

جلد: ۲

تاریخ عالمك شبهه‌سز اك مهم صحیفه‌سی، فرانسه‌ده حریت اعلان ایچون وقوع بولان محاهدات متوالیه وقهرمانانه‌در. بو انقلابك غایهٔ علویسی، عاملرینك متانت وثباتلری حقنده بر فکر ایدینمك هر فرد ایچون لزم اولدیغی کبی آوروپا حکومتلرینك فرانسه‌یه قارشی اوزمانکی وضعیتلری ایله فرانسه‌نك کوستریمش اولدیغی عزم وثبات نتیجه‌سنده وقوعه کلمش اولان حوریلر مصادمه‌لرك، بر یوك حریلرك آوروپا تاریخ سیاسیسنده حصوله کتیرمش اولدیغی تبدلاتی اوکرنمك‌ده اوقدر اهمدر.

ایشته فرانسز اختلال کبیری حقنده مکمل وواضح معلومات اعطا ایدمیله‌جك اولان بویله مهم بر اثر ـ اك مقتدر مؤلفلرك آثارینه مراجعت صورتیله ـ معارف مستشار سابقی ودارالفنون ادبیات مدرسه‌سی تاریخ سیاسی مدرسی علی رشادبك افندی طرفندن وجوده کتیرلمشدر. ایکی بویوك جلددن عبارت اولان بو قیمتدار اثرك قیمتی (۲۰۰) طقوزیوز ایچون (۳۷۰) غروشدر.

دولت عثمانیه

عصر حاضر تاریخی

علی رشادبك افندینك مالیه مکتبنده تقریر ایلدیکی درسلردن متشکل اولان بو اثر قیمتدار، اهمیت عظیمه‌سنه رغماً شیمدی‌یه قدر متروك بر حالده قالمش اولان بر دورهٔ تاریخیه‌مزه عائد معلومات مکمله‌یی حاویدر. تاریخمزك هر دوره‌سی شایان تدقیق ومطالعه اولمقله برابر کرك مناسبات خارجیه وکرك احوال داخلیه‌مزده وقوعه کلمش اولان انقلابات وتبدلات عظیمه‌طولایسیله تنظیماتدن بو آنه قدر کچیرمش اولدیغمز صفحات تاریخیه‌دن باحث اولانی قسم شبهه‌سز دهاهم ودها شایان دقتدر. بو اثرك محتویاتی حقنده فضله تفصیلات ویرمك زائددر. بالعموم قارئین محترمه‌یه بر بر دانه تدارکنی توصیه ایلرز. قیمتی (۱۰۰) طقوزیوز ایچون (۱۲۰) غروشدر.

اولیا چلبی سیاحتنامه‌سی

جلد: ۶

سلطان محمد خان رابع دورنده ویانه‌یه کوندریلن هیئت سفارته التحاق ایده‌رك اورادن آلمانیا، فلمنك، اسوچ، لهستان وروسیه‌یه کیدوب قریم طریقیله عودت ایتمش وممالك عثمانیه‌یی ایرانی کاملاً طولاشمش اولان اولیا چلبی محمد ظلی بن درویش مشهودات ومسموعاتنی کاملاً یازه‌رق اون جلدلك بر سیاحتنامه وجوده کتیرمشدر که الآن بر بوله قیمتدار بر اثر تألیف اولنمامشدر. یکرمی سنه اولنه کلنجه‌یه قدر اولیا چلبی سیاحتنامه‌سی انجق برانکی کتبخانه‌مزده موقع احترامده بولونیوردی. اقدام سماحی جودت بك افندینك اثر همتلریله ۶ جلدی دور سابقده کسوهٔ طبعه بورونه‌رك عامه‌نك استفاده‌سنه وضع اولنمشدر. شمدی‌یه قدر عصر ایدیله‌میان دیکر درت جلدك ایسه اخیراً طبع وتکمیل ایچون تشبثاتده بولنلدیغندن آتی قریبده بونلرك‌ده اکمالی شایان تمنیدر. ممالك عثمانیه‌ایله بالقانلردن ومجارستاندن باحث اولان ایلك آلتی جلدی کتبخانه‌مزده (۹۰۰) طقوزیوز ایچون (۱۰۰۰) غروش قیمتله صاتلنمقده‌در. موجودی یك زیاده آزالمش اولدیغندن قارئلرمزك استعجال بیورملری دن غیر حد توصیه ایلرز.

آثار-ائرسندن [اسلام تاریخی] : (٧٥) ، طشره‌یه (١٠٠) غروشدر. [مفصل تورك تاریخی] : (٦٠) ، طشره‌یه (٨٠) غروشدر . [تاریخ ادیان] : (١٠٠)، طشره‌یه (١٢٠) غروشدر .

مؤلفك انتشار ایدن دیگر اثرلری

مفصل تورك تاریخی

برنجی کتاب

انتشار ایدن برنجی کتاب مباحث آتیه‌یی محتویدر : تورك تاریخنك چاغلری تقسیمی - تورك تاریخنك منبعلری - محیط ارضی - اوقاری آسیانك اسکی سکنه‌سی - توران واسکی تورانیلر - روسیونلر - ساقالر - ماساجتلر - آلتلر - اسکیتلر ، سغولولر - سارماتلر - مدیه تورانیلری - آلملر ، سومیرلر - اورال آلتای اقوامی - اورال آلتای اقوامنك مهاجرتلری واستیلا یولری - سامویدلر ، فینوالر - لاپونلر - اوغورلر - مجارلر - موغولار ، تونغوزلر - تاتارلر ، قاپچاقلر ، غزلر ، یمکلر ، باشقیردلر ، بلغارلر . قیمتی ٧٥ غروشدر.

مفصل تورك تاریخی

ایکنجی کتاب

طبی ختام بولمق اوزره اولان بو جلده اصل تورك تاریخنه کیریلشدر. بو جلدك مباحثی شونلردر: متی دستان - تورکلرك منشائی - طاغلیلر - قوبولولر - قوبولو دوك انقسامی - شمالی قوبولو دولتی وعاقبتی - جنوبی قوبولو دولتی وعاقبتی - غربده قوبولولر، اوتالیلر - طوغولولر - ووهوانلر - سه‌ن بیلر - جوجنلر - آوارلر - بویوك یوئه‌چیلر . قیمتی ٧٥ غروشدر.

اسلام تاریخی

قبل الاسلام عرب تاریخندن باحث اولان برنجی کتاب انتشار ایتمشدر. بو جلده، شومحتلری محتویدر : عربستانك وسعت طبیعیه‌سی - محیط ارضی اعتباریله عربستان - جزیرة العربده ساکن قبائل - سامی قومی - قبل الاسلام عرب تاریخك ادواری - عرب باتده - عمالقه، عربلری (جزیره‌نی دولتی) - شاسولر - غسانیلر - اودنوی - طسم وجدیس عربلری - ایدوما و اسکی سکنه‌سی - ائیلط دولتی و بنی شوری - بطیلوك اسان ویاربلری - قدیم دولت و تدینی - قدیم حرابه‌سی - عربستانك شمالنده‌کی امم متفرقه - مصریلر ، عربلر ، آنوریلر ، عربلر - ارامیلر عربلر - جنوبی عربستان - معینیه دولتی - سبأ دولتی - حمیره دولتی - یمنده حبشیلر - یمنده خرستیانلك نشری تعذیبی (وقعه فیل) - یمنده‌کی اقیال واکلیل - حیاتلر وقضاءیلر - قوریلر ، حضرموتیلر - یمن معدنیت قدیمه‌سی - عدنایلر - یمن جارجنده دول قحطانیه - بنی غسان دولتی - بنی لخم دولتی - بنی کنده امارتی - امری القیس - صناعربری - مکة مکرمه تاریخی - مدینة منوره تاریخی . قیمتی ٧٥ غروشدر.

فلسفهٔ اولی

اثبات واجب و روح نظریه‌لری

دارالفنون مدرسلرندن م . شمس الدین بك افندینك آثر علمیه‌سی فاضلانه‌لرندندر. ارباب دین ایله اصحاب فن اره‌سنده بك مهم اختلافات و ماحثانه مرضوع تشکیل ایدن بو فلسفی مسئله‌نك تدقیقی ماهیانه برابر نصرت و نصرانیت عالمنده عصرلردن بری دوام ایده‌کلکده اولان بو اختلافات و منازعاتك نه‌کی افکار و مقلده‌سنده بولوندیغی ایضاح و دین مبین اسلامك تأسیسی اعتبارله اولدیغی احکام قویه ومتینه‌نك بو یولده براختلاف وقوعنه اصل مانع اولدیغی اثبات ایتدکده ، بك بویوك بروقوف علمی ایله ، تألیف اوننمش اولان بو اثر قیمتدار اشبو مبلغ مسائل نظریانك هرکسجه ممکن مرتبه ادراکلرینه‌سی ایچون قابل اولدیغی قدر آچیق برافاده ایله تحریر ایدلمش

و اعلا کاغد اوزرینه بر صورت نفیسه‌ده طبع اولونمشدر . قارئین کرام ، بو اثری تعقیب ایدرکن ، عینی زمانده فکر بشرك تاریخچهٔ انکشاف و تکاملی‌ده تعقیب ایتمش اولیه‌جقدر .

تدقیقات وتألیفات اسلامیه هیئتی شعربانی میانده بولنان و ۵۰۰۰ صحیفه‌لك معظم بر جلد تشکیل ایدن بو اثر کزینك قیمتی ۱۰۰ غروش اولوب کتبخانه‌مزده موقع استفاده‌یه وضع ایدیلمشدر . ارباب کمال بالخاصه توصیه ایدرز

ملخص علم توحید

دارالفنون ادبیات مدرسه‌سی اسلام فلسفه‌سی مدرسی فاضل محترم ازمیرلی اسماعیل حقی بك افندینك مؤلفات پرکزیده‌سندن اولوب غایت قیمتدار بر اثردر .

دین مبین اسلامك اساس الاساسی اولان علم توحیدك جمله و تفاصیله اکلاتیله بیلمسی ایچون بو بابده‌کی احکام وادلهٔ شرعیه‌ایله مذاهب اسلامیه وطرق علیه حقنده اطراقلی ایضاحات و وحدت وجود عقیده‌سی ایله اخلاق دینیه والهیات وجود و ذات حقنده تنویر اذهان ایدمجك صورتده معلوماتی احتوا ایتمکله برابر مذاهب مادیونه وصفات سلبیه ویا تنزیهیه وصفات ثبوتیه و فعلیه و حکمت صمدانیه‌یه دائر شایان استفاده جان ایدلکه شایان بر عمل کرانبهادر .

اهمیت و جدیت مندرجاتی بالتدریج مکاتب سلطانیه‌نك طلوزنجی صنفی پروغرامنه قبول و ادخال ایدیلش و قناعت مطبعه‌سنجه بر صورت نفیسه‌ده طبع و نشر اولنمش بالکز ۳ غروش مقابلنده فروخت ایدیلکده‌در . طشره‌دن طالب اولانلر پوسته اجرتی اوله‌رق ۱۰ غروش علاوه ایتمه‌یه‌رلر .

فلسفه درسلری

دارالفنون ادبیات مدرسه‌سی مابعدالطبیعه مدرسی دوقتور رضا توفیق بك وهیر اتحاد عثمانی مکتبنده صوك صنف طلبه‌لرینه آجیق پرلسان ایله تقریر ایلمش اولدیغی درسلرك صورت مضبوطه‌سی اولوب مبحث معرفت مسائلی و اونلره متعلق ملاحظات وتنقیداتی شاملدر . فصله اوله‌رق بر چوق حاشیه‌لر ایله معلومات تاریخیه‌ده علاوه ایدلمشدر . بش باب منقسم اولان و آلتی یوز یوك صحیفه تشکیل ایدن بو مهم قیمتدار اثردن بر نسخه تدارکنی محترم قارئلرمزه توصیه‌یی زائد عد ایلرز . قیمتی (۲۰۰) غروشدر .

ویرکولر

قسم نظری وعملی

دارالفنون حقوق مدرسه‌سی اقتصاد مدرسی زهدی بك افندینك یکنجی ملکیه‌ده تقریر ایدیلن درسلرندن وجوده کلمش مهم بر اثردر . مؤلف کتابده ویرکولر حقنده عمومی برمقدمه ایراد ایدندن صکره ویرکولرده مقصد وهدف نه اولدیغنی ، ویرکولك فیض وبرکت ومشروعیتی ، ایپلك ویاتالفی ، تأثیرات وحدود تکلیفیه‌سی ، قواعد عالیهٔ تکلیفیه‌یی ، ویرکولك بر مادهٔ سیاسیه وحقوقیه واجتماعیه ومالیه واقتصادیه اولدیغنی ، انعکاسات تکلیفیه‌یی ، ویرکولك بر مادهٔ اداریه اولدیغنی یوك بر وقوفله ایضاح ایلمشدر . یدی یوز صحیفه‌یه بالغ اولان بو اثر مطبعه قارئلرمزه وبالخاصه منتسبین مالیه‌یه توصیه‌یی وجائزدن عد ایلرز . وثمنی (۱۵۰) غروشدر .

علم مالی

دارالفنون حقوق مدرسه‌سی رئیسی و مالیه مستشار اسبق عینی زاده حسن تحسین بك افندینك مهم و قیمتدار بر اثریدر. مشارالیه بو اثرنده علم مالی حقنده مطالعات عمومیه سرده‌سی مرکزه عائد مالیك تاریخچه‌سندن و مبادیات تکالیفك صور مختلفه‌سیله هر بریسنك محاسنات و مضاریندن بحث ایتمشلر و بونك حقنده اوروپا مشاهیر مالیونك افکار حکیمانه‌لری علاوه ایدیلرك شمدیه قدر کتبخانهٔ مالیه‌ده مرقوم قالدیغی فوق العاده مفید بر اثر وجوده کتیرمشلردر. فیاتی (٢٠٠) غروشدر.

اصول دفتری مالی

ملفا مالیه نظارتی محاسبهٔ عمومیه مدیر عمومی معاونی استیان عزیزیان افندی طرفندن تألیف ایدلمش غایت قیمتدار بر اثردر. اوچ بوبوك جلده منقسم اولان بو کتابك برنجی جلدنده اصول محاسبه‌نك اساسلرندن بحث اولنه‌رق قیود حسابیه‌نك صورت تأسیسی کوستریلمش و اصول محاسبه نظریاتی بسیط معاملات تجاریه‌یه تطبیق ایدیلمرك طوتیلان حسابلردن نصل بر نتیجه چیقاریلمسی‌نك ایضاح اولونمشدر. ایکنجی جلد، حکومتك خدمات عمومیه‌سیله بودجه‌نك اساساتی، و بر کولرك ماهیتی، رسوم و تکالیفك صورت طرح و تحصیلی و خزینه ادارهٔ مرکزیه‌سیله شعباتك تشکیلاتی وطشره مالصندوقلرنده طوتیلان قیودات حسابیه حقنده معلومات لازمه‌یی محتویدر. اوچنجی جلد ایسه خزینه و دوائر مرکزیه محاسبه‌لرنده الیوم جاری اولان اصول حسابیه وطوتیلان دفترلردن باحثدر. ١٥٠٠ صحیفه‌یه قریب اولان بو اثر مطلعلردن بالعموم منتسبین مالیه‌نك بر نسخه تدارك ایلمه‌لری توصیه‌یی رجیه‌دن عدایلرز. فیاتی (٢٠) غروشدر.

تکالیف قواعدی

مالیه ناظر اسبق عبدالرحمن وفیق بك افندینك تألیفکرده‌لری اولان اشبو اثر مهم، مملکتمزده تکالیفك طرح و تحصیلی و تعقیبی حقنده‌کی اصول و قواعد ایله تشکیلات مالیه‌نك اساسلرینه دائر معلومات مهمه‌یی محتویدر. ایکی بوبوك جلددن عبارت اولان بو کتابده دولت عثمانیه‌نك کرك تکالیف، کرك تشکیلات اعتبارایله احوال مالیه‌سی اوچ قسمه تفریق ایدلمش، یعنی دولتنك بدایت تأسیسی اولان ٩٩ سنه‌سندن تنظیمات خیریه‌نك ترویج اعلانی اولان ٢٥٥ سنه‌سنه قدر کچن مدت ایله تنظیمات خیریه‌دن اعلان مشروطیته قدر کلدرلن اولان زمانده وصوك اون سنه ظرفنده تطبیق اولنمش تکالیف و تشکیلات قانونلرندن آنری آنری و هر دور حقنده مکمل و شایان استفاده معلومات اعطا قلنمشدر. بو قیمتدار اثری قارئلرمزه توصیه‌یی رأی عدایلرز. فیاتی ٢٠٠ غروشدر.

حساب عملی مالی

ملفا حربیه نظارتی محاسبات دائره‌سی مدیر عمومی سابقی فازلی بك افندینك مالیه مکتبنده تقریر ایلدکلری درسلردن متشکل نافع بر کتابدر. میر مشارالیهك علم حساب حقنده‌کی نظریات و معلومات مکتسبه‌سیله اوزون سنلر دوام ایدن وظائف مأموره‌لرنده هرکون مصادف ایتمش اولدقلری احوال عملیه‌نك حصوله کتیردیکی رسوخ و ممارسه‌نك برمحصولی قیمتداری اولان بو اثری عموم قارئلرمزه توصیه ایتمکله مفتخرز. فیاتی (٧٥) غروشدر.

ممالك عثمانیه جغرافیای اقتصادیسی

استانبول ولایتی معارف مدیری صفوت بك افندینك تألیف ایلدکلری مهم بر اثردر. ممالك عثمانیه‌نك موقع، حدود، مساحه، نفوس و اجناس سکنه‌سی ایله آوروپا، آسیا و آفریقای عثمانیك تشکیلات طبیعیه و ژه‌ئولوژیه‌سندن و اهالیك تجارت و صنایعده‌کی استعداد و معاملاتندن، مملکتك محصولات زراعیه و صناعیه‌سیله تجارتندن و طرق و معابرندن اطرافیله معلومات ویرن اشبو کتابك هرکسه لزوم و فائده‌سی درکاردر. فیاتی (٧٥) غروشدر.

عثمانلی جغرافیای طبیعی

و

اقتصادیسی

دارالفنون سابق مدرسلرندن فائق سیری بك طرفندن مکاتب سلطانیه ایله دارالمعلمین و دارالمعلمات طلبه‌سنه مخصوص اولمق اوزره ترتیب ایدلمش اولان بو کتاب ، مملکتمزی طانیق ایستیان هرکس ایچون غایت قیمتدار بر رهبردر . اثرك تألیفنده حکومتك رسمی استانسیقلریله لوندره ، پاریس و برلین جغرافیا جمعیتلرینك نشر ایلدکلری جامع و مقالاته و نوتسلوس راپورلرینه ، الی معروف جغرافیا شناسلرك الك یکی آثارینه مراجعت ایدلمش و بوزالمش بی متجاوز خریطه و رسم درج اولنمشدر . بو اثر مکملدن بر نسخه تدارکی قارشلرنده توصیه‌یی وجائزدن عدایلر . فیاتی (٦٠) غروشدر .

علم اقتصاد

جلد : ٤

آوروپا مشاهیر اقتصادیونندن شارل ژیدك بو اثر معروفی دارالفنون مدرسلرندن حامد ، حسن تحسین و زهدی بك افندیلر طرفندن لسانمزه نقل ایدلمشدر . شارل ژیدك اثر مذکورك مکملینی حقنده قارئین عزیزمزه برفکر ویرمه‌سیلك ایچون اشبو کتابك بومهم اثر ، دارالفنون حقوق مدرسه‌سیله ملکه مکتبنده و دها برچوق مکتبلرمزده تدریس ایدلمکده‌در . درت بیوك جلددن متشکل اولوب فیاتی (٢٥٠) غروشدر .

مختصر علم اقتصاد

مالیه ناظر اسبقی جاوید بکك اثر تألیفلریدر . بو قیمتدار کتابده علم اقتصادك تاریخچه‌سیله علوم سائره ایله مناسباتندن بحث وعلم مذکورك لزوم واهمیتی حقنده بسط مطالعه ایدلدکدن صوکرا عوامل استحصالیه‌نك هربری حقنده معلومات مکمله و مفیده اعطا و بونلردن متفرع اولان مسائل وحادثات مهمهٔ اقتصادیه تدقیق قلنمشدر . معارف نظارتجه مکاتب پروغرامارینه موافق کوراش والبوم برچوق مکتبلرمزده تدریس ایدلمکده بولونمشدر . فیاتی (٧٥) غروشدر .

استانسیو

ملخا تجارت وزراعت نظارتی تجارت مدیر عمومیسی جمال بك افندینك مالیه مکتبنده تدریس ایدلکلری بوطرزدن متشکل غایت قیمتدار بر کتابدر . حادثاتی مطالعه کلیات طریقیله عدداً تحری وتدقیق ایچون تعقیب ایدیلمك قواعدی کوستره‌رك علومده و تخصص علوم اجتماعیه‌یه صنایع وتطبیقاته ، حکومت و افراده فوائد عظیمه تأمین ایدن اصول مذکور حقنده‌کی نظریاتك صورت تطبیق و اجراسندن بحث ایدر . ایلك دفعه اولمق مملکتمزده بویله برمهم اثرلشمزنه موفق اولدیغمزدن طولایی بختیارز . اثر مذکور ایکی قسمه آیرلمشدر : برنجی قسم استحضار ، تعداد ، ترتیب واستنتاجدن و ایکنجی قسم حال نفوس ایله حرکت نفوسدن ، تحریر نفوسدن ، بودجه ایله بودجه یکونه مؤثر اسبابی وبودجه‌لرك نسبتندن وواردات ومصارف حکومتدن ، استحصال ثروته متعلق عواملدن باحث وسائر شایان استفاده مباحثی جامعدر . قارئلرمزه اهمیتله توصیه ایلرز . فیاتی (٧٥) غروشدر .

بلاواسطه تکالیف قانونلری

ریاضیات مالیه

اصول محاسبهٔ عمومیه

لغت ناجی

لغت ناجی

رسملی قاموس عثمانی

لغت

غروش	اسامیٔ کتب	جلد	اسامیٔ مؤلفین
٢٠٠٠	قاموس الاعلام	(٦ جلد)	شمس الدین سامی بك
٧٥٠	« ترکی		«
٥٠٠	« فرانسوی (فرانسزجه‌دن تورکجه‌یه)		«
٥٠٠	« (تورکجه‌دن فرانسزجه‌یه)		«
١٠٠	کوچك قاموس فرانسوی		«
٤٠٠	دسمل قاموس عثمانی		علی سیدی بك
٣٠٠	قاموس عثمانی		محمد صلاحی بك
٣٠٠	بوروك لغت ناجی		معلم ناجی مرحوم
٧٥	کوچوك «		«
١٥	مصور دائرهٔ المعارف		محمد عزت و علی رشاد بکلر
٧٥	اختریٔ کبیر		
١٠٠	لهجهٔ عثمانی		احمد رفیق پاشا
٧٥	قاموس ترجمهٔ اوقیانوس		
٣٠٠	اشتقاق لغتی (فرانسزجه تورکجه)		کرستنجیان افندی
١٥٠	قاموس ریاضیات		صالح زکی بك
٣٥٠	آلمانجه‌دن تورکجه‌یه بوروك لغت	مجلد	عمر فؤاد پاشا
١٠٠	انکلیزجه‌دن تورکجه‌یه «	«	
٨٠٠	تورکجه‌دن انکلیزجه‌یه «	«	
٢٠٠	پهلیت لاروس	«	
١٥٠٠	لاروس نه‌دیفال	«	
١٠٠	تورکجه‌دن فرانسزجه‌یه	«	علی نظامی بك
١٠٠	فرانسزجه‌دن تورکجه‌یه	«	
٥	تورکجه‌دن فرانسزجه‌یه	(کوچوك)	«
٥٠	فرانسزجه‌دن تورکجه‌یه	«	«
١٥٠	تورکجه فرانسزجه‌یه	«	یوسف بك
٥٠	آلمانجه‌دن تورکجه‌یه	«	محمد علی بك
١٦ ٧٥	انکلیزجه‌دن تورکجه‌یه	«	حسن بك
٣٠	لغت فراز	«	فراز بك

قوانین

غروش	اسامیٔ کتب	جلد	اسامیٔ مؤلفین
١٠٠٠	دستور	(ترتیب ثانی جلد : ١)	
١٠٠	متمم	جلد : ١	
١٢٥٠	مجله شرعی	جلد : ٤	حیدر افندی
٢٥٠	«	جلد : ٨	رشید پاشا
١٥٠	«	جلد : ٧	عاطف پاشا
١٥٠	« (کتاب الشرکه)		مصطفی نوزی افندی
٥٠	« (کتاب الامانات)		«
٧٥	مجله متنی		
٣٠٠	اصول محاکمات حقوقیه شرعی		مصطفی رشید بك
١٠٠	اصول جزائیه اشربانی		عبدالحق مدحت بك
٢٠٠	«		شهباز افندی
١٠٠	حقوق جزا		زهراب افندی
١٠٠	«		ثروت بك
٢٠٠	تطبیقات جزائیه		ممدوح بك
٢٠	ملاحظات جزائیه		«
١٠٠	تشریح و تنقید		آرتین افندی
١٥٠	حقوق اداره	جلد : ٢	احمد شعیب بك
١٠٠	«	جلد : ٢	ابراهیم حقی پاشا
٧٥	«		اسماعیل حقی بك
٣٠٠	مجموعهٔ معاهدات	جلد : ٥	«
٥٠	حقوق ادارهٔ ولایت		مصطفی شرف بك
١٥٠	کلیات شرح قانونی		خالص اشرف بك
٥٠	«		عاطف بك
٧٥	شرح قانون اراضی		علی حیدر افندی
٧٥	«		حسین حسنی افندی
٦٠	تسهیل الفرائض		علی حیدر افندی
١٠٠	فرائد الفرائض		محمود اسعد افندی

غروش	اسامیٔ کتب	جلد	اسامیٔ مؤلفین
٥٠	وصایا و فرائض		اسماعیل حقی افندی
٣٠	صالح افندی جریده‌سی		»
٣٠٠	علم اقتصاد	جلد : ٣	جاوید بك
٣٠٠	»	جلد : ١ (شارل ژیدك)	حامده تحسین و زهدی بکلر
٢٠٠	حقوق دول	جلد : ٢	مرحوم علی شهباز افندی
١٥٠	حقوق بین‌الدول	جلد : ١	مرحوم صلاح‌الدین بك
٥٠٠	حقوق عمومیهٔ دول	جلد : ٨	»
١٠٠	تجارت بحریه		قسطاکی افندی
٢٥٠	بریه		جلال بك
٧٥	تجارت بحریه		میشون افندی
١٠٠	زهیر حقوق تجارت		لطفی بك
١٠٠	افلاس		علی کمال بك
٥٠	قومیسیونجیلق		»
٦٠	مناکحات و مفارقات		ساجی ذهنی افندی
١٠	حقوق عائله قرارنامه‌سی		
٤٠	کتاب نکاح و طلاق		محمود اسعد افندی
٧٥	روما حقوقی	جلد : ٢	میشون افندی
٢٥	مقایسهٔ قوانین		»
٢٥	تمییز لایحه‌سی		
١٥	اجرا قانونی شرحی		کاظم بك
٧٥	احکام‌الاوقاف		عمر حلمی افندی
٢٠٠	خلاصة‌الاجاره		»
٥٠	اصول فقه	جلد : ٢	سید بك
١٠	بودجه		ابراهیم فاضل بك
١٥٠	علی افندی فتاواسی		
١٥٠	علاوه‌لی مجموعهٔ جدیده		
٥٠	دیوان عدالت		عمر حلمی افندی
١٠٠	ایضاح‌الجنایت		عمر عزمی »
١٠	اصول محاکمات جزائیه قانون		قره‌قوچ »
١٠	» » علاوه‌سی		»

غروش	اسامیٔ کتب	جلد	اسامیٔ مؤلفین
٢٠	قانون جزا		
٢٠	اراضی قانونی		
٢٠	تجارت بریه قانونی		
٢٠	صلح محاکمه‌لری		
٢٥	اموال غیر منقوله قانونی		
٢٠	ذیل قانون تجارت		
٢٠	اصول محاکمهٔ تجارت نظامنامه‌سی		
٢٠	تجارت بحریه قانونی		
٢٠	رسم تمغا قانونی		
٢٠	محاکم نظامیه خرج تعرفه‌سی		
٢٠	کاتب عدل قانونی		
٧٥	توضیح‌المشکلات		حیدر افندی
٦٠	ادارهٔ عمومیهٔ ولایات قانونی		
٤٥٠	قوانین جدیده کلیاتی	(٢ جلد)	قره‌قوچ افندی
٧٥	حقوق خصوصیهٔ دول		مایاق افندی
٧٥	قاپیتولاسیونلر		»
٧٥	احصائیات		جاوید بك
١٠٠	کلیات شرح جزا		رفعت بك
٣٠٠	اصول محاکمات حقوقیه شرحی		احمد ضیا بك
١٢٠	اجرا شرحی		مصطفی رشید بك
٥٠	نظامات ضابطه درسلری		صلاح‌الدین »
١٠٠	مدعیٔ عمومی		عالی غالب »
١٠٠	تورکیه بیوك ملت مجلسی قوانین مجموعه‌سی (٣ جلد)		
٢٠٠	عسکری جزا قانونی		
٢٠٠	عسکری قانون جزا شرحی		
١٢٠	اصول محاکمات شرعیه		قره‌قوچ افندی
٥٠	انتخاب مبعوثان قراری		»
٥٠	اجتماعات جمعیات قانونی		»
٥٠	خرجراه قانونی		»

غروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
۵۰	وصایا وفرائض		اسماعیل حقی افندی
۳۰	صالح افندی جریده‌سی		»
۳۰۰	علم اقتصاد	جلد : ۳	جاوید بك
۲۵۰	»	جلد : ٤ (شارل ژیدك)	حامد، تحسین وزهدی بکلر
۲	حقوق دول	جلد : ۳	مرحوم علی شهباز افندی
۱۵۰	حقوق بین‌الدول	جلد : ۱	مرحوم صلاح‌الدین بك
۵۰۰	حقوق عمومیهٔ دول	جلد : ۸	»
۱۰۰	تجارت بحریه		قسطاکی افندی
۱۰۰	» برّیه		جلال بك
۷۵	تجارت بحریه		میشون افندی
۱۰۰	رهبر حقوق تجارت		لطفی بك
۱۰۰	افلاس		علی کمال بك
۵۰	قومیسیونجیلق		»
۶۰	مناکحات ومفارقات		سامی ذهنی افندی
۱۰	حقوق عائله قرارنامه‌سی		
۱۰	کتاب نکاح وطلاق		محمود اسعد افندی
۷۵	روما حقوقی	جلد : ۲	میشون افندی
۷۵	مقایسهٔ قوانین		»
۷۵	تمییز لاحقه‌سی		
۷۵	اجرا قانونی شرعی		کاظم بك
۷۵	احکام‌الاوقاف		عمر حلمی افندی
۲۰۰	خلاصة‌الاجوبه		»
۵۰	اصول فقه	جلد : ۲	سید بك
۱۰۰	بودجه		ابراهیم فاضل بك
۱۵۰	علی افندی فتاواسی		
۱۵۰	علاوه‌لی مجموعهٔ جدیده		
۵۰	معیار عدالت		عمر حلمی افندی
۱۰۰	ایضاح‌الجنایات		عمر عزمی
۲۰	اصول محاکمات جزائیه قانونی		قره‌قوچ
۲۰	» حقوقیه »		»

غروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
۲۰	قانون جزا		
۲۰	اراضی قانونی		
۲۰	تجارت برّیه قانونی		
۲۰	صلح محاکمه‌لری		
۲۵	اموال غیر منقوله قانونی		
۲۰	ذیل قانون تجارت		
۲۰	اصول محاکمهٔ تجارت نظامنامه‌سی		
۲۰	تجارت بحریه قانونی		
۲۰	رسم تمغا قانونی		
۲۰	محاکم نظامیه خرج تعرفه‌سی		
۲۰	کاتب عدل قانونی		
۷۵	توضیح‌المشکلات		حیدر افندی
۶۰	ادارهٔ عمومیهٔ ولایات قانونی		
٤۵۰	قوانین جدیده کلیاتی	(۲ جلد)	قره‌قوچ افندی
۷۵	حقوق خصوصیهٔ دول		حاباق افندی
۷۵	قاپیتولاسیونلر		»
۷۵	اختصاصات		جاوید بك
۱۰۰	کلیات شرح جزا		رفعت بك
۳۰۰	اصول محاکمات حقوقیه شرعی		احمد ضیا بك
۱۲۰	اجرا شرعی		مصطفی رشید بك
۵۰	نظامات ضابطه درسلری		صلاح‌الدین »
۱۰۰	مدعیٔ عمومی		عالی غالب »
۱۰۰	تورکیه پیروکمات مجلسی قوانین مجموعه‌سی	(۳ جلد)	
۲۰۰	عسکری جزا قانونی		
۳۰۰	عسکری قانون جزا شرعی		قره قوچ افندی
۱۲۰	اصول محاکمات شرعیه		»
۵۰	اسحاب مجبورات قراری		»
۵۰	اجتماعات مجمعات قانونی		»
۵۰	خرجراه قانونی		»

تاریخ

طوری	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
١٢٠٠	تاریخ جودت	١٢	جودت پاشا مرحوم
٩٠٠	« عمومی	٦	احمد رفیق بك
١٥٠	« مدنیت	٣	«
٦٠٠	« عمومی	٦	مراد بك
١٥٠	« لطفی (سکز نجی جلد)		
١٥٠	ارمنی اختلالی		
٣٠٠	سعید پاشا خاطراتی	٣	سعید پاشا مرحوم
١٥٠	تورك تاریخ ادبیاتی	٢	محمد فؤاد بك
٢٠٠	تورك ادبیاتنده ایلك مصوفلر	١	«
٢٠٠	مدحت پاشا	٢	علی حیدر مدحت بك
١٥٠	تقویم السنین		مختار پاشا مرحوم
٧٠	تیه‌دلی علی پاشا		احمد مفید بك
١٥٠	عثمانلی تشکیلات وقیافت عسکریه‌سی	٢	محمود شوکت پاشا مرحوم
١٠٠	تاریخ اسلام		شهبندر زاده حامی بك
١٥٠	باشبزه کاتلو		عارف بك
٢٥٠	مرآت حقیقت		محمود جلال‌الدین پاشا
١٠٠	اساطیر یونانیان		توفیق پاشا
٢٥	حکمای جهان‌نامی وتربیه تاریخی		موسی کاظم افندی
٥٠	انکلتره‌ده تاریخ مشروطیت		
٥٠	بقائر		احمد مدحت افندی
٣٠٠	حیات حضرت محمد	٤	لطف‌الله احمد بك
١٥٠	تاریخ دولت علیهٔ عثمانیه	٢	علی سیدی بك
١٠٠	« « «	٢	عبدالرحمن شرف بك
٣٥	قدلکهٔ تاریخ عثمانی	١	« «
١٢٠٠	تاریخ عثمانی (عامه‌یه‌دن مترجم)	١٠	عطا بك مرحوم
١٢٠٠	« « انجمنی مجموعه‌سی (٤٨ جزء)		

عروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
٢٥	پروسیا نصل دوکلری ٢		[illegible] بك
٣٥	[illegible] ایاطورلری		«
٨٠	قادینلر سلطنتی	٢	«
٢٥	قافقاس یولارنده		«
٥٠	ثبانعی مصطفی		«
٥٠	دمیر باش شارل		«
٣٠	بالطه‌جی محمد پاشا		«
٢٥	ایکی قومیته ایکی قتال		«
٧٥	مقتول شهزاده‌لر		محمد زکی بك
٣٠٠	تاریخ طبری	٣	محمد جریر الطبری
٣٥	مختصر تاریخ اسلام		محمود اسعد افندی مرحوم
٢٠٠	تاریخ دین اسلام	٣	«
٥٠	ادیان		احمد مدحت افندی مرحوم
١٠٠	ابو مسلم خراسانی		جرجی زیدان افندی
١٥٠	تورك تاریخی	٤،٣	م. شمس‌الدین بك
١٥	حضرت پیغمبر وزمانی		طاهر لاولوی
٢٠٠	فرانسه اختلال کبیری	٢	علی رشاد بك
٢٠٠	تاریخ عمومی	٢	
١٥٠	« «	٣	علی سیدی ورشاد بکلر
٥٠	اختلال و انقلاب عثمانی		محمود شوکت پاشا مرحوم
٤٠	حس انقلاب		حمید وهبی بك
٢٥٠	مشاهیر اسلام		بروسه‌لی طاهر بك
٢٠٠	عثمانی مؤلفلری		
٤٠	طورعود رئیس		
١٧٥	رباعیات عمر خیام		
١٢٥	دیوان ندیم		
١٠٠	فصول		
١٥٠	محمدیه		
٧٥	احمدیه		
٧٥	مناقب چهاریار کنزین		
٣٠	دلائل شریف		

قروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
۱۵۰	دلائل شرعی		قره داود
۹۰	طب نبوی		دوقتور حسین رمزی بك مرحوم
۱۲۰	تحلیل تاریخ فلسفه و مطالب ومذاهب		المالی حمدی افندی
۸۰	بکرمنجی عصرده اسلامیت		شیخ محسن
۳۰	دینی حسحال		عمر فوزی افندی
۴۰	فلسفه تاریخی		مصطفی رحمی بك
۱۰۰	تاریخ فلسفه		بحور اسرائیل افندی

جناق قلعه

بر معجزه اطلاقنه سزاوار اولان ۱۸ مارت ۱۳۳۱ جناق قلعه مدافعه‌سی اوزرینه‌کی تاریخچه‌لك عصرلره قارشی تفخرلرله، شانلرله طولی اولان بو معجزه‌سنی وجدانلرده اندی یاشاتمق امیله بکی مجموعه هیئتی طرفندن نشر ایدیلش قیمتدار، معظم بر اثر نفیسدر، باشده جنتمکان سلطان محمد رشاد حضرتلرینك خط دستلریله محرر منظومهٔ نفیسه‌لری اولدیغی حالده متفکرلرمزدن یکنه ترتیب ذات محترمك شعر و مقاله‌لریی، بر جوق تصاویری محتوی بولنان بو کوزیده اثردن بر ردانه ایدنلرینی محترم قارئلرمزه توصیه‌یی وجیبه‌دن عد ایلرز. یکی مجموعه قطعه‌سنده ۱۰۰ صحیفه‌دن عبارت اولان بو قیمتدار اثرك قیمتی یالکز (۱۰۰) غروشدر.

نصرالدین خواجه

۵۱ پارچه منظوم حکایه و ۲۱ پارچه طابلویی محتویدر

هرکلامنده بر حکمت، هرحالنده بر نصیحت وعبرت مندرج اولان خواجهٔ محترمك لطیفه‌لری، حکایه‌لری ادیب محترم کوپریلی زاده محمد فؤاد بك افندی طرفندن غایت آچیق وساده بر لسانله منظوم اوله‌رق یازلمشدر. اکثریسی بوق اخلاقی برماهیتی حائز اولان بو حکایه‌لرك معلمزمز ایچون صرورسز بر یاردیمی وکوچوکلر ایچون هر حالده جان سیقمایه‌جق فائده‌لی بر قرائت کتابی اوله‌جقنده شبهه یوقدر. کتابك باشلانغیجنده ونهایتنده خواجه مرحومك حالتنه دائر مهم وایستدار تتبعات مندرجدر. الملی بر منظوم حکایه ایله ۲۱ پارچه نفیس رسمی احتوا ایدن و ۲۴۰ صحیفه‌دن عبارت اولان اشبو اثری قارئلرمزه خاصاته توصیه ایلرز. قیمتی (۳۰) غروشدر.

سفیلر

ترانسه عالم ادبیاتك سراج انوارلی اولان وفتور مرحومك علوم اجتماعیه واحوال روحیه‌یی ادبیانه مزج ایدرك حقیقی حیات صحنه‌لرینی و حربنك صفحات مختلفه‌سی زنکین قلمیله تصویر ایلمش اولدیغی قیمتدار بر اثردر. سفیلر السنهٔ عدیده‌یه ترجمه اولندیغی کبی لسانمزده اوسنام محررین عثمانیه‌دن شمس‌الدین سامی بك مرحوم طرفندن سلیس، رنجیز ومنفح بر افاده ایله نقله ابتدار اولنمش ایسه‌ده دور جدیده کتابك نشری منع ایدلمش اولمسیله آنجق اوتوز سنه صوکرا حسن بدرالدین بك افندینك جوال قلمیله ومرحومك اسلوبنه موافق بر صورتده ترجمه‌سنك اکمالنه ومطبعه‌مز معرفتیله نشرینه موفقیت حاصل اولمشدر. بو کتابی اوقومق حیاتی اوقومق دیمکدر. هرکمی مؤثر بر درس عبرتدر. زیرا مؤلف کتابنده تصویر ایتمش اولدیغی حیاتی ایجاد ذکل، بلکه تدقیق ایدرك بارلاق وجلا بر لوحه‌یه سیلینمز حرفلرله حك ایتمشدر. غایت بیوك قطعده ۹۰۰ کسور صحیفه‌دن عبارت اولان بو اثر معظمك قیمتی (۴۰۰) غروشدر.

دیبورلرکه

بو اثر، کنج وقیمتدار محررلرمزدن آتیون زه‌حصار مبعوث محترمی روشن اشرف بك، مملکتمزك اك معروف ادیب ومتفکرلرینه وقوع بولان ملاقاتلری اثنا‌سنده یازدیغی روشن بك بوملاقاتلری، ادیب ومتفکرلرمزی زیارت، عنوانی آلنده وبر سلسله مقالات حالنده نشر ایتدیکی زمان، ادبی محفللرمزده پرجوق دیدی تودیلر، مطبوعاتمزده هیجانلی مناقشه‌لر وقوعه کلمش، بازیلرینك پرجوق انسانی آوروپا لسانلرینه بیله ترجمه ایدلمشدر. اك باشلی ادیبلرمزدن اك کنج محررلرمزه وارنجه‌یه قدر اك معروف سیمالرك تصویرلرینی وفکر محصولرینی احتوا ایدن بو مقاله‌لری کتبخانه‌مز کتاب حالنده نشره موفق اولدیغندن طولایی مفتخردر. بو کونکی ادبیات جریانلرینی طوغریدن طوغری‌یه استادلری آغزندن دیکلمك ایستیان هرکس مطلقا بو اثری ارقوملیدر. آیریجه صنعتکار شهیر (جم)ك بعض رسملریله زیین ایدلمش و ۳۴۰ بیوك صحیفه‌دن عبارت بولنمش اولان بو قیمتدار اثرك قیمتی (۵۰) غروشدر.

نژاد اکرم

استاد محترم رجائی زاده اکرم بك مرحومك، نجل نجیل نژادك عازم کاشانه‌سرای جنان اولمسندن متأثراً یازمش اولدیغی بر اثر کزیندر. ادبیات عظیمك مدلول نامی بو اثرده کورولور. نژادك قیمت حقیقیه‌سی‌ده کرك پدر محترمکداشك حزین لوحه‌لر ایله کوستردیکی حقیقتلردن، کرك نژاد مرحومك اثرده جابجا مندرج بولنان‌لرا کتده، فقط جمیعتی آثار کزیندن مستبان اولور. قیمت شناسان ادب ایچون مطلقا بر ردانه ایدینلمسی لازم آثار عداده‌دن اولمغله قارئلرمزه صورت مخصوصه‌ده توصیه ایلرز. غایت نفیس بر صورتده مطبوع اولان اشبو اثرك قیمتی (۴۰۰) غروشدر.

اوراق ایام

جناب شهاب‌الدین بك افندینك مختلف عنوانلر آلتنده تحریر بیوردقلری فرق متجاوز مقاله‌یی جامع اولان بو اثر نفیس، مطبعه‌مز معرفتیله ساحهٔ استفاده‌یه عرض اولنمشدر. اشبو مقالات، موضوعلری اعتباریله غایت قیمتدار اولدیغندن بالعموم قارئین محترمه‌مزك اشبو کتابدن بر نسخه تدارکنه مسارعت ایلمکلری توصیه‌یه متحاشر اولیورز. اوجیوزی متجاوز صحیفه‌دن متشکل اولان بو اثر نفیسك بهای (۸۰) غروشدر.

نثر حرب، نثر صلح

و

ژیاکی سوزلری

ادیب محترم جناب شهاب‌الدین بك افندینك بو عنوان آلتنده تحریر بیوردقلری بو اثر قیمتداردر. نثر حرب قسمنده: قلسفهٔ حرب، حرب حاضرك سببی، مصاحبهٔ حربیه، تورك عسکری، ایتالیانه پایه‌جق، بزم تاریخمز، عید ملیمز، آرناودلر، جریدهٔ عسکریه، برنجك اجتماعاتی، یارم شهیدلر، غالیچیاده‌کیلر، مدنیت کاذبه‌یه قارشی عنوانلی مقالاتی و نثر صلح قسمنده: انسانیت ابتدائیه، آلیق مکتوبلر سرنامه‌لی مقالات ایله توفیق فکرك، خسته‌لغنه ووفاته دائر براسلوب لطیف ایله یازلمش اوچ ایکی یوز صحیفه قریب اولان بو اثرك بهاسی (۴۰) غروشدر.

موعود حکم

محترم ادیبه‌مز خالده ادیب خانم افندینك اثر تألیفی اولان بو کزیده رومانی قارئلرمزه توصیه‌یی زائد عد ایلرز. خالده ادیب خانم افندینك اسلوبنده‌کی لطافت وسادهلکدن بشقه موضوع اعتباریله (موعود حکم) قارئلرمزك مطالعه‌سنه شایسته بر اثر قیمتداردر. نسخه‌سی بك آز قالان بو اثر نفیسك بهاسی یالکز (۶۰) غروشدر.

تاراسقونلی تارتاره‌ن

فرانسه مشاهیر ادبادندن آلفونس دوده‌نك اثر تألیفی اولان بو نفیس کتاب، عالم ادبیاتمزده برموقع ممتاز احراز ایتمش اولان کنج ادیبمز خلیل رشاد بك افندی طرفندن کزیده بر اسلوب ایله لسانمزه نقل ایدلمشدر. مطالعه‌سنی توصیه‌یی زائد عد ایتدیکمز بو رومانك موجودی بك آز قالمشدر. بهای (۶۰) غروشدر.

ادبیات

نمره‌سی	اسمای کتب	جلد	اسمای مؤلفین
۱۰۰	جزمی		نامق کمال مرحوم
۵۰	وطن		»
۱۰۰	اوراق پریشان		»
۳۰۰	نژاد اکرم	(برنجی وایکنجی جلد برلکده)	زیائی‌زاده اکرم مرحوم
۱۰۰	»	(بالکز ایکنجی جلد)	»
۵۰	پژمرده		»
۱۵۰	زمزمه	۳-۱	»
۲۰	تفریحات		»
۲۰	تفکر		»
۱۵	محسن بك		»
۱۵	شمسا		»
۳۰	تقدیر اخان		»
۳۰	ناجیه		»
۴۰	مه‌پریزون ترجمه‌سی		»
۲۰	وصلت	(تیاترو)	»
۲۰	آطالا	»	»
۲۰	»	(رومان)	»
۳۰	زینب	(تیاترو)	عبدالحق حامد بك
۷۵	مکتوبلر	(ایکنجی جلد)	»
۷۵	طارق		»
۳۰	یادکار حرب		»
۵۰	سارهٔ آلپاك		»
۵۰	طیغلر کیدی		»
۵۰	طرخان		»
۲۵	ابلخان		»
۱۴۰	رباب شکسته		توفیق فکرت مرحوم مرحوم
۱۲۵	خلوك دفتری		»
۲۰	شمرین		»
۱۰	زبابك جوابی		»

قروش	اسامى كتب	جلد	اسامى مؤلفين
٣٠٠	نوبهٔ ادبيات عثمانيه		ابو الضيا توفيق مرحوم
١٠٠	سليمان پاشازاده سامى بك (خياتنه دائر خاطراتلر)		سامى بك
٤٠٠	سفيللر		شمس الدين سامى بك
٧٥	تاريخ ادبيات عثمانيه		فائق رشاد بك
٢٥	عثمانلى تاريخ ادبياتى		كوپريلى زاده فؤاد بك
٧٥	حيات وكتابلر		احمد شعيب مرحوم
٥٠	فورتنه		شهاب الدين سليمان مرحوم
١٥	اصحاب كهفمز		عمر سيف الدين مرحوم
١٠	حرم		»
٢٠	رقيه	(تياترو)	محسين ناهيد مرحوم
٤٠	روح بى قيد		خالد ضيا بك
٤٠	فيروزان	»	»
٤٠	كابوس		»
٢٠	حكايه		»
١٢٠	عشق ممنوع		»
١٢٠	مانى وسپاه		»
٥٠	كناردهٔ قالش		»
١٠٠	بر شعر خيال		جناب شهاب الدين بك
١٠٠	اوراق ايام		»
٤٠	نثر حربى، نثر صلح وتريا كى سوزلرى		»
٢٠	كورابه	(تياترو)	»
٦٠	فراق عراق		سليمان نظيف بك
٤٠	فانى تيللر		فائق عالى بك
٣٠	الحان وطن		»
٢٥	پاى تختك قپوسنده		»
٥٠	تورك سازى		محمد امين بك
٣٠	تورنكه شعرلر		»
٢٠	يكى حيات		ضيا كوك آلب بك
٤٠	ادبيات حقيقيه		على كمال
١٢٠	حيات مخيل		حسين جاهد بك
٧٥	حيات حقيقيه صحنه‌لرى		»
٧٥	غوغالرم		»

قروش	اسامى كتب	جلد	اسامى مؤلفين
١٢٠	نجون آلداتيرلرمش		حسين جاهد بك
٥٠	سوك امل		محمد رؤف بك
١٠٠	قرنفيل وياسمين		»
٣٠	برعشقك تاريخى		»
٣٠	خاطرلر آره‌سنده		»
٥٠	جدال		»
٦٠	احتضار		»
٦٠	عاشقانه		»
٤٠	فردای غرام		»
٥٠	اوچ حكايه		»
٧٠	قادين ايستره		»
٣٠	پروانه‌لر كبى		»
٦٠	ازهار		»
٢٠	صاقور - قارمن		»
٣٠	نكته		»
٣٥	سانصار		»
٦٠	بيك بر پوسه		احمد حكمت بك
١٠٠	خارستان		»
٥٠	چاغلياتلر		احمد راسم بك
٧٠	كتابهٔ غم	٢	»
١٢٠	نقش عتيق		»
٣٠	جماعى الفت		»
٦٠	ايكى كوزل كنهكار		رائف نجدت بك
٥٠	حسلر وفكرلر		»
٤٠	انول		»
٦٠	حيات ادبيه		رفيق خالد بك
٧٠	كيرينك ديدكارى		»
٣٥	صاتين آلدانمه ايتانمه قانمه		»
٦٠	مملكت حكايه‌لرى		»
٦٠	استانبولك ايچ يوزى		»
١٥٠	رفيق خالد بكك كليانى	٤	»

قروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
٧٥	سراجام		یعقوب قدری بك
٢٥	ازنرك باغندن		»
٧٥	نور بابا		»
٢٥	رحمت		»
٢٥	قادیناق وقادیناقلر		مدحت جمال بك
١٠٠	خطابت درساری		عزت ملیح بك
٤٠	مبرمه		»
٤٠	حزن بیم		»
٣٠	تربیه‌یه دائر		احمد فاضل بك
٣٠	دیوانچهٔ فاضل		»
١٠	خواجه نصرالدین		کوپریلی زاده محمدفؤاد بك
٢٠	توفیق فکرت واخلاقی		»
٥٠	حیات فکریه		»
٧٥	بیاض کولکلر		جلال ساهر بك
٧٥	بحران		»
٢٥	سیمون		»
١	چالی اوشی		رشاد نوری بك
٧٥	دوردالدن قلبه		»
٥٠	سوغش بیلدیرلر		»
١٥	ابکی سلطنت آره‌سنده		روشن اشرف بك
٥٠	آیریلقلر		»
٥	دیبورلرکه		»
٤	کچمش کولر		»
٢	بیکتاش		»
١٠	شن کتاب		یوسف ضیا بك
٥	لطیفه		»
٥	نکاحده کرامت		»
٢٠	کندینی بیل		»
٥٠	ایلك شاعر (٤ پرده منظوم فاجعه)		خالد فخری بك
٣٠	ملی ادبیات مسئله‌سی		»
٢٥	یونانون		علی جانب بك
			آقا کوندوز بك

قروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
٢٠	یاریم تورکلر		آقا کوندوز بك
٥٠	کوکلدن سسلر		اوزخان سینی بك
٢٥	قیسکملر		»
١٥٠	خندان		خالده ادیب خانم
٨٠	صوك اثری		»
٦٠	داوود حکیم		»
٧٠	آتشدن کوملك		»
١٦٠	خراب معبدلر		»
٣٠	طاغه چیقان نورد		»
٣٥	ازمیردن بروسه‌یه		»
١٠٠	مخدرات		فاطمه علیه خانم
٥٠	ارغنون (مجموعهٔ اشعار)		محمد بهجت بك
١٠٠	رهبر کتابت عثمانیه		محمد فؤاد بك
٥٠	دیوان عارف حکمت		
٢٥	» محی		
٥٠	» غالب		
٤٠	صالون کوشه‌لرنده		صفوتی ضیابك
٤٠	خانم مکتوبلری		»
٤٠	برصفحهٔ قلب		»
٣٠	آناطولیده طفین		شریف بك
٢٥	سیاه کوزلر		جمیل سلیمان بك
٤٠	عراق مکتوبلری		بابان زاده حقی بك مرحوم
٥٠	حقه صیغه‌لرق		حسین رحمی بك
٣٥	قادینلر واعظی		»
٣٥	حیاتدن صحیفه‌لر		»
٦٠	طورامان		»
٢٥	شفق		»
٥٠	قوبروالی بیلدیز آلتنده ازدواج		»
٦٠	قول بیانی		»
٥٠	سودا بیشنده		»
١	حادثه		»

غروش	اسامی کتب	خانه	اسامی مؤلفین
٥٠	حزان بلبل		حسین رحمی بك
٦٠	برمعادلهٔ سودا		»
٦٠	تصادف		»
٧٥	سوك آرزو		»
٧٥	یتیم أم		»
١٢٥	جهنملك		»
٥٠	ملیحه		اسماعیل نشاط بك
٢٥	آتش بوحکری		بیاتی صفا بك
٢٥	سوزده‌لر		»
٢٠	کتجلکمز		»
٥٠	سیاه وبیاض		»
١٥	سارا		جلال الدین انیس بك
١٥	عباسه		حسن بدرالدین بك
٥٠	مانون لسقو		»
٣٠	سودا مسابقه‌سی (برنجی قسم)		»
٣٠	سودا تناذری (ایکنجی وصنوك قسم)		»
٢٥	رسملی نلور کوشك حکایه‌لری		سرور بدیع بك
١٥	آتش اولورده یقازی		ا . حکمت بك
٤٠	بی نمازك اوتور اوچ کیجه‌سی		سعاد فاخر بك
٤٠	مجموعهٔ الحان (شرقی کتابی)		جودت بك
٧٥	سوکیل قوماندانلرمزك ترجمهٔ حالی (١٠ جزء)		
٧٥	چوجوقلره حکایه‌لر (١٠ جزء)		
٧٥	شرق ماصالری (١٠ جزء)		
٦٠	زانه‌لر		
٥٠	سفالت		
٢٥	مغلوبلر ایله برابر ادرنه محرالرمله		امینه سمیه خانم
٢٥	سیاحتلرم		جودت بك
٢٥	قاریناتور		علی سعاد بك
٣	آنطوان قله‌تو باطارو		دوقتور عبدالله جودت بك
٥٠	اردوملك دفتری		علی اکرم بك
٥٠	تاراسقونلی تارتارزن		خلیل نهاد بك

غروش	اسامی کتب	خانه	اسامی مؤلفین
٥٠	مادام باطالون		پول دوقوفدن مترجم
١٠٠	صقلیه (سجلیا خاطره‌سی)		اسمی بك
٦٠	آزاده (پیه‌رلوتیدن مترجم)		خندان اطفی خانم
٦٠	هیچ بری		سعاد درویش خانم
٤٠	بهجه‌نك طالعلری		»
٢٠	نه بر نفس، نه بر نفس		»
٥٠	شبشلی حیاتی		اورخان مدحت بك
٢٥	بر داماد کوز باغی		تجدت رشدی »
٥٠	سیطلی کیجه‌لر		خالده نصرت خانم
٢٥	خانم مکتوبلری	»	»
١٥	مدور	»	کرمده صبری خانم
٥٠	اولمش بر قادینك اوراق متروکه‌سی	»	»
٥٠	ندرت	»	»
٨٠	بیان کلی	»	»
٧٠	مهجوره ایله حکمت		وجیهی مرحوم
٢٥	براویجدن صوکرا	»	ارجمند اکرم بك
٢٥	عصریلر	»	»
٢٥	قوپوق	»	»
٢٥	صابر افندینك کلبی	»	»
٢٥	کون ماتار ایکن	»	»
٢٠	اولیای جدید	»	»
٥٠	جن کوز رجائی	(١٠ جزء)	سرور بلماج
٤٥	اوسونجی بابا		حسین رحمی بك
٢٥	آوروپا ملتلری روحیاتی		مصطفی رحمی بك
٢٥	جوجوق روحیاتی وتجربی بداغوژی		»
٢٥	جوجوق روحیاتی		»
٣٠	جوجوقلر جنی		»
٢٠	نیور ونیروکاتی		»
٣٠	برغسون فلسفه‌سی		مصطفی شکیب
٢٠	جوجوق باغچه‌سی رهبری		فائق بك
٥٠	ابرجیلك		محسن رحمی بك

لسانه

قروشی	اسامی کتب	عدد	اسامی مؤلفین
٢٠	سیلابهر		موسیو فره‌ستو
٢٠	الفبای فرانسوی		فائق بك
١٠	الفبا نصل اوکرنیلیر ؟		
٦٠	مه‌نود پراتیك (٣ قسم)		موسیو فره‌ستو
٤٠	« (برلیچ فرانسزجه)		
٢	مکالمه		خالد بك
٢٥	غرامهر		موسیو فره‌ستو
٢٠	اجنبیلره تورکجه اوکرنمك ایچون الفبا		موفیر بك
٣٠	« درس ووظیفه		«
٢٠٠	« معلم لسان عثمانی		«
٢٠	لغتچهٔ اصطلاحات رسمیه		آکاه بك
٥٠	اولندروف		نجم‌الدین بك
٢٥	فرانسزجه تورکجه اصول انشا		وبرنطال افندی
٢٠	انکلیزجه الفبا		
٢٠	« تورکجه مه‌نود برلیچ		عزت بك
٤٠	انکلیزجه مه‌نود برلیچ		
٢٥	روایال ریدر برنجی قسم (انکلیزجه)		
٢٠	آلمانجه الفبا		
٢٠	« مه‌نود برلیچ		
٥٠	عربجه صرف ونحو		بهاءالدین بك
٢٠	القول السدید فی علم التجوید		حاجی ذهنی افندی
١٠٠	تعلیم فارسی (درت قسم)		حسین دانش بك
٢٠	کلستان		شیخ سعدی
١٠٠	زبدهٔ کلستان		«
٤٠	فرانسزجه تورکجه ضروب امثال		عزت حامد بك
١٦٠	لالانك تورك	(شلد)	«

مکتب کتابلری :

تورکجه الفبا

اوزنجی طبعی ١٣٣٨-١٩٢١ ، اعلام مطبعه‌سی

ایزمیت مبعوث محترمی ومعارف ناظراسبق احمد شکری بك افندیلرك آثارندندر. اوزون سنه‌لرك تجربه وتدقیق محصولی اولوب ابتدای وطنمزك کال سرعت وسهولتله اوقویوب یازمق اوکرنه‌لری تأمین ایتمك مقصدیله ترتیب اولونمش واخیراً تطبیقاتنده فوائد مهمه‌سی کورولمش اولدیغندن معارف وکالت جلیله‌سنجه‌ده بالعموم مکتبلر ایچون تقدیرات کامله‌ایله قبول ایدلمشدر. مؤلف محترمك معلم افندیلری تنویر ایچون مقدمهٔ آرده اعطا ایتمش اولدیغی ایضاحاتك مطالعه‌سندن‌ده اکلاشیلجغی اوزره « تورکجه الفبا » مکتبه یکی باشلایان صبیانك عین زمانده هم حروفاتری، هم قرائتی، هم‌ده یازی یازمه‌یی اوکرنمك کبی فوائد عدیده‌یی جامع اولمسی اعتباریله امثالنه هرصورتله حائز ورجحان ووکالت جلیله‌یه بویله برانکری قبولندن دولایی بحق تبریکه شایاندر.

٨٠ بویوك صحیفه‌دن مرکب اولوب اعلا کاغذاوزرینه برصورت نفیسه‌ده طبع ایدلمش اولان بو اثر استفادهٔ عامه‌یی تأمیناً یالکز ١٠ غروش فیاتله کتبخانه‌مزده صاتیلمقده‌در.

ملی الفبا

دارالفنون مدرسه‌لرندن کورپلی‌زاده محمد فؤاد بك افندیلرك انطالیه معارف مدیرسابق سلیمان سائب بك طرفندن مشترکاً تألیف وکتبخانه‌مز طرفندن برطرز نو ایله طبع ونشر ایدلمش اولان اشبو اثر، کرك نفاست طبعی وکرك طرز ترتیبی اعتباریله بالعموم مکاتب شاهانه توصیه اولونوب معارف وکالت جلیله‌سنجه‌ده فوق العاده تقدیراته مظهر اولدقدن صکره‌ده مکاتبه قبول بیورلمشدر.

٨٠ صحیفه‌یی و متعدد شکل ورسملری حاوی اولان بو مفید کتابك دیانی عهد اولدیغی حالده یالکز ١٠ غروشدر.

چوجوقلره
معلومات دينيه
درسلرى

معلم احمد ضياءالدين افندينك آلتى قسمدن مركب اولان اشبو اثر كزيدلرى صوك مفردات پروغرامنه توفيقاً ترتيب اولونمش ومعارف وكالت جليله‌سنجه دخى بالعموم مكاتب ابتدائيه ايچون قبول بيورلمشدر .

موى‌اليهك عمومى وخصوصى برچوق مكتبلرده بالليات وقوع بولان تجارب مديده‌سنه كوره تعديل واصلاح صورتيله اخيراً بكيدن بر صورت مصححه‌ده طبع وتذييل ايتدرلمش اولان اشبو سلسلهٔ آثار ، طلبه‌نك عقل وادراكنه آلتمش ويولرده احكام دينيه وشرائط اسلاميه وچوجوقلرك سهولتله اكلايه‌بيله‌جكى وجه ايله قلمه مركتابك نهايتده عملاً سير وشمائل سنيهٔ نبويه‌يه وزمان سعدت اقتران حضرت رسالتپناهيده جريان ايدن احوال تاريخيه‌يه واصحاب كرام وائمهٔ ذوى‌الاحترام واجله‌ٔ مقتدايه اعطا اولونمش اولديغندن شبان وطن معلومات دينيه‌لرى اوكرەندكارى صره‌ده توصيه‌در . اشبو بش قسم اثرك كتبخانه‌مزده‌كى صاتيش فيياتلرى بروجه آتيدر :

دورهٔ اولى	برنجى	سنه	٧ غروش
»	ايكنجى	»	١٠ »
دورهٔ متوسطه	برنجى	»	١٠ »
»	ايكنجى	»	١٠ »
دورهٔ عاليه	برنجى	»	١٢ »
»	ايكنجى	»	١٥ »

يكى
ملى قرائت

دارالفنون تورك ادبياتى تاريخى مدرسى كوپرلى زاده محمد فؤاد بك افندى طرفندن مكاتب ابتدائيه وسلطانيه‌نك دورهٔ اولى ، دورهٔ متوسطه ودورهٔ عاليه‌سنوق طلبه‌سنه مخصوصاً آلتى قسم اوله‌رق ترتيب ايدلمش اولان بو قيمتدار اثر ، اوه‌دن برى مكاتب مذكوره‌ده تدريس ايدلمكده اولديغى كبى اخيراً معارف وكالت جليله‌سنجه‌ده تقديراً وامتنانه ترجيحاً قبول بيورلمشدر .

سنه‌لردن برى وظيفهٔ تدريس ايله اشتغال ايده‌رك بو يولده مديد برتجربه‌دوره‌سى كچيرمش اولان مؤلف محترم ، طلبه‌نك درجهٔ تحصيل وعرفانى نظردقته آلدرق تكامل تدريجى قاعده‌سنه توفيقاً ترتيب ايتمش اولديغى بو اثرلرده نورسيدكان وطنى تحصيل علومه تشويق وترغيب ايده‌جك مقالات وحكاياتدن باشقه سرآمدان محررين وادبامزك اخلاقى ، ادبى ، تاريخى ، حماسى آثارندن و بالخاصه حسيات وطنپرورانه‌يى ايداع وتحريك ايده‌جك ملى مقالات ومنظوماتندن برچوق بدايع افتباسى صورتيله ابراز مأثر رويت ايلمشدر .

يالكز مكتبلى افنديلرك دكل ، بو يولده مطالعه‌دن ذوقياب اولان ارباب ادب وعرفانك‌ده مستفيد اوله‌جغى بو قيمتدار اثرلر زيرده كوستريلن فيياتلرله كتبخانه‌مزده صاتيلمقده‌در :

دورهٔ اولى	برنجى	سنه	١٠ غروش
»	ايكنجى	»	١٥ »
دورهٔ متوسطه	برنجى	سنه	٢٠ »
»	ايكنجى	»	٢٥ »
دورهٔ عاليه	برنجى	سنه	٣٠ »
»	ايكنجى	»	٣٠ »

تجربهٔ لسان صرف

شیخ الحررین، استاد معرفت قرین احترامسز بك افندینك آثار نافعه سندن اولوب بش قسمدن مرکب اولدیغی حالده بو کره یکیدن تصحیح واك صنوك پروغرامه کوره تعدیل ایدیلش ویکی برنجی دفعه اولهرق برصورت نفیسه ده طبع وتمثیل اولونمشدر. مؤلف محترمك سنه لرجه دوام ایدن وظیفهٔ تعلیمیه وتدریسیه لرنده مدید تجربه لر محصولی اولان بو اثر کرین، اوتون سنه دن بری مسلم وغیر مسلم، عمومی وخصوصی مکتبلرك اکثریتنده، خصوصی درسلرده فوائد تطبیقیه و تجربیه سی کورولمش اولدیغی کبی اخیراً معارف وکالت جلیله سنجه ده مکاتب ابتدائیه نك صنوف مختلفه سنده تدریس اولنه جق کتابلرك انتخاب وقبولی صیره سنده رسمی پروغرامه ادخال ایدلمك صورتیله ابراز مآثر قدردانی بویورلمشدر.

احمد راسم بك افندینك قدرت علمیه ومزیات ادبیه لری شهرتکار آفاق اولدیغی جهتله یوارك کندی قلمنی محصول بولندیغی سویله مکله دیکر مردرلو توصیفاتدن استغنا حاصل اوله جغندن یالنکز اثرینه کوره کوستریلن فیناتلرله کتبخانه مزده صاتیلمقده اولدیغی ارباب عرفانه تنبیه ایله اکتفا اندرز.

دورهٔ اولی	ایکنجی سنه	١٥	غروش
دورهٔ متوسطه	برنجی »	١٧,٥	»
» »	ایکنجی »	٢٥	»
دورهٔ عالیه	برنجی »	٢٥	»
» »	ایکنجی »	٣٠	»

ملی تاریخ

دارالفنون تورك تاریخ ادبیاتی مدرسی کوپریلی زاده محمد فؤاد بکك آثار نافعه سندندر. ایضاحدن مستغنی اولدیغی اوزره الده بولونان تاریخلرمزدن بالخاصه ابتدائی مکتبلرده تدریس اولونانلرك اکثریسی یاکلش وصدد خارجنده معلومات ویرمکله برابر «ملی تربیه» خصوصنده مفید اولمقدن بك اوزاقدر. تورك ملت نجیبه سنك بیکلرجه بیللق حیات شان وشرفی نظردقته آلنمیوب انجق برقاچ جادیر خلفندن عبارت برهیئتك بویوك برسلطنت تشکیله موفقیتندن بحث ایتمك صورتیله بوملت معظمه نك آنا طولی وروم ایلیده وحتی سوریه وعراق قطعه لرنده کی تاریخی قدملری برچوق برلرده اوبودلشدر. بوکاسبب علی الاکثر فرنك کتابلرندن اقتباس معلومات جهتی اختیار اولونه رق تورك ملیتی نقطهٔ نظرندن تدقیقاته کیریشلمه مش اولمسیدر.

«ملی تاریخ» سلسله سی تاریخمزك بومهم نقصانی ازاله واکمال ایله برابر ملی تربیه رکننك برصورت رصینه ده تأسیسی متصدیله وجوده کیرلمش وشمدی یه قدر مستور قالان برچوق حقایق تاریخیه حقنده ایضاحات مکمله ویرلمش اولدیغندن معارف وکالت جلیله سنجه ده مکاتب ابتدائیه وسلطانیه نك صنوف مختلفه سی ایچون کتبخانه مزده صاتیلمقده اولان اشبو تاریخ سلسله سنك فیناتلری بروجه آتیدر:

دورهٔ اولی	ایکنجی سنه	١٥	غروش
دورهٔ متوسطه	برنجی »	١٥	»
» »	ایکنجی »	١٥	»
دورهٔ عالیه	برنجی »	١٥	»
» »	ایکنجی »	١٥	»

چوجوقلره

تاریخ درسلری

معلم محترم احسان شریف‌بك افندی طرفندن اش‌بو م اوزرینه ترتیب اولونوب کتبخانه‌مزجه برصورت نفیسه‌ده طبع ایدلش اولان بو قیمتدار اثر، اساساً اولجه مکاتب ابتدائیه‌نك صنوف مختلفه‌سی ایچون بالماقه برنجی درجه‌ده قبول ایدلش اولدیغی کبی بو کره معارف وکالت جلیله‌سنجه‌ده بالتقدیر مکاتب مذکوره‌ده تدریس اولنه‌جق آثار میانه ادخال بیورلمشدر.

اشبو سلسله تاریخك برنجی قسمی عموماً اسلام تاریخی ایله عثمانلی امپراطورلغنه عائد وقایع تاریخیه‌دن باحث اولوب دورهٔ متوسطه برنجی وایکنجی سنه‌لرینه عائد «چوجوقلره عثمانلی تاریخی» عنوانی حائز اولان ایکنجی واوچنجی قسملری عثمانلی حکومتنك بدایت تأسیسدن زمانمزه قدر وقایع تاریخیه‌سنی احتوا ایتمکده ودورهٔ عالیه برنجی وایکنجی سنه‌لری ایچون ترتیب اولونان «چوجوقلره تاریخ عمومی» نامنده‌کی دردنجی وبشنجی قسملرایسه بالجمله اقوام قدیمه‌یه عائد اقوال تاریخیه‌یی وآوروپا وآسیا حکومتلری تاریخلریله برابر عثمانلی امپراطورلغنك بوحکومتلرله اولان مناسبات سیاسیه و وقایع حربیه‌سنی محتوی بولونمقده‌در.

برجوق رسملر وخریطه‌لر علاوه‌سیله مکملیتی تأمین ایدلش اولان بو اثر زیرده کوستریلن فیاتلرله کتبخانه‌مزده صاتیلمقده‌در:

چوجوقلره تاریخ درسلری	دورهٔ اولی	ایکنجی	سنه	۱۵	غروش
» تاریخ عثمانی	» متوسطه	برنجی	»	۱۵	»
» » »	»	ایکنجی	»	۱۵	»
» » عمومی	» عالیه	برنجی	»	۱۵	»
» » »	»	ایکنجی	»	۱۵	»

یکی

علم حساب

ریاضی شهیر دارالشفقه علم هیئات معلمی وشرکت خیریه ایشانه مدیری محمد عزت بك افندی طرفندن مکاتب ابتدائیه صنوف مختلفه‌سی ایچون آلتی قسمدن مرکب اولق اوزره ترتیب واخیراً احوال زمانه واحتیاجات حاضره‌یه کوره تعدیل واصلاح ایدیله‌رك بر صورت نفیسه وبدیعه‌ده مطبعه‌مزجه یکیدن طبع وتمثیل اولونان اشبو اثر، معارف وکالت جلیله‌سنجه‌ده بالتقدیر مکاتب ابتدائیه‌ده تدریس اولونمق اوزره قبول بیورلمشدر.

فنون ریاضیه‌ایچنده تعلیم وتعلمی وبالخاصه چوجوقلر ایچون آکلاشلمسی وآکلاتلمسی اك مشکل بولونان علم حسابك کمال سهولتله تحصیلی ایچون مؤلف محترم اوزون سنه‌لرك تدققات وتجاربی نتایجندن اولق اوزره بو اثرده تقریب وتطبیق ابتدیکی اصولده بحق بونوك بر موفقیت کوسترمش وصنوف ابتدائیه‌یه مخصوص قسملرده طلبه‌نك ادراك واذعانلرینه مناسب اشکال واشارات علاوه‌سی صورتیله بو موفقیتی برقات داها تأمین ایلمشدر. بوندن باشقه برجوق امثال ومسائل ایله تطبیقات عدیده‌نك اصول وقواعد معلومه دائره‌سنده متنوع حقایق اشیایه مطابقتی مشاهده‌سی‌ده اطردنته آلتوب طلبه‌نك معلومات عمومیه‌سنه خدمت مقصد مهمی تأمین ایدکلمدر. قیمت علمیه‌سی وکالت جلیلهٔ مشارالیهاجه تقدیر بیورلمش اولان بو اثرك توصیه‌سنی زائد کوررز. مذکور اثرك صاتیش فیاتلری بروجه آتیدر:

دورهٔ اولی	برنجی	سنه	۱۲	غروش
»	ایکنجی	»	۱۲	»
دورهٔ متوسطه	برنجی	»	۲۶	»
»	ایکنجی	»	۲۸	»
دورهٔ عالیه	برنجی	»	۳۲	»
»	ایکنجی	»	۲۵	»
سلطانی	آلتنجی	»	۶۵	»
»	یدنجی	»	۷۵	»

یکی

علم هندسه

فنون ریاضیه‌ده‌کی بهرهٔ عامیه‌سی مسلم انام اولان ریاضی‌ٔ شهیر دارالشفقه علم هیئت معلمی وشرکت جریده ایشلتمه‌مدیری محمد عزت بك افندینك آثارجدیه‌سندن اولان اشبو اثر ، مکاتب ابتدائیه دورهٔ متوسطه وعالیه صنوفنه مخصوص اولاق اوزره دورت قسمدن مرکب اولوب الده بولونان امثالی آثاره ترجیحاً معارف وکالت جلیله‌سنجه‌ده بالعموم مکاتب ابتدائیه‌ده تدریس اولونمق اوزره قبول بویورلمش وکتبخانه‌مز طرفندن بوکره برصورت نفیسه‌ده طبع وتمثیل ایتدیریلدرك موقع استفاده‌یه وضع ایدیلمشدر.

مؤلف محترمك تذکیرنامی بوائرك قیمت عامیه‌سنی تعیینه کافی بولوندیغی جهتله آیریجه توصیه‌یه حاجت کورولمه‌مشدر.

اشبو دورت قسم قیمتلی کتابك کتبخانه‌مزده‌کی صاتیش فیاتلری بروجه آتیدر :

دورهٔ متوسطه	برنجی	صنف	۱۰	غروش
»	ایکنجی	»	۱۰	
دورهٔ عالیه	برنجی	»	۱۵	
»	ایکنجی	»	۱۵	

بکی درس اشیا

استانبول سلطانیسی معلمین محترمه‌سندن محمود اکرم بك افندینك آثارندن اولوب مکاتب ابتدائیه صنوف مختلفه‌سی ایچون صوك مفردات پروغرامنه توفیقاً آلتی قسم اوله‌رق ترتیب اولونمش ومعارف وکالت جلیله‌سنجه‌ده مکاتب مذکوره‌ده تدریس اولونه‌جق کتابلر میانده قبول وانتخاب بویورلمشدر.

کتبخانه‌مزجه بر صورت نفیسه‌ده طبع وتمثیله اعتنا اولونان بوقیمتدار اثر، نورسیدکان وطنك سهولتله آکلایه‌بیله‌جکی طرزده غایت سلیس برافاده ایله تحریر وباجمله اشیانك ماهیات وموضوعات حقیقیه‌لری ترقیات حاضره نظردقته آلنمق صورتیله فنی اکلنجه شکلنده وجوجوقلرك شوق ولذتله استفاده ایده‌جکلری بر صورتده بیان وتقریر ایدلمش وکتابك هرقسمی یوزلرجه نفیس رسم ولوحه‌لرله تزیین اولونمش اولدیغندن وطن یاورولرینك ذهنلرینی یورمقسزین یك متنوع وفائده‌لی معلومات ایدینمکی مقصدینی تعقیب ایدنلر ایچون بالخاصه توصیه‌یی وجائز تدرشناسیدن عدایلرز.

اشبو اثرك کتبخانه‌مزده‌کی صاتیش فیاتلری بروجه آتیدر :

دورهٔ اولی	برنجی	سنه	۱۰	غروش
» »	ایکنجی	»	۱۲,۵	»
» متوسطه	برنجی	»	۲۰	»
» »	ایکنجی	»	۲۰	»
» عالیه	برنجی	»	۲۵	»
» »	ایکنجی	»	۳۰	»

آنا دیلی

ترجمهٔ ثابت بك مرحومك كوزیده براثری اولوب لسن قسمندن ترك ایتمكده‌در. بو اثرده لسانی قواعددن دكل، بلكه قواعدی لساندن اوكرنمك كبی تماميله یكی بر اصول تعقیب ایدلش وآوروپانك اكمل ترقی ممالكنده تطبیقندن یك بویوك فوائد استحصال اولونان بو اصول بالخاصه مظهر تقدیر اولدقی مكاتب ابتدائیه‌نك صنوف محتلفه‌سنده تدریس ایدلك اوزره معارف وكالت جلیله‌سی تألیف وترجمه دائره‌سنجه رسماً قبول اولونمشدر. بك آز بر زمانده مكرراً طبع ایدلش اولان بو اثرك قیمتی حقنده بر فكر مخصوص ویرمه‌یلم.

تحصیل لسان خصوصنده عصری بر تجدد كورمك وكوسترمك ایسته‌ین معلمین واولیای اطفاله صورت مخصوصه‌ده توصیه ایدرز.

كتبخانه‌مزده صاتیلمقده بولونان بو اثر اقسامنك فیاتی بر وجه آتیدر:

دورهٔ اولی	ایكنجی	صنف	۱۲	غروش
» متوسطه	برنجی	»	۲۵	»
» »	ایكنجی	»	۱۰	»
» عالیه	برنجی	»	۲۰	»
» »	ایكنجی	»	۲۵	»

تاریخ انبیا واسلام

علی رشادبك افندینك آثار عالمانه‌لرندن اولوب الیوم مفردات پروغرامنه توفیقاً ذكور واناث لیسه‌لرك دردنجی صنفلرینه مخصوص اولمق اوزره قلمه آلنمش اولان بو قیمتدار كتاب خلقت آدمدن ظهور اسلامه قدر تواریخ انبیا ایله ظهور اسلامدن اعتباراً حكومات اسلامیه‌نك وقایع تاریخیه‌سنی احتوا ایتمكده اولوب كتبخانه‌مزده ۲۵ غروش فیاتله صاتلمقده‌در.

كذلك سوك مفردات پروغرامنه توفیقاً مكاتب مذكوره‌نك بشنجی صنفلرینه مخصوص اولمق اوزره ترتیب ایدلش بولونان

تاریخ عثمانی

ایسه قبل الاسلام تركلرك تاریخ، عرق، دینی تاریخنی وجوده كتیرمش اولدقلری آثار مدنیه وترقیات علمیه‌لری وقبول اسلامدن سوكرا پادشاهان ترك وحكومت‌لرینك وقایع تاریخیه‌لرینی برمدخل ایله عملاً ایضاح ایتدیكی كبی عثمانلی امپراطورلغنك بدایت تأسیسدن اعتباراً دور استقلال، ودور انتباه واعتلاسی وبیك تاریخندن سوكرا دور تشتت وانحطاطی وسوك ترك ـ روس سفرینه قدر اولان وقایع تاریخیه‌یی اجمال وحكایه ایتمكده وعثمانلی مدنیتی وصنایعی حقنده‌ده خیلی معلومات ویرمكده‌در. اشبو كتابك فیاتی ۳۰ شدر.

مکتب کتابلری

غروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
٣٠	منتخب قرائت		فائق رشاد وشمس الدین بکلر
٣٠	«	(برنجی سنه)	م. شمس الدین بك
٣٠	«	(ایکنجی سنه)	«
٣	معلومات دینیه	ابتدائیه برنجی سنه	معـ. حافظ رشید بك
٧	«	« ایکنجی «	«
٧	«	« اوچنجی «	«
٧	«	« دردنجی «	«
٧	«	« بشنجی «	«
١٥	«	« آلتنجی «	«
٤٠	المختصرات	(ایسه ٧ نجی و ٨ نجی سنه)	مرحوم حاجی ذهنی افندی
٢٠	اخلاق دینی		علی سیدی بك
٢٠	تلخیص الکلام		اسماعیل حقی بك
٢٥	عثمانلی تاریخی		افضل الدین بك
٢٥	تاریخ درسلری	(ایسه ایکنجی سنه)	علی رشاد بك
٢٥	قرائت اسلامیه		حسین کاظم بك
٢٠	قرائت درسلری	(ایسه برنجی سنه)	حکمت بك
١٥	قورانك کتابی (مصاحبات اخلاقیه)	ابتدائی برنجی سنه	کوپریلی زاده فؤاد بك
٢٠	«	« ایکنجی «	«
١٠	زنکلی ورسمی قرائت	(ابتدائی سنلرینه مخصوص)	حسنی بك
	خریطه‌لر		
٣٠	میثاق ملی خریطه‌سی		
٢٠	تراکیا «		
٢٠٠	قطعات خمسه خریطه‌سی (٨ عدد)		
٥٠	بروسه ـ اسکیشهر خریطه‌سی		
٥٠	ازمیر ـ آیدین ـ منتشا «		
٥٠	ارضروم ـ طربزون «		

غروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
٧٥	رسمی منتخبات ادبیه		سلیمان بحری ورأفت بکلر
٢٠	« مقتطفات	(ایسه طقوزنجی سنه)	شهاب الدین سلیمان بك
٢٠٠	معلومات ادبیه	جلد ٢	کوپریلی زاده فؤاد بك
٥٠	ادبیات		سلیمان فهمی بك
٧٥	نظریات ادبیه	جلد ٢	رشید بك
١٠٠	بدایع ادبیه		یلقوزلی زاده
١٠	مدخل جغرافیا	(ابتدائی ایکنجی سنه)	فائق صبری بك
٢٠	ایلك دور عالم	« «	«
١٥	جغرافیا درسلری	« اوچنجی	«
٢٠	«	« دردنجی	«
٢٠	«	« بشنجی	«
٣٠	«	« آلتنجی	«
٢٥	جغرافیای طبیعی	(ایسه آلتنجی سنه)	«
٢٠	« دفتری		«
٦٠	آوروپا	« یدنجی	«
٢٥	« دفتری		«
١٠٠	آسیا آفریقا	« سکزنجی	«
٣	« دفتری		«
٦٠	جغرافیای اقتصادی	« طقوزنجی	«
٣٠	« دفتری		«
١٠٠	« طبیعی	« اونجی	«
٢٠	« دفتری		«
٦٠	عمومی جیب آطلاسی		برهان الدین بك
٧٥	جغرافیای عمرانی		حسنی جاهد بك
١٥	تورکجه صرف ونحو	(ابتدائی قسمی)	«
١٥	«	برنجی سنه	«
٤٠	«	اوچنجی سنه	«
١٠	عملی کتابت اصول تحریر	(ابتدائی اوچنجی سنه)	عاصم بك
١٠	«	« دردنجی «	«
١٠	«	« بشنجی «	«
١٥	«	« آلتنجی «	«
٢٠	«		«

غروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
٥٠	کتابت ازبر و انشاد	(لیسه آلتنجی سنه)	حسین راغب بك
٣٠	هندسهٔ مستویه ایکنجی قسم	(« بدنجی «)	صالح ذکی بك
٣٠	هندسه	« آلتنجی «	حسن فؤاد پاشا
٣٠	«	« بدنجی «	«
٣٠	«	« سکزنجی «	«
٥٠	مثلثات		محمد عزت بك
٣٥	علم حیوانات	(لیسه آلتنجی سنه)	حسین رمزی بك
٧٥	«	« طقوزنجی «	ابن الحسن کمال بك
٢٥	میتانیك		ذکی بك
٥٠	«		محمد عزت بك
١٠٠	مبادی فن ماکینه		«
٣٠	علم نباتات جلد ٢	(لیسه بدنجی سنه)	حسین رمزی بك
٥٠	«	« طقوزنجی «	سعدی بك
٣٠	علم نباتات	« بدنجی «	حسین رمزی بك
١٠٠	«		سراج الدین بك
٨٠	علم حیات نبات		اسعد شرف الدین بك
٥٠	علوم طبیعیه		محمد عزت بك
٧٥	مفصل حکمت طبیعیه	ترجمی جلد	صالح ذکی بك
٧٥	مختصر «	ایکنجی جلد	«
٧٥	حکمت طبیعیه	ترجمی جلد	شوقی بك
٧٥	« «	ایکنجی جلد	«
٨٠	کیمیای عضوی و غیر عضوی	(لیسه طقوزنجی سنه)	نشان افندی
٦٠	« غیر عضوی		حیاتی بك
٥٠	« عضوی		خالد بك
٦٠	کیمیا درسلری (عضوی)		هادی بك
٦٠	« غیر عضوی		«
١٠٠	کیمیای عضویدن ایلك تطبیقات		فضلی فائق بك
٦٠	کیمیای عضوی تطبیقاتی		عمر شوقی بك
٢٠	تحلیل مقداری		فضلی فائق بك
٦٠	تشریح و فیزیولوژی		کمال بك

غروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
٥٠	علم تشریح و وظائف الاعضا و معلومات صحیه		حسین رمزی بك
٧٥	تشریح و وظائف الاعضاء نباتی		«
٥٠	« « حیوانی		
٥٠	معلومات تجاریه		باقر بهار بك
٥٠	«		حامد بك
٣	اصول محاسبه		«
١	آثار باقیه	جلد : ١	صالح زکی بك
١٠٠	«	جلد : ٢	«
٥٠	مبحث صوت		«
٥٠	« حرارت حرکیه		«
٥٠	« جاذبهٔ عمومیه		«
٥٠	« الاستاتیك و دینامیك		«
٥٠	« الکتریق		«
٧٥	حساب احتمالات		«
٢٥	تربیه نظریه‌لری		فاد فرانقو بك
٢٥	«		فضلی احمد بك
٢٥	علم تربیهٔ اطفال		سامی بك
٥٠	فن تربیه درسلری		نافع عطوف بك
٦٠	تربیه درسلری		محمد علی بك
٦٠	تعلیم و تربیه		خالده خانم
٣٠	علم تربیه دن ال ایشلری		نجم الدین صادق بك
٧٥	علم احوال روحدن : فلسفه		امین بك
٣٠	حفظ الصحه		دوقتور فخری پاشا
٧٥	« «		دوقتور بسیم عمر پاشا
٥٠	مختصر فلسفهٔ اولی		اسماعیل حقی بك
٣٠	علم اخلاق		«
٢٠	ادارهٔ بدنیه	(رشدیه‌لره مخصوص)	محمد عزت بك
٣٠	تربیهٔ اخلاقیه و اجتماعیه	(قیزلره مخصوص)	فاطم بك
٣٠	مکتبده تربیهٔ اخلاقیه و وطنیه		م . ا . ف
٥٠	حکمی نظریاتی	(ایکنجی قسم)	بهیره حقی خانم
٢٥	علم منطق		رشاد نوری بك

فروش	اسامی کتب	جلد	اسامی مؤلفین
٥٠	دفتر کبیر لومیه یاخود آمریقان اصول		سرکز نهاد افندی
٢٥	محیطات مستعمله		محمد علی بك
٦٠	باغچلق		حسین کاظم بك
٥٠	زراعت درسلری	(دارالمعلمینلره مخصوص)	احسان بك
٥٠	لوزموغرافیا	(سلطانی طقوزنجی سنه)	صالح ذکی بك
٥٠	زراعت آلبومی	(« اونجی «)	حسین کاظم بك
٥٠	زراعت درسلری		فائق بك
٧٥	میزان تفکر		صالح ذکی بك
٥٠	فلسفهٔ اخلاقیه		«
٥٠	« علمیه		«
٥٠	علمك قیمتی		«

K.K.T.C. Millî Eğitim Bakanlığı

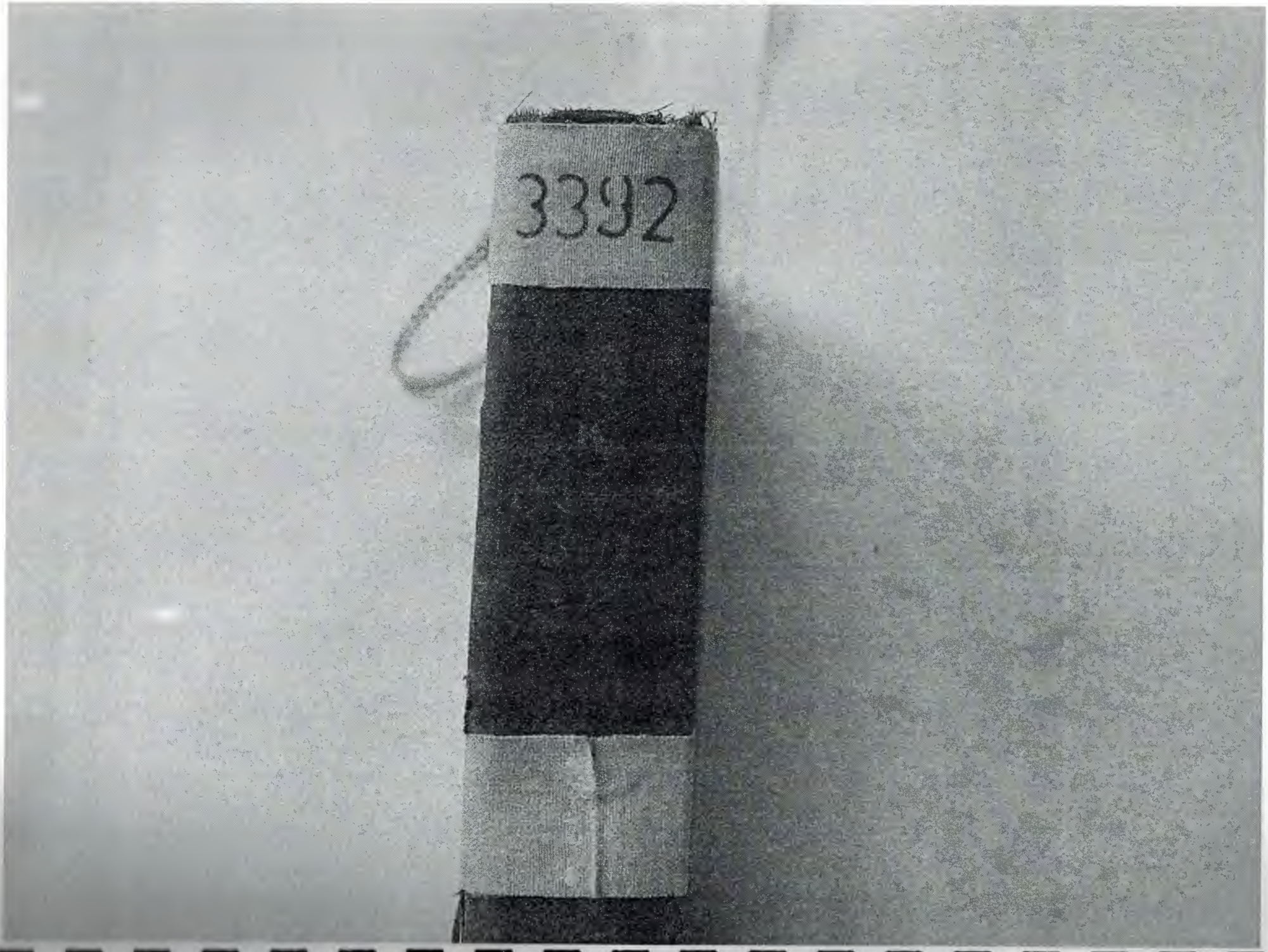
3392